

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

KÖLÖNLETESI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (8 frt — k.)
Félévre 8 korona (5 frt — k.)
Negyedévre 5 korona (3 frt 50 kr.)

Nyiltár példosra 10 krajcár.

Előzetesek, valamint a hirdetések a postaközlő Fischer Fülöp könyvkereskedésbe kerülnek.

Bármentési levelet csak ismert kassából fogadtunk el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischer Fülöp könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. u. 4—5 óra közt.

Be kell küldeni a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedés.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, október 2.

Megfontolva.

Az osztrák reichsrathot a magyar kormány követelésének megfelelőleg megnyitották és ezzel a magyar képviselőház ama kényszer előtt áll, hogy rövid idő alatt határoznia kell magatartása tárgyában. A kiegyezési tárgyalások immár mind a két állam parlamentjeiben tárgyalás alá jöhetnek, kérdés tehát, a kettő közül melyik veszi magára az ódiomot, hogy megakadályozza a szerződés megkötését, ha t. i. az létre nem jön.

Magától értetődik, hogy az osztrák reichsrath ezt az ódiomot a magyar törvényhozás nyakába szeretné varrni és a formához való merev ragaszkodást fogja felelőssé tenni a lényeg megsemmisítéséért. Miután azonban nálunk köztudomású, hogy a szerződéses állapotot nem akarják fölbontani, hanem a törvény rendelkezései mellett, ezek pontos megtartásával, ahhoz ragaszkodnak, tehát kétszeresen is elengedhetetlen, hogy még egyszer és alaposan, elfogultság nélkül gondolkozunk az ügy felett és megfontolásunk eredménye szerint állapítsuk meg a modus procedendit.

Az osztrák birodalmi gyűlés vagy lehetővé teszi a gazdasági kiegyezés tárgyalását, vagy nem; a német pártok vagy munkaképessé teszik a birodalmi gyűlést, vagy megmaradnak obstrukciójuk mellett. Ez utóbbi esetben sem politikus, sem okos nem lenne, ha a magyar ellenzék ugyanazt a terrorisztikus eszközt alkalmazná és azoknak az osztrák pártoknak a malmára hajtáná a vizet, melyek a kiegyezést nem csupán a nyelvrendeletek, hanem annak merituma miatt is megobstruálnák. A magyar ellenzéki pártok semmiképp sem érezhetik magukat arra hivatottnak, hogy ők lássák el az osztrák baloldalt dolgát.

A birodalmi gyűlés lehetetlenné teszi a gazdasági kiegyezés létrejöttét a nyelvkérdés miatt és mindent megobstruál, míg a nyelvrendeletet vissza nem vonják. De ha az osztrák német pártok a viszonyok nyomása alatt készek lennének a kiegyezési javaslatok tárgyalásába belemenni, ezt azzal a nyíltan bevallott, de világosan ki nem mondott szándékkal tennék, hogy a kiegyezést részleteiben vessék el, mert azt Ausztriára nézve elfogadhatatlannak tartják. Az

osztrák parlament nézete szerint a kiegyezési javaslatokban foglalt előnyök Magyarország részére túlyomóak, azok teljesítése Auszria részéről nagyobb áldozatokat igényel.

Magyarországon természetesen egészen másképp áll a dolog. A kiegyezési javaslatok már régóta a parlament és a nyilvános megvitatás előtt vannak és ez egész idő alatt egyetlen egy hang sem emelkedett a szerződés pontozatai ellen. Nem is közgazdasági érdekekről van szó, melyeket mint nehézségeket érvényesítenek a szerződés létrejötte ellen, hanem pusztán egy lehetetlen és tarthatatlan politikai program forszírozásáról van szó, mely a két állam gazdasági különválását első lépésnek tekinti a perszonálunióhoz és a függetlenségi párt az, melynek jelzett álláspontját idő- és célszerűnek ugyan nem, de következetesnek és érthetőnek lehetne tartani.

Teljesen érthetetlen azonban a nemzeti-párt magatartása, mely párt nyíltan beismeri, hogy a kormány javaslatai számos és teljes fontossággal bíró előnyök és és vívmányokat foglalnak magukban Ma-

TÁRCA.

Erzsébet királyné életéből.

A budai hegyek között.

Irta: Vághó Ignác.

Erzsébet királyné tudvalevőleg kimondhatatlanul szeretett a budai hegyek közt bolyongni. Felnap is elmaradt a Svábhégy némely rejtettebb, lombosított helyein, gyönyörködve a magyar főváros környékének természetalkotta szépségeiben. Sok érdekes följegyzés maradt egy-egy ilyen kirándulásáról, de a legnevezetesebb s legbővebb adatok arról a sétájáról maradtak, amelyek most egy éven, október 14-én, egy csütörtöki napon tett Gül Baba sírjához, s onnan egy kéréses tenyerű kertésznek a kalauzolás mellett a Szép Iónához. Erzsébet királyné a mondott napon délután udvarhölgyével, Ferenczy Ida csillagkeresztű hölgygel egy udvari inas kíséretben meglátogatta Gül-Baba sírját és Bukatta Károlynak, a Wagner-féle nyaraló ker székének és felügyelőjének kalauzolás mellett bejárta a budai oldal legszebb részét, a nagyközönség előtt még ma is kevéssé ismert Szemlőhegyet.

Ő Felsége harmadfel óránál tovább gyalogolt

a vadregényes omladványos hegyi ös.ényeken s csak a Szemlőhegy körülményes megérintése után ült ismét kocsi, a mely Gül-Baba sírjának környékéről felsőbb rendeletre vonult a Szép Iónához, hogy ott a királynét bevárja.

A feleséges asszony kirándulá-sinak részletei voltak.

A Gül-Baba sírja mellett épülő Wagner-féle gyönyörű nyaraló kertészehez és felügyelőjéhez Bukatta Károlyhoz, egy udvari szolga nyitott be hűlőn délután 3 és négy óra között. Szétnézett e részletesen informáltatta magát arról, hogy mi módon és mely utakon lehet kocsival odahajtatni. Egyszersmind figyelmeztette a kertészt, hogy szerdán vagy csütörtökön délután két óra tájban vataki meg fogja tekinteni Gül-Baba sírját, erről azonban senkinek sem szabad előzetesen szólni.

A kertész karónaviselt ember s azonnal tisztában volt vele, hogy udvari alkalmazottai áll szemben, a kinek különben is az egyenruhája s a király nevének kezdőbetűivel ekesített gombjai révén a laikus is könnyen tájékozódott volna. Megígerte, hogy hallgatni fog s csupán gazdájának az öreg Wagner János műépítésznek tett jelentést a dolgról.

Szerdán délután két órakor Gül-baba sírja teljes őszi díszben várta a bejelentett látogatót. Azonban az egész nap eltelt a nélkül, hogy bárki is érkezett volna.

Csütörtökön délben tizenkét órakor két polgári ruhába öltözött ember kopogtatott a Wagner-villa első kapuján, a Mecset-utcában. Mikor a kertész a kaput kinyitotta, beléptek s igazolták magukat, hogy ők titkos rendőrök és a főkapitányság küldöttei. Egyszersmind arra kérték a kertészt, mondaná meg nekik pontosan, hany órára van jelezve a királyné látogatása.

A kertész azt felelte, hogy semmi bizonyosat nem mondhat, mert tegnap egész eredménytelenül várták ő Felségét. Ezzel a detektívek a Wagner-villa felső kapuján távoztak.

Mikor a kertész a felső kaputól leérkezett, pontban egy negyed egyre volt s a mecset-utcai 11. szám alatt levő első kapunál két hölgyet meg egy udvari szolgát pillantott meg.

Sietve nyitotta ki a kaput s minthogy a királynét azonnal megismerte, kalaplevegő közeledett s nemei nyelven szólt:

— Isten hozta felséges királynénkat!

A Mecset-utca végén éppen akkor fordult meg az udvari hintó, a mely a királyasszonyt a Tegla-utcán, a Tudor-utcán és a Margit-utcán át vitte a Mecset-utca sarkához. A kocsi ugyanis a lezárt pillanatokban azt a rendeletet kapta, hogy hajtsa a szép Ióna elé, s ott várja be ő F. ségét. A királyné Ferenczy Idával egy udvari szolga kíséretében gyalog ment föl a Mecset-utcán a Wagner-nyaraló első kapujához s a kertész üdvözlő szavai után udvarhölgyével előbb

Kitűnő orvosi
születés-kalap
ján immár
előírtaként
meg van álla-
pítva, hogy
a

Ferencz József szerencsés összetételénél fogva, az egyedül tartós hatású és kellemes ízű hashajtószert. A régi hírnevű **Ferencz József keserűvizet** mindenütt árusítják. (9)

Kapható: Rosenfeld A. és fia és Marton és Huber özégeknel.

Plüss-Staufer Ragasz, Doboz és Üvegekben

Arany és ezüst éremmel tübször — Tíz év óta elismert legtartósabb
kifülvető. ENNÉLFOLGVA ragasztóanyag.

Törött edények ragasztó-ára a legjólutottabb.

Kapható Alt és Böhm cégnél Nagy-Kanizsán.

gyarország javára; mely párt szívesen elismeri, hogy az Ausztriával eddig kötött szerződések egyike sem foglal magában oly sok hasznosat és gazdaságilag előnyöset, mint a Bánffy-miniszterium által beterjesztett kiegyezési javaslatok; mely párt ugyan a közös vámterület hívének is vallja magát, de ép oly nyíltan bevallja azt is, hogy neki Bánffy miniszterelnökkel nagy leszámolása van s ezért nem akarja megszavazni azokat a javaslatokat, melyeket minden más miniszterelnöknek a legnagyobb megelégedéssel megszavazna. Hogy Bánffynak nehézségei okozzon, feláldozza a nemzeti párt az ország érdekeit és a saját meggyőződését.

Lelkiismeretes népképviselőknek illenék gondolkodni a fölött, vajjon járja-e az, hogy mellékkérdések miatt, melyek az ügygyel semmi összefüggésben nincsenek, megakadályoznak oly szerződést, mely az országra nézve rendkívül fontos. Ott a nyelvkérdés, itt a személyes gyűlölet az, ami a népek jólétének és az ország közgazdasági érdekek fejlődésének ellenáll. Bizony-bizony innen is, túl is még egyszer magukba szállhatnának és megfontolhatnák, vajjon jó lesz-e ha mindent úgy tesznek, mint tervezik.

A revízió.

A francia kormány egyik utolsó minisztertanácsban egyhangulag elhatározta, hogy belemegy a Dreyfus-per revíziójába és a per egész anyagát átteszi a semmitűszékhez. Ez a rövid és rendkívül fontos közlemény, melyet a táviró a világ minden irányával rögtön közvetített, tartós szenzációt fog előidézni mindenütt, hol az igazságosságot szeretik, hol az igazságot becsülik és ahol a francia civilizációt, a francia szellemet és a szabadságszeretetet tisztelik, és e hír a legnagyobb kétérdőt is annak kimondására indítja, hogy Páristól, Franciaországtól és egy valódi szabadelvű francia kormánytól más eljárást nem is lehetett várni.

A reakciónáriusok és a sötétben bujkálók minden machinációjával, akik a monarchistákkal és a köztársaság más ellenségeivel szövöltek és a mesterségesen táplált antiszemita áramlatot arra használták, hogy a zavarosban halászsának és a köztársaság lételet, nyugalmát és biztonságát aláássák; mind e machinációk mellett a szabadelvű és valódi republikánus Franciaország nem maradhatott tétlen és nem engedhetette, hogy a katonai hatalom prepotenciája az örvény szélére vigye a köztársaságot. Elég soká volt Franciaország a nagy szájuak és terroristák átka alatt, míg végre rászánta magát egy teljes egész teltre. Brisson teljes bizalommal támaszkodott a szocialisták, radikálisok és republikánusok pártjára, hogy a francia vezérkar pártját arra a helyre vigye, amely azt egy a népkaraton nyugvó államban megilleti.

E mellett Párisban tarkán bonyolódnak a viszonyok és a távolálló figyelőt lájdamásan érinti, hogy a szabadság országát a legnagyobb megrázkódásoknak látja kitéve. Franciaországban ma már semmi sincs kizárva és semmi sem lehetetlen; az államcsíny is lehetségessé vált a republikánus Franciaországban. Ép így a forradalom és a polgárháború.

A szabadságért és felvilágosodásért küzdő francia nemzet minden barátját kell, hogy mélyen elsomorítsa az, hogy Franciaországot kínos állapotok és zavarok által szétmargolva és szétszaggatva kell látnia. Európa rá van szorulva Franciaország, a szabad és nagy, civilizatori Franciaország vezetésére és mikor Franciaország megsemmisülten önmagában összeomlott, a reakció mindannyiszor hatalmasabban és merészebben ütötte fel fejét egész Európában.

Pedig most egyik válság a másikat követi, hadügyminiszterek mennek és jönnek, egyik leverő hír a másik nyomában siet és a legújabb és legleverőbb hír arról tud beszélni, hogy a francia hadsereg a kormányal nemcsak ellentébe, hanem összeütközésbe is jutott. És ha a francia hadvezetőség ellentétben van a francia kormánnyal, úgy ez a katonai és a polgári

hatalom vetélkedését jelenti. A míg a katonaság hüvelyében tartja a kardját, a polgári hatalom az erősebb; de ha a katonaság a kormány iránti engedelmességét megtagadja és a fegyveres erő kerekedik felül, akkor 1870 óta ez lez Franciaország legnagyobb veszedelme, mely egyenlő annak véres és végleges bukásával, mert katonai köztársaság nem létezik. Ilyen államformát józan észszel nem lehet képzelni. Franciaország a katonai diktatura előtt áll.

Mely irányban fognak a Dreyfus-per revíziójának bevezetése után Franciaországban az események fejlődni, az a kamara állásfoglalásától, a revízió irányától és eredményétől és Franciaország katonai parancsnokainak mérsékletétől függ. Amely bizton előre láthatott és óhajtottuk a revizionista törekvések győzelmét, úgy, hogy a francia kormánytunk végre egyhangulag hozott határozata szenzációs volt ugyan, de nem meglepő: ép oly kevéssé lepné meg Európát, ha holnap vagy holnapután Zurlinden párisi katonai parancsnok telepednék le a Palais-Elisée ben, mint az új francia kormány feje.

Megváltozott perspektíva.

Az osztrák képviselőházban ép oly frívól, mint veszedelmes parlamenti komédia készül, melynek beláthatlan zavarok és közgazdasági hátrányok lehetnek következményei és ha a magyar parlament és kormány nem marad tolytonos qui vive-állásban, kiszámíthatatlanul és rombolólag hathatnak ama furlang következményei, mely a német ellenzék határozatában van. Az ausztriai német pártok, melyek a Badeni-féle szerencsétlen nyelvrendelet folytán a birodalmi gyűlést heves, sokszor undorító obstrukciók által akcióképtelenné tették és semmiféle javaslatot, napirendet vagy kormányprogramot nem szavaztak meg, ugyanezek a hazafiak auf Kündigung megváltoztatták taktikájukat és a két kormányt ezzel megváltozott s egészen váratlan perspektíva elé állították.

Ausztriában eddig, mint tudjuk, a kormány kénytelen volt legfontosabb javaslatait az alkotmány 14. paragrafusára segélyével életbe léptetni és a közgazdasági szerződést is, melynek javas-

összenézett, azután német nyelven „jónapot“ kívánt s mindjárt utána magyarul szolt a kérdéshez:

— Meg lehet tekinteni a mecsetet?

A mint a királyné meg a társalkodónője az inasól követve a kapun belépett, egyszerre megmozdult az utca népe s tömegesen folult a kapu felé. A kertész a királynét a baloldali lépcsőn vezette fel a mecsethez, amelynek kanyarutalait teljesen rejtették a kíváncsi szemek elől.

A lépcső tetején, a ház előtt a villa tulajdonosa, az öreg Wagner János műépítész, észrevétlenül épen akkor érkezett haza, várta ő Felséget. A királyné szívesen fogadta az ősz mester üdvözlését s a mecsetbe vezette magát.

— Hol van e temetve Gül-Baba? — kérde a felséges asszony.

Wagner és kertész megmutatták „a rózsák atyjának“ a nyugvóhelyét s a királyné sokáig elmerengve nézte a szent életű ember sírját és a sír környékét.

Körüljárta ő felsége a Wagner-villát és élénk érdeklődött az építkezés részletei, a kupolás tornyocskák iránt, amelyek igazi keleties stílusznak az egész villának s végül ismét a kertészhez fordult:

— Ismeri ön a legközelebbi utat a Szép lllonához?

— Ismerem, Felség. — válaszolta a kertész.

— S lenne szíves oda vezetni?

— A kertész ajánlközására megjegyezte ő

Felsége:

— De csak olyan utakon vezessen, a hol in-

kognitóban járhatunk. Nem akarunk érintkezni senkivel. Lehetőleg olyan helyen járjunk, a hol senki sem jár. Egészen vadregényes ösvényeken.

— Nagyon szép és elhagyott ösvényeket tudok, Felség, — jegyezte meg a kertész.

A királyné helybenhagylag intett, azután az öreg Wagneről leereszkedő szívéllyességgel bucsút vett s a villatelek leelő kapuján kilépett.

A kertész még mindig kalaplevéve kalauzolta ő Felséget

— Tegye föl a kalapját, — mondá a király-asszony, mikor a kapu bezárult.

Előbb a Zarda-tóan akarta fölvezetni a fejedelem asszonyt a kertész, de itt népcsoportosulástól lehetett tartani. Betért tehát egy gyalog-ösvényre s azon haladt előre, figyelmesen fölzedelve és eltávolítva az utból a nagyobb köveket. Ő felsége állandóan udvárólgye közvetlen közelében maradt és velé beszélgetett. Az udvari szolga ötven lépés távolságban kíserte.

Tetőlőtől talpig letekébe volt öltözve a királyné csapán keskeny kis lábain viselt sárga cipőt, bokáig erő Bersteigert, fekete selyem harisnyával. Művészes redőzetű fekete kamgarnszoknya simult szép magas, karcsu terméthez. Fekete napernyőt s barna keztyűt vitt vakítóan fehér, gyöngye kis kezében, de a keztyűt egész uton nem huzta föl. Sötét gesztenye színű hajának hatalmas fonatai korona formájú tekerásban esikettek szép fejét.

Fátyolt is feketét viselt a királyné, de egy percig sem bocsátotta le, hanem úgy hagyta a kalapja körül csavarva. Szép hosszukás, tejhé-

arca közepén egészséges, rózsaszínű piros-ág csattant ki aétá közben s nagy nedves, fekete szelíd nézésű szemében föllobbant a gyönyörűség érzetének lénye, a mint tekintete a környék egy-egy elragadó pontján megpihent.

Igy haadt a királyné a kertész nyomában a templom mellett föl a Vörner-villa felé, visszavissza nézve le a Dunára és a tündérszép Margitszigetre. Fölmentek a József-hegyre is, a Szemlőhegy legmagasabb csúcsára s a szemlőhegyi vízvezeték medence baloldalán áthaladva, a a magaslaton megálltak.

Erszébet királyné lenézett a völgybe s megszólalt:

— Ez a völgykatonai a korfui öbölre emlékeztet engem. Nagyon regényes hely. Gyönyörű vidék.

Ütközben nem egyszer szíves kérdésekkel fordult Wagner műépítész kertészéhez: „Hány éves? Volt-e katona? Melyik ezredben szolgált?”

A kertész elmondta, hogy övenkét éves, három ezrednél is szolgált, így a régi Vasa, később a Koronin-jezrednél, meg a Prinz-Preuss-ezrednél. Részt vett az 1859-iki hadjárataiban is.

— Hát az urasága, a ki azt a szép villát építé, hány éves?

— Nyolcvanhét esztendő, Felség.

— Ő felsége csodálkozva jegyezte meg:

— Nyolcvanhét éves! És mégis olyan erő-

teljes ember!

Megkérdezte ő felsége a kertésztől:

— Mióta lakik az uraságnál?

— Mi a foglalkozása?

latai a magyar parlament előtt fekszenek a birodalmi gyűlésen újból beterjesztetnek, a 14. paragrafus alapján szándékoztak az osztrák birodalom országaiban életbe léptetni, illetve törvényerejűvé tenni. Hogy ezt az eshetőséget elkerüljék és az osztrák kormány által emelt, de a magyar kormány által következetesen visszautasított, mert a törvény által kizárt követelést, az újabb provizóriumot kicsikarják, — elhatározta az osztrák birodalmi gyűlés ellenzék, hogy belemegy a kiegyezési javaslatok tárgyalásába, azok első olvasása ellen kifogást nem tesz, de a második olvasással megint felveszi azt az obstrukciót, mely a birodalmi gyűlést a légundokabb jelenetek színhelyévé tette.

Ez eljárás célja a parlamenti tárgyalásokat feltétlenül elnyújtani, az új szerződés létrejöttét akár a 14. szakasz alapján, akár rendes parlamenti tárgyalás útján, megakadályozni, az önálló rendelkezés jogát, melyet Magyarországnak az 1867: XII. t. c. biztosít, illuzóriussá tenni és olyan állapotot teremteni, mely az 1898: I. t. c. ellenére és Magyarország közigazgatási érdekei ellenére is az eddigi érvényben volt szerződést továbbra is fentartja, mert semmi más sem lehet a helyére tenni.

Ezen felül semmiféle garancia nincs adva arra nézve, hogy ez a kicsikart provizórium, ha csakugyan bekövetkezik, rövidéletű lesz és hogy utána a kiegyezési javaslatoknak az osztrák birodalmi gyűlés által való elfogadása következik. Ha ez a garancia adva lenne, akkor az obstrukciós ellenzék megváltoztatott taktikája csak muló zavar lenne, mely inkább egy ledér mulatság látszatát viseli magán, mintsem komoly politikai akció jellegét. Amde ugyanaz az ellenzék későbbre a javaslatok elvetését tervezi, vagy ha e terve kivételénél a birodalmi gyűlés többségére nem számíthatna, végtelen obstrukció, és a provizórium végtelen kinyújtását.

E változott magatartással szemben a magyar országgyűlésnek is, és mindenekelőtt a kormánynak, első sorban b. Bánffy miniszterelnöknek, kit kiegyezési akciójában az egész nemzet bizalma kísér, állást kell foglalni, olyant, amely feltétlenül biztos és feltétlenül hat. A magyar országgyűlésnek nem szabad az így megváltozott tényállás mellett a maga részéről eltúri az ellenzék által rákényszeríteni akart télenléget. Az országgyűlésnek haladéktalanul bele kell mennie az előtte

fekvő javaslatok tárgyalásába és báró Bánffy miniszterelnöknek törekednie kell azokat Magyarországra harevonalba állítandó közvéleményének egész súlyával Ausztriában is keresztülvinni vagy kicsikarni. Hogy ez az osztrák 14. paragrafus, vagy birodalmi gyűlési határozatok alapján lesz-e lehetséges, annak az ügy érdemét illetőleg nem szabad döntőnek lenni.

Felhívás a t. szőlőtermelőkhez!

Földmivelésügyi miniszter ur öngyémeltósága, a szőlőszet érdekeinek előmozdítása céljából Zalavármegye alsólendvai, csáktornyai, kanizsai, letenyei és norvai járásaiából alakított új szőlőszeti és borászati felügyelő-ségi Kerületben a szőlőszeti és borászati szakszolgálat teljesítésével engem bízván meg, van szerencsém mindazon t. szőlőtermelőket felhívni, kik a szőlőszet vagy borászat, különösen pedig a szőlőtelepítés terén szaktanácsaimat és utasításaimat igénybe venni óhajtják: hogy levélben vagy személyesen — lakásom: úv. Sinkovicsné házában — egész bizalommal felkeresni és hozzám fordulni sziveskedjenek.

Csáktornya, 1898 szept. 28.

Guzman Dénés,

kir. szőlőszeti és borászati felügyelő.

A város házából.

2634/898. szám.

Figyelmeztetés!

Ismétlen előfordult, hogy egyesek külföldieknek szállást adva, azok itt tartzkodását hatóságomnál nem jelentettek. Hivatkozással N Kanizsa város közönségét, a külföldiek nyilvántartása tárgyában alkotott és a Nagyméltóság m. kir. Belügyminiszterium által 42266/891. sz. rendeletével jóváhagyott szabályrendeletre, felhívom Nagy-Kanizsa város közönségét, hogy a hivatkozott és alább közölt városi szabályrendelet rendelkezéseit saját érdekében különben büntetés terhe alatt — a legpontosabban és legteljesebben megismerjék.

1. Fogadósok, vendéglősök s általában mindazok, kik lakásadással üzletszerűen foglalkoznak, köte esek a náluk megálló külföldiekről s azok szolgálatszolgálatáról a városi rendőrkapitányi hivatalnál betekinthető minta szerinti nyilvántartási könyvet vezetni, melynek rovatai a

külföldi és hozzátartozóinak megérkezése után azonnal kitöltendő, s ezen nyilvántartási könyv a városi rendőrkapitányi hivatalának a külföldi megérkezését követő 24 óra alatt bemutatandó; ugyanezen idő alatt bejelentendő az utirány megjelölése is.

2. Mindazon magánosok, akiknél külföldiek megszállnak, vagy külföldit magán lakásra fogadnak, kötelesek azt a megszállást követő 48 óra a'att a rendőrkapitányi hivatalnak bejelenteni, nemkülönbön ugyanezen idő alatt bejelentendő az utirány megjelölése mellett a külföldi elutazása, végleges eltávozás is. A bejelentést a magánosok szóval, avagy a rendőrkapitányi hivatalnál beszerezhető bejelentési űrlapokon írásban is eszközölbetik.

Ki kell emelnem, hogy azid-zett miniszteri rendelet értelmében a fentebbi pontok-an megjelölt külföldiek a'att a Monarchia másik államának lakói is értendők. A bejelentés elmulasztása a hivatott szabályrendelet 7. §-a értelmében 25 forint g-terjedő pénzbüntetéssel fog sújtatni.

Nagy-Kanizsa, 1898. szeptember hó 25-én.

DEÁK PÉTER s. k.,
rendőrfőkapitány.

Városi közgyűlés.

Nagy-Kanizsa r. t. város képviselő testülete 1898. évi október hó 3-án délután 3 órakor a városháza nagytermében közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. 17822/98. A községi iskolaszék és a városi tanács javaslata a polgári leányiskola első osztályánál egy párhuzamos osztály felállítására tárgyában.

2. Tanácsai előterjesztés, elhalasztás folytán megdűresedett egy iskolaszeki és egy közkórházi bizottsági tagság választás útján leendő betöltése tárgyában.

3. Előterjesztés a plebánia hivatal adminisztrálásában beállható változás tárgyában.

Tanácsi javaslat, a legtöbb adót fizető városi képviselők nyelvezékének 1899. évre leendő kigizálására egy küldöttség megválasztása iránt.

6. Tanácsai előterjesztés a nkanizsai malátagyár és serlőzöde részvénytársaság vándij visszaterítési ügyében.

6. 10637/98. Zalavármegye tek. törvényh. tóságának 12600/98 és 11296/98. 106 j. k. sz. a. kelt határozatának bejelentése.

H I R E K.

— **Temetés.** Dezsényi Elek, kinek a hunyta oly mély részvételeket vármegyékben, csütörtökön délután helyezték örök nyugalomra. A temetésen, mely a közönség impozáns részvétele mellett ment végbe, ott láttuk Csörtán Károlyt, vármegyénk alispánját, és megyénk-k, illetve városunknak számos polgári és katonai notabilitását. A Tarsaskör, melynek az elhunyt érdemekben gazdag elnöke volt, testületileg jelent meg; igen szépen volt képviselve a helyőrség tisztikara is. — A szeretet és tisztelet dusan elhalmozta virágaival; a szebbnél szebb koszorúk közt a következő feliratok voltak: Isten vedd edesjő lényem! — Tercsi; Felejthetetlen édes jó atyánk ak — Jenő, Géza, Ödön; Drága jó atyánknak és nagyapánknak — Ilona, Józka, Mártha, Ilonka, Géza; Drága jó apának és nagyapának — Anna, István, Laci; Szerető testvérnek — Dezsényi József és neje; Szerető drága testvérünknek Ida és Camilla; Drága jó apánknak Béla és Camilla; Szerető nagybátyúnknak — Rólf testvérek; Felejthetetlen jó rokonunknak — Tóth László és családja; A honvéd bajtársnak — Pihál Ferenc; Nagykanizsai Tarsaskör — szeretet elnökének; Szeretőtünk jelölő — Markó család; A jó Elek bacsinak — Veber Károly és neje; A legjobb barátunk — Krug néniolt! Kedves Dezsényi bacsinak — Pálffy család; A kedves Dezsényi bacsinak — Unger Ullman Elek és neje; Öszinte részvételünk — Scherz Albert és Engländer cég; A felejthetetlen jó barátunk — Schmiedt család; Részvétel jelölő — Belus család; A legjobb barátunk — Birck család; Részvétel jelölő — Janda család; Lestén Gruss dem guten Freunde — Familie Bogenrieder; és számos felirat nélküli koszorú. — A család a következő gyászjelentést adta ki: Ösv. Dezsényi Elek, szül. Heita Teréz, a saját, továbbá gyermekei és unokái, az utalítottak,

— Télien is itt lakik az uredága?

A kertész így felelt:
— Nem Felség. Télien egymagam lakom az egész villában.

A királyné csodálkozva nézett rá:
— S nem fél egyedül ebben a nagy házban, ezen az elhagyott vidéken?

A Szemő hegy és a Ferenc-hegy érintkezése táján nyaralásból hazatérő villatulajdonosok kocsjai rakodtak. Attól tartottak, hogy megismerik ő Felséget. A nyaralók löftözködő népe nézett is egy ideig a felséges asszony és kísérete után, de vagy nem ismerte fel, vagy szándékosan tartózkodott jelet adni annak, hogy felismerte. Sa királyasszony zavartalanul sétált tovább.

Ferency Idával beszélgetve, gyakran említette ő Felsége József főherceget s az egész uton kizárólag magyarul társalgott csodálatosan tisztá kijelzéssel, az r- és s- betűnek utánozhatlan hangoztatásával, a mely ő Felsége kijelzéseinél karakterisztikus sajátasága.

Nem egy árok, omladás esuszamlás, kőhatom meg szakadék került az utba menet közben. Ilyen helyeken a királyné — őreg kertész segítségét vette igénybe, a munkában meggedzett erős karja jó szolgálatot tett.

— Kérem, legyen szives, nyújtsa ide kezét, — szól ilyenkor ő Felségo.

Az első felszólítás meglehetősen zavarba hozta az őregét. Először a királyné szép fehér kezére nézett, a melyen még mindig nem volt keztyű, azután csak vissza tévedt tekintete a saját kérges tenyerére.

— Engedelmet kérek, felséges kirá yné. — ingatta a fejét nagy restelkedéssel a jó ember.

— Piszkos az én kezem Nem lesz jó így ..... Hanem majd keudöbe csavarom... S kezdte előhuzni zsebkendőjét.

— Sobase csavarja! — bátorította a mosolygó királyasszony. — Csak nyújtsa ide s tartsa erősen.

Valahányszor a kertész segített, a királyné mindig megköszönte.

Mikor már a hadapródiskola közelében volt a királyasszony, a hegyről lefelé menet megállott és így szólt a kertészhez:

— Most már magunk is elmegyünk. Tudjuk itt az utat. Ismerősök vagyunk erre felé. El megyünk egy-kéveset sétálni a Lipótmező irányában, azután visszatérünk a Szép Honkához Köszönöm szives társaságát.

Ugyanekkor Ferency Ida tejedelmi borralvót adott a kertésznek, a ki lehajolt és alázatosan megcsókolta a királyné balkezeit.

— Isten vezérelje Felséget!

E szavakkal vett búsuat és indult vissza az őreg. A séta éppen két és fél óráig tartott.

Mikor visszaérkezett a Wagner-villába, még mindig ott várta a tömeg a királynét és alsó kapunál és csak akkor oszlott el, a mikor a kertész értésére adta hogy ő Felsége a Szép Honkához sétált s onnan kocsin hajtattat vissza a budai várkastélyba.

valamint az összes rokonok nevében fájdalommal megtört szívvel tudatja forrón szereteti, lelejtetetlen férje, illetve a legjobb atya, nagyatya és rokonok Dezsényi Elek urnak élte 66-ik boldog hazasága 40-ik évében hosszú szenvedés és a haldokló szentségének ajátos felvétele után 1. évi szeptember hó 28-án delután 5 és fél órákor beüdvözött gyászos elhunytát. Nagy-Kanizsán 1898. évi szeptember hó 28-án, Alulás és beke drága hamvaitra! Dezsényi Ilona férj. Bentsik Józsefné, Árpád, Béla, Jenő, Geza, Anna férj. Makara Ivánné, Odón gyermekei. Bentsik Márta, Ilona, Geza, Makara Laci, Dezsényi Viktor unokái. Bentsik József, Makara Iván vejei Dezsényi Árpádné szül. Markó Lujza és Dezsényi Béláné szül. Toth Kamilla menyei. Dezsényi Ida férj. Rólf Kamilláné, Dezsényi József, Dezsényi Károly és Dezsényi Lujza férj. Kiss Jánosné testvérei.

— **Gyászír.** Pollák Henrik terménykereskedő dr. Lóke Emil nagykanizsai ügyvéd, lapunk volt felelős szerkesztőjének sógora, folyó hó 27-én (Gyárcsán, 42 éves korában elhunyt. Özvegye, szül. Lóke Matild és kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Szerkesztői változás.** Dr. Kiss Ernő, a »Zalai Közlöny«, eddigi felelős szerkesztője, a lap október 1-én megjelent számában kijelenti, hogy közte és a lap kiadója között felmerült differenciák miatt megvált a lapról. Dr. Kiss Ernő felelős-szerkesztői vezetése alatt a »Zalai Közlöny« irodalmi színvonala igen szépen emelkedett s így a lapról való megváltása határozott veszteség nemcsak magára a lapra, hanem a vidéki hírlapiradalomra nézve is. Távozását mi is őszintén sajnáljuk, mert benne derék, jó kollegát veszítettünk, aki tapintatosságával az újságírás terén, a lapok között néha elkerülhetetlenül felmerülő differenciákat a kollegialis viszony megszakításáig kiélesedni sohasem engedte. — Ugy halljuk, hogy a »Zalai Közlöny«, felelős szerkesztését Hajgató Sándor polgári leányiskolai tanár, ismert költő, a lap régi őrzőmunkatársa, fogja átvenni.

— **Esküvő.** Pannex Zoltán honvédszámvető-örörmester f. hó 11-én vezeti o tárhoz Gerstman Karolin, Gerstmann Lipót kávéházi tulajdonos leányát, Kes-helyen.

— **A honvédség közlönye a királynéről.** A Ludovika Akadémia Közlönye most megjelent száma Erzsébet királyné nagyszabású életrajzát közli Fáyó Ignác honvédszázados (tollalából). A forrás-tanulmányon alapuló munkáról a napi sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg és több részletet közöl abból. Mai tárcatárunkban szintén közlünk a szép munkából egy részletet és örömmel gratulálunk Vághó Ignác századosnak, — ki Nagy-Kanizsáról vezényeltetett a Ludovika Akadémia katedrójára — ezen újabb irodalmi sikerehez.

— **Iskolai értesítés.** A helybeli polgári leányiskolában megnyitandó párhuzamos első osztályba a beiratások október 6—8. napjain, naponként délelőtt 10—12 óráig fognak megtartatni az igazgatói irodában, a rendszer tanítás pedig október 10-én kezdődik. Tandíj helybelieknek évi 10 frt, vidékieknek 15 frt és ezen felül fizetendő 1 frt 15 kr. beirattási díj. A beiratásra a tanulók szülei vagy ezek helyettesei kíséretében tartoznak megjelenni és magukkal hozni keresztlevelőket, mult tanévi iskolai bizonyítványukat és himnológiai bizonyítványt Nagy-Kanizsán, 1898. szeptember 30. Az igazgató.

— **Néptombola.** A népkönyha és óvodák javára miniszterileg engedélyezett néptombola, tekintettel a nemzeti gyászra, — október hó 16-án, kedvezőtlen idő esetén október 23-án tartatik meg. Szívesen regisztráljuk, hogy a tombolajegyek élénk keresletnek örvendenek, mihez valószínű, nagyban hozzájárul, hogy a szép és értékes nyereménytárgyak Klein József d. v.

áru kereskedésének kirakatában állandóan közszemlére kitéve vannak.

— **Újságírók sorsjátéka.** Az újságírók, kik nehéz pályájokon, nehéz munkával szolgálják a közügyet, számtalan áldásos intézményt teremtettek már meg, melynek a magyar társadalom látja hasznát. De mialatt önzellenlő fáradoznak azon, hogy a magyar társadalom tevékenységét humanitárius és kulturális célok megvalósítása felé tereljék, ugyszólván elhanyagolják saját érdekeiket. Pedig ha maguk nem törődnek sorsukkal, idegen helyről aligha várhatnak segítséget. Egyetlen oly intézményük van csupán, mely a sajtó munkásainak jövődjét van hivatva némiképen biztosítani. Ez a Magyarországi hírlapírók nyugdíjintézete. De a nyugdíjintézet csak a tagok jövődjének biztosítására alakult. Rég idő óta érezik azonban oly intézmény szükségét, mely minden időben, minden előforduló esetben alkalmas lehetne arra, hogy szegény kartársaik, ha önhibájukon kívül súlyos anyagi helyzetbe jutnak, hozzá forduljanak, s meg legyenek mentve az anyagi és erkölcsi elzülles veszedelmeitől. Erre a célra a »Budapesti Újságírók Egyesülete« megalkotta az »Újságírók segítő-alapját« Szerényen kezdték, mert szerény eszközeik voltak. Két esztendő alatt azonban az előfordult esetek meggyőzték őket arról, hogy teljes odaadásal kell buzgólkodniok a segítő-alap nagyra-növelésén, mert kartársaik körében igen sokan vannak, kik nehéz anyagi gondokkal küzdeve, gyakran igen válságos helyzetbe kerülnek, s igazi áldás reájuk, ha a nélkül, hogy idegen körökhöz kellene fordulniok, kartársaik részéről kaphatnak becsületes segítséget. E végből a kormány elismerésre méltó nagylelkiségének segélyével egy millió koróra terjedő sorsjátékot rendezzenek, melyre nézve a sorsolások a jövő esztendő elején tartatnak meg. E sorsjáték sikerétől függ az »Újságírói segítő alap« sorsa és jövője.

A sorsjegyeket a napokban bocsátották forgalomba és már óriási mennyiségben kelttek el. A díszes kiállítás sorsjegyet minden bankházban, pénzintézetnél, pályaudvaron, hajóállomáson, dohányüzemekben és nagyobb hivatalban kaphatók és pedig darabonként egy koronáért. A sorsjátéknak hat húzása lesz és minden sorsjegy mindegyik húzásra érvényes. Az első húzás 1899 január 4-én, az utolsó 1899 február 21-én lesz. A tőnyeremény 100,000 korona érték. Összesen 2475 nyereményt sorsolnak ki 250,000 korona értékben. A tőnyereménynél kívül öt 20,000 koronás melléknyeremény van! A nyereménytárgyakat a sorsjáték kezelőse kivánatra 20% levonással készpénzben visszavásárolja. Mondanunk sem kell, hogy ilyen kedvező feltételek mellett Magyarországon még alig rendeztek sorsjátékot és kétségtelen, hogy a közönség a sorsjegyeket már jóval az első húzás előtt elkapkodja. Ép ezért nagyon is ajánlatos, hogy kihamarabb vásárolja meg mindenki a maga sorsjegyét. A húzások feltétlenül azon a napokon fognak megtartatni, a melyek a húzásra meg ítélté állapítva. Ez szintén egy okkal több arra, hogy a közönség vásárlásra serkentsük, hogy esetleg meg ne történhessék, hogy az, a ki sorsjegyet akar venni, már elkészt és sorsjegyét sehol sem kaphat. A sorsjáték kezelőse gondoskodott arról, hogy az ország legkisebb községeiben is kaphatók legyenek a sorsjegyek, ha azonban mégis me történne volna, hogy valamely helységbe nem jutottak el a sorsjegyek, ez esetben forduljon bárki akár szóval, akár írásban a sorsjáték kezelősehez (Budapest IV., Kossuth Lajos utca 1. sz.

— **Inkolaszekti ülés.** A nagykanizsai községi iskolaszék szept. 29-ikén d. u. 4 órákor ülést tartott Eperjény Sándor, elnök, vezetése mellett, melynek legfontosabb tárgya egy, a polgári leányiskolában alkalmazandó segédtanító behívása volt. A polgári leányiskola 1. osztályát

párhuzamosították s így szükséges volt a tanító-festőletet egy erővel szaporítani. A pályázatot a mennyiség- és természetudományi szakcsoportra írták ki. Összesen: hatan pályáztak, kik közül azonban oklevele csak kettőnek volt. Az iskolaszék egyhangulag Szauerman Juliát, Szauerman Mihály nagykanizsai polgáriiskolai tanár testvérét választották meg. — Az ülés folyamán még több folyó ügyet is intéztek el. Rozgonyi Lajos lólyamodványát, melyben súlyosabb jellegű betegség miatt felévi szabadságot kér, pártolólaj terjesztették fel a tanfelügyelőség után a miniszteriumhoz s ezzel kapcsolatosan megkeresték a miniszteriumot, hogy a szabadságolást folytán szükségessé váló helyettesítés iránt is intézkedni sziveskedjék.

— **Borkereskedők szövetkezése.** A nagykanizsai borkereskedők azt tapasztalták, hogy utóbbi időben az egyes községekből piacunkra szállított mustot nagy mértékben vízzel pancsolják meg az eladók. Ennek megszüntetése céljából szeptember 24-ikén értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a nagykanizsai piacra különböző helységekből szállított mustot szigoruan ellenőrzik s mirelyt valamelyik hordó tartalmára nézve alapos gyanujuk lesz, hogy vízzel pancsolta az elárúsító: azonnal hatóságilag lefoglalattják az egész hordót; a mustot lepecsételtetik és vegyi elemzés végett felküldik az országos vegyvizsgáló intézetbe, Budapestre. Szövetkeztek továbbá arra is, hogy akármelyik borkereskedőhöz szállítsanak pancsolt mustot vagy bort, az illető a gyanusnak talált szállítmányról azonnal tartozik jelentést tenni, hogy az is hasonló hivatalos vegyi vizsgálat tárgyává tételteshessék. — Borkereskedőink alapos reménye az, hogy ez az erőlyes eljárás el fogja rettenteti az eladókat az ily módon nagyon költségesse válható borpancsolástól. A községi jegyzők és bírák pedig jól teszik, ha a községek lakóit már jöveve figyelmeztetik azokra a súlyos következményekre, amikkel a lelkiismeretlen borpancsolás jár.

— **Pályázat.** A cs. kir. szab. déli vaspálya társaság Zakány állomásán a pályaudvari vendéglőnek f. é. november hó 15-től kezdve bizonytalan időre való bérebeadása iránt enzen pályázat felhirdetetik. A vendéglő bérletére pályázók felhivatnak, hogy képesítésüket igazoló iratokkal felszerelt ajánlatukat legkésőbb f. é. november hó 1-ig alufirott üzletigazgatóságán nyújtsák be, hol egyszersmind a bérletre vonatkozó feltételek iránt közelebbi felvi ágo-ítást nyerhetnek. Budapest, 1898. szeptember hó 22-én. A cs. és kir. szab. déli vaspálya társaság üzletigazgatósága.

— **Könyvtár-megnyitás.** A »Nagykanizsai Polgári-Egyet« könyvtára vasárnap, azaz e hó 25-től a könyvtári órák alatt az olvasó tagok rendelkezésére áll.

— **Halálhír.** Kollárcai Ignác, ki egykoron mint a pincérek ügynöke és helyközvetítő nagy népszerűségnek örvendett, szeptember 26-án hosszas szenvedése után életének 85-ik évében elhunyt Nagy-Kanizsán. Az elhunytban városunk egyik népszerű alakja szállt sírba, gyászolva özvegye és öt gyermeke által.

— **A hosszú kardok.** A vadonatúj, csillogó, hosszú kard zörrenve koppan az aszfalton. Nem ismeretlen zene, de ebben a csöndesben van valami büszkeség, valami kimondhatatlan nagy öröm. A kard is fiatal, a katona is, legtöbbször csak most serken a bajusza. Hiába rakoncátlanodik a hideg őszi szellő szárnya, a legfiatalabb örmesterek nem akarják most a köpönyeget..... Kemény, tisztelegények, meg aztán kell, hogy a világ tudomást szerezzen arról, hogy ők jó eredménynyel kiálltak a tüpróbát. Vége van az egy évi önkéntes szolgálatnak, a harcsony majd meghozza a tiszteletfesi vagy a hadapród-örörmesteri kinevezést. Addig is beiratkozik kiki az egyetemre, mások utja visszavetett a komor, kopott, füstösláru, rideg búrba, letűnek újból a kivasott, tentafoltos asztalhoz és gyártják a fakturákat, belemertünek a Söll és Haben hatalmas számainak megbomlasztó labirintusába, ott kezdik az egy éven át annyira megvetett »tisztelet«-életet, a föl a mult évben ők is elhagyták. A

Fák

gyümölcs-, utifasor és díszfák legjobb fajok, szép erős törzsek. Készlet sok ezer példányban. Diszbokrok. Olcsó árak. — Kérjen árajegyzéket.

Meyne János,
faiskola-tulajdonos,
Sopron.

278-10

Phönix-Kenőcs

a stuttgarti közegészségügyi és betegápolási kiállításán 1890-ben érdemet nyert, orvosi véleményezés és a közönség levelek ezrei szerint kitűnőnek elismerve. Az egyedül létező, kipróbált

és ártalmatlan szer, sűrű és gazdag hajnövesztő előmozdítására bőlgyeknél és uraknál, a haj kihullása és a korpa képződés megállítására; egészen fiatal embereknek erőteljes bajszot létesít. — Jótállás az eredmény. és ártalmatlanságért. Tégely 80 kr., postán küldve vagy utánvétellel 90 kr. **K. Hoppe Wien, I. Wipplingerstrasse 14.** 163-26

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánljuk:

Locomobil és gőzcsoplógép-készletek 2°, egész 12 lóerőig, szalma-kaszálószók, továbbá járgány-cseplőgépek, hordó-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,

„COLUMBIA-DRILL”
A legjobb aratógépek, boronák, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morszólok, daráló, őrlő-malmok, egytemes szeszekék, két- és háromvasútkék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletek és árajegyzék kiadásra legyen és bérmentes küldetnek.

Építészek, építőmesterek és háztulajdonosok

figyelmébe ajánlja gyártmányát az

ELSŐ MAGYAR

„SCAGLIOL” ÉPÍTŐ-LEMEZ GYÁR

TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakóházak, gazdasági és gyári épületeknek vagy ezek alakításánál kiválóan alkalmas.

Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyezetek, boltozatok, kerítésfalak választalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba féreg és salétrom mentes anyag.

Új, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarázó szüzetek és egyes anyagok árai díjtalanul küldetnek.

20-41

S. voboda Gyula, építész.

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendszeres vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megemészteti a gyomorbajt, és p. étvágytalanságot, savanyú fölbőgőst, hányási inger, gyomor- és hasbántalmat, gyomörgörcsőt, a gyomor túlerhelését stimmel, nyálkásodást, vértulást, hámorhoidákat, női bántalmakat, belbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. ROSA-fele életbalsam

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés- és keményedémél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelekések, pokolvar és gonyedsoknál, továbbá körömgonyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttestem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Ki az emésztése minden munkáját új életre serkenti egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált háziszser.

1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 forint
Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

Dobozban 25 és 35 krajcárjával.

Postán 6 krral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti kösziményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszer-tárából és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelent, díjat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állanak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszer-tárban, Egger A. gyógyszer-tárban, Thalmyer és Seitz, Kochmeister utóda

Főraktár a kszitón | **B. Fragner** Apotheke „zum schwarzen Adler” in Prag. Eck der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal.

231-28

Csász és kir. udv. szállító.

Kizárólagos szabadalom.

Egy kísérlet elég!

EXSICCATOR

DE RITTER.

Fontos földbirtokosoknak, háztulajdonosoknak, szőlőbirtokosoknak, gyárosoknak, bőrgyáraknak

Mindenemű penészgombát- és faldnedvességet gyökeresen kiirt, úgy hogy ezek többé nem kerülhetnek felszínre. 10.000 elismerés!

Ezen szer a kontinens minden hasonló szerét felülmúlja. 275-2

Ismeretetés ingyen.

Iroda: Bécs, III. Parkgasse 10.

HÍRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Évben 12 korona (6 frt — ar.
Félévre 6 korona (3 frt — ar.
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr.

Nyiltár postóra 10 krajcar.

Közzététel, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischer Fülöp könyv-kereskedésbe.

Részmunkát levelet csak lezárt kassza béli fogadják el.

Egyes szám ára 10 krajcar.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischer Fülöp könyv-kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

Az intézményben legszeltemi részvételre vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Fülöp könyv-kereskedés.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felölös szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, október 6.

Közzétételünk.

A képviselőház pénzügyi bizottságában a legfontosabb tárca egyikének költségvetése nyert előzetes elhatározást. A vallás-és közoktatásügyi miniszterium költségvetését, mely miniszterium az 1899. évre összesen 1,117.479 forinttal nagyobb összeget vesz igénybe a folyó évre megszavazott összegnél, a pénzügyi bizottság megszavazta, miután dr. Wassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter a tárcájára vonatkozó felvilágosításokat megadta és Magyarország közoktatásügyének jövőjére nézve kifejezte programszerűleg hangzó szándékait.

Es valóban legnagyobb büszkesége lehet Wassics miniszternek és részletezni szabad öt a méltán megillető dicséretben, hogy a magyar képviselőház pénzügyi bizottsága az ő költségvetésirányzatának tárgyálása alkalmával kizárólag közoktatási ügyekről tanácskozhatott és hogy az egyházpolitikai ügyeket egy szóval sem érintették.

A kultúrában, műveltségben és az iskolában van az állam hatalma és Magyarország biztos fejlődése; nagyok és hervadhatatlanok az érdemei annak a miniszternek, a ki e téren törekszik babérokat szerezni. Az iskolában képződik a jövő

nemzedék nagyságának alapja annak a férfinak kezében, aki a főiskolák és népoktatás ügyeit vezeti.

Kezdetről fogva a magyar nemzet nagy férfiai és legjobbjai voltak azok, akik teljes lelkesedéssel, de hálás sikerek által is jutalmazva hazafias buzgalommal engedték át magukat ennek a valamennyi közt legfontosabb állami feladatnak. Báró Eötvös József után következtek Trefort Agoston gróf Csáky Albin és Wassics Gyula, mindannyian szakavatott férfiak telve lángoló hazafiaszaggal, mely az eléje tűzött egész feladatot lelőleli és teljesíteni törekszik. De míg báró Eötvös József a rendelkezésre álló korlátolt anyagi eszközökkel és tanügyi erővel arra volt utalva, hogy későbbi fejlődés alapjait biztosítsa és egyenesse az utat, melyen az ország előrehaladó fejlődése mellett jól felszerelten előbbre lehessen menni; míg később Trefort Agoston, hajlamának és becsvágyának megfelelőleg, de Magyarország kedvezőtlen pénzügyi viszonyai folytán is az oktatásügy egyoldalun fejlesztésére volt kénytelen szorítkozni és főleg a népoktatásnak csak csekély eszközöket juttathatott; míg gróf Csáky Albin legjobb erőit a szabadelvű egyházpolitika diadalra juttatása foglalta le: Wassics Gyula olyan köz-

oktatásügyi programot készített, mely mindent felölel, a mi a szakba vág és a gyermek-kertészettől a tanár képzésig és tudományos akadémiáig mindent egyenlő odaadással az egészséges és korszerű fejlődés útjára terel.

Ha báró Eötvös az alapvető, Trefort az előmozdító volt, úgy Wassics Gyula az ő széles látókörével, jól megokolt európai nézeteivel a magyar közoktatásügyi reformátora, aki nyugoti kerékvágásba tereli a népnevelést és a kultúrát és a korszerű civilizáció legmagasabb mintaképe iparkodik elérni.

Wassics miniszter személye már maga is programot jelent a közoktatásügy terén és azért nemulnak el vele szemben az ellenzék kérdézősködései és zsémbelései a kormánypárt kiváncsi és panaszaival, mert ez a program a közoktatásügy legelentékeltenebb terét sem vonja el a legmegfelelőbb figyelem alól a azt mondja, hogy mindannak, ami e téren ésszerűen történhetik, meg kell s meg fog történni.

A képviselőház ellenzéki pártjai, melyek e budgetnél különben mindig szigorú kritikát gyakoroltak, most csak az elismerés és méltánylás szavaival élnek, kifogás és érdemleges ellenvetés nélkül megszavazzák

TÁRCA.

Új idők.

I.

— Az ellen semmi kifogásom sincs, hogy a gyerek meg akar házasodni; ez végre is olyan processus, amien életben legalább egyszer minden arravaló embernek át kell esni; de hát ki ez az Iványi Erzsike?

Halápi Bothó Miklós földbirtokos maga elé tartotta fia nyitott levelét és a jobb kezébe szorított hosszú pipaszár szópókájával erősen csapkodta azt, mintha valami titkot akart volna belőle kiporolni.

Neje, egy áldott, szelidképű matrona, anyagi megadással nézett a baragos papára, s mikor ez a papírlap csapkodása közben feléje fordult, mintha tőle várt volna feleletet, — csendes, kérést hangon mondta:

— Istennem, édes apjukom, hát ki volna? Egy leány, akit a mi Aladár fiunk megszeretett.

— Jó, jó! Dehát kicsoda? kicsoda? Miféle familiából való? Erről egy árva betűt sem írt. Az pedig csak még sem mindegy, hogy a vicispán lányát vagy a kadarkúti helység kovácsanak lányát szerette-e meg.

Bothóné tipegve kezdett a szobájában ide-oda járkálni és hol itt, hol ott rakosgatta az apró tárgyakat, amik különben mind igen szép rendben a helyükön voltak. Úgy tett, mintha férjének utolsó szavait nem hallotta volna. Azért azután Bothó kissé emeltebb hangon mondta:

— Remélem: abban csak te is egyetértesz velem, hogy az nem egészen mindegy: kit vesz el feleségül Aladár?

Az ősz matrona kisé ingatta fejét, megfordult és szeliden nézett ráncolt homlokú férjére.

— Tudod, édes Miklósom, én a mi fiunkat elég éreit, okos embernek tartom arra, hogy jól meg tudja fontolni: kivel lesz boldog egy emberéletet át.

— Eh, ne beszélj, kériak, ilyen posta-stílusban. Egyszer életében a lepkosabb ember is lóbakot. Elég baj, hogy a legjobb éppen akkor lövi, mikor házasodik.

Bothóné férje közelébe lépett és végigsimította annak kigyúlt arcát.

— Ejnye, édes apjukom, talán csak te is akkor lóttél?

A férfi arcára nyenge mosoly derűje szállt.

— Nem magamról beszélek. Az én házasságom véletlenül jól sült el; de hát van előttünk elég elrettentő példa.

— Igaz, igaz! De miért? Mert ma-napság a legjobb ember nem a szívének, hanem az érzé-nyének házasodik. Ezt csak nem várod Aladártól?

— Nem! Azt nem is engedném! Hanem azért, a familiáját mégis csak megnézném. Azért akarom tudni, hogy ki ez az Iványi Erzsike. A neve elég szép; de hát ki az őrdög igazodhatnék most a név után, mikor potom ötven krajcárért áruljak!

— Sohse keressük a nevet, a származást. Csak a szíve, lelke legyen nemes. Ezt pedig sokszor hiába keressük a családfák árnyékában. Meglehet, hogy a mi Aladárunk is éppen valami

ötvenkrajcáros név viselőjében találta meg azt a nemes lelkét, aki őt boldogíthatja.

Bothó megint csak elkezdte nézni Aladár fia levelét és halkán mormolta:

— Iványi Erzsike, Iványi Erzsike. Olyan pompásan hangzó név. De hát miért nem írt valamit a családjáról, kördlmeinyeiről? Egyszerűen arra kér, hogy adjam apai beleegyezésemet. Hogy az őrdögbe adjam! Még azt sem tudom, hogy miféle vallásu. Iszen zsidó lány is lehet.

Bothóné csendesen figyelte férje minden szavát. Hallgatott. A férj megint hangos szóval fordult feléje:

— Mi? Talán nem? Mit szólsz hozzá — mivel neked olyan igen mindegy — ha valami zsidó lány volna ez az Iványi Erzsike? Ah — de uram bocsá! — mit is beszéllek? Erzsike csak nem lehet zsidó lány!

Bothóné szelid szeméi ügyelve csüngtek férje arconaszán. E közben halkán, szinte szótólalva mondta:

— Es ha az volna?!

A férj tágra nyílt szemekkel nézett nejére.

— Micsoda? Hát te talán bele tudnál egyezni hogy egy... Eh, de erről beszélni is neveléses. Iványi Erzsike! Valami elszegényedett nemesi család sarjadéka lehet; de zsidó lány? — az lehetetlen.

— Én nem tartom éppen olyan nagyon lehetetlennek.

— Nem? Na és mit tennél akkor, ha bizonyosan tudnád?

— Es ha bizonyosan tudod?!

— Mit? te bizonyosan tudsz valamit? Bizonyosan tudod, hogy.....

az összegeket, melyeket Wlassics költség-előirányzatába beállít. Es amint a pénzügyi bizottság teljesen méltányolta a közoktatásügyi miniszter reformátori működését és elismerte a magas fokot, melyre Wlassics a közoktatásügyet emelte, úgy elismerte és dicsérte a bizottság a miniszter működését magyar nemzeti szempontból is, mert nemzeti oktatásügyi politika az, melyet Wlassics érvényre juttatott, melylyel a magyar közoktatás ügyét méltán sorozza a legelőkelőbb nyugati államok intézményei mellé. Anglia és Németország közoktatás ügyére szegezett szemével valódi magyar szívet egyesít Wlassics és minden eszmét, minden intézményt, minden reformot, mely nyugati Európából utat talál. Magyarországra a magyar viszonyokhoz illeszt az ő forró hazaszeretete és nemzeti reformmá változtal.

Ezért valódi magyar közoktatásügyi miniszter Wlassics, a ki általánosan elismert előkelő európai magaslaton áll és az egész világ szakemberei közt egyike azon keveseknek, a kik vezetnek és a népoktatásnak irányt adnak. Nagy és igazi reformminiszter.

A vármegye házából.

Megyei rendes közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó szept. 17-ére kitűzött, azonban a nemzetet ért gyász miatt közgyűlési határozattal elnapolt rendes közgyűlést dr. Jankovich László gróf főispán elnöklése alatt szeptember hó 26-án tartotta meg.

Elnökölő főispán üdvözölve a szép számmal megjelent bizottsági tagokat, tudja, hogy a mai közgyűlés a szeptember hó 12-én tartott törvényhatósági közgyűlésnek folytatása lévén, a tárgysorozat semmit sem fog változni, hanem ugyanazok az ügyek nyerne elintézését, amik a szept. 12-iki közgyűlés tárgysorozatába felvételtek.

Ezután Cukeller Lajos megyei I. aljegyző felolvasta ő felsége a királynak feléges neje gyászos elhunytá alkalmából népeibez intézett szöszatát, melyet a bizottsági tagok álva hallgattak

meg s ezen nyilatkozatot a vármegye főszolgabirainak, valamint Nagy Kanizsa és Zala-Egerszeg rendezett tanácsú városok polgármestereinek azzal adják ki, hogy a hatóságuk alatt levő köz-égek lakóival falragaszok útján tudassák.

A közgyűlés tudomásul vette a főispán jelentését, hogy az alispánnal és Farkas József országgyűlési képviselővel a vármegye képviselőiben részt vettek felséges királyunk temetésén s a ravatalra koszorút helyeztek.

Az állandó választmány javaslataira az Ezsébet szobor a közgyűlés ezer forintot szavazott meg a vármegyei közvilágosítási alap terhére.

Ő felsége a miniszterelnök útján lejezte ki a vármegyének köszönetét, Lipót főherceg elhalálása alkalmából kifejtett részvétért, míg Klotild főhercegnősszony a vármegye főispánjához intézett levelében nyilvánított köszönetét, hogy a cirkevnicai László oltárra ezer forintos alapítványt tett. A magas köszönet iratokat a közgyűlés tudomásul vette.

Ugyancsak tudomásul vette a közgyűlés elnökölő főispán jelentését, mely szerint Bölcés Sándor perlaki, Székely Emil topolcai és Mayer István sümegi szolgabirákat tiszteletbeli főszolgabiroknak, dr. Böhm Szidney perlaki, dr. Király Mór a sölendvai és dr. Lukonich Gábor sümegi járási orvosokat tiszteletbeli főorvosoknak kinevezte.

A törvényhatóság állapotáról szóló alispáni jelentés kapcsán Koller István bizottsági tag indítványára a közgyűlés feliratilag megkeresi a kereskedelemügyi minisztert Pácson és Nován — mint főszolgabiroóságok székhelyein — távirda hivatal felállítására tárgyában.

Az üresedésben levő vármegyei ötöd aljegyzői és a szintén üresedésben levő egyik árvaszeki jegyzői állásoknak választás útján való beöltése végett megalakítottat a kijelölt választmány, a melynek tagjai a főispán Bogyay István, gróf Batthyányi Ernő és Kranitz Kálmán bizottsági tagokat kinevezte, a közgyűlés pedig Eperjessy Sándor, Skublics Jenő és Somogyi Gyula bizottsági tagokat megválasztotta s a kijelölt választmány működésének tartamára a közgyűlést felfüggesztették.

A kijelölt választmány működését befejezve, a gyűlés folytatólag megnyitott jelentés az elnökölő főispán, hogy az ötöd aljegyzői állásra Szentiványi Géza egyetlen pályázó jelentkezett, aki a közgyűlés megválasztott s megválasztott ötöd aljegyzőnek elnökileg kijelentette. Az árvaszeki másodjegyzői állásra négyen pályáztak, de a kijelölt választmány nem találta őket kijelölhetőeknek. Jelentette folytatólag a főispán, hogy helyettes árvaszeki jegyzőnek Várhidy Lajos kinevezte, valamint a pótlóelőki állásra dr. Kralik Dániel bpesti lakost, mint egyedüli pályázót.

A vármegye 1899. évi költségvetés tervezetét a közgyűlés az állandó választmány javaslata alapján elfogadta s annak jóváhagyását a belügyminiszterhez való felterjesztését elhatározta.

Előterjesztetett a törvényhatósági tisztviselők rendezése tárgyában kiküldött bizottság javaslata, amely szerint a tervbe vett rendezés a vármegye évi dotációját mintegy 18 ezer forintra emelné, amelynek fedezésére pótladó kivetés hozza javaslatba. Az állandó választmány a bizottság javaslatát tárgyalván, a tisztviselők fizetésének emelését elhozta s azt ajánlta, hogy a törvényhatóság írjon fel a belügyminiszterhez a vármegye állandó dotációjának emelése tárgyában, amelyben a fizetésemelésre s ekkor összes fedezést kérné. Dr. Cinder István, Koller István, dr. Haudek Ágoston bizottsági tagok felszólalása után a közgyűlés névszerint szavazással döntött ebben az ügyben és 55 szavazattal 43 ellenében a fizetésemelésnek pótladó útján való fedezését elhatározta.

A hozott határozattal pótladó megszavazásáról levén szó, elnökölő főispán Bogyay István, Koller István és dr. Haudek Ágoston tagokból álló szavazatszedő küldöttség közreműködése mellett elrendelte a törvény értelmében a titkos szavazást. A beadott 98 szavazatból a pótladó kivetésére szavazott 43, ellene 55. A titkos szavazás eredményének kihirdetése után az állandó választmány javaslatahoz képest a közgyűlés a belügyminiszter feliratilag megkeresi az iránt, hogy a tervbe vett fizetésemeléshez szükséges összeg erejéig a vármegye dotációját felemelni sziveskedjek.

A tisztviselői ügyész előterjesztése ügyességi és ügyességi irónki állás rendszeresítés tárgyában tanulmányozás és ennek alapján javaslattal végett egy bizottságnak adatott ki, melyek tagjaivá a vármegye alispánjának elnöké ate alati a vármegye főjegyzője, a megyei főügyész, tiszteletbeli megyei ügyész, megyei főszámvevő, Barca László, Eperjessy Sándor, dr. Haudek Ágoston, Skublics Jenő, Ziegler Kálmán, és dr. Cinder István bizottsági tagok választáltak.

A közigazgatási bizottság által az 1899/1900 ik évekre szerkesztett utelenartási előirányzatot a közgyűlés elfogadta.

1899 évre a betegápolási pótladó 3¹/₂ §-ban a katonaszállásolási pótladó pedig a házbéres hámosztályadóra 3¹/₂ §-ban, míg a többi adónemre 3¹/₂ §-ban állapították meg.

A vármegyei választott bizottsági tagoknak f. év végén kilépő fele része s az év folyamán tagassági képességet veszített, elhunyt és leköszönt tagok helyébe teljesítendő választások határnapjauk október hó 28-ika s a pótválasztásokra november hó 24-ike tüzetett ki.

Hertelendi Ferenc bizottsági tagnak a Balaton melletti vasút segélyezése tárgyában beadott kérényé kapcsán felolvasztatott a vármegyei vasuti bizottság üléseről felvett jegyzőkönyv, a mely ülésen a bizottság első sorban a vármegyei vasuti kölcsön konvertálásával foglalkozott, a mely pénzügyi művelet a megkeresett bankok jelentése szerint jelenleg nem időszerű s ez okból a bizottság a konverzió ügyében a beállandó kedvezőbb

Bothóné szeliden átkarolta férje nyakát és reszkelő hangon mondta:

— Édes Miklósom, hát az már nem olyan istenteremténye volna, mint más? Lásd, édesem, a magyar nemzet szive nagyot nemesedett. A nemzet lelke fölemelkedett az egyetemes emberszeretet magas színvonalára, mikor az egymást szerető szívek számára most már a vallás korlátait is ledöntötte. Uj idők ezek, angyalom! A szeretet szárnyai viszik, ragadjak most a magyar nemzetet a haladás ösvényén a hatalmasabb megizmosodás felé. Ezt célozza a polgári házasság is.

Bothó dühösen bontakozott ki neje szeliden ölelő karjából s dühösen az asztalra csapta pipáját.

— Süsd meg az egész polgári házasságot Wekerlettől. Az én fiaj egy zsidó lánnyal ne izmosítsa a magyart soha! Fújjatok föl az egész nemzetizmosító komédiát! Margarirozatok be az uj időket!

E közben amint neje szelid, angyali arcát látta, mintha megbánta volna kifakadását, kissé csendesebb hangon mondta:

— De mi ördögért pattogok én itt semmiért. Iszen te csak tréfálsz. Iványi Erzsike csak nem...

— De zsidó lány! — mondta most már komoly arccal Bothóné.

— Hogyan tudod? Te nem tudhatod!

— Aladárunk nekem megírta.

— Es te?

— Belenyugszom! — mondta főnséges nyugalommal a matróna.

Bothónak egész alakja fölegyenesedett; a szemei szikráztak. Főlkapta az asztalról tajtipipáját.

— Ugy?! Na hát csak egyetlen maceszt!

A gyönyörű tajtipipát úgy vágta földhöz, hogy száz darabra zúzott. Rohant ki a szobából. Az ajtóban még egyszer visszatordult.

— Engem meg keressetek a bolondok házában.

II.

Meglehet, hogy Bothó Miklós nem is a lott volna meg a Lipót-mezőig, ha az uj idők szelleme éresztette volna. De hát az a csodás láthatatlan szellem-áramlat, mely abban az időben olyan szelid simulással lopta be a hagyományokkal páncélozott agyakra és szívekbe is a világosságot, őt is szépen körülcirókálta. Mintha egyre azt suttogta volna neki:

— Sohase rohanjon kigyelmed, halapi Bothó Miklós uram, a bolondok házába, mivel hogy nem éppen szükséges az embernek oda jutni, ahova érdemesnek tartja magát; hanem inkább fújja ki kigyelmed egy kissé magából a régi idők dőhos levegőjét itt a jó lsten szabad ege alatt, azután pediglen szépen bandukoljon haza a hitese felesége mellé s szívia annak szerető, türelmes lelkéből az uj idők friss levegőjét.

Es hogy Bothó Miklós hallgatott erre a titkos sugalomra öggé bizonyítja az, hogy ma egy hete este itt ült a felesége mellett és könyves szemekkel nézett egy nyitott levél-lapra, a mien akom-bakomos betűk ágoskodtak, dűledeztek jobbra, balra.

Meg-megtördülte könyben uszó szempilláit; de megint csak oda tolaodtak egymás hátra a hivatlan könyveszek.

— Olvasd el, csak édes anyjukom! Már így este gyöngök a szemem.

Bothóné kezébe vette a levelet. Az ő szemeit is befolyozták a könyvek, de azért csak kisilabizálta:

— Drága Nagypánk! Hetvenedik születés napjára sok jót kívánunk. Minden héten elmegyünk mamával és papával a keresztény templomba, meg a szinagógába és kerjük a jó lstenek, hogy drága Nagypát még igen sokáig tartsa meg nekünk. Ezerszer csókoljuk az aranyos Nagymamával együtt. — Erzsike és Aladár.

Bothóné hanja az utolsó szavaknál már elcicskolt s végül férje vallára borult és zokogott.

Bothó sem birt szólni, csak zokogó neje fejét simogatta.

Hosszu halgatás után Bothó szóialt meg.

— Kedves teremtesek lehetnek ugy-e anyjukom? Es milyen szépen elmennek egymás templomba imádkozni! Furcsa, igazán furcsa!

— Az uj idők szelleme ez, édes öregem. Iszen mindnyájan ugyanazt a láthatatlan nagy Szellemet imádjuk, aki maga a végtelen, a tökéletes szeretet.

— Igaz, igaz! De hogy eddig még csak nem is közeledtek hozzánk!

— A te haragodtól féltek. Most hetvenedik születésnapodát használták föl, hogy a kis apró-

pénzügyi viszonyok folyamán az aktio megindítását javasolja, valamint a Veszprém—Tapolca—kiszthelyi balatonparti vasutak kilométerenként 3000 forinttal való segélyezését, a mely összeg vagy a konverzió útján, vagy új kölcsön fölvetésével fedeztetnek s ennek törlesztése az utadoból történik. A közgyűlés a javaslatot elfogadta azzal, hogy a konverzió keresztülvitele esetén az így nyerendő összegből fedeztetnek az Alsó-Lendva—regedei és Alsó-Lendva—nagykanizsai h. é. vasutakra már törvényhatóságilag megszavazott segélyösszeg.

A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi 2-ik t. c. értelmében létesítendő községi segélyalapok szervezésére vonatkozó szabályrendelet tervezetét, valamint a faiskolákról és a fásításokról szerkesztendő szabályrendelet-tervezetét a kiküldött bizottságok betérjesztvén, a bizottságok javaslatahoz képest a közgyűlés a szabályrendeletet megalkotta.

Badacsony-Tomaj, Tördemic és Szigliget községek képviselőtestületeinek körorvosi fizetés felülvizsgálata tárgyában hozott határozatát a vármegyei tiszti főorvos előterjesztése alapján a közgyűlés jóváhagyta.

Dióskál község kérelmét, hogy a Pacsa—Dióskál törvényhatósági közút folytatását képezze és a Gyülevész—galambóki törvényhatósági közútba ágazó 3 km. hosszú községi közlekedési közút a törvényhatósági közutak sorába vételessék fel, a közgyűlés nem teljesítette.

Bellatinó község képviselőtestületének a táncvigalmak után szedendő díjak és ezen díjaknak hova fordítása tárgyában, Monostor-Apáti, Hegyesd és Kapocs szövetkezett községek képviselőtestületeinek körjegyzői irnoki állás rendezésének tárgyában, Keszthely város képviselőtestületének községi ingatlanok nyilvános árverésén leendő eladhatása, továbbá ingatlan területek megvétele tárgyában, Felső-Lakos, Alsó-Lakos, Gyertyános, Hottica, Kapca és Kóoth szövetkezett községek képviselőtestületeinek egy körjegyzői irnoki állás rendezésének és fizetésének megállapítása tárgyában, Káptalanfa község képviselőtestületének községi ingatlan eladása tárgyában, Paloznak község képviselőtestületének a község tulajdonát képező egykerekkű vizimalom eladása tárgyában, Alsó-Lendva község képviselőtestületének ingatlan eladása tárgyában, Dráva-Csány község képviselőtestületének községi ingatlan szerzése tárgyában, Bazzi község képviselőtestületének községi ingatlan

eladása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

Zalabér, Pakod, Urbányosfa, Bánok-Szt-György, Báza, Bot'fa, Bucstua, Oltárc, Tolmács, Vakonya, Ujavashegy, Budaihegy, Kőcskishegy, Tordahegy, Bazita, Sőtör, Pusztia-Szent László, Pusztia-Ederics, Vöröshegy, Imrehegy, Öreghegy, Öreg- és Kis-Bódihegy, Ferenchegy, Újhegy, Szent-Balázs, Magyar-Szerdahely, Börzönce, Nagy-Bakonák, Zala-Merény, Zala-Szántó, Csereszeg-Tomaj, Nemes-Bük, Köveskut, Karmacs, Szent-Györgyvári, Sármeleg, Felső- és Alsó Zsid, Alsó- és Felső Páhook, Nemes Boldogasszonyfa, Vidornya-Lak, Vonyarc-Vashegy, Gyenes-Diás és Meszes-Györök-hegyközségek rendtartási szabályzatai az állandó választmány javaslatahoz képest megfelelő pótlás végett visszaadának.

Zalabér község képviselőtestületének a regale kötvény átírása tárgyában hozott, mefelebbezett határozatát a közgyűlés megsemmisítette, a vadászati-haszonbér felosztása tárgyában hozott határozatát pedig illetékes intézkedés végett a közigazgatási bizottsághoz teszi át.

Mura-Csány község képviselőtestületének a község szervezési szabályrendeletének módosítása tárgyában, Pölöske község képviselőtestületének a község tulajdonát képező 250 frtos közforgalmi kötvény felhasználása tárgyában, Arács község képviselőtestületének a balatonparti vasuti vonal segélyezése tárgyában, Völgyfalu, Petesháza, Csente és Hosszúfalú községek képviselőtestületének az Alsó-Lendva—regedei vasutovonál segélyezése tárgyában, Podbrezst-Szent-Kereszt és Stefanec, továbbá G'alsa, Sárosd és Szegvár községeknek, valamint Durcsevéc, községeknek községi pótdadó törése tárgyában, Káptalanfa község képviselőtestületének a község tulajdonát képező vizimalom bérbeadása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

Csáktornyai nagyközség huszágási szabályrendeletét a közgyűlés jóváhagyta, valamint Nyírad község vadászati jogának tíz évre történt bérbeadására vonatkozó képviselőtestületi határozatot.

Csesztreg község vadászati jogának szabad kézről történt bérbeadására vonatkozó képviselőtestületi határozatot a közgyűlés megsemmisítette s a vadászati jognak nyilvános árverés útján való kiadását rendelte el.

Az alsólendvai járás borenőrző bizottságában Iszó Ferenc tagsági állásáról lemondván, helyette bizottsági tagul Karabélyos Elek választott meg.

A közgyűlés tudomásul vette, hogy a tapolcai járási borenőrző bizottság elnökévé Hertelendy Ferenc lemondása folytán — a főispán Takács Jenőt, míg a nagykanizsai járási borenőrző bizottság tagjaul Véssey László elhalálása folytán Méhes Kálmán kiskomáromi lakost nevezte ki.

A nagylengyeli korcsmabérbeadása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatát, a besenyői körjegyzőséghez tartozó községek szervezeti szabályzatát, N.-Kanizsa város képviselőtestületének a Nagy- és Kis-Kanizsa közti állami út áthelyezése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot a közgyűlés jóváhagyta.

A körorvosok fizetésének a vármegyei pénztárból folyóvá tétele tárgyában javaslat kidolgozása végett a vármegye alispánjának ebökölete alatt egy bizottság küldetett ki. Hasonlóan az alispán ebökölete alatt egy bizottság küldetett ki szabályrendelet-tervezet készítése végett a szőlőmoly, lisztharmat elleni védekezés, valamint a burgonyánál a peronospora elleni védekezés tárgyában.

Balaton-Füred község képviselőtestületének a balatonparti vasutovonál, Kis- és Nagy-Palina és Gumilica községek képviselőtestületének, továbbá Radamos község képviselőtestületének, valamint Turnischa község képviselőtestületének az Alsó-Lendva regedei vasutovonál segélyezése tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta. Sümegh község képviselőtestületének a püspöki vásárlási jog megvétele tárgyában, továbbá Balaton-Ederics község képviselőtestületének a regale kártalanítási kötvény eladása tárgyában, a pacsi körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületének a jegyző fizetésének felülvizsgálata tárgyában, Alsó-Domboru község képviselőtestületének községi irnok tartására évi átalány összeg megszavazása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta. Bak, Bocföld és Sárhida községek szervezési szabályzatát a közgyűlés jóváhagyta, azonban a letelepedési díjat tíz forintban állapította meg.

A város házából.

Képviselőtestületi ülés tartott 1898. okt. hó 3-án Véssey Zsigmond polgármester elnöklése alatt.

1. Előterjesztett a községi iskolaszék és a városi tanács javaslata a polgári leányiskola első osztályához egy párhuzamos osztály felállítása tárgyában.

A közgyűlés hozzájárult az előterjesztett javaslatokhoz, mely szerint a szükségesnek mutatkozó párhuzamos osztály felállítassék és mivel ez évben az ezzel járó költségek a polgári iskola terhére már nem irhatók, a circa 1300 forintnyi költség a város 1899-iki költségvetés keretében fog fedezetet találni; a további években azonban ezen költség évi 750 forintra fog redukálódni.

2. Elhalálozás folytán megüresedett iskolaszéki és közkórházi bizottsági tagságokat a közgyűlés választás útján betöltvén, iskolaszéki bizottsági tagnak megválasztotta dr. Hauser János, közkórházi bizottsági tagnak dr. Ollop Mór városi képviselőket.

3. Felolvastott Nith Norbert Szent-Ferenc-rendi provinciális átírata, melyben ékes szavakkal eseteli azon megrázkódtatásokat, melyeket a rend életében a szigorított rendszabályok már eddig is maguk után vontak és a jövőben még maguk után vonni fognak. A rend tagjai tömegesen hagyják el a zárdákat, a rendtagok száma annyira megapad, hogy a zárdák már ma is alig képesek megfelelni hivatásuknak és beállhat már a közeljövőben azon eshetőség, hogy az itteni zárda a plebánia vezetéseiről visszalépni lesz kénytelen, miért is szükségesnek tartja a tartományfőnök, hogy a város katolikus hűveire való tekintettel mára ma foglalkozék azon eshetőséggel és gondoskodjék egy plebánusról, két káplánról, két hitoktatóról, a VII—VIII. kerület részére ugyancsak egy káplánról és hitoktatóról, nemkülönbben egy kórházi lelkészről.

A közgyűlés ezen átiratot tudomásul vette, mielőtt azonban a felhozott ügy érdemében határozna — a városi tanács javaslata szerint — megbizta a v. tiszti ügyészt, hogy tanulmánytárgyává tegye a kanizsai plebánia ügyét, hogy a város községe a patronusi jogot s a plebánia vagyonát illetőleg tájékozható legyen.

A provinciális átírata Eperjegy Sándor v. képviselő indítványára a megyés püspökkel másolatban közölni fog.

4. A legtöbb adót fizető városi képviselők névjegyzékének 1899. évre való kiigazítására a következő tagokból álló bizottság küldetett ki: Hertelendy Béla, Ebenspanger Lipót, dr. Tuboly Gyula, Varqa Lajos és ij. Hagedűs László.

A városi tanács javaslata szerint ezen bizottság fog a városi képviselők jövő évi választásánál is működni.

5. A kereskedelemügyi miniszter elbírálása alapján a város köteleztetik a nagy-kanizsai Malatagyár és Sertőzöde Részvénytársaságának azon követelési irteleket — mit jogszerűen beszedet — visszafizetni, melyet a város az iparvállalat iparvágányának üzembe vétele után beszedett.

A keresetben foglalt összeg 2195 frt. 11 a kongó ut alaptól folyósított, de kamat fizetésére nem érzi magát a város kötelezettnek.

6. Bejelentetett, hogy Zalavármegye törvényhatósága a városi képviselő testület határozatait, (többrendbeli építkezések költségeinek fedezését) illetőleg jóváhagyta.

A közgyűlés ezzel befejezést nyert és a polgármester elletésével leoszlott.

sággal, az iker-testvérekkel üdvözöltesselek.

Az öreg Bothó elmondkozott.

— Milyen régen nem láttam azt a rossz gyereket! Milyen lehet ez az új család?

— Bizony az én szívem is sokszor majd megszakad utánuk, ha rájuk gondolok. Pedig örökké csak rájuk gondolok.

— Mégis csak nekem volt igazad, édes anyukom. A nemesen érező szívek szeretete ledönti az emberek által mesterségesen állított korlátokat. Ez a szeretet izmosítja meg a magyar nemzetet is. Milyen boldogon tölthetném hetvenedik születésnapom estéjét, ha ennek a szeretetnek melegtől magam körül érezhetném.

Bothóné elkezdte cirógatni férje ráncos homlokát.

— Hát igazán megbocsátasz nekik? Igazán szivedre ölelnéd őket?

— Már régen megbocsátottam nekik a te szelid lelked hatása alatt; csak a bűn-keség tartotta zárva szívemet.

Bothóné fölkel, néhány lépést tett a mellé-ajló felé és fölyöltotta azt.

Aranyos, csókolni való félnékeséggel lépett hozzá azon két kis apróság.

— Itt vannak! — mondta boldogságtól könyező szemekkel Bothóné.

Bothó oda rohant az apróságokhoz, melléjük roskadt s tédren állva ölelte magához őket, elárasztotta kis fűrtös fejcskéküket csókokkal, könyekkel.

A következő pillanatban közéjük omlottak a nagy Erzsike, meg a nagy Aladár is. A mindent feledő szeretet boldogságának h'innusza zendült meg örömmel zokogásában. És a hogy egymás karjaiba omlottan zokogtak az üdvözítő örömtől, mintha fényes diadalívot vont volna fejük fölé az új idők győzelmes szelleme.

az összegeket, melyeket Wlassics költség-előirányzatába beállít. Es amint a pénzügyi bizottság teljesen méltányolta a közoktatásügyi miniszter reformátori működését és elismerte a magas fokot, melyre Wlassics a közoktatásügyet emelte, úgy elismerte és dicsérte a bizottság a miniszter működését magyar nemzeti szempontból is, mert nemzeti oktatásügyi politika az, melyet Wlassics érvényre juttatott, melylyel a magyar közoktatás ügyét méltán sorozza a legelőkelőbb nyugati államok intézményei mellé. Anglia és Németország közoktatás ügyére szegezett szemével valódi magyar szívet egyesít Wlassics és minden eszmét, minden intézményt, minden reformot, mely nyugati Európából utat talál Magyarországra a magyar viszonyokhoz illeszt az ő forró hazaszeretete és nemzeti reformmá változtat.

Ezért valódi magyar közoktatásügyi miniszter Wlassics, a ki általánosan elismert előkelő európai magaslapon áll és az egész világ szakemberei közt egyike azon keveseknek, a kik vezetnek és a népközlésnek irányt adnak. Nagy és igazi reformminiszter.

A vármegye házából.

Megyei rendes közgyűlés.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó szept. 17-ére kiűzött, azonban a nemzetért gyász miatt közgyűlési határozattal elnapolt rendes közgyűlést dr. Jankovich László gróf főispán elnöke alatt szeptember hó 26-án tartotta meg.

Elnök főispán üdvözlővén a szép számmal megjelent bizottsági tagokat, tudva, hogy a mai közgyűlés a szeptember hó 12-én tartott törvényhatósági közgyűlésnek folytatása lévén, a tárgysorozat semmit sem fog változni, hanem ugyanazok az ügyek nyerne elintézés, amik a szept. 12-iki közgyűlés tárgysorozatába felvételtek.

Ezután Cukler Lajos megyei I. aljegyző felolvasta Ő Felsége a kiralynek feléges neje gyászos elhunytá alkalmából népeibez intézett szöszatát, melyet a bizottsági tagok állva hallgattak

meg s ezen nyilatkozatot a vármegye főszolgabírainak, valamint Nagy Kanizsa és Zala-Egerszeg rendezett tanácsú városok polgármestereinek azmal adjak ki, hogy a hatóságuk alatt levő köz-égek lakóival falragaszok utján tudassák.

A közgyűlés tudomásul vette a főispán jelentését, hogy az alispánnal és Farkas József országgyűlé-i képviselővel a vármegye képviselőtében részt vettek felséges kiralyunk temetésén s a ravatalra koszorút helyeztek.

Az állandó választmány javaslataira az Erzsébet szobor a közgyűlés erre forintra szavazott meg a varmegyei közművelődési alap terbeze.

Ő felsége a miniszterelnök utján fejezte ki a vármegyének köszönetét, Lipót főherceg elhalálása alkalmából kifejezett részvételt, míg Klotild főhercegnasszony a vármegye főispánjához intézett levelében nyilvánította köszönetét, hogy a cirkvenicai László otthonra ezer forintos alapítványt tett. A magas köszönő iratokat a közgyűlés tudomásul vette.

Ugyancsak tudomásul vette a közgyűlés elnök főispán jelentését, mely szerint Böcs Sándor perliaki, Székely Emil topolcai és Mayer István sümegi szolgabírákat (tisztelbeli főszolgabíróknak, dr. Böhm Szidney perliaki, dr. Király Mór a sölendvai és dr. Lukovich Gábor sümegi járási orvosokat tisztelbeli főorvosoknak kinevezte.

A törvényhatóság állapotáról szóló alispáni jelentés kapcsán Koller István bizottsági tag indítványára a közgyűlés feliratilag megkeresi a kereskedelemügyi miniszter Pácsán és Nován — mint főszolgabíróságok székhelyein — távirtda hivatal felállítás tárgyában.

Az üresedésben levő vármegyei ötd aljegyzői és a szinten üresedésben levő egyik arvaszéki jegyzői állásoknak választás utján való beöltéevéget megalkattatott a kijelölt választmány, a melynek tagjai a főispán Bogay István, gróf Batthyányi Ernő és Kranitz Kálmán bizottsági tagokat kinevezte, a közgyűlés pedig Eperjesy Sándor, Skublics Jenő és Somogyi Gyula bizottsági tagokat megválasztotta s a kijelölt választmány működésének tartamára a közgyűlést felfüggesztette.

A kijelölt választmány működését befejezván, a gyűlés folytatásá megnyitotta s jelentése elnök főispán, hogy az ötd aljegyzői állásra Szentiványi Géza egyetlen pályázó jelentkezett, akit a közgyűlés megválasztott s megválasztott ötd aljegyzőnek elnökileg kijelentette. Az arvaszéki másodjegyzői állásra négyen pályáztak, de a kijelölt választmány nem találta őket kijelölhetőnek. Jelentette folytatásá a főispán, hogy helyettes arvaszéki jegyzőnek Várhidy Lajos kinevezte, valamint a pótlóközi állásra dr. Králik Daniehpisti lakost, mint egyedüli pályázót.

A vármegye 1899. évi költségvetés tervezetét a közgyűlés az állandó választmány javaslata alapján elfogadta s annak jóváhagyás végett a belügyminiszterhez való felterjesztését elbátározta.

Előterjesztette a törvényhatósági tisztifizetések rendezése tárgyában kiűzött bizottság javaslata, amely szerint a tervbe vett rendezés a vármegye évi dotációját mintegy 18 ezer forinttal emelné, amelynek fedezésére pótdó kivételést hozza javaslatba. Az állandó választmány a bizottság javaslatát tárgyalván, a tisztviselők fizetésének emelését elutasította s azt ajánlta, hogy a törvényhatóság írjon fel a belügyminiszterhez a vármegye állandó dotációjának emelése tárgyában, amelyben a fizetésemelésre s úkészes összeg fedezését kéré. Dr. Cinder István, Koller István, dr. Haudek Ágoston bizottsági tagok felszólítása után a közgyűlés névszerint szavazással döntött ebben az ügyben és 55 szavazattal 43 ellenében a fizetésemelésnek pótdó utján való fedezését elhatározta.

A hozott határozattal pótdó megszavazásáról levén szó, elnök főispán Bogay István, Koller István és dr. Haudek Ágoston tagokból álló szavazatszedő kölddőség közreműködése mellett elrendelte a törvény értelmében a titkos szavazást. A beadott 98 szavazatból a pótdó kivételésre szavazott 43, ellene 55. A titkos szavazás eredményének kihirdetése után az állandó választmány javaslatahoz képtén a közgyűlés a belügyminisztert feliratilag megkeresi az iránt, hogy a tervbe vett fizetésemeléshez szükséges összeg erejéig a vármegye dotációját felmentési sziveskedjék.

A tisztifőjegyző előterjesztése a ügyességi és ügyességi iróki állás rendszeresítése tárgyában tanulmányozás és ennek alapján javaslatlétel végett egy bizottságnak adatott ki, melyek tagjaivá a vármegye alispánjának elnöke alá a vármegye főjegyzője, a megyei főjegyző, tisztelbeli megyei ügyész, megyei főszámvérvő, Barca László, Eperjesy Sándor, dr. Haudek Ágoston, Skublics Jenő, Ziegler Kálmán, és dr. Cinder István bizottsági tagok választattak.

A közigazgatási bizottság által az 1899. 1900 ik évekre szerkesztett uttántartási előirányzatot a közgyűlés elfogadta.

1899 évre a betegápolási pótdó 3,2 % -ban a katonaszállásolási pótdó pedig a háber- és háosztályadóra 3,2 % -ban, míg a többi adóemelés 3,2 % -ban állapotolt meg.

A vármegyei választott bizottsági tagoknak f. év végén kilépő fele része s az év folyamán tagsági képességüket veszített, elhunyt és leköszönt tagok helyébe teljesítendő választások határnapjauk október hó 28 ika s a pótválasztásokra november hó 24-ike türelett ki.

Hertelendy Ferenc bizottsági tagnak a Balaton melletti vasút segélyezése tárgyában beadott kérvénye kapcsán felolvasított a vármegyei vasúti bizottság üléseiről felvett jegyzőkönyv, a mely ülésen a bizottság első sorban a vármegyei vasúti költségek konvertálásával foglalkozott, a mely pénzügyi művelet a megkeresett bankok jelentése szerint jelenleg nem időszert s ez okból a bizottság a konverzió ügyében a beállandó kedvezőbb

Bothóné szeliden átkarolta férje nyakát és rezekelő hangon mondta:

— Édes Miklósom, hát az már nem olyan istenteremténye volna, mint más? Lásd, édesem, a magyar nemzet szive nagyot nemesedett. A nemzet lelke fölemelkedett az egyetemes embereszeret magas színvonalára, mikor az egyemást szerető szivek számára most már a vallás korlátait is ledöntötte. Új idők ezek, anyanyom! A szeretet saárnyai viszik, ragadják most a magyar nemzetet a haladás ösvényén a hatalmasabb megismosodás felé. Ezt célozza a polgári házasság is.

Bothó dühösen bontakozott ki neje szeliden ölelő karjából s dühösen az asztalra csapta pipáját.

— Süsd meg az egész polgári házasságot Wkerletűl. Az én fiám egy zsidó lánnyal ne ismerhes a magyart soha! Fújjatok föl az egész nemzetzsosító komédiát! Margarirozzátok be az új időköt!

E közben amint neje szelid, anyagi arcát látta, mintha megbánta volna kifakadását, kissé csenedebb hangon mondta:

— De mi ördögért pattogok és itt semmiért. Iszen te csak tréfálsz. Iványi Erzsike csak nem...

— De zsidó lány! — mondta most már komoly arccal Bothóné.

— Hogyan tudod? Te nem tudhatod!

— Aladárunk nekem megírta.

— Es te?

— Belenyugszom! — mondta fonséges nyugalommal a matróna.

Bothónak egész alakja lölegyenesedett; a szemei szikráztak. Fölkapta az asztalról tajtpipáját.

— Ugy?! Na hát csak egyeték macaszt!

A gyönyörű tajtpipát úgy vágta löldhöz, hogy száz darabra zúzott. Rohant ki a szobából. Az ajtóban meg egyszer visszafordult.

— Engem meg keressetek a bolondok házában.

II.

Meglehet, hogy Bothó Miklós nem is a lött volna meg a Lipót-mezőig, ha az új idők szelleme eresztette volna. De hát az a esodás láthatatlan szellem-áramlat, mely abban az időben olyan szelid stinulással lopta be a hagyományokkal páncélozott agyakra és szivekre is a világosságot, őt is szépen körülörökölte. Mintha egyre azt suttogta volna neki:

— Sohase rohanjon kigyelmed, halapi Bothó Miklós uram, a bolondok házába, mivel hogy nem éppen szükséges az embernek oda jutni, ahova érdemesnek tartja magát; hanem inkább tujja ki kigyelmed egy kissé magából a régi idők dohos levegőjét itt a jó isten szabad ege alatt, azután pediglen szépen bandukoljon haza a hités felesége mellé és szívja annak szerető, türelmes leikéből az új idők friss levegőjét.

Es hogy Bothó Miklós hallgatott erre a titkos sugalomra eléggé bizonyítja az, hogy ma egy hete este is ott ült a felesége mellett és könyes szemekkel nézett egy nyitott levél-lapra, a mien akom-bakomos betűk ágoskodtak, düledeztek jobbra-balra.

Meg-megtörölt könyben uszó szempilláit; de megírt csak oda tolatottak egymás hátára a hivatlan könycessepek.

— Olvasd el, csak édes anyjukom! Már így este gyöngök a szemeim.

Bothóné kezébe vette a levelet. Az ő szemeit is belágyolatták a könyek, de azért csak kisilabizálta:

— Drága Nagypapánk! Hetvenedik születés napjára sok jót kívánunk. Minden hetén elmegyünk mamával és papával a keresztény templomba, meg a sinagógába és kerjük a jó istenket, hogy drága Nagypapát még igen sokáig tartan meg nekünk. Ezerszer csókoljuk az aranyos Nagymamával együtt. — Erzsike és Aladár.

Bothóné hangja az utolsó szavaknál már elcsekkolt és végül férje vállára borult és zokogott.

Bothó sem bírt szólni, csak zokogó neje fejét simogatta:

Hosszu hallgatás után Bothó szólalt meg.

— Kedves teremtesek lehetnek úgy-é anyjukom? Es milyen szépen elmennek egymás templomba imádkozni! Furcsa, igazán furcsa!

— Az új idők szelleme ez, édes öregem. Iszen mindnyajan ugyanazt a láthatatlan nagy Szellemet imádjuk, aki maga a végtelen, a tökéletes szeretet.

— Igaz, igaz! De hogy eddig még csak nem is közeledtek hozzánk!

— A te haragodtól félték. Most betvenedik születésnapodát használták löl, hogy a kis apró-

pénzügyi viszonyok folyamán az aktio megindítását javasolja, valamint a Veszprém—Tapolca—kiszthelyi balatonparti vasutak kilométerenként 3000 forinttal való segélyezését, a mely összeg vagy a konverzió útján, vagy új kölcsön fölvetelével fedeztetnek s ennek törlesztése az utadoból történnek. A közgyűlés a javaslatot elfogadta azzal, hogy a konverzió keresztülvitele esetén az így nyerendő összegből fedeztetnek az Alsó-Lendva—regedei és Alsó-Lendva—nagykanizsai h. é. vasutakra már törvényhatóságilag megszavazott segélyösszeg.

A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi 2-ik t. c. értelmében létesítendő községi segélyalapok szervezésére vonatkozó szabályrendelet-tervezet, valamint a falkolákról és a lésítasokról szerkesztendő szabályrendelet-tervezet a kiküldött bizottságok betérjesztvén, a bizottságok javaslatahoz képest a közgyűlés a szabályrendeletet megalkotta.

Badacsony-Tomaj, Tördenic és Szigliget községek képviselőtestületeinek köröri viszió fizetés felmérése tárgyában hozott határozatát a vármegyei tisztii főorvos előterjesztése alapján a közgyűlés jóváhagyta.

Dióskál község kérelmét, hogy a Pacsa—Dióskál törvényhatósági közut folytatását képező és a Gyűlévész—galamboki törvényhatósági közutba ágazó 3 km. hosszú községi közlekedési közut a törvényhatósági közutak sorába vételessék fel, a közgyűlés nem teljesítette.

Beilatinó község képviselőtestületének a tánc vigalmak után szedendő díjak és ezen díjaknak hova fordítása tárgyában, Monostor-Apáti, Hegyész és Kapocs szövetkezett községek képviselőtestületeinek körjegyzői irnoki állás rendszeresítése tárgyában, Keszthely város képviselőtestületének községi ingatlanok nyilvános árverésen leendő eladhatása, továbbá ingatlan területek megvétele tárgyában, Felső-Lakos, Alsó-Lakos, Gyertyános, Hottica, Kapca és Kóoth szövetkezett községek képviselőtestületeinek egy körjegyzői irnoki állás rendszeresítése és fizetésének megállapítása tárgyában, Káptalanfa község képviselőtestületének községi ingatlan eladása tárgyában, Paloznak község képviselőtestületének a község tulajdonát képező egykerekkü vizimalom eladása tárgyában, Alsó-Lendva község képviselőtestületének ingatlan eladása tárgyában, Dráva-Csány község képviselőtestületének községi ingatlan szerzése tárgyában, Bazsi község képviselőtestületének községi ingatlan

eladása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

Zalabér, Pakod, Urbányosfa, Bánok-Szt-György, Bába, Botfa, Bucusta, Oltárc, Tolmács, Vakonya, Ujvashegy, Budaihegy, Kőcskishegy, Tordahegy, Bazita, Sőtör, Pusztá-Szent László, Pusztá-Ederics, Vöröshegy, Imrehegy, Óreghegy, Óreg- és Kis-Bódihegy, Ferenchegy, Ujhegy, Szent-Balázs, Magyar-Szerdahely, Börzönce, Nagy-Bakónak, Zala-Merenye, Zala-Szántó, Csereszeg-Tomaj, Nemes-Bük, Köveskut, Karmacs, Szent-Györgyvár, Sármeleg, Felső- és Alsó Zaid, Alsó- és Felső Páhok, Nemes Boldogasszonya, Vidornya-Lak, Vonyarc-Vashegy, Gyenes-Diás és Meszes-Győrök-hegyközségek rendtartási szabályzatai az állandó választmány javaslatahoz képest megfelelő pótlás végett visszaadtnak.

Zalabér község képviselőtestületének a regale kötvény átírása tárgyában hozott, mefelebbezett határozatát a közgyűlés megsemmisítette, a vadászati haszonbér felosztása tárgyában hozott határozatát pedig illetékes intézkedés végett a közigazgatási bizottsághoz teszi át.

Mura-Csány község képviselőtestületének a község szervezési szabályrendeletének módosítása tárgyában, Pölöske község képviselőtestületének a község tulajdonát képező 250 frtos közfoglalmi kötvény felhasználása tárgyában, Aracs község képviselőtestületének a balatonparti vasuti vonal segélyezése tárgyában, Völgyifalu, Petesháza, Csente és Hosszúfalú községek képviselőtestületeinek az Alsó-Lendva—regedei vasutonál segélyezése tárgyában, Podbreszt-Szent-Kereszt és Stefanec, továbbá Golsa, Sárosd és Szegvár községeknek, valamint Durcsevéc, községeknek községi pótdátó törlése tárgyában, Káptalanfa község képviselőtestületének a község tulajdonát képező vizimalom bérbeadása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta.

Csáktornya nagyközség husvágási szabályrendeletét a közgyűlés jóváhagyta, valamint Nyirád község vadászati jogának tíz évre történt bérbeadására vonatkozó képviselőtestületi határozatot. Csaszreg község vadászati jogának szabad kézbe történt bérbeadására vonatkozó képviselőtestületi határozatot a közgyűlés megsemmisítette s a vadászati jognak nyilvános árverés útján való kiadását rendelte el.

Az alsólendvai járás borellenőrző bizottságában Isó Ferenc tagsági állásáról lemondván, helyette bizottsági tagul Karabélyos Elek választott meg.

A közgyűlés tudomásul vette, hogy a tapolcai járási borellenőrző bizottság elnökévé Hertelendy Ferenc lemondása folytán — a főispán Takács Jenőt, míg a nagykanizsai járási borellenőrző bizottság tagjaul Veszey László elhalálozása folytán Méhes Kálmán kiskomáromi lakost nevezte ki.

A nagylengyeli korcsmá bérbeadása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot, a besenyői körjegyzőséghez tartozó községek szervezeti szabályzatát, N-Kanizsa város képviselőtestületének a Nagy- és Kis-Kanizsa közti állami ut áthelyezése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot a közgyűlés jóváhagyta.

A körörvosok fizetésének a vármegyei pénztárból folyóvá tétele tárgyában javaslat kidolgozása végett a vármegye alispánjának elnöke alatt egy bizottság küldetett ki. Hasonlóan az alispán elnöke alatt egy bizottság küldetett ki szabályrendelet-tervezet készítése végett a szőlőmoly, lisztharmat elleni védekezés, valamint a burgonyánál a peronospora elleni védekezés tárgyában.

Balaton-Füred község képviselőtestületének a balatonparti vasutonal, Kis- és Nagy-Paliga és Gumilica községek képviselőtestületeinek, továbbá Radamos község képviselőtestületének, valamint Turnischa község képviselőtestületének az Alsó-Lendva-regedei vasutonál segélyezése tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta. Sümegh község képviselőtestületének a püspöki vásárhoz vásártér megvétele tárgyában, továbbá Balaton-Ederics község képviselőtestületének a regale kártalanítási kötvény eladása tárgyában, a pacsi körjegyzőséghez tartozó községek képviselőtestületének a jegyző fizetésének felmérése tárgyában, Alsó-Domborn község képviselőtestületének községi irnoki tartására évi átalányösszeg megszavazása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés jóváhagyta. Bak, Bocföld és Sárhida községek szervezési szabályzatát a közgyűlés jóváhagyta, azonban a letelepedési díjat tíz forintban állapította meg.

A város házából.

Képviselőtestületi ülés tartatott 1898. okt. hó 3-án Vécsey Zsigmond polgármester elnöklése alatt.

1. Előterjesztett a községi iskolaszék és a városi tanács javaslata a polgári leányiskola első osztályához egy párhuzamos osztály felállítására tárgyában.

A közgyűlés hozzájárult az előterjesztett javaslatokhoz, mely szerint a szükségesnek mutakozó párhuzamos osztály felállítassék és mivel ez évben az ezzel járó költségek a polgári iskola terhére már nem irhatók, a circa 1300 forintnyi költség a város 1899-iki költségvetés keretében fog fedezetet találni; a további években azonban ezen költség évi 750 forint-ra fog redukálódni.

2. Elhalálozás folytán megüresedett iskolaszéki és közkórházi bizottsági tagságokat a közgyűlés választás útján betöltvén, iskolaszéki bizottsági tagnak megválasztotta dr. Hauser János, közkórházi bizottsági tagnak dr. Ollop Mór városi képviselőket.

3. Felolvastatott Nith Norbert Szent-Ferenc-rendi provinciális átírata, melyben ékes szavakkal eceteli azon megrázkódtatásokat, melyeket a rend életében a szigorított rendszabályok már eddig is maguk után vontak és a jövőben még maguk után vonni fognak. A rend tagjai tömegesen hagyják el a zárdaikat, a rendtagok száma annyira megapadt, hogy a zárdaik már ma is alig képesek megfelelni hivatásuknak és beállhat már a közeljövőben azon eshetőség, hogy az itteni zárda a plebánia vezetéséről visszalépni lesz kénytelen, miért is szükségesnek tartja a tartományfőnök, hogy a város katolikus hűveire való tekintettel már ma foglalkozzék azon eshetőséggel és gondoskodik egy plebánusról, két kaplánról, két hitoktatóról, a VII—VIII. kerület részére ugyancsak egy kaplánról és hitoktatóról, nemkülönben egy kórházi lelkészről.

A közgyűlés ezen átiratot tudomásul vette, mielőtt azonban a felhozott ügy érdemében határozna — a városi tanács javaslata szerint — megbizsa a v. tisztii ügyészt, hogy tanulmánytárgyává tegye a kanizsai plebánia ügyét, hogy a város köönsége a patronusi jogot s a plebánia vagyonát illetőleg tájékozható legyen.

A provinciális átírata Eperiesy Sándor v. képviselő indítványára a megyés püspökkel másolatban közölni fog.

4. A legtöbb adót fizető városi képviselők névjegyzékének 1899. évre való kiállítására a következő tagokból álló bizottság küldetett ki: Hertelendy Béla, Ebenspanger Lipót, dr. Tuboly Gyula, Varqa Lajos és ilj. Hegedűs László.

A városi tanács javaslata szerint ezen bizottság fog a városi képviselők jövő évi választásánál is működni.

5. A kereskedelemügyi miniszter elbírálása alapján a város köteleztetik a nagy-kanizsai Malátagyár és Sertőzöde Rézsvénytársaságának azon követelési illeteket — mit jogtalanul beszedet — visszafizetni, melyet a város az iparvállalat iparvágányának üzembe vétele után beszedett. A keresetben foglalt összeg 2195 frt. 11 a kongó ut alaptól folyósítottat, de kamat fizetésére nem érzi magát a város kötelezettnek.

6. Bejelentetett, hogy Zalavármegye törvényhatósága a városi képviselő testület határozatait, többrendbeli építkezések költségeinek fedezését illetőleg jóváhagyta.

A közgyűlés ezzel befejezést nyert és a polgármester elítésével feloszlott.

sággal, az iker-testvérekkel üdvözöltessenek.

Az öreg Bothó elöndökolt.

— Milyen régen nem láttam azt a rossz gyereket! Milyen lehet ez az új család?

— Bizony az én szívem is sokszor majd megszakad utánuk, ha rájuk gondolok. Pedig örökké csak rájuk gondolok.

— Mégis csak neked volt igazad, édes anyukom. A nemesen érező szívek szeretete ledönti az emberek által mesterségesen állított korlátokat. Ez a szeretet ismeri jobba a magyar nemzetet is. Milyen boldogon tölthetném hetvenedik születésnapom estéjét, ha ennek a szeretetnek melegt magam körül érezhetném.

Bothóné elkezdte cirógatni férje rancos homlokát.

— Hát igazán megbocsátasz nekik? Igazán szivedre ölelnéd őket?

— Már régen megbocsátottam nekik a te szelid lelked hatása alatt; csak a büszkeség tartotta zárva szívemet.

Bothóné fölkel, néhány lépést tett a mellé-ajtó felé és fölnyitotta azt.

Aranyos, csokolni való félnépséggel lépett be azon két kis apróság.

— Itt vannak! — mondta boldogságtól könyező szemekkel Bothóné.

Bothó oda rohant az apróságokhoz, melléjük roskadt s térden állva ölelte magához őket, elárasztotta kis fürtös fejcsékéjüket csókokkal, könyekkel.

A következő pillanatban közéjük omlottak a nagy Erzsike, meg a nagy Aladár is. A mindent feledő szeretet boldogságának hirtelen megszűnt meg örömmük zokogásában. És a hogy egymás karjaiba omlottan zokogtak az üdvözítő örömtől, mintha fényes diadalívot vont volna fejük fölé az új idők győzelmes szelleme.

rület vezetését *Guzmann* Dénes kir. szől. és borszási felügyelőre bízta, ki állását már el is foglalta, s kit egyuttal a Muraköz hegyvidéki állami szőlőtelep vezetésével is megbízta.

— **Foghási könyvtár.** A nagykanizsai foghási könyvtára részére újabb *Fischer* Fülöp ur 17 kötet, dr. *Szigethy* Károly ur 4 kötet, dr. *Ollop* Mór ur 7 kötet a váci fejtényézet igazgató-sága 6 kötet és dr. *Orosdy* Lajos 13 kötet könyvet adott.

A könyvtár jelenlegi állománya:

1. Vallás-erkölcsi és tankönyv	37 kötet.
2. Mezőgazdasági és ipari tárgyi könyv	25 „
3. népies hasznos mutató könyv.	141 „
4. történeti könyv	30 „
5. egyéb	82 „

Összesen: 265 kötet

A könyvtárban horvát-nyelvű vallás-erkölcsi és népies mulattató tartalmú könyvek még nincsenek.

A könyvtár, létesítése vagyis 1898. évi. april. 7. napja óta a mai napig 82 letartóztatott 516 könyvet olvasott.

— **A gyékényesi vasúti állomás.** Ezt a helyet kétszeggel elkerülné a gyakran utazó ember, szinte rettegéssel gondol már előre rá, ha kikerülhetetlenül ezen át viszi az útja. A legszerencsétlenebb gondolat volt ezt az állomást átszállóvá tenni. A mőtá megnyitották, vége se szakadt az építésnek ott. Egyre toldozzák, foldozzák, de sosem lesz az, aminek lennie kellene. Legújabbban ismét egy kis részt ragasztottak a főpályához, a napokban készülték el vele. Sehol semmi nyoma annak itt, hogy a legkevesebbet is gondolták volna a közönség kényelmére. Az új építésből is edes kevés használsz a közönségnek, semmi, most is csak a hivatalos közeg kényelmét vették figyelembe. A várótermeknek csulolt szűk lyukak továbbra is megmaradnak régi formájukban. Pedig néha egymás hátát tolong itt a közönség stolyan, akár egy heringés hordó. Restauráció is csak olyan lesz, a milyen előbb volt, t. i. étkezés helyisége a gyékényesi állomásban csak egy fogalom csupán.

— **Járvány a kaszárnyában.** Csáktornyai tudósírónk írja: Az itt állomásozó utánus osztály kaszárnyájában nagy mértékben, veszedelmesen lépett fel a *hasztífusz*. — Eddig tizenkilencen betegedtek és ezeket a varasdi katonai kórházba szállították. A betegséget a horvátországi nagygyakorlatokról hozta magával a legénység. Ugy a katonai, mint a polgári hatóság, szigorú rendszabályokat léptettek életbe, hogy a járvány terjedését megakadályozzák.

— **Elvesztett szuszus.** Lapunk egyik kedves női dolgozótlarsa pénteken este egy korona nagyságu arany lóher-zuzsut vesztett el a korzón. Kéri a becsületes megtalálót, sziveskedjék ezt szerkesztőségünkben átadni.

— **Katona-élet.** A hadügyminiszteri rendelet hiába, nem másítja meg a poezist. „Októbernek elsején be kell rukkolni”..... Ez a nóta hangzik fel most itt is, ott is, pedig már tulvagynak az elsején. Enekszótól, dalolástól voltak hangosak, lármauk tegnap a város utcái. Felbokrósított, felpántlikázott legények veszekedtek jókedvvel énekeltek, kurjongattak végig az utcákon. Szűke fejű, görnyedt, kisírt szemű édes anyák és apák kullogtak az ölelkező, danázó legények csoportja után, egy-egy rongyos fiú kicsi, feketére festett ládát cipelt nehezen, izzadva. Ha egy-egy öreg katona jött szemközt a vig-rekrutákkal büszkén, feszesen vetette arra a fejét, guyonosan mosolygott, mintha csak azt mondat volna: „Megállj öcsém, eszedbe jut még sokszor az édes anyád!” Nem is jóakarattól énekelnek ilyenkor a legények, inkább elkeseredésből, de hát a gyöngséget el kell rejteni, nem illik az a férfihöz. Rég lett az az idő, mikor virtus volt a uralkodás. Más élet komor, terhes hangulat uralkodik a félelmetes kaszárnyák barátságatlan falai között. Szép élet a katona élet. Igen, a szemlézőnek, a ki csak távolból nézi a pontos gyakorlatok szép, ütemes fordulatait. De mennyi kinnal jár ennek a parádésának a betanulása. A vig jókedv álarcá mögött ott rejtőzködik a fájdalom, a félelem. Nagyon, nagyon fáj a válás. Nemesak apától anyától vesz búcsút a távozó; a leg öbb legénynek maradt még valakije otthon, aki könyező szemekkel nézte a kis virágos ablak mellől, hogy vonul végig az a kis csapat a falun, nagy büszkén énekelve: „Maradt itthon kettő-három nyomorult, rátok lányok még az ég is beborult.” Elszorult a han-

gonan dobogó leányszív, mikor a nóta utolsó hangját is elnyelte a messzeség. Figyel, de nem hall már semmit, néz, de a semmiségbe mered merően a tekintete, nem látja őket már, egyedül maradt tenger fájdalomával. És kinn a hosszú országúton, mintha valami titkos melankolia neheztelék a legények lelkére, szótlanul haladnak. Csak akkor lettek ismét hangosak, mikor beértek ide a városba. Ekkor már dehogy is mutatnák, hogy elfogták valami szomorúság. Mindenki valami nagy sajnálattal bámult a deli szép legények után. A posztban álló rendőr is félre fordul, nem akarja hallani a kurjongatásukat. Hadd lármazzanak kedvükre a szegények. Hiszen csak még néhány rövid óra; s ki volna olyan kegyetlen, hogy ettől az örömtől megfosztaná őket. Ugyis véget ér azonban, mihelyt átlépik a kaszárnyák kapuját s elhangzik a káplár első kommandója: „Hopák!”

— **Tűs a boltban.** *Weisz* Bernát fő utcai szatócis üzlete kedden éjjel ismeretlen okból kigyuladt a csak akkor vették észre, mikor a tűz már erősen elharapódzott. Az üzletben felhalmozott áruk csaknem teljesen elégették. A kár jelentékeny. Biztosítva csak csekély összegre volt.

— **Tánciskola.** *Neufeld* Béla jónévi táncitanító a mult héten kezdte meg tanfolyamát a kaszinó dísztermében és a növendékek már annyira haladtak a tanulásban, hogy a jövő hét elején közös gyakorlókat fog tartani és ezzel megkezdődnek azok a kedves, szép esték ismét a kaszinóban, melyek tavaly mindig olyan szépen sikerültek.

— **Népesedési mozgalom Nagy-Kanizsán.** A m. kir. anyakönyvi hivatalnál vezetett anyakönyvek tanúsága szerint f. évi 3-ik negyedben bejegyezett a születési anyakönyvbe: 202 eset; és pedig törvényes fiu: 93, leány 75; házasságon kívül született fiu: 19, leány: 15; a halálzási anyakönyvbe 157 eset és pedig: finemű: 87, nőnemű 70; halva született fiu 7, leány 1; ikrek két esetben születtek és pedig leányok Ezek szerint városunk népessége a folyó év harmadik negyedében: 25 finemű és 20 nőnemű, vagyis összesen 45 lélekkel emelkedett. Ugyanezen időben házasság-kötés céljából jelentkezett 46 pár; házasságot pedig 38 pár kötött; vegyes házasság nev. esetben jött létre és pedig: két esetben ág. ev. férfi és róm. kath. nő és két esetben ev. ref. férfi és róm. kath. nő között.

— **Állatbiztosítás.** Sok próbálgatás és hosszú vajudas után végre megszületett az állattenyésztésünkre és állategészségügyünkre nagy fontossággal bíró állatbiztosító egyesület, mint szövetség. A részvényekre és biztosítási ügyletek alapított vállalat, mely Budapesten tartotta alakuló közgyűlését és alapszabály tervvezetést már szétküldötte, különösen a szegényebb tenyésztőkre lesz jóékonny hatással. De érezni fogja hasznos befolyását egész állattenyésztésünk is.

— **Építők tanfolyama.** Az építő iparosok téli tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső (épitő) iparisiskolában (Budapest, VII. ker. Damjanich utca 28 sz. a.) f. évi nov. hó 3 ikán nyílik meg. A tanfolyam célja és feladata a télen szünetelő kőműves, ács és kőfaragó tanoncoknak és segédeknek szakmájukban olyan rendszeres kiképzése, hogy azok idővel mint palérok, vagy mint önálló kőműves — ács és kőfaragó mesterek működhessenek a gyakorlatban. A tanfolyam négy téli félévre terjed. Rendes tanulók felvételnél, a 15 életévet betöltött azon kőműves — ács és kőfaragó tanoncok és segédek, a kik folyékonyan olvasni, írni és számolni tudnak, s legalább egy teljes építkezési időszak alatt mesterségükben gyakorlatilag foglalkoztak. Azok, a kik több időt töltöttek a gyakorlatban, a felvételnél előnyben részesülnek. A beiratások az intézet helyiségében f. é. október hó 15-től október hó 29 éig a köznapokon este 6 órától 7 ig, a vasárnapokon és ünnepnapokon délelőtt 10 órától 12 ig tartanak. A felvételnél a következő bizonyítványok szükségesek: 1. Keresztlevél vagy születési bizonyítvány. 2. Erkölcsei bizonyítvány. 3. Az elvégzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 4. Munkakönyv, vagy iparhátonágilag hitelesített munka bizonyítvány. A beiratási díj 2 frt, a tandíj 10 frt, szerződési biztosíték 2 fr. A második, harmadik és negyedik évfolyamra jelentkező tanulók a szükséges bizonyítványok és díjak beküldése mellett levelben is iratkozhatnak. Budapest 1898 szept. 28 án Az igazgatólag.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Zala vármegyében a ragadó állati betegségek állása szeptember hó 28 án a következő volt: *Léptenc* Keszthely 1 u. Veszettség: Z. Mihályfa 1 udvar. Sertésvész: Alsó-Dörgicse 12 u., A. Nemes-Apáti 25 u., Alsó Szemenye 6 udvar Badacsonytomaj 9 u., Barabás 1 u., Besenyő 1 u., Bocskai 1 u., Bottornya 5 u., Csacabozsók 16 u., Dögréte 16 u., Egenföld 1 u., Ezregy 3 u., Eastere-gnye 34 u., Garabonc 1 u., Habót 1 udvar, Hegyes 14 u., Hetyefő 1 udv., Hosztót 1 u., Kaptalanfa 15 u., Keretye 1 u., Keszthely 8 u., Kis-Vásárhely 1 u., Kis-Komárom 4 udvar, Lesence-Istvánd 14 u., Letenye 3 u., Luka 1 u., Magyar-Szerdahely 1 u., Milej-Egyházaszeg 6 u., Monoszló 16 u., Nagy-Kanizsa 4 u., Nemes-Boldogasszonyfa 5 u., Nagy-Récsé 1 u., Oljár 13 u., Pusztin-Szent-László 15 u., Radamos 12 udv., Rátka 1 udv., Rígyác 1 u., Rózsaszeg 11 u., Salföld 4 udv., Sárnellék 6 u., Süttör 30 u., Szent-Györgyvár 7 u., Tapolea 3 u., Udvarnok 4 u., Vidornya-Szöllös 8 udvar, Vonyarc-Vashogy 1 u., Zala-Egerszeg 21 udvar, Zala Szt.-László 6 u., Zala-Szántó 1 u., összesen 49 község.

— **Egy népelenség.** Mindazok a hátrányok, a melyeket az oly sok csatlóban divatozó rendszeres bakkavé-élvezet okoz, s az egészségre különösen pedig az ideg- és szív működésre károsan hatnak, hírneves orvosok és egészségtanárok, által ma már oly meggyszóleg kimutattak, hogy ezt mindenki saját maga megfigyelheti és megállapíthatja. Ezek a hátrányok, a mint épen az u. o. első években szerzett tapasztalatok tanítják, gyakran az idegrendszer teljes megrongáltságig, szívbenulástig (szélhűdés) stb. fokozódnak, s azért méltán nevezhetjük a bakkavét a szor szoros értelmében a nepellenségnek, kivált hogy sok milliót visz ki évente a külföldre. Az a háziaszszony, a ki a mostani olcsóbb árak által elcsábítva még több bakkavét fogyaszt, mint azelőtt, abban a jóhiszeműségben, hogy egy jobb reggeit készíthet, készszeresen csatlódik. A bakkavé egymagában véve kétséges élvezet, a mely csak a divat által vált szokássá. Adjunk valakinek bakkavét, a ki azt még soha sem itta, annak az bizonyára sokáig nem fog ízleni, a mint ezt a kis gyermekeknél eléggé gyakran észlelhetjük. Nem volna-e már elterjedt ideje annak, hogy ezen a szokáson változtassunk? a mit oly olcsón és kényelmesen megtehetnénk. A családok százezrei megváltottatták már e szokást a saját és övéik jóvoltáért és háztartásukba bevezették a Kathreiner-téle malátát a kávét, a mely részint mint legjobb pótkavé szolgál a bakkavéhoz, mert annak káros hatását enyhíti, részint pedig egész-égi szemponból, tisztán is élvezetiek. A mi tehát oly sok családban tartós eredményként eléretett, miért ne történhetne az minden család javára? Sajnos, hogy ebben a tekintetben is a spekulatív garázdálkodók kevésbé értékes utánaotokkal. Gyakran voltunk már abban a helyzetben, hogy erre óva inthetünk mindenkit, s ezen intésum következménye az lett, hogy minden háziaszszony a bevásárlásnál gondosan ügyel is arra, hogy csakis eredeti csomagot vegyen, a melyek a Kathreiner nevet és Kneip páter arókepet védjegyül viselik. Csakis az elővigyázat által lehetünk biztosak valódi Kathreiner téle malátá kávét szereshetni, a mely a bakkavé ízét és zamátját bírja és ezáltal egyedül teel meg azon várakozásnak, a melyet egy hasznos és izletes malátá kávétől méltán megkövetelhetünk.

Szerkesztői Hírek.

H. H. Hogy milyennek találják mi ezt, arról nem szólunk. Forduljon egyenesen az „Alkotmány”-hoz és kérdése meg töltik, miért írunk hasonló cícarost saját lapjaink felmagasztalásáról és miért támadják a leghevesebben egyre a „Budapesti Hírlap”-ot. Csupán az „Alkotmány” szemeszget egyre a többi lapokból az ő specialis szent erkölcsök nevében. Baj, mikor már illyesmilyh kénytelen fordulni egy lap. De lehet, hogy mi tévedtünk, kérdesze meg tőlük.

O. B. A mint látható, felhasználjuk.

K. G. „Hová veszt utam?”... Egyenesen a papír kosár legmélyebb homályába.

N. P. Szeretném tudni?... Mi még éppenséggel nem vagyunk arra kíváncsiak, a mit ön tudni szeretne, esztéi tárcáját a jól megérdemelt ayugalomnak adják át.

Sz. V. Jövő számunkban hozzuk. Köszönet és üdvözlés a szives érdeklődésért.

NYILTÉR.

Az országban közzétett ért nem vállal felelősséget a szerk

Ügyvédség,

ki teljesen önállóan tud dolgozni,

1899. január elsejétől

alkalmazást kap

Dr. SZÉKELY ALBERT

ügyvédi irodájában

Sümegeu,

hová az ajánlatok küldendők.

Laptulajdonos és kiadó

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Fák

gyümölcs-, utifasor és díszfák. legiobb fajok, szép erős törzsek. Készlet sok ezer példányban. Díszbokrok. Olcsó árak. — Kérjen árjegyzéket.

Meyne János,
faiskola-tulajdonos,
Sopron.

278-10

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemegé kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók. Budapest
& esakis. IV Kossuth-Lajos és Ujvilág utca sarkán, a Genby Casinóval szemben.

Kapható:

Neu és Klein fűszerkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

HIRDETMÉNY.

A Pesti Papnevelde miháldi gazda-ágához tartozó bolt helyiség lakással együtt folyó hó 10-én délelőtt a miháldi tiszti lakban tartandó nyilvános árverés útján egy évre bérbeadni fog, mire a bérleni szándékozók ezennel meghivatnak.

Miháld, 1898. október 2-án.

Bahunek István, kasznár.

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben.

288-6

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. d	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
2 " "	30000
5 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1288 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 á 170, 180, 160, 80, 40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.160,000

melyek hat húzáásban sorsoltnak ki.

A harmadik nagy magyar királyi osztályosajáték nemokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre **50,000** nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyek szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerül fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriások.

Összesen tizenhárom millió 180 000 koronát sorolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Számos működési megrendelésnél eredeti sorsjegyeket a tervezett eredeti árkban és pedig:

egy egész 1-ös oszt. eredeti sorsjegyet 2.- frt
" fél " " " " 1.- " "
" negyed " " " " 150 " "
" nyolcad " " " " 75 "

küldünk eüt utóvétellel vagy a pénz előlegez beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vendünknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azokkal mindenki megismerhetik. Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi október hó 15-ig
hozzánk beküldeni.

Török A. és T^{SA}

a m. kir. szab. osztályosajáték

főelárastói

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 4/a.

Hendelislevél levágandó Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. osztályu magy. kir. szab. osztályosajáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összegét — frt } miánvétellel kérem postautalvánnyal küldöm. } A nem tozadó törleudé.

Postos cím:

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETESI ÁRAK:
 Egész évre 18 korona (6 frt — 12.
 Félévre 9 korona (3 frt — 6.
 Negyedévre 5 korona (1 frt 50 kr.
 Nyíltár postára 10 krajcár.
 Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischer Fülöp könyvkereskedésbe intőnk.
 Bereménytelen levelet csak ismert nevből fogadjunk el.
 Egyes szám ára 10 krajcár.

Szerkesztőség:
 Városház-épület Fischer Fülöp könyvkereskedésében.
 A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4—5 óra közt.
 Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal:
 Városház-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedés.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, október 9.

Jó uton.

A kormány és a szabadelvűpárt-szorongó aggodalom érzésével nézték a szomszéd állam parlamentjének kínos vergődését, és sajtója soha sem szűnt meg inteni a faj harcba nyakig elmerült osztrák pártokat, hogy emelkedjenek fel hivatásuk magaslatára, s velünk kezét fogva, segítsenek megmenteni a két ország gazdasági érdekeit, s a mi a gazdasági érdekek gondozása nélkül csak futóhomokra van építve: a monárkia külső, tekintélyét nagyhatalmi állásának erejét és méltóságát.

Mikor ma ennélfogva szaporodnak a jelek arra nézve, hogy az osztrák birodalmi gyűlés a tizenkettedik órában a javulás útjára tér, sőt mikor ténybeli bizonyítékok állanak rendelkezésünkre abban a tekintetben, hogy a beteresztett kiegyezési javaslatok változatlan elfogadása, egy kompakt többség támogatásával örvendetes valósággá válhatik: akkor az események e tordulata senkinek sem lehet nagyobb elégtételére, mint a kormánynak, a mely alkotmányos és szívós magatartásával a súlyosan beteg osztrák alkotmányosságának segítőleg hóna

alá nyult s a mely — mint ezt a augusztusi megállapodások története és eredménye bizonyítja — még akkor sem vesztette el reményét az osztrák parlament életképessége iránt, a mikor e tekintetben az osztrák politikusok hite már igen megingott és reménységűk a fagypontra szállt.

Nem habozunk kimondani, hogy a magyar alkotmányosság mindenható ereje és fáradozása nagyban befolyt arra, hogy az osztrák alkotmányosság kilábaljon halálos betegségéből. S ha a magyar alkotmány és a magyar alkotmányos tényezők közre működése folytán Ausztriában a tartós javulásnak jeleit, a visszatérő egészség és életkedv megnyilatkozását látjuk, akkor szerénytelenség és dicsekedés nélkül rámutathatunk arra a tényre, hogy a szomszéd állam parlamentjének, a hol a gyűlöletnek és igazságtalan ítéletnek oly sértő lármája harsog egyre ellenünk, — Magyarországon igazi és őszinte barátságok vannak.

Az osztrák birodalmi gyűlés aláásná főnnállásának erkölcsi alapját, ha ezuttal is megcsalná beléhelyezett reményünket, s ha

a jól kezdett munkát — a mi még nincs teljesen kizárva, rosszul folytatná és rosszul végezné be.

Ez utolsó eshetőséget szemünk elől nem tévesztve, már ma számolnunk kell a birodalmi gyűlés felédt munkakedvének esetleges politikai következményeivel.

Megeshetik, hogy a kiegyezési javaslatok tárgyalására rendelkezésre álló fizikai idő rövidnek bizonyul, s hogy nem elvi okokból, nem taktikázásból, annál kevésbé újabb megállapodások kicsikarása reményében, hanem pusztán és kizárólag a parlamenti gépezet mechanikai fogyatkozásai folytán, rövid időre szóló respiriumra lehet szüksége az osztrák birodalmi gyűlésnek, az összes kiegyezési javaslatok elintézése végett.

Nem mondjuk, hogy lesz, de lehet. Ez esetre való tekintettel, már most szükséges megállapítani azokat a feltételeket, a melyekhez ily rövid időre szóló respirium adásához a kormány és a magyar országgyűlés hozzájárulhat.

Szükséges mindenekelőtt, hogy az osztrák birodalmi gyűlés komoly szándéka a beteresztett kiegyezési javaslatok változatlan

TÁRCA.

Fehér szegfű.

Irta: **Maigó Sándor.**

...Lágyan, szelíden öszszefolyó, tisztán csengő szép rímek. Édes, szép versek, mintha valamennyin megolvadt, hig, aranyárga színben ömlene szét a sápadt nap szomorú, bágyadt lényé. Csupa báj: halvány, sóétes színben uszó, megkapó hangulat, csupa könny, lassan, nehezen pergő könnyek. Valami titkos melankolia sir a sorokban, a hangfejtés komor, fakult színében, benne é a hervadás, az elmúlá-gondolatának nagy keserűsége, nehéz fájdalma. Édes, szép szavú poeták mély szomorúsággal így siratják meg a nyarat. A nagy Pán meghalt!

A régi szomorú emlékek megkopott, szétfoszott lényé, a régi, szomorú hangulatok fájo »ejtése»i egy pillanatra »végigrezegnek» bennem. Csak egy pillanatra. Aztán olyan üres hazugságnak látom a szép verseket. Nem, nincs még ősz, a nyár még él, intenzív ragyogása, illata, szines sugarai bennem élnek. A nagy Pán nem halott!

Melegség költözött az én rideg, komor, legénylakásomba, olyan kedves, édes lészekké lett egy-

szerre ez a léig megvedlett négy szürke fal. Nem érzem a foltos, vizes padmalý nedves, dohos szagát és olyan puhán ölel magához bukdácsoló, rozszant karosszékeim. Nem bant az egyedüllét, sőt most szeretem, nagyon szeretem ezt a melysleges csöndet.

Künn szítálva nekieredi az eső, olykor belefúyólt a lassu permetezésbe a szél. — Nem értem, miért bujnak úgy össze az utcán az emberek, csak nem fáznak? Mitől, miért? Mikor most minden olyan szép, olyan vidám, olyan egészen más. Nem szürke az ég, nem fősleges, csak valami sötétes ezüst palástot vont magára, hogy toltot ne kapjon kényes kék színe. Csillanó, apró kalárisok hullanak a nagy ezüstös palástrol, nem eső az, nem, megolvadt, csipetnyi lényes gyöngyszemek. De az emberek olyan mogorván, dacosan sietnek tova, beleűtköznek egymásba, haragvó pillantást váltanak, aztán újból rohannak. Nem akarom ezt látni, olyan rosszak, olyan haragosak, valamennyi csak a földet turja lábai elött szemével. Lebocsátom az ablak függönyét.

Nem is a szememmel, a szívemmel látok most. Az csak héz, néz, egyszerű eszköz, nem több, mint egy megvedlett ócska tükör, vagy üvegdarab, visszaveri hidegen a tárgyak alakját. Ha nem volna, akkor is látnék most s egészen más-ként, mint előbb Csupa fény, káprázat: változatos és derűs, mosolyog minden és a hang puha és

lány lesz, zengzetes, csupa andalgó, halk, édes melodia. Próbálkozom a régi lenni, de nem sikerül, mintha meghaltam volna hirtelen és utána azonnal újra születtem ismét, de másnak. A régi, a velem született méla szomorúság, a dacos, háborgó keserűség egyszerre kiskakadt belőlem. Ki.

Vasárnap volt. Ép olyan szürke, ép olyan unalmas, akár a többi napok.

Egy sereg fiatalember állt előtte, nem láttam, ki űlt a zongoránál, de szépen, nagyon szépen, művésziesen játszott egy hangulatos, édes Strauss keringőt. Gyönyörködtem benne, s közben kötelelenség: ű egy sereg csitri-leányok udvaroltam. Szépek voltak, kedvesek és elragadóan tudatlanok, abban az időben, mikor már legtöbbször meg szeretné írni azt a bizonyos tárcát, a mely olyan izgatóan zsong a lelkükben.

Rozsa-zinú mosolygó arcoi, údek és puhák, mint a fesledező, virág gyenge keiyhe, Tizenhat-estendő szerettem volna lenni vagy tizennyolc, ha csak egy óraig is. Regen elmaradt, nem volt annak színe, elmosódott, alig emlékszem rá, talán nem is voltam én soha tizenhatesztendő. Ugy irigyletem azokat a bohó, kedves, vidám fiukat, ott körülöttem.

Nem íu, leány volt, csodálkozva, akaratlanu kiáltotta halkan, a háram mögött.

Az ezredéves kiállítás orvosi juryje a

Ferencz József
Keserűvíznek

valamennyi hasonnemű viz között egyedül ítélte a Nagy Millenniumi Ermet, továbbá egyedül tiszteltetett meg ű Felsége által egy legmagasabb kitüntetéssel. **A Ferencz József keserűvíz** mint rendszeres adag egy boros pohárral reggel ehgyomorra véve elég.

Kapható: Rosenfeld A. és fia és Marton és Huber özégeknél.

GRAPHIC ÍRÓGEP

a legjobb, legegyszerűbb, legtartósabb és legkönnyebben kezelhető. Ára 55 frt egy lényezett dobozban. — Kizárólagos képviselőt és főraktár:

Fischer Fülöp könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

Prospectussal azívesen szolgálók.

elfogadása iránt kézzelfogható módon dokumentáltassék. A miből következik, hogy ily respiriumra az osztrák birodalmi gyűlés csak az esetben tarthat igényt, ha a javaslatok oroszlanrészenek sorsát a birodalmi gyűlés már alkotmányos uton biztosította s ha a még netalán hátralevő, néhány kevésbé fontos javaslatra nézve is minden kétséget kizárólag és autoritativ uton biztosíték nyújtatik, hogy a hátralevő javaslatok parlamenti megszavazására is nem a jószándék, csak a szükséges idő hiányzik.

A kiegyezési javaslatok nagy részének változatlan elfogadása s a még néhány hátralevő javaslat leendő elintézésének biztosítása azonban oly időben kell, hogy történjék, hogy nem várt nehézségek és bonyodalmak esetén, a magyar kormányának, az 1867-ik XII. t.-c. 68. és az 1898. t.-c. 3. § értelmében ideje maradjon az önálló intézkedéshez való jogunk érvényesítésére.

Am ettől eltekintve is, fontos következménye lehet az osztrák birodalmi gyűlés komoly parlamenti tevékenységének a magyar ellenzék magartására nézve.

Az ellenzék tudniillik mindig azt hangoztatta, hogy ha Ausztriában hajlandóság mutatkozik Magyarországgal alkotmányos uton kiegyezésre lépni, ugy ennek az ellenzék nem kívánja útját állani. Harminc év óta az ország nagy többsége nyilatkozván a kiegyezés mellett, ők a nemzet nagy többségének akarathivatala elé nem fognak akadályokat gördíteni, s ez esetben a tisztességes elvi harc kereteit túllépni nincs szándékukban.

Mínt hogy pedig az ellenzék által hangoztatott eme feltétel ime a teljesülés után van, az ellenzék úgy hisszük, obstrukciós terveit feladva s a mindenáron való obstrukció szomorú hőseit a térről leszorítva, igyekezni fog megőrizni a magyar országgyűlés hagyományos tekintélyét és tisztességét.

Kereskedő ifjuságunk erényei.

Elismerés és dicőret illeti kedves hazánk provinciális ifjuságát, mert a budapesti kereskedő segédék szociális megnyilatkozásaától, — az úgynevezett: „szervezkedéstől,” teljesen lávol tartotta magát. Elit-ltek a mozgalmat már keletkezésékor, mert összeférhetetlennek tartották azt a komoly kereskedői hivatással; a megvetés bizonyos nemével fordultak el tőle a beplántált és a újatás munkát — egmételtyöz törekvéstől, mert feltölték leendő hivatásuk közgazdasági fontosságát és beállták, hogy a mint a szociális mozgalmak cél-tévesztett árjába belépnék, elvesztik a higgadt társadalmomnak ama bizalmát, mely őket munkára serkenteni, a boldoguláshoz eljuttatni képes. És ez nagyon helyesen va így, mert a társadalmi rend feltorgatására és a komoly munka megbénítására törő szociális törekvéseknek az üzleti életben nincs helyük; nincs pedig azért, mert itt a komoly és becsületes munka harcosai küzdenek a mindennapi kenyérért, az egyedi boldogságért, a családok javáért, a nemzeti vagyion emeléséért és mindebből következetesen a soha nem feledett haza felvirágzásáért.

Kereskedő ifjuságunk e mozgalmammal szemben tanuított derekas magartatása örömmel tölti el mindazokat, kik kereskedelmünk felvirágzásán fáradoznak; kik kereskedő osztályunk társadalmi állásának emelésére törekvesznek; kik kereskedő ifjuságunk szív és lélekbeli műveltségének előbbvitelében dolgoznak; kik keres-edelmünk jelenlegi szenge korában felgöni képesek azt a soha figyelmen kívül nem hagyható közgazdasági missiót, melyre kereskedelmünk nemzeti vagyionunk gyarapodásában és az öszénépesség anyagi boldogulásában hivatva van; kik tudatában vannak kereskedelmünk elmaradottságának és a kik tisztában vannak azokkal az eszközökkel és módzatokkal melyek segélyével a nagy európai folyton előhaladó és nagyobb hullámokat felverő versenyben biztosíthatjuk kereskedelmünknek ama posztit, melyből önálló szabad kereskedelmünk kidomporodik és amely megnyitja a munkára kelet kapuit, hogy ott fejlődő beikereskedelmünknek melto és elegendő tápot találjunk.

Ifjuságunk fényesen bebizonyította, hogy Simon de Simondi és Saint Simon hiába küzdöttek a szabad ipar és verseny rendszere ellen, bennök az ilyen ma-zvak termő talajra nem találhatnak; hogy Marlo és R-dbertus hiába üzenetk irtó háborút a munkadíjazás egész rendszeré ellen. az ő lelkületük nem fogékony ily feltorgató szemék iránt, ők csak egy elvet ismernek és követnek, t. i. „Rövid a nap, sok a munka”; hogy Lassale hiába töndöklött a szocializmus egén s támadta ékesszólóan az összes lenálló gazdasági szervezeteket, ők mindezzel valami keveset törödnék, mivel önképzéssel és komoly üzleti munkával léven elfoglalva s mivel végrelenül szeretik ha-

zajukat s mivel szünetlenül lelki szemeik előtt lebeg a nagy magy-rnak minden socialista tant háttérbe szorító arany mondása: „Első és leg-szentebb legyen előtied a haza”, hogy Marx, Engels és az szó-a gomba módra jelentkező socialisták irók hiába kiabálnak bele a nagy munkás társadalom rendjébe, bekéjébe; ők mindezeket nem hallják, ezekről tudni sem akarnak, mert éretti észszel, higgadt megfontalással belátják, miként ezeknek követése nem más, mint saját hivatásuk és munkájuk megvetése.

Nem azért írom mindezeket, mintha hivatva volnék arra, hogy a budapesti kereskedő ifjak, a szocializmus lele öntudatlanul hajló kis töredéke felett pálcát törni, — avagy kritikát gyakorolni akarnék, hanem nyilatkozom azért, mivel a nagy contingens kereskedő ifjusaga méltán megérdemli, hogy józan viselkedés, higgadt gondolkodása és munkászerető törekvése hírlapi méltatásban részesüljenek.

Sz-p társadalmi erényről tettek fényes tanu-ságot, ugy a jelenben, mint a tanok megindulá-sától a mai napig azzal a tumigáló viselkedéssel, melylyel mindenféle szociális törekvést megítélték, elítélték és megvetettek.

E társadalmi erénynek megvannak a sajátla-gos kulfurraiai, érdemes ezekkel közlelebről foglalkozni, ezeket terjeszteti, népszerűsíteni és fejleszteni.

A vidéki kereskedő ifjuság szilárd elba-áro-zással halad jól felogott ket-ő-céljainak t. i. gyakorlati és szellemi kiképzésének utain. Dolgozik három-négy évig reggelről estig, mint ta-nonc, hogy az üzleti gyakorlat öszes szálait kezéhez ragadhassa és hogy mire felszabadul, lönökének hasznos segédmunkása lehet-sen. Mar tanonc éveiben bejár szorgalmasan az ismétlő vagy kereskedő tanonciskolába, hogy csekély elementaris ismereteit el ne felejtse, azokat ki-bővítsse és kiegészítse, hogy megszerzezhesse ma-gának a szakműveltségnek ama nélkülözhetetlen ágazatát, a melyek mellett jövendő fontos hiva-talát becsü ettel betölteni kép-s. Ez iskolák ta-nárai nemes munkát végeznek akkor, midőn az ifjuságot korán megtani ják a leendő kereskedő-nek nélkülözhetetlen ismereteire; midőn becse-pegetik az inas sereg lelkületébe a soha nem feledett haza iránti szeretetet; midőn képesítik a gyermeki szellemet leendő szép hivatásuk sikeres betöltésére; midőn megértetik a tanonccal, hogy mennyire alkalmas zengzetes anyanyelvünk a könyvelésre, a kereskedelmi levelezésre és bármiféle írodai munkálatokra és midőn szerez-tetik az odaadással ellát marandó emlékképpen a gyermekek szívébe, hogy ők első sorban ma-gyarok és csak másodsorban kereskedők; vagyis hogy ők magyar kereskedők.

És az ifjuság mindenkor halával és szeretettel csügg mindazokon, kiknek akár gyakorlati, akár szellemi kiképzését köszöni. Becsüli lönökét és utolsó leheletig szereti tanárait.

— Nézzék csak!

Néha mikor éjjelen tul magányosan, celtalanul csatangolom keresztül-kasul az avó város megnyult utcáit, bolondosan furcsa ötleteim támadnak. Emlékezem, egyszer, egy szép nyári éjszakán, folyton virágok lebegtek előttem, a leg-csodálatosabb, a legszebb virágok. És én válogattam közdülök, színe és illata után soroztam egymás mellé. Összehasonlítottam a virágokat a nőkkel, vagy jobban mondva színök, illatuk karaktere után képzeltem el, hogy ennek vagy annak a leírását mint tudnám legjobban megadni. A legszebb a fehér szegfü. A hólehér, buja, finom, csipkés szirmok a legcsodálatosabb illatot lehelik ki. Nem a bársonyos, kissé hullámos, tiszta szirmok formájában rejlik szépsége, hanem a legelentesebb, a legötöke etlenebb illatok csodálatos öszszhangzatában, a melyben a természetesség, minha valami rafinált művészi kedéssel olvadna egybe.

Finom és diszkrét, de egyuttal ott leppang mögötte valami intenzív, erős illat is, akaratos, merész, kissé érzéki, ingerlékeny és nai, gyöngéd és demonikus, a legmerészebb ellentétek árnyalatai öllekzenek benne tökéletes szépséggé. Ezt a virágot így képzeltem. Magas, karcsu növényű sudár alak, hajlékony, de egyuttal a formák kerekdedesége kölcsonöz neki valami rafinált, ingerkedő külső erőt. Halovány, görögyszabá-u arc; finom metszetű orr, dióbarna, sötét, mély szemek, elesebb árnyalatu, finom hajlása, hosszú szemöldök, szentekete, dus, selymes haj; kissé duzzadó, pulis, piros, picic ajkak, előreszőgelő, telt kerekded áll. Mély

sötét tekintetében gyöngédesség és akarat, naivitás és büszkeség hullámzik, mely vonz és eltaszit, szeret és a kárhozba visz, uralkodik a férfiakon, kiknek egyetlen céljuk, hogy nekik engedel-meskedjék, lesujt és feleml, kit mindenki meg-hódítani akar. ki előtt azonban mindenki meghódol, mert elérhetlen magasságban van, de végre egybeölelekezik a sok ellentmondó vonás, felpattan elzart, hideg szívének kicsi, rejtett ajtaja és ki-sugárzó szerelmének égető forrásával parancs-on köyelteli a férfii szerelmét. — Hyennek képzelem én a fehér szegfüt, mely szépen, ing, hajlong nehéz virágával finom, karcsu, erős száran.

Kerestem, de nem bukkantam mind-éddig reá. Az én szép fehér szegfüm ideálja csak bennem élt, pedig úgy vágytam látni, legalább egyszer. Vasárnap volt. Aranyos esősségeknek, csitri leánykának udvaroltam, mialatt egy hangulatos, Strausz keringő bajos futamai röpködtek a fényes nagy tereben.

Nem fiu, leány volt, csodálkozva akaratlanul kiáltotta halkán, a hátam mögött:

— Nézzék csak!

Mindenki arra fordult. Lezártam a pillámot, mintha a napba néztem volna

Ketten voltak. Olyan ösmerősök. Az egyikkel Shakespeare tragédiájában találkoztam. Hozájuk, azokhoz a hatalmas, büszke, szép angol király- asszonyokhoz hasonló. Feketében volt, hosszú fátyol uszott le kalapjáról. A legszebb korban: özvegy: Rajta ült vonásain a gyaszos, sötét fáj-

dalom, de a büszke lelki-erőnek a bélyege is, mely nem ismeri a felelmet és dacolni tud az étellel. Mellette lepdelt...

Reszket a lelkem, a-hogy leírom... Feketével diszített, hófehér ruhában, leadtott szemekkel lepdelt mellette az én hófehér szép szegfűmnek mása.

Egészen olyan, a hogy én régóta látom. Anya és leánya.

Féire húzódtam és ott lestem mohó szemekkel, reszketve. Valaki karon fogott és cipelt magával.

— ...Valeria...

Többre nem emlékszem. Ere-tem, formás márvány keze benne pihent az enyémben, forró volt, bársonyos és puha. Szánalmasan állhattam ott előtte, nem mertem szólni, dadogtam, félttem, hogy mind ez csak kap-azat, s eljesztem.

Ó volt, ő, az én szépséges szép fehér szegfűm; Csak most pattan szét bársonyos, hegyes zöld burka, mely mögöl kíváncsian, mosolyogva kandikálnak elő az illatos, csipkés szirmok.

Szerettem már sokféleként, sokszor. Nem ta-gadom el egyiket sem. A legtöbbje ma már asz-szony, a kik még hátra vannak, azoknak sem kell mar soká várni.

Igen tisztességes mamák lettek s majdnem mind boldogak. Az én lelküismeretem nyugodt, de egy idő óta nagy stációt tartok. Érzem, hogy kopik a lelkem, szürkül.

A játékban is ellárad végre az ember, akinek

Amint a kereskedő ifjú három vagy négy év nehez és sokszor megpróbáltatással járó inas idejét befejezte — fel-zabudul. Örömmel és önzettel kezd újra a munkához, mely reá nézve ekkor kezd csak igazán becses lenni, amennyiben láthatja munkájának értékét, mit könnyeivel fizetéseik neveznek. Ha bár kezdetben ez az úgynevezett fizetés annyira csekély, hogy a nélkülözhetlen ruházatra is alig elég, mégis első dolga az ifjunak, hogy beiratkozzék az önképző egyesületbe. Megjegyzem: amely helyen tizenket — husz segéd van, ott már találkozunk önképző egyesülettel. És ez a körülmény megint erélye vidéki ifjúságunknak, hogy a maga érdekében kibontja az önképzés záslóját, a mely alatt haladni akar korával, mert jól tudja, ahol a szellem elmarad korától, ott a munka nem tud megfelelni a kor sokoldalú igényeinek és betájtja azt is, hogy a művelt nyugat előrehaladott kereskedelmével csak úgy fogunk versenyezhetni, ha sokat tanulunk, ha speculatív szellemünket kellőképen kiműveljük.

Az önképző egyesületben részint szépirodalmi, részint a szakmúltiséget felőllő könyvtári létesítenek; ehhez a vidéki segéd kevés fizetéséből készséggel járul fillereivel s ezt mohósággal olvassa, tanulmányozza.

Gondoskodik róla, hogy hetenkint legalább egyszer teljes tanfériak, előkelő szakemberek, ügyvédek, művelt kereskedők, egyesületben szakelőadást tartsanak. Ezekre az ifjúság ellátogat pontosan és szorgalmasan, figyelemmel halgatja ezeket és midőn tudványa kellőképp kielégítve nincs, felszólal és kérdést intéz a szakemberhez — miért van az így és nem lehet-e az másképp? A felolvasók iránt pedig tisztelettel önzetlen szeretettel és nagyfokú becsüléssel viselkednek; ezeket igazi jöltövéknek nevezik és meg is adják nekik a legnagyobb kitüntetését, megválasztják az egyesület tiszteletbeli tagjainak. És ezek a szakemberek büszkék a kitüntetésre, mert az ártatlan és romlatlan ifjúság szeretetében látják sikeres hatását annak, hogy az előadások nemcsak a szellemet fejlesztették, hanem a szívet és lelket is nemesítették.

A vidéki ifjúság önképző egyesületük vezetésére mindenkor találnak hivatott egyéneket, akiket az imádság tisztelnek és szeretnek, ezeket körül rajongják és ügyük érdekében kifejtett munkájában odaadással támogatják. Felszólalnak a gyűléseken helyes logikával, szép magyarsággal és megmondják, hogy ők kis egyesületük javára miként vélekednek. Vitatkoznak, opponálnak, indítványoznak s várják vezérük nevezését s mikor ezt megtudták, elállnak oppositionalis hajlamaikkal és helyelnek az elnök szándékát, mert tudják, hogy

csak így van jól, ahogy az okosabb ember akar cselekedni. Hébe-korba rendeznek hangversenyeket, mulatságokat, nagyobb szabású felolvasási estélyeket és ezekre meghívják mindenkit szegényt úgy mint gazdagot és bezizonyítják a kis város szemé láttára, mily ügyesen tudnak rendezni festelentől és művelt emberhez illő módon mulatni. Mert hát a munka emberének is szabad egy évben egyszer vagy kétszer a gondok tanfájától elmenni oda, ahol a zene hangjai mellett örövendők a jelennek és nem törődünk a kétéves jövővel.

Ilyenformán azután a vidéki kereskedő ifjúság nem ér reá holmi szociális tanokkal logalkozni; nappal szorgalmasan dolgozik, este eljártog kis együleti otthonába, ahol kedélyesen elársalog, olvas lapokat, politikál és ahol ő is valaki.

Ő nem törődik az általános titkos szavazással, mert még erellen és gyenge arra, hogy a politika hullámaiban evickéljen; mert az ő politikája nem lehet más, mint székrajának alapos elsajátítása gyakorlattal, mint elméletleg.

Ő nem törődik a szabad egyesülés és gyűlekezéssel, mert látja s tapasztalja, hogy országos törvényeink minden gyűlekezést megengednek, mely javukra van, mely jól tellogott érdekeiket támogatja: mert ők csak egyéle szervezkedést gyűlekezést ismernek: az önképzés záslója alatt a szétforgácsolt erőket összetömöríteni szellemük edzése és szakmúltiségi emelése céljából.

Ő nem törődik „a szabad sajtóval”, sőt jobb szereti, ha a lelket, szívet rontó és gomba módra felszínre kerülő téves eszmék leszorulnak az élet piacáról, ezekre a nyomda-teszteket pazarolni és jobb, ha csak is az egészséges eszmék megvái hintenek el a nagy társadalom talajába, mert csakis ezekből fejlődhetik majdani az a terebélyes és áldást termő fa, melynek árnyában a komoly munkának embere pihenőt és megnyugvást talál és mert jól tudja a gondolkodó ifjú, hogy a szociálisak „szabad sajtója” csak phrázis, mivel sehoh a világon a sajtó nem élvez akkora szabadságot — mint kedves hazánkban.

Ő nem törődik „az országos kereskedelmi testületek létesítésével”, mivel meg van győződve arról, hogy neki ilyenek felállításakor ep úgy kell dolgoznia, mint jelenleg és akkor is csak annyit fog érni munkája — amennyi szorgalmat, jóakaratot, ügyességet és értelmiséget ki tud fejteni; sőt tudja azt is, hogy reá nézve mellékes körülmény az, ki és mily módon szabadították fel, hanem fődolog, hogy jöendő célja felé zavartalanul haladhasson.

Reájuk nézve nem nagy numerus „a teljes vasárnapi munkaszünet”, mert az újságokból

tudják, hogy a kormány teljes vasárnapi munkaszünetet akart és csakis az ország összes kereskedőinek többszörös kérésére, sürgetésére mondatott ki csakis a félnapi munkaszünet. Ok látják, hogy főnökeik érdeke ellen van a teljes vasárnapi munkaszünet és jól tudja minden gondolkodó segéd azt, hogy főnöke érdeke ellen nem lehet cselekednie, de tudja azt is, hogy valamikor ő is főnök lesz s így maga maga ellen csak nem üz könnyelműen játékok.

Nem sok gondot okoz nekik a törvényes felmondási idő, először azért, mert jelenlegi kereskedelmi törvényünk világosan megmondja a segédekre nézve, a hat heti felmondási időt, sőt azon eseteket is pontosan megállapítja, mikor a felmondás egyáltalában mellőzhető. Hogy pedig a szabad egyezkedés kizárva legyen, ez absurdum, mert két fél mindig fog köthetni oly szerződést, aminőt akarnak, vagy a melyik kölcsönös érdekeiknek jobban megfelel.

Nem is kívánják a próbaidő megszüntetését, mert az egy-kétetű foggyver. Nemcsak a főnöknek ad alkalmat segédeknek kiismerésére, hanem ezeknek is, az új helyzet viszonyainak kitudására. És ha jogos, hogy a főnök üzletére nézve van akait alkalmatlannak találva, azt elbocsássa, akkor jogos az is, hogy a segéd vagy inas — amennyiben nem találja meg munkájának a megfelelő tért, hogy mashoh próbálhasson szerencsét; mert a reá erőszakolt munka nem ér egy garast sem.

Abszurdumnak tartják a záróra és a fizetés törvényes szabályozását, több okból. Először a zár órát nem törvény, hanem az üzlet forgalma szabályozhatja csak. Ha nincs dolog, a kereskedő bezárhat amikor akar, ha pedig sok a munka, akkor a jóra való segéd főnökét nem foszthatná meg ama ny-reségöt, mely a záróra után köthető ügyletekből származik. Masodsor a fizetést törvény soha sem fogja kimondhatni, ep úgy nem, mint a buza árát törvény meg nem szabhatja. A fizetés a végzett munkának ára. Jobb munkának nagyobb ára, silányabb munkának kisebb ára lesz s így a fizetés nagysága soha sem a törvényötől, hanem a segédötől függhet csak, mert minél nagyobb ügyességre, képességre, használatosságra tesz szert, annál több fizetést fog kapni és megfordítva.

A pesti kereskedő segédek által követelt „Szakiskolák szaporítását” vidéki ifjúságunk márazert sem óhajta, mivel Európa egyetlen országában sincs annyi kereskedelmi szakiskola, minálunk. Jelenleg 40 ilyen szakiskola dolgozik kereskedelmünk szolgálatában 4—5000 tanítványnyal és ezeknek majdnem 90% ja ott hagyja a kereskedelmi pályát azon okból, mivel alkalmozást nem nyerhetnek és így igen tisztelet szer-

spedig már fásulni kezd a lelke, az sört iszik és ócsarolja a világot, míg végre maga is elhiszi, hogy nincs rendben itt a földön semmi. Nem rossz, csak una mas, kialhatatlan lesz hamar ez is, meg a sok sörtől is megiszonyodik. Visszaél a sör, a mi jószágunkkal és neha ostobán komoly keretet rajzol a zajos multhoz. Talán kireperálja bennünk a hézagokat, valami komorságot, melankóliát lop belénk.

Kegyetlen, szomorú vendég ez a rideg, nedves szagu legény-lakások kényelmellen ágyan. Elriasztja az almot. Segítünk rajta, a hogy lehet, kerüljük, keves időt töltünk otthon. Kiaszott, fanyar képű, hozzánk hasonlatos szürke emberek lármás, zsörtölődő társaságában meleg, avasodott sör mellett kesergünk veszetten, szidjuk a fiataltságot, mely tele volt ostoba álmokkal, fölös egyes hangulatokkal és a pincér tejehez szeretnők vágni a flaskókat, mert a sör cudarul rossz. De nem tesszük meg, pedig tudjuk, hogy a nyomorult számítással él, eltűnjük, mert ez az egyetlen hely, a hol úgy lármázhat az ember, a hogy neki tetszik. S hogy teljék az idő, gyakran éjtel után magányosan, céltalanul csatangoljuk keresztül kasul a város megnyult utcáit.

Melegség költözött az én rideg, komor légény-lakásomba. Olyan kedves, édes lészekké lett egyszerre ez a félig megvedett négy szürke fal. Nem érzem a foltos, vizes padnaly nedves, dohos szagát és olyan puhán öl magához bukdácsoló, rokkant karosszékem. Nem bánt az egyedü lét, sőt most szeretem, nagyon szeretem ezt a mélységes, nagy csöndet.

Lágyan, szeliden összefolyó tisztán csengő szép rimék. Olvasom ezeket az édes, szép verseket; mintha valamennyin megolvadt, hig, arany-sárga színben, ömleuesztét a sápa di nap szomorú,

bágyadt fénye. Valami titkos melankolia sir a sorokban, a hangfestés komor, lakult színében benne ég a hervadás, az elmulás sötét gondolátának mérhetetlen fájdalom. Édes, szép szavu poéták nagy szomorúsággal így bucsuznak el a nyártól. A nagy Pan meghalt. Siratják.

A régi, szomorú emlékek megkopott, szétfoszlott fénye a régi, szomorú hangulatok fájó sejtjei egy pilanatra végigrezegnek bennem.

Csak egy pillanatra. Aztán csak üres hazugságnak látom a szép verseket. Most kevésbé oly szépek.

Nem, nincs még ősz, a nyár még él, intenzív ragyogása, gazdag illata, színes sugárai itt röp-ködnek az én lelkemben. A nagy Pan nem halott!

Nem is a szememmel, a szívemmel látok most. Az csak néz, néz, egyszerű eszköz, nem több mint egy megvedett, ócska tükrő, vagy üvegdarab, hidegen veri vissza a tárgyak árnyját. Ha nem volna, akkor is látnék most, egészen másként, mint előbb. Mintha meghaltam volna hirtelen és utána újra születtem ismét, de másnak. A régi, a velem született méla szomorúság, a d cos, háborgó keserűség egyszerre kiszakadt belőlem. Ki.

Hallgattam. Künn szitálva, finom, halk sistergéssel neki eredt az eső, olykor belefűtől a lassu permetezésbe a szél. Nem értem, miért bujnak úgy össze az utcán az emberek, csak nem táznak? Mitől? miért? Mikor most minden olyan szép, oly vidám, olyan egészen más....

Csönd. Az esthajnal szelid, árnyalomhán terjeszkedik körülem, a finom szűvésű, szép átlátszó-lepel mintha a padmalryól magasan ereszkednék alá. Magába öl mindent. Az egyes tárgyak megnyult, nagy-körvonalai merednek csak felem a látvonalát, nem látom már tisztán, inkább képelem.

Versben gondolkodom, szép, édes versben. Megszeretném írni, de nem tudom. Gyermekekorom óta bennem él, hallom a simán, ölelkező rimék csodálatosan tiszta csengését, látom a szép fehér képeket, csupa lágyaság, csupa dallam, csupa illatos hangulat ez a vers. Lassu szonsgasa lágyan, szeliden vibrál a lelkemben, mint valami szép templomi ének, melybe melán olvad bele a mély orgonabugás halk szava. Megírni nem tudom, nem lehet.

Az ablaktáblákon tompa zörrenéssel koppan az eső, mintha meghajszolt kicsi madárkák puha csőrűkkel tártadnan verdenének. Nem, nem szürke az ég, nem fölleges, csak valami sötétes üst-palástot vont magára, hogy toltó ne kapjon kényes kek színe. Csillanó apró kalárisok hullanak a nagy üst-palástól, nem eső az, nem, megolvadt csipetnyi fényes gyöngyszemek.

De az emberek olyan dacosan mogorván sietnek tova, belelököznek egymásba, haragvó pillantást váltanak, aztán újból rohannak. Nem akarom ezt látni, olyan rosszak, olyan haragosak; valamennyi csak a földet turja lábai előtt szeméivel. Lebocsájtom az ablakfüggönyt.

Nem bánt az egyedüllet, sőt most szeretem, nagyon szeretem ezt a mélységes, süket csöndet.

Szemeim égetőn merednek bele az áthatlan sötétségbe s a fekete alapra egy kilövelő, vakító sugar, finom, fehér vonalakat rajzol vizyázva. Mintha a végtelenségből merült volna fel álomszerűen, ott állt szembe velem. Nézetem szorongató, szent félelemmel, édes rettegéssel. Mely sőhajban lebbent el ajkaimról édes neve:

... Valéria!

... Aztán mosolyogva tűnt el az én illatos, kedves, hóféhér szögűm szépséges ideálja...

elfogadása iránt kézzelfogható módon dokumentáltassék. A miből következik, hogy ily respiriumra az osztrák birodalmi gyűlés csak az esetben tarthat igényt, ha a javaslatok oroszlanrészenek sorsát a birodalmi gyűlés már alkotmányos uton biztosította s ha a még netalán hátralevő, néhány kevésbé fontos javaslatra nézve is minden kétséget kizárólag és autoritativ uton biztosíték nyújtatik, hogy a hátralevő javaslatok parlamenti megszavazására is nem a jószándék, csak a szükséges idő hiányzik.

A kiegyezési javaslatok nagy részének változatlan elfogadása s a még néhány hátralevő javaslat leendő elintézésének biztosítása azonban oly időben kell, hogy történjék, hogy nem várt nehézségek és bonyodalmak esetén, a magyar kormány, az 1867-ik XII. t. c. 68. és az 1898. t. c. 3. § értelmében ideje maradjon az önálló intézkedéshez való jogunk érvényesítésére.

Am ettől eltekintve is, fontos következménye lehet az osztrák birodalmi gyűlés komoly parlamenti tevékenységének a magyar ellenzék magatartására nézve.

Az ellenzék tudniillik mindig azt hangoztatta, hogy ha Ausztriában hajlandóság mutatkozik Magyarországgal alkotmányos uton kiegyezésre lépni, úgy ennek az ellenzék nem kívánja útját állani. Harminc év óta az ország nagy többsége nyilatkozván a kiegyezés mellett, ők a nemzet nagy többségének akaratnyilvánítása elé nem fognak akadályokat gördíteni, s ez esetben a tisztességes elvi harc kereteit túllépni nincs szándékukban.

Mint hogy pedig az ellenzék által hangoztatott eme feltétel ime a teljesülés útján van, az ellenzék úgy hisszük, obstrukciós terveit feladva s a mindenáron való obstrukció szomorú hőseit a térről leszorítva, igyekezni fog megőrizni a magyar országgyűlés hagyományos tekintélyét és tisztességét.

— Nézzék csak!

Néha mikor éjfélén túl magányosan, céltalanul csatngolom kerestül-kasul az avó város megnyult utcáit, bolondosan furcsa ötleteim támadnak. Emlékszem, egyszer, egy szép nyári éjszakan, folyton virágok lebegtek előttem, a legcsodálatosabb, a legszebb virágok. És én válogattam közülök. színe és illata után soroztam egymás mellé. Összehasonlítottam a virágokat a nőkkkel, vagy jobban mondva színűk, illatuk karaktere után képzeltem el, hogy ennek vagy annak a leírását mint tudnám legjobban megadni. A legszebb a fehér szegfű. A hóhéher, buja, finom, csipkés szirmok a legcsodálatosabb illatot lehelik ki. Nem a bársonyos, kissé hullámos, tiszta szirmok formájában rejlik szépsége. hanem a legelentesebb, a legőkéletlenebb illatok csodálatos összhangzatában, a melyben a természetesség, mintha valami raffinált művésziességgel ölvadna egybe.

Finom és diszkrét, de egyúttal ott leppang mögötte valami intenzív, erős illat is, akaratos, merész, kissé érzéki, ingerlékeny és naiv, gyöngéd és demonikus, a legmerészebb elleníték árnyalatai ölelkeznek benne tökéletes szépséggé. Ezt a virágot így képzeltem. Magas, karcsú nővést sudár alak, hajlékony, de egyúttal a formák kerekdedeége kölcsönöz neki valami raffinált, ingerkedő külső erőt. Halovány, görögországi arc; finom metszetű orr, dióbarna, sötét, mély szemek, elesebb árnyalatu, finom hajlása, hosszú szemöldök; szélfekete, dúsz, selymes haj; kissé duzzadó, puha, piros, pici ajkak, előreszőelő, telt kerekded áll. Mély

Kereskedő ifjuságunk erényei.

Elismerés és dicséret illeti kedves hazánk provinciális ifjuságát, mert a budapesti kereskedő segédék szociális megnyilatkozásától, — az úgynevezett: „szervezkedéstől,” teljesen távol tartotta magát. Elítelték a mozgalmat már keletkezésekor, mert összeférhetetlennek tartották azt a komoly kereskedői hivatással; a megvetés bizonyos névelvel fordult el ettől a bepiantált és a tisztas munkát megmetyélező törekvéstől, mert fellogták leendő hivatásuk közgazdasági fontosságát és beállták, hogy a mint a szociális mozgalmak cél-tövezetté árjába belépnek, elveszik a higgadt társadalomnak ama bizalmát, mely őket munkára serkenteni, a boldoguláshoz eljuttatni képes. És ez nagyon helyesen va így, mert a társadalmi rend feltorgatására és a komoly munka megbénítására törő szociális törekvéseknek az üzleti életben nincs helyük; nincs pedig azért, mert itt a komoly és becsületes munka harcossai küzdenek a mindennapi kenyéért, az egyedi boldogságért, a családok javáért, a nemzeti vagyion emeléseért és mindebből következetesen a soha nem feledett haza felvirágozásáért.

Kereskedő ifjuságunk e mozgalommal szemben tanultot derekas magatartása örömmel tölti el mindazokat, kik kereskedelmünk felvirágozásán fáradoznak; kik kereskedő osztályunk társadalmi állásának emelésére törekvesznek; kik kereskedő ifjuságunk szív és lélekbeli műveltségének előbbvitelében dolgoznak; kik kereskedelmünk jelenlegi szenge korában fellogni képesek azt a soha figyelmen kívül nem hagyható közgazdasági missiót, melyre kereskedelmünk nemzeti vagyionunk gyarapodásában és az összépesség anyagi boldogulásában hivatta van; kik tudatában vannak kereskedelmünk elmaradottságának és a kik tisztában vannak azokkal az eszközökkel és módszerekkel melyek segélyével a nagy európai folyton előhaladó és nagyobb hullámokat felverő versenyben biztosíthatjuk kereskedelmünknek ama posztit, melyből önálló szabad kereskedelmünk kiomborodik és amely megnyitja s Amunkra kelet kapuit, hogy ott fejlődő belkereskedelmünknek méltó és elegendő tápot találjunk.

Ifjuságunk fényesen bebizonyította, hogy Simon de Simondi és Saint Simon hiába küzdöttek a szabad ipar és verseny rendszere ellen, bennök az ilyen nagy termő talajra nem találhatnak; hogy Marlo és Robbertus hiába üzentek irtó háborút a munkadíjazás egész rendszere ellen. az ő lelkületük nem fogékony ily leforgató eszmék iránt, ők csak egy elvet ismernek és követnek, t. i. „Rövid a nap, sok a munka”: hogy Lassale hiába töndöklött a szocializmus egén s támada ékesszólóan az összes fennálló gazdasági szervezeteket, ők mindezzel vajmi keveset törödnének, mivel önképzéssel és komoly üzleti munkával lévén elfoglalva s mivel végelentül szeretik ha-

zájukat s mivel szünetlenül lelki szereik előtt lebeg a nagy magyarnak minden socialista tant háttérbe szorító arany mondasza: „Első és levszentebb legyen előttem a haza”, hogy Marx, Engels és az azó a gomba módra je entkező socialista írők hiába kiabálnak bele a nagy munkás társadalom rendjébe, bekéjébe; ők mindezeket nem hallják, ezekről tudni sem akarnak, mert érett észszel, higgadt megfontolással belátják, mikénti ezeknek követése nem más, mint saját hivatásuk és munkájuk megvetése.

Nem azért irom mindezeket, mintha hivatva volnék arra, hogy a budapesti kereskedő ifjak, a szocializmus fele öntudatlanul bajló kis töredéke felett pálcát törni, — avagy kritikát gyakorolni akarnék, hanem nyilatkozom azért, mivel a nagy contingens kereskedő ifjusaga méltán megérdemi, hogy józan viselkedés, higgadt gondolkodása és munkaszerető törekvése hírlapi méltatásban részesüljenek.

Szép társadalmi erényről lettek fényes tanúságot, úgy a jelenben, mint a tanok megindulásától a mai napig azzal a fumigáló viselkedéssel, melylyel mindenféle szociális törekvést megítélték, elítélték és megvetettek.

E társadalmi erénynek megvannak a sajátlagos kutforrásai, érdemes ezekkel közelebből foglalkozni, ezeket terjeszteni, népszerűsíteni és fejleszteni.

A vidéki kereskedő ifjuság szilárd elváró zással halad jól fellogott két ó céljának t. i. gyakorlati és szellemi kiképzésének utain. Dolgozik három-négy évig reggeltől estig, mint tanonc, hogy az üzleti gyakorlat összes szálait kezéhez ragadhassa és hogy mire felszabadul, főnökének hasznos segédmunkása lehessen. Már tanonc éveiben bejár szorgalmasan az ismételő vagy kereskedő tanonciskolába, hogy csékely elementáris ismereteit el ne felejtse, azokat kibővítsé és kiegészítse, hogy megszerezhesse magának a szakműveltségnek ama nélkülözhetlen ágazatait, a melyek mellett jövőendő fontos hivatását becsü tettel betölteni képes. Ez iskolák tanárai nemes munkát végeznek akkor, midőn az ifjuságot korán megtanítják a leendő kereskedőnek nélkülözhetetlen ismereteire; midőn becsépegettik az inas sereg lelkületébe a soha nem feledett haza iránti szeretetet; midőn képesítik a gyermeki szellemet leendő szép hivatásuk sikeres betöltésére; midőn megérietik a tanoncokkal, hogy mennyire alkalmas zengzetes anyanyelvünk a könyvelesre, a kereskedelmi levelezésre és bármiféle írodai munkálatokra és midőn szeretettel és odaadással oltják maradó emlékképpen a gyermekek szívébe, hogy ők első sorban magyarak és csak másodsorban kereskedők; vagyis hogy ők magyar kereskedők.

Es az ifjuság mindenkor bálával és szeretettel csűg mindazokon, kiknek akár gyakorlati, akár szellemi kiképzését köszöni. Becsüli főnökét és utolsó lehetőleg szereti tanárait.

sötét tekintetében gyöngűdség és akarat, naivitás és büszkeség hullámozik, mely vonz és eltaszit, szeret és a kárhözbatba visz, uralkodik a férfiakon, kiknek egyetlen céljuk, hogy nekik engedelmekedjék, lesujt és felemel, kit mindenki meghódítani akar, ki előtt azonban mindenki meghódol, mert elérhetlen magasságban van, de végre egybeölelkezik a sok ellentmondó vonás, leipattan elzárt, hideg szívének kicsi, rejtett ajtaja és kisugárzó szerelmének egető forróságával parancs ön követeli a férfi szerelmét. — llyennek képzelem én a fehér szegfűt, mely szépen, ing, hajlong nehéz virágával finom, karcsú, erős száran.

Kerestem, de nem bukkantam mindeddig reá. Az én szép fehér szegfűm ideálja csak bennem élt, pedig úgy vágytam látni, legalább egyszer.

Vasárnap volt. Aranyos csöppségeknek, csitri leánykának udvaroltam, mialatt egy hangulatos, Strauss keringő bajos futamai röpködtek a fényes nagy teremben.

Nem fitu, leány volt, csodálkozva akaratlanul kiáltotta halkán, a hátam mögött:

— Nézzék csak!

Mindenki arra fordult. Lezártam a pillámat, mintha a sapba néztem volna

Ketten voltak. Ulyan ösmerősök. Az egyikkel Shakespeare tragédiájában találkoztam. Hozájuk, azokhoz a hatalmas, büszke, szép angol királyasszonyokhoz hasonló. Feketében volt, hosszú fátyol uszott le kalapjáról. A legszebb korban: özvegy. Rajta ült vonásain a gyszos, sötét faj-

dalom, de a büszke lelkierőnek a bélyege is, mely nem ismeri a félelmet és dacolni tud az étellel. Mellette lépdelt...

Reszket a lelkem, a hogy leírom... Feketével diszított, bőhéher ruhában, lesütött szemekkel lépdelt mellette az én hóhéher szép szegfűmnek mása.

Égészen olyan, a hogy én régóta látom. Anya és leánya.

Féltre húzódtam és ott lestem möb szemekkel, reszketve. Valaki karon fogott és cipelt magával.

...Valeria...

Többre nem emlékszem. Eretem, formás márvány keze benne pihent az enyémben, forró volt, bársonyos és puha. Szánalmasan állhattam ott előtte, nem mertem szólni, dadogtam, féltem, hogy mind ez csak kapázat, s eljusztem.

Ó volt, ő, az én szépséges szép fehér szegfűm! Csak most pattan szét bársonyos, hegyes zöld burka, mely mögül kíváncsiap, mosolyogva kandikálnak elő az illatos, csipkés szirmok.

Szerettem már sokféleként, sokszor. Nem tagadom el egyiket sem. A legőbbje ma már asszony, a kik még hátra vannak, azoknak sem kell már soká várni.

Igen tisztességes mamák lettek a majdnem mind boldogak. Az én lelkismeretem nyugodt, de egy idő óta nagy stációt tartok. Érzem, hogy kopik a lelkem, szűrkül.

A játékban is ellarad végre az ember, akinek

Amit a kereskedő ifju három vagy négy év nehez és sokszor megpróbáltatással járó inas idejét befejezte — fel-zabadul. Örömmel és önzettel kezd újra a munkához, mely reá nézve ekkor kezd csak igazán becses lenni, amennyiben láthatja munkájának értékét, mit könnyeiben fizetéseik neveznek. Ha bár kezdetben ez az úgynevezett fizetes annyira csekély, hogy a nélkülözhetlen ruhazatra is alig elég, mégis első dolga az ifjunak, hogy beiratkozzék az önképző együletbe. Megjegyzem: amely helyen tizenket — husz segéd van, ott már találkoznak önképző együlettel. És az a körülmény megint erőnyé vidéki ifjuságunknak, hogy a maga érdekében kibontja az önképzés zászlóját, a mely alatt haladni akar korával, mert jól tudja, ahol a szellem elmarad korától, ott a munka nem tud megfelelni a kor sokoldalú igényeinek és belátja azt is, hogy a művelt nyugati előrehaladott kereskedelmével csak úgy fogunk versenyezhetni, ha sokat tanulunk, ha speculativ szellemünket kellőképen kiműveljük.

Az önképző együletben részint szépirodalmi, részint a szakműveltséget felőléli könyvtart létesítének; ehhez a vidéki segéd kevés fizetéséből készséggel járul fillereivel s ezt mohósággal olvassa, tanulmányozza.

Gondoskodik róla, hogy hetenkint legalább egyszer jeles tanterfiak, előkelő szakemberek, ügyvédek, művelt kereskedők, együtükben szak-előadást tartassanak. Ezekre az ifjuság ellátogat pontosan és szorgalmasan figyelemmel hallgatja ezeket és midőn tudványa kellőképen kielégítve nincs, felszólal és kérdést intéz a szakemberhez — miért van ez így és nem lehet-e az másképp? A felolvasók iránt pedig tisztelettel önzetlen szeretettel és nagyfokú becsüléssel viseltetik; ezeket igazi jöltövőknek nevezik és meg is adják nekik a legnagyobb kitüntetést, megvalaszlják az egyület tiszteletbeli tagjának. Es ezek a szakemberek büszkék a kitüntetésre, mert az ártatlan és romlatlan ifjuság szerepében látják sikeres hatását annak, hogy az előadások nemcsak a szellemet fejlesztették, hanem a szívet és lelket is nemesítették.

A vidéki ifjuság önképző együletük vezetésére mindenkor talán hivatott egyéneket, akiket az imadásig tisztelnek és szeretnek, ezeket körül rajongják és ügyük érdekében kifejtelt munkájában odaadással támogatják. Felszólalnak a gyűléseken helyes logikával, szép magyarsággal és megmondják, hogy ők kis együletük javára miként vélekednek. Vitatkoznak, opponálnak, indítványoznak s várják vezérük nevezését, mikor ezt megtudták, elállnak oppositionalis hajlamaikkal és helyeslik az elnök szándékát, mert tudják, hogy

csak így van jól, ahogy az okosabb ember akar cselekedni. Hébe-korba rendeznek hangversenyeket, mulatságokat, nagyobb szabású felolvasási estélyeket és ezekre meghívják mindenkit szegényty úgy mint gazdagot és bebizonyítják a kis város szeme láttára, mily ügyesen tudnak rendezni fesztelenül és művelt emberhez illő módon mulatni. Mert hát a munka emberének is szabad egy évben egyszer vagy kétszer a gondok tanyájától emenni oda, ahol a zene hangjai mellett örvendünk a jelennek és nem törődünk a kétes jövővel.

Ilyenformán azután a vidéki kereskedő ifjuság nem ér reá holmi szociális tanokkal foglalkozni; nappal szorgalmasan dolgozik, este eljártogat kis egyleti otthonába, ahol kedélyesen elársalog, olvas lapokat, politikát és ahol ő is valaki.

Ő nem törődik az általános titkos szavazással, mert még eretlen és gyenge arra, hogy a politika hullámaiban evickéljen; mert az ő politikája nem lehet más, mint szakmájának alapos elsajátítása gyakorlatilag, mint elméletileg.

Ő nem törődik a szabad egyesülés és gyülekezéssel, mert látja s tapasztalja, hogy országos törvényeink minden gyülekezést megengednek, mely javukra van, mely jól fellogott érdekeiket támogatja: mert ők csak egyféle szervezkedést gyülekezést ismernek: az önképzés zászlója alatt a szétforgácsolt erőket összetömöríteni szellemük edzése és szakműveltségük emelése céljából.

Ő nem törődik „a szabad sajtóval”, sőt jobb szereti, ha a lelket, szívet ronító és gomba módra felszínre kerülő téves eszmék leszorulnak az élet piacáról, ezeket a nyomda testeket pazarolni és jobb, ha csak is az egészséges eszmék magvai hintetnek el a nagy társadalom talajába, mert csakis ezekből fejlődhetik majdan ki az a teredélyes és áldást termő ia, melynek árnyában a komoly munkának embere pihenőt és megnyugvást talál és mert jól tudja a gondolkodó ifju, hogy a szociálisit „szabad sajtója” csak phrázis, mivel sehoh a világban a sajtó nem élvez akkora szabadságot — mint kedves hazánkban.

Ő nem törődik „az országos kereskedelmi testületek létesítésével”, mivel meg van győződve arról, hogy neki ilyenek felállításakor ép úgy kell dolgoznia, mint jelenleg és akkor is csak annyit fog érne munkája — amennyi szorgalmat, jóakaratot, ügyességet és értelmiséget ki tud fejteni; sőt tudja azt is, hogy reá nézve mellekes körülmény az, ki és mily módon szabadították fel, hanem fődolog, hogy jövendő célja felé zavartalanul haladhasson.

Reájuk nézve nem nagy numerus „a teljes vasárnapi munkaszünet”, mert az újságokból

tudják, hogy a kormány teljes vasárnapi munkaszünetet akart és csakis az ország összes kereskedőinek többszörös kérésére, sürgetésére mondatott ki csakis a fél napi munkaszünet. Ok látják, hogy főnökeik érdeke ellen van a teljes vasárnapi munkaszünet és jól tudja minden gondolkodó segéd azt, hogy főnöke érdeke ellen nem lehet cselekednie, de tudja azt is, hogy valamikor ő is főnök lesz s így maga maga ellen csak nem üz könnyelműen játékol.

Nem sok gondot okoz nekik a törvényes felmondási idő, először azért, mert jelenlegi kereskedelmi törvényünk világosan megmondja a segédekre nézve, a hat heti felmondási időt, sőt azon eseteket is pontosan megállapítja, mikor a felmondás egyáltalában mellőzhető. Hogy pedig a szabad egyezkedés kizárva legyen, ez absurdum, mert két fél mindig fog köthetni oly szolgalmi szerződést, aminőt akarnak, vagy a melyik kölcsönös érdekeiknek jobban megfelel.

Nem is kívánják a próbaidő megszüntetését, mert az egy-kétoldalt fegyver. Nemcsak a főnöknek ad alkalmat segédeknek kiismerésére, hanem ezeknek is, az új helyzet viszonyainak kitudására. Es ha jogos, hogy a főnök üzletére nézve vaakit alkalmatlannak találva, azt elbocsássa, akkor jogos az is, hogy a segéd vagy inas — amennyiben nem találja meg munkájának a megfelelő tért, hogy mshoh próbálhasson szerencsét; mert a reá erőszakolt munka nem ér egy garast sem.

Abszurdumnak tartják a záróra és a fizetés törvényes szabályozását, több okból. Először a zár órát nem törvény, hanem az üzlet forgalma szabályozhatja csak. Ha nincs dolog, a kereskedő bezárhat amikor akar, ha pedig sok a munka, akkor a joraváló segéd főnököt nem foszthatná meg ama nyereségtől, mely a záróra után köthető ügyletekből származik. Masodszor a fizetés törvénye soha sem fogja kimondhatni, ép úgy nem, mint a buza árát törvény meg nem szabhatja. A fizetés a végzett munkának ára. Jobb munkának nagyobb ára, silányabb munkának kisebb ára lesz s így a fizetés nagysága soha sem a törvénytől, hanem a segéditől függhet csak, mert minél nagyobb ügyességre, képességre, használhatóságra tesz szert, annál több fizetést fog kapni és megfordítva.

A pesti kereskedő segédek által követelt „Szakiskolák szaporítását” vidéki ifjuságunk már-azert sem óhajta, mivel Európa egyetlen országában sincs annyi kereskedelmi szakiskola, minálunk. Jelenleg 40 ilyen szakiskola dolgozik kereskedelmünk szolgálatában 4—5000 tanítvánnyal és ezeknek majdnem 90% ja ott bagyja a kereskedelmi pályát azon okból, mivel alkalmazást nem nyerhetnek és így igen tiszelt szer-

spedig már fásulni kezd a lelke, az sört iszik és ócsarolja a világot, míg végre maga is elhiszi, hogy nincs rendben itt a földön semmi. Nem rossz, csak una mas, kialhatatlan lesz hamar ez is, meg a sok söről is megiszonyodik. Visszaél a sör, a mi jószágunkkal és neha ostobán komoly keretel rajzol a zajos multhoz. Talán kireperálja benőtnk a házagokat, valami komorságot, melankoliát lop belénk.

Kegyetlen, szomorú vendég az a rideg, nedves szagu legény-lakások kényelmellen ágyan. Elriaszja az almot. Segített rajta, a hogy lehet, kerüljük, heves időt töltünk otthon. Kiaszott, fanyar képű, hozzánk hasonlatos szürke emberek lármás, ször-lődő társaságában meleg, avasodott sör mellett kesergünk veszetten, szidjuk a fiatalságot, mely tele volt ostoba álmokkal, főtődeseges hangulatokkal és a pincér fejéhez szeretnők vágni a flakókat, mert a sör cudarul rossz. De nem tesszük meg, pedig tudjuk, hogy a nyomorult számitással él, eltűnjük, mert ez az egyetlen hely, a hol úgy lármázhat az ember, a hogy neki tetszik. S hogy teljék az idő, gyakran éjfélt után magányosan, céltalanul csatangoljuk keresztül kasul a város megnyult utcáit.

Melegség költözött az én rideg, komor legény-lakásomba. Olyan kedves, édes fészekké lett egyszerre az a félig megvedett négy szürke fal. Nem érzem a foltos, vizes padnaly nedves, dohos szagát és olyan puhán ölel magához bukkácsoló, rokkant karosszékem. Nem bánt az egyedü lé, sőt most szeretem, nagyon szeretem ezt a mélyeséges, nagy csöndet.

Lágyan, szeliden összefolyó tisztán csengő szép rimek. Olvasom ezeket az édes, szép verseket; mintha valamennyin megolvadt, hig, arany-sárga színben, ömleueszét a sápa di nap szomorú,

bágyadt fénye. Valami titkos melankolia sir a sorokban, a hangfestés komor, fakult színében benne ég a hervadás, az elmulás sötét gondolátának mérhetetlen fájdalom. Édes, szép szavu poéták nagy szomorúsággal így bucsuznak el a nyártól. A nagy Pan meghalt. Siratják.

A régi, szomorú emlékek megkopott, szétfoszlott fénye a régi, szomorú hangulatok fájó sejtjei egy pil anatra végigrezegnek bennem.

Csak egy pillanatig. Aztán csak üres hazugságnak látom a szép verseket. Most kevésbé oly szépek.

Nem, nincs még ősz, a nyár még él, intenzív ragyogása, gasdag illata, színes sugarai itt röp-ködnék az én lelkemben. A nagy Pán nem halott!

Nem is a szememmel, a szívemmel látok most. Az csak néz, néz, egyszerű eszköz, nem több mint egy megvedett. ócska tükör, vagy üvegda-rab, hidegen veri vissza a tárgyak a káját. Ha nem volna, akkor is látnék most, egészen másként, mint előbb. Mintha megha tam volna hirtelen és utána újra születtem ismét, de másnak. A régi, a velem született méla szomorúság, a d cos, háborgó keserűség egyszerre kiszakadt belőlem. Ki.

Hallgattam. Künn szítálva, finom, halk sister-géssel neki eredt az eső, olykor belefűtő a lassu permetezésbe a szél. Nem értem, miért bujnak úgy össze az utcán az emberek, csak nem fáznak? Mitől? miért? Mikor most minden olyan szép, oly vidám, oly n egészen más...

Csönd. Az esthajnal szelid, árnyalomhán terjeszkedik körülem, a finom szővő-ű, szép átlátszó lepel mintha a padmalyról magasan ereszkedne alá. Magába ölel mindent. Az egyes tárgyak megnyult, nagy körvonalai merednek csak felem a látylon át, nem látom már tisztán, inkább képzelem.

Versben gondolkodom, szép, édes versben. Megszeretném írni, de nem tudom. Gyermekkorom óta bennem él, hallom a simán, ölelkező rimek csodálatosan tiszta csengését, látom a szép fehér képeket, csupa lágyaság, csupa dallam, csupa illatos hangulat ez a vers. Lassu szonsgasa lágyan, szeliden vibrál a lelkemben, mint valami szép templomi ének, melybe melán olvad bele a mely orgonabugás halk szava. Megírni nem tudom, nem lehet.

Az ablaktáblákon tompa zörrenéssel koppan az eső, mintha meghajszolt kicsi madárkák puha csőrükkel áradtan verdesnék. Nem, nem szürke az ég, nem fölleges, csak valami sötétes ezüst-palást vout magára, hogy toltó ne kájon kényes kek színe. Csillanó apró kalárisok hullanak a nagy ezüst-palástrol, nem eső az, nem, megolvadt csipetnyi fényes gyöngyszemek.

De az emberek olyan dacosan mogorván sietnek tova, beleütöknek egymásba, haragvó pillantást váltanak, aztán újból rohannak. Nem akarom ezt látni, olyan rosszak, olyan haragosak; valamennyi csak a földet turja lábai előtt szemével. Lebocsájtom az ablakfüggönyt.

Nem bánt az egyedüllet, sőt most szeretem, nagyon szeretem ezt a mélyeséges, süket csöndet.

Szemeim égetőn merednek bele az áthatlan sötétségbe s a fekete alapra egy kilövelő, vakító sugár, finom, fehér vonalakat rajzol vizyázva. Mintha a végtelenségből merült volna fel álom-szerűen, ott áll szembe velem. Nézetem szorongató, szent félelemmel, édes rettegéssel. Mely sóhajban lebbent el ajkaimról édes neve:

... Valéria!

...Aztán mosolyogva tűnt el az én illatos, kedves, hóféhér szegfűm szépséges ideálja...

vezkedő segéd hrak, szakiskoláink számát nem szaporítani, hanem e helyett a meglévőket fejleszteni kell.

És nem törődik végül vidéki kereskedő ifjúságunk a szervezkedő gyűlés által helyezett még sok mindentelével; hanem csak arra törekszik, hogy önmagát képesítse az anyagik nagy küzdelmére, hogy magát ellássa a becsületes munkához szükséges lellemi fegyverekkel; mert jól tudja, hogy a mekkora a műveltsége, annyit fog érni a munkája és a milyen a munkája, olyanná alakul anyagi viszonya, függetlensége. Az anyagi függetlenség pedig emeli a társadalmi tekintélyt s mivel ilyenformán a kereskedő társadalmi értékének egyedüli hőmérője a műveltség, azért csak üdvözölni lehet vidéki kereskedő ifjúságunk szép erényekre valló önképző törekvéseit és a szocializmus mozgalmaival szemben tanúsított perborreszkáló magatartását és biztosíthatom vidéki kereskedő ifjúságunkat arról, hogy mindenkor társadalmi közösségünk elismerése fogja kísérni a haladásnak általuk kibontott zászlaját, amelyet mindaddig, míg a komoly munka mezején megmaradnak; diadalal fognak lobogtatni.

Zala-Egerszeg.

Balassa Benő,
tanár.

Szocializmus és társadalom.

Egy rém kísért korszakunkban mindenütt az egész művelt világon, egy véres, rettegett rém a szocializmus. Borzadunk, ha halljuk e nevet s reszkette találgatjuk, mi lesz e mozgalom vége. Szinte elképzeljük azt az óriási katasztrófát és felfordulást, mely a művelt és jómódu osztályokat tönkre fogja majd tenni, ha felzúdulnak azok a »torzonborz szakálu, pénzsóvár, verszomjas szocialisták«.

Ez a mai társadalom felfogása a szocializmusról és jövőjéről. De talán helytelenül szóltunk így általában! Mert hiszen az olyan országokban, hol a társadalom általában már magasabb műveltségnek örvend, mint nálunk, e felfogás nem oly általános. A külföldön nem oly nagymértékű azok a tévedések, melyek e tekintetben mutatkoznak, minék okát csak abban kereshetjük, hogy ott nincs e kérdésben az a tájékoztatottság, mint nálunk.

Hiszen csak természetes, hogy ha a társadalom nem volna oly tájékozatlan a szocializmusban, nem is hallanók azokat a nagyfokú jaratlanságot eláruló nézeteket, melyek-t ma lépten-nyomon tapasztalhatunk. Mert valamiről helyes ítéletet csak akkor mondhatunk, ha azon dolgokban tisztában vagyunk. Ime ez is hibája a mai, különösen a magyar társadalomnak: könnyelműen ítéletet mond oly dolgok felett, melyekről tulajdonképen semminemű, vagy csak igen halvány sejtélméi vannak; vagy ítélt, mert felületesen szemlélte a dolgokat azt hiszi, hogy tisztában van velük. A társadalom a látszat után ítélt. Ha munkások zavarognak, ha zajos és botrányos gyűléseket tartanak, ha a birtok és vagyon felhasználást hangoztatják, a társadalom, nem is véden észre, mennyire összezavarja a fogalmakat, sőt meg van győződve, hogy ez a szocializmus.

Elismerjük, hogy minden eszmét, minden törekvést könnyen félre lehet ismerni s minden eszmét, törekvést félre is ismernek, de oly nagy mértékben, mint ez a szocializmussal szemben tapasztalható, szinte érthetetlen előttünk.

A szocializmus, mely jöhet epoly régi, mint maga az emberiség, csak a legújabb korban vált ismét célszűrővé s ennél fogva aktualissá, s e kor gondolkozói azon eszmék keresztülvitelével iparkodtak ezen áldatlan állapotokon javítani. Ők azonban igen sokkal megelőzték az emberi nem rendes fejlődésének menetét, oly időben akarták eme kétségtelenül üdvös és célszerű újításokat megvalósítani, midőn meg a társadalom távolról sem volt megérve az ezzel járó bonyolodott és nagy szellemi előrehaladottságot feltételező új közgazdasági és társadalmi rendre. Az új tanok hirdetői, kik ellen az akkori művelt társadalom és állam, természetesen, a lehető legnagyobb ellenszenvet tanúsított, a munkás tömegek karjaiba vetették magukat, az úgy minél szélesebb körű propagálásával, az általános emberi jogok hirdetésével iparkodtak tanáiknak érvényt szerezni. Ennek következtében, különösen, mert ezen ízatásoknak veszedelmes követ-ezmenyei a zavargások, sztrájkok, a tanoknak tudatlanok által történt elferdítése stb. nem maradtak el. A

szocializmus teljesen elveszítette hitelét a művelt társadalom előtt. Államfelforgató, a lehető legveszélyesebb forradalmi tanoknak tartották s annyira félreértették, hogy a lehető legképtelenebb feltevések jutottak uralomra. Még azok, kik a szocializmust a 19. században tudományosan művelték, kik mintegy békítő, initálól irányt képviselnek, se tudtak ezen felfogásokkal szemben eredményt elérni; nem voltak képesek a társadalom tévedéseit eloszlatni. Az pedig, hogy a társadalom oly nagyfokú közönyt tanúsít ezen rendkívüli fontos kérdéssel szemben, még kevésbé járul hozzá ahhoz, hogy az emberek végre nagyfokú tévedésüket belássák. A tudományos alapon álló szocialisták minden fáradozása kudarccal vall, s ők maguk a közmegbotránkozás tárgyai s a társadalom „sajnálatra méltó beteg kínóvéseit“.

Annyira meggyökerezett már e felfogás a társadalomban, hogy az ily elveket hangoztató művelt emberek tényleg megvetésnek es kisebbbiteseknek vannak kitéve s a kik ily elveket hangoztatnak nyíltan, nem maradhatnak meg se az „államfelforgató s társadalom bontó tanokat valló“, megszegett hivatatos esküjüket. Annyira elvakult a társadalom, hogy legalább 95%, azt hangoztatja, hogy a szocializmus legtőljobb a munkásoknak, nem pedig a józan és művelt embernek való.

Ez a mai társadalom legnagyobb s legveszedelmesebb tévedése. Oly vélemény ez, melylyel mindenütt lépten-nyomon találkozunk s oly tévedés, melyre nézve, felvilágosítást adnunk legfőbb kötelesség! Fajdalom, a magyar társadalom nagyon keveset foglalkozik korunk e kétségtelenül legfontosabb es legegészségesebb eszméjével, sőt nem is értett meg annyira, hogy a társadalom es közgazdaság ily irányban való újjalakításának célszerű es szükséges voltát belássa. De azok, kik a szocializmus lényegével tisztában vannak teljes mértékben átérzik es tudják, minő veszélyt rejt magában a fentjelzett tévedés. A világtörténelem bizonyítja, hogy a tömeg kezdeményezése mindig a legvéresebb, legadázabb felfordulásokra forradalomra vezetett es ugyancsak a világtörténelemből tudjuk, hogy a forradalommal soha sem érték el céljukat. Nem a durva tudatlan tömegek, hanem a művelt társadalomnak es államnak kell kezdeményezőként fellépniök, míg másrésztől a lehető legnagyobb erélylyel kell megakadályozniök ez eszméknek a nép, a tömeg közt való propagálását, mert bármily jótékonyak es üdvösek legyenek azok megükben véve, idő előtt a tudatlanság es érelenség kezében könnyen a legnagyobb veszedelmzmé fajulhatnak.

Ezen tévedés csakis az emberi-fejlődés törvényeinek nem ismerésében kereshendő. Mert ha átértjük azokat, ha közelebbről vizsgáljuk a mai viszonyokat, okvetlenül észre kell vennünk, ha az emberiség a közel jövőben nagy átalakuláson fog keresztül menni, be kell látnunk, hogy eljárásunk, melyet a szocializmussal szemben alkalmazunk, nem célszerű es tévedés megszüntetésével a lehető legnagyobb hasznot hajjúk az emberiségnek, megkímélv az az egy mindenestre borzasztó forradalomtól, mert a társadalom eme téves politikájának szükségszerű folyamánya, Ezt azonban csak, mint említettük, úgy lehet elérnünk, ha megtérve előítéleteinket, elragadjuk a tömeg kezéből a kezdeményezési vezérszerepet, melyre éppen a művelt társadalom van hivatva s ha már most is mintegy betanuljuk némileg beleéljük magukat az új rendbe, melynek bekövetkezése csak az idő kérdése lehet. Minden polgárháborút, minden forradalmat es tévedésre lehet visszavezetni, ama tévedésre, mely az önzés, az indulencia es a rideg konzervativizmusból tála alapját.

A társadalom kiváltságos osztályának, a gazdag burzsoázának kétségkívül nehezére esik lemondania mindama javak nagyfokú élvezetéről, melyet a mai gazdasági viszonyok neki biztosítanak; de vajon nem rettentik el őket azok a példák, melyek előttünk lebegnek?

Úgy látszik nem, mert nap-nap után tapasztalhatjuk, szinte természetesen rejlik az emberek, hogy pillanatnyi, időleges élvezért es előnyöért nem igen gondolnak a jövővel. Ugyanazt tapasztaljuk a társadalom politikájában is, mi aztán számtalan bajnak es szerencsétlenségnek a forrása.

Mindenki, a ki nyugodtan es elfogottatlanul gondolkodik, be fogja látni, hogy a művelletlen es tudatlan munkások felagatásával a szocializmusnak, az alsó néposztályok közt való progala-

sával nem csak hogy nem használ, sőt határozottan kárára van a szocializmusnak, be kell látni, hogy minden tudományos szocialistának határozottan rosszszála es visszautasítania kell az eszmék diadallrajtatásának ezen eszközeit.

Az áttérés egy teljesen új rendre nem megy oly könnyen, különösen az oly áttérés, mely az emberiség oly nagyfokú műveltségét teteljezi fel. Nem is ezen átalakulás siettetése képezi szerintünk az eszméért es nem pusztán érdekből, megélhetéseért küzdő szocialista célját, hanem a nép művelése, felvilágosítása, a művelt társadalom ellenszenvének es közönyének megőlése, a helytelen tanok kiirtása s főleg az agitátorok elleni kiméletlen harc.

A dolgok rend-s fejlődési menetét megakasztani vagy siettetni úgy sem lehet. Az eszme megvalósulása a lehető legjobban uton van! hiszen az állam centralizációja, a tanügy fejlesztése es fokozatos államosítása, mint a szocializmus előmozdítására szolgál. S ha a társadalom a fent jelzett vészés tévedésétől megszabadul, ha eljárásukban az általunk jelzett módot követjük, elérjük azt, hogy majd, ha a társadalom eljutott művelődésben es érettségben a megkívántató fokhoz, a mostani államok minden különös rázkódattatás nélkül alakulnak át szocialistikus államokká. Minden más út forradalomra vezet!

Ludvigh Rudolf.

Október 6. Perlakon.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Mikor megindula megfakult, megsárgult lombok fonyadt levele, s zörrenve gyékis seprű a szél

az avaron, érkeznünk nemzeti gyásznak legszomorúságosabb évfordulójához. Hiába keresünk a kalendáriumi piros betűs ünnepek között, ott rá nem bukkanunk, ott csak a szürk, közönséges munkásnapok közé van rubrikázva, de lelkünkben az emlékezésnek sötét arnyéka megrezdül halkán, fájdalmasan ezen a napon. Nagy idő, negyvenöt éves ho-áru év maradt el azóta, de bizony beború szemünk, míg emlékeztünk ott jár az ardi Golgotha, a porladó, kimart kereszték között, a földben nyugvó télistenek porrá vált esontjai felett.

Megbékült lelkünkben kikszakadt már a boszu gondolata s míg az emlékezet könyezve von glóriát a Tizenhárom fölét, csak halk imát rebeg reszkette ajkunk. Ez a mi szent óltárunk, ott, hol kilenc bitófa kicsi cölöpeinek vagtak helyét, ott hol a négy hőnek gyótytól kiontott vére áztatta a földet. Nem jelzi a kalendárium piros betűje, de azért szent ünnepe lesz e nap mindig a magyarok, a míg csak egy szív dobog.

Talán sehol az országban nem ünnepelték meg nemzetiünk es sötét gyásznapiját oly szépen es kegyeletesen mint — Perlakon, e határszéli hazatis kis városkában.

Nagy, fényes nemzeti ünnepe volt Perlaknak október hatodika, azzá tette a nagykanizsai főgimnázium ifjúságának kirándulása, kik eljöttek tanáraik vezetése alatt, hogy megkoszorúzzák a vértanu-halállal kimúlt kegyesrendi szerzetes, a nagy nemzeti hő: Gáspárics Márk emlékoszlopát. Egyszerű, szerény obeliszk, kereszt es kard van belevéve a név fölött es ez minden szóval hibebben magyarázta, mivel szolgált a nemzeti ébredés hajnalának es kimagasló, nagy alakja, hazáját, Rajonköz hazaszeretete a kis gyermekek közül, a jövő szépen fejlődő csirái melét, odavon a őt is a szabadságharc izzó, véres mezejére. Kardot ravadt, hogy a magolni szándékolt nemzet védelmében részt vehessen, es a nehéz, hőies küzdelem vége — bitófa. Azon leheté ki nagy nemes lelke.

Esőben őt is csak titokban siratták a többiekkel együtt, de változott az idők Perlak es a Muraköz hazatis közönsége emlékoszlopot állított dícső szülőföldjének es az ifjúság oda zarándokol, hogy hazaszeretett tanuló es hála- val, kegyelettel áldozzon a szabadság vértanuja emlékezetének.

Perlak valóban a magyarság egyik legerősebb vára ott a határszélen az erősákos, pánzsíval törökveséssel szemben. De all rendheltelen szívóssággal, tankadatlan kitartással fölvertetve. Nehéz pozíció, de törekvés-iket mindinkább azebb es az-ebb siker koronazza. Nem mulasztanak el ott egy alkalmat se, hogy hazatis szent

érzésüknek ne adnák legszebb példáját. Így volt ez most csütörtökön is, október hatodikán.

A kőtorai vonattal a főgimnázium 159 tanulója 8 tanár vezetésével indult el Perlakra. A *mura-kerületi* allomásán *Böhm* Szidney dr. járóorvos is, megyei főorvos, a rendező-egyetem elnöke, üdvözölte az ifjuságot. A kis allomásán 12 fogat várta az érkezőket, mert nem szánítottak ily imponans részvételtre, és így nyitott zászlóval gyalog vonult be az intézet Perlakra. A község határán az előjáróság, a fogadó bizottság, mely a város előkelő tisztaiból állott, várta az ifjuságot és itt ismét *Böhm* Szidney dr. köszöntötte őket. A tisztség teljes díszben állt sorfalat, ahogy bevontuk a városba. Mindenütt nemzetiszínű lobogót verteget a lassú szel.

A vértanu-balált halt *hős Gáspárics* emlékoszlópa körül a legszebb rendben csoportosult a közönség. Ott volt a város egész előkelősége, legelő a hölgyek nagyobb részt feketében, az istola növendékei, valamint a tiszolt testület zárt sorokban foglalt állást. Alig maradtak ott-hon a házaknál, csak a tehetetlen öregek, meg az icipici csemeték.

A kegyeletes szép ünnepeket a „Himnusz”-szal nyitották meg. *Polgár Ferenc* 7. o. t. *Kéle György* „Gáspárics emlékeztető” című költeményt szavalta el szépen. *Schwartzstein* Odón 8. o. t. lendületes emlékbeszédet tartott. *Németh György* 6. o. t. erőteljes hévvel szavalta *Arany* Emil „A kapucinusok kriptájában” című gyönyörű költeményét. Szavaltatvány elragadta a közönséget, csupa érzés volt, és közvetlenség. *Kiss Ernő* dr. tanár hatásos beszéd kíséretében konzoruzta meg az emlékoszlópot. *Tóth Sándor* áll. népiskolai igazgató a képviselőtestület nevében, lendületes, igen szépen sikerült, kerekded beszédben mondott köszönetet és a legszebben méltatta a kegyes tanítórúnd hazafias munkásságát. A gyönyörű ünnepség a „Szozta.” ért véget.

A közönség a legáhitatosabb, a legszebb emlékekkel oszlott szét, mert régen lehetett ilyen kegyeletes nagy ünnepeken részük. Az ifjuság ezután a város nevezetességeit tekintette meg.

Este hét órakor újból gyülekezett volt az emlékoszló előtt. Nehány hazafias dalt énekeltek el, aztán zárt sorokban vonultak a „Társaskör”-be, illetve mert ez süknék bizonyult, a „Muraköz” vendéglő összes termeibe: bankette.

A főteremben a város intelligenciája (urak és hölgyek) és a gimnázium felső osztályai foglaltak helyet mintegy 160-n. Szép felkészítőkben nem volt hiány. *Kovács Rezső* főbíró a kiralyra ártette poharát. *Kollárics Boldizsár* 8. o. t. — Perlak közönségét, *Szabó Zsigmond* dr. orvos — a tanári kart és az ifjuságot, *Perger József* tanár lelkes beszédében — *Gáspárics* szellemében — a haladó ifjuságot és Perlak közönségét, *Rapoch Ádám* 8. o. t. — Perlak közönségét és a „Társaskör” elnökségét, *Rosenberg Dezső* 8. o. t. — a perlaki községi előjáróságot és a tanári kart, *Kalcsák Leo* — a hölgyeket, majd ismét *Perger József* tanár — *Gáspárics* Vincét a vértanu jelenlévő rokonát és *Szebenyi Lajos* ügyvédet, 48-as honvédet, *Szebenyi Lajos* — a tanári kart és az ifjuságot köszöntötte fel.

A banketten a legszebb hangulat uralkodott mindvégig. Mire beveződött, hosszú sor fogat várakozott már kinn az utcán. A község anyni kocsit rekvirált, hogy az összes tanulók a legnagyobb kenyellel mehettek vissza az allomásra.

Perlakon sokáig emlékezetes marad ez a megható szép nemzeti ünnepség.

A perlakiak a legméltóbb példáját adták az igazi hazafias érzésnek, de e mellett igen kivált egyik másik tiszteletreméltó erényük: a vendégszeretet. Igazi mintaképet láttuk a szives vendéglátásnak, mindenütt csak a nagy figyelemmel a végtelenül lekötözött előzékenységgel találta szemben magát az ember. Semmi affektáció semmi pör, minden csupa szeretet, csupa egyszerűség. Mindenki megtette a maga kötelességét; a főúrnak még *Kovács Rezső* főszolgabíró a „Társaskör” elnöke, illeti, ki ritka hazafiaságról, példátlan udvariasságával igazán lelke az oitani vidéknek. Elismeréssel kell adoznunk mellette *Böhm* Szidney urnak, a rendezőség fíradhatatlan és buzgó elnökének, valamint hű munkatár-

sainak *Szabó Zsigmond* dr., *Siposs Károly*-, *Zala József*-, és *Glavin* Andrásnak.

A mig ilyen férfiakat és hölgyeket tudunk a határozati városokban, mint a minőkkel Perlak dícselkedhetik, addig nem kell aggdónunk, velök Muraköz kiállja mindenkor a tüpróbat az erőszakos pánsziáv törekvésekkel szemben.

H I R E K.

— **Személyi hír.** *Noa József* dr. kir. aljárásbíró Ujvidéken a hírneves sakkjátzó több heti tartózkodásra városunkba érkezett.

— **Eljegyzések.** *Sattler Lajos* a „Phönix” biztosító társaság hivatalnok, eljegyezte *Neumark Adell*, *Neumark József* leányát. — *Kohn Zsigmond* S. Saillból eljegyezte *Sattler Flórat* *Sattler Armin* leányát, Nagy-Kanizsán. — *Schlesinger Gyula* magánhivatalnok *Reichenfeld Gyula* cégnél Nagy-Kanizsán eljegyezte *Schwarz Izrael* kereskedő leányát *Lujza* kisasszonyt Pécsen.

— **Uj szerkesztő.** Emleítettük már, hogy dr. *Kiss Ernő* megvált a „Zalai Közlöny” szerkesztésétől. A lap október 8-iki számában ifj. *Wajdits József* mint kiadó, kijelenti hogy „a „Zalai Közlöny”-t azon a piedesztálon óhajtván megtartani, melyen volt, sőt ha lehet, felemelni óhajtván a lap színvonalát, annak szerkesztésével lapja kipróbált munkatársát dr. *Villányi Henrik* urat bizta meg, akihez társul dr. *Perényi József*, a helybeli főgymnázium tanári karának egyik ékessége, a fiatal írói gárda jeles tagja, szegődött.”

— **Uj lap.** *Várkonyi Dezső* ki eddig a „Veszprémi Hírlap” szerkesztője volt — mivel ezt a lapot a veszprémi plébák megvette és hivédelmi folyóiratrá alakította át — megvált a lapról és „Veszprémi Ellenőr” címen új lapot indított. Az első száma már meg is jelent igen tartalmasan. Meg fog jelenni hetenkint egyszer: szombaton. Előfizetési ára egész évre: 6 frt.

— **Főnyeremény — egy krajcárért.** A modern szellem hatalmas röpdése minden eszközt megmozdít a zsurnalisztikában, hogy az újságolvasást a népnél mindinkább megkedveltesse. Egy évtizeddel ezelőtt még álmodni sem mertünk volna arról, hogy az alsóbb néposztálynak meg lesz a mindennapos újsága nálunk. A technika rohamos fejlődése és a vasutak gyors közvetítése mindent lehetségessé tett. S hogy a népek nagy áldozatába ne kerüljön, a legolcsóbban jut naponként ma már az újsághoz. Egy krajcár. A sok olcsó újság közül az „Esti Hírlap” azonkívül még olyan előnyökben részesíti előfizetőit, a mi valósággal mesés. Szabadalmazott sorsjátékán naponta egy krajcárért játszanak is az előfizetők. Az e heti huzason *Fleischhacker* Jakob helybeli v. fogyasztási és italméresi ellenőr a kétszáz horonás főnyereményt nyerte meg.

— **Lepsényi páter és az ő hívei.** Megirtuk annak idején, hogy *Letenyén*, mint a pörüljárt Lepsényi páter választókerületének központján, a községi képviselő testület egyhangu határozatával bizalmatlan-ágot szavaztak a páternek. — Kijelentették, hogy az egész kerületre nézve igen nagy szegénynek tartják, midőn az országgyűlésen még mindig az a férfi akarja erővel az ő képüket viselni. Azóta élénk mozgalom indult meg a letenyei választókerületben, hogy a fönti határozathoz a többi községek is csatlakozzanak és csakugyan eddig uabb négy község jelentette ki hozzájárulását, a hátralevő többiök pedig legközelebb fogják ezt magukévá tenni. — Ezzel szemben, mint *Letenyéről* jelentik, a kerületi papság némely tagja heves agifációt folytat Lepsényi páter érde-

kében. Ebben a kerületben a papság több tag a drágán fizette már meg eddig is az ő szives ragaszkodását, mert föllépésükkel kicsap rendes medréből minden józanság, és helyébe a gyűlölködés piszkos iszapjával telik meg. Nem marad megtorlatlan most sem, ha esetleg oly állapotokat ügyeköznek teremteni, mely egyenesen a közbéke megbontását célozza. Ismerni mindenki ismeri a fanatikus papság aknamunkáját, de a melylyel kudarcot vallanak már léptenyomon. Csak szavazzanak bizalmat. Mert az hírlik, hogy a letenyei papság kezdeményezésére több pap bizalmi föllíratot intézett Lepsényihez, melyben őt tiszteletükéről és csodálatukról (?) biztosítják. — Mi ezen éppenséggel egy csöppet sem csodálkozunk, de azt hisszük, hogy Lepsényi páter sem fog ezzel a nagy (?) bizalommal valami tulságosan kérkedni. — Együttal megrójják az országgyűlési néppártot, mert Lepsényit megveretése után arra kényszerítette, hogy kilépjen a pártból! Kiváncsiak vagyunk: vajjon melyik pártosh számított magukat azok a bizonyos papok, a kik a néppárt-ról megrovási kalandokat szerkesztenek.

— **Ah minden áron anarchistát akar fogni.** Nagyszaszonak gyászos elhunyt óta bizonyos emberek minden olaszban anarkistát latnak. Nálunk szerencsére senkinek sem támadt ilyen hülye gondolata, pedig elég olasz tartózkodó városunkban. A kicsi községekben annál nagyobb figyelemmel kísérek minden idegent. Egyik szomszédos községben el is fogtak a héten egy „anarkistát.” Egy agrár szakadt, szegény olasz házaló vetődött valahogy a csöndes faluba. Járt házról házra és kínálgatta olcsó portékáját. A falu nagyvezű bírja gyanusnak találta a szerencsétlent. Hamarosan megudakolta az egy szem rendőrsége révén a veszedelmes ember nevét. Olaszosan hangzott — ergo anarkista. — Ugyan ki akar megölni? Ilyen sötét gondolata támadt a falu csöndek. Bizonyosan engem, mert én vagyok az első ember itt. Az egy szál policáj, szigoru utasítást kapott, hogy fogja el az anarchistát. A policáj a nagyobb bátorság okáért maga mellé vette az egyik községi szolgát és nagy diadallal letartóztatta a veszedelmes olaszt. Az elfogott ember hiába tagadta, hogy ő nem anarkista, nem is tudja mi az: enni vagy inni való-e? — Pápalap! Ezt én jobban tudom, mondá a bíró. Maga anarkista, vasat a kezére! Megvasalva kísérték a nyomorult olaszt a szolgabírószághoz. A bíró ur azt hitte jó fogást tet; lesz érte díszeret. De az olasz irományait rendben találták, azonnal szabadra is eresztették. A bírótól azonban hiába kérdezik a falubeliek, hogy milyen díszeretet kapott. — Nem akarja megmondani.

— **Közönség-nyilvánítás.** Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság” a perlaki önkéntes tiszolt-egyet részére 50 frtot volt kegyes adományozni, melyért az egylet nevében ez uton is köszönetet mond *Zala József*, elnök.

— **Kévs az aprópénz.** Valmikor régen az volt a kereskedők panasza, hogy kevés a nagy pénz, az öreg pénz; most már az panasztárgy sem képzai. Ugy elszoktak a jobb és nagyobb üzletektől a rossz gazda-ági időben, hogy nagy pénzegetyafalan nem beszélnek. Most az a panasz, hogy kevés az aprópénz. Tehát a végét járjuk. A legnagyobb bankó, a mely közforgalomban van, az ötös, meg a tízes, ezeket kellens apróra váltani. Kereskedőink csaknem minden napon pénzügyi zavarokban szenvednek. Kifogytak a fillerekből s nem bírnak visszaadni. Egymásból küldözgetik a kereskedők tononcaikat apró pénzért s eredménytelenül. Itt volna az ideje, hogy az adóhivatalban adnának ki a szükségletekhez képest aprópénzt.

— **Tíz.** Vasárnap virradóra *Nunkovits Vilmos* gélyei földbírtokos lakóháza ismeretlen ok miatt kigyuladt s le is égott. A padlásán összehalmozott sok értékes tárgy a lángok martalékává lett. A kar jelentékeny. Az épít és biztosítva vó t.

— **Athelyezett iskola.** Az izr. hitközség iskolai szakosztálya csütörtöki ülésen elhatározta, hogy a felsőkereskedelmi iskolát mostani helyéről áthelyezi az elemi és polgári iskola épületébe. —

Egy kissé furcsa. Más iskoláknál mindig azon ügyeknek, legelőször is egészség szempontból hogy minél tágasabb helyen mozoghassanak, addig itt ennek az ellenkezője történik, mert az izri. iskolákat most alaposan összefogják szorítani egy kicsi helyen. Pedig tudunkkal erre nem kénytelenek.

A m. kir. posta gyorsasága.

Hogy a posta mily óriási feladat megoldására képes, az kitűnik, ha rövid figyelemre méltatjuk azokat a hivatalos jegyzékeket, a melyekkel a Budapesti Ujságírók Egyesületének sorsjáték-kezelőse a sorsjegyeket az országban szétküldte. Ezekből kitűnik, hogy f. hó 4 én 4680, 5-én 2640, 6-án 4320 tehát három nap alatt 11640 ajánlott levelet adtak föl a budapesti főposta-hivatalnál, mely leveleket még aznap továbbították. Ezek az ajánlott levelek ujságíró-sorsjegyeket tartalmaztak, melyeket megrendelés folytán küldött a kezelés az egyes helyiségekbe. Hogy mily óriási érdeklődést tanúsít a közönség az ujságírók sorsjátéka iránt, az ebből is fényesen kiviláglik.

Budapest fejlődése. Hogy székező városunk mily rohamosan halad előre, azt ellenkejeink is elismerik. Különösen a kereskedelem terén óriási a fellendülés. De nem csoda, hiszen egyes cégek százai áldoznak üzlethelyiségeikre. Így a váci—utca 3. sz. alatti Herz Rezső és társa cég oly pazar, elegans divattermeket rendezett be, hogy általános feltűnést keltenek. Kirakati világos látványosságot képeznek. Láthatók ott Páris, London, Berlin legújabb legizesebb különlegességei, melyeket a cég agius főnöke, Herz Rezső, az ő ismert szakavatottságával vásárolt össze. Mint értesűnk, vannak ott modellek, melyek Párisban 1000—5000, sőt 10.000 frankba kerültek. Állandó látogatói a cégnek számos főherceg, s az arisztokrácia legnagyobb része, sőt minden alkalommal a legteljesebb ismerésüknek adnak kifejezést a látottak felett. 291—1

Rózsá gyalogjáró. Már hetekkel ezelőtt felhívtuk az illetékes hatóság figyelmét, hogy a Király utcában a Büchler-féle ház előtt a gyalogjáró sörnyen rongyos. Ugylátszik: ezt semmibe sem vették ott és ép oly keveset törődtek vele, mint annak a háznak a jelenlegi tulajdonosa; mert a felszakadt téglák helye napról napra tovább terjed, mint valami kór. seb. Több panaszos levelet kaptunk a héten, valamennyien erre a helyre mutatnak, hol éjjel valósággal veszedelem járni, mert a villamosvilágítás szűk határára kívül esik már ez. Ugylátszik: e rongyos gyalogjáró az illetékes hatóságnak mindaddig Hekuba, míg csak valaki ott a lábát el nem törli. No, nyugodtak lehetnek, ha csak erre várnak, megtörténik ez hamarosan.

Glück Frigyes Pannónia szálloda. Budapestén kétségkívül a legelőkelőbb családi ház és kizárólag az intelligens közönség látogatója. Előnyös tevése a város központján a főközlekedési vonalakon és lényeg berendezése folytán mindenkinek legjobban ajánlhatjuk.

Rózsavölgyi és Társa cs. és kir. udvari zenemű nagy kereskedése ujabban ismét néhány népszerű és tetszetős zeneművet adott ki. Így a legkedveltebb s mostanáig nagyon felkapott Kutschera Albin kuplet szerző gyönyörű keringő dala: Weisst du Minnertl was i trünn hat, a humoros; Der Rabe und das Taubchen előbbinek 1 korona 25 fillér utóbbinak 1 korona 50 fillér az ára, most jelet meg izléses kiállításban s csakhamar országzserte népszerűségre számít Rózsá Gyula Annuska-Gavote-ja könnyű s amellet igen dallamos munka, ára 1 korona 50 fillér. Utolsóinak marad, bár értékben méltán sorakozik az előbbiekhöz, Geiber A. Mór új Chimera keringője melyet a farsangon minden mulatságon hallani fogunk olyan kuruc és fülbemászó. Ára 2 korona, 20. Ajánluk ezen kiadványokat olvasóink szives figyelmébe. Kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésben Nagy-Kanizsán.

Fentes mindenkinek. A nehezen emésztő ételnek csak mérsékelt élvezete is már igen sokszor okoz veszedelmes gyomor bajokat, melyek kezdetben a gyomorkörüli nyomás hányás stb. által észlelhetők. Minden bántalmak ellen legjobb sikerrel használják dr. Rósa élet-életbalmazmat Fragner B. gyógyszerárától. (Prága

205. III.) Kapható minden nagyobb gyógyszerárban is.

Alkalmazást nyerne fiatal, kezdő fűszeres segéd és jó házból való tanonc Fischer Ármin kereskedésében Barconon hová az ajánlatok küldendők. 299—1

Közgazdaság.

A murok répa-mag termesztése.

Tudvalevőleg a mezőgazdaságnak legjövendőmezőbb ágát képezi olyan apró magvaknak a termelése, amelyek kertii célokra szolgálnak, s a mely magvakat legnagyobb részben külföldről importálnak. Ez importot pedig könnyen meg lehetne szüntetni, ha különösen a kisbirtokosok foglalkoznának e magvak termelésével, igaz ugyan, hogy ezek termelése sok újárását igényel, de azután dus jövedelemmel is jár.

Ilyen mag pl. a murokrepa mag is, melyből a szükséglet óriási, termelésével megis a haza határain belül alig foglalkoznak. Ha murok-répa magot akarunk termelni, akkor már őszkor, szeles alkalommal kell a faj jellegét leginkább feltűntető, hibátlan alakú murokrépa kiválogatni; arra figyelemmel kell lennünk, hogy a murokrépa színe, alakja megfeleljen a fajta követelményeinek: legyen a murokrépa közepes nagyságú, heja sima, ne legyen elágazó és egyéb hiba vagy betegség rajta elő ne forduljon. A kiválogatás után lemetszük a murokrépa leveleit, óvatosan, hogy a szivlevek meg ne sérüljenek. Telen át légyobb a murokrépa pincében, nedves homokba vermenni, hol nem kell nagy felmelegedéstől, mely iránt nagyon érzékeny, tartani. A murokrépa alá a táblát őszszel mélyen megszántjuk, tavasszal úgy járunk el, mintha repa alá készítenék el a talajt: boronálunk, vagy grubberolunk. A kitérés előtt közvetlen megboronáljuk, lehengerezük a földet, hogy a táblát hosszában és keresztben is megvonalhassuk, még pedig nagyobb murokrépanál ezen arányban 98 86 cm., kisebbnél 70 60 cm.

Ahol a vonalak egymást metszik, ásóval kis gödröt készíttünk, abba helyezzük a murokrépa, körülötte jól megtömjük a földet és a kiálló fejet betakarjuk földdel. A mint a levelek kezdenek kibujni, a földet a fejről kézzel vagy kapával óvatosan le kell húzni és minél előbb kapálni. 3—4 hét múlva következik a második kapálás s ezzel egyidejűleg lehet mindjárt tiltógetni is. Virágzás után a hajtások rövid karókhoz lesznek lazán kötve, hogy a szél azokat le ne törje; mikor kezdenek megbarolni és a mag megkeményedni, akkor az ernyőket le kell sárlozni. A virágzás ideje nem áll be egyszerre s így az érés sem következik be egy időben, ezért többször kell asatnuk.

A murokrépa magnak nagyban való természeténél csak két ízben sárloznak: a másodszeri sárlozás alkalmával még zöldnek talált ernyőket egyszerűen kilöki. A learatott és őszekelőzött hajtásokat nem szabad sokáig a szántóföldön hagyni, hanem mihielyt csak lehet, polyvas szekéren kell hordatni és száraz helyen tartani, hol az egerek kártételeitől nem kell tartanunk. A magot vagy azonnal, vagy hideg téli napokon hadaróval csépeljük ki; azután kirostáljuk s ha kevés a mag, felagatott zsákokban tartjuk, ha pedig sok, akkor száraz, légyarta helyeken kell széttergetni. A magot még a rátapadó szálkák-tól is meg kell tisztítanunk, s a végre kézzel jól megdörzsöljük, de erre is száraz, hideg időt vagy meleg kelyiséget választunk. Ezen körülményes munkát okvetlenül el kell végeztünk, mert ha nem tesszük meg, akkor a mag a vetésnél összecsomósodik.

Rendesen nem trágyázunk a murokrépa, de ajánlatos hektáronként 100—200 kg. szuperfoszfátot az ültető lyukakba elszórni vagy begrubberolni.

Nem minden egyes murokrépa ered meg, mert nem hajt ki az, amely körül a föld nem lett eléggé megtömvé; mások ismét pajor-vagy drótléreg ragása folytán pusztulnak el. A murokrépa legyaleja, mely a repa husában meneteteket készít, inkább az első növényt támadja meg, de azért a két évesben is okozhat kárt. Ma a murokrépa levél elkezd fonnyadni, az jele annak, hogy

vagy ezen álca, vagy pajor, vagy drótléreg támadta meg; ez esetben így-kezőnk kell az ellenséget feltalálni és elpusztítani.

A maghozam az időjárás és fajta szerint nagyon ingadozó, 100—200 kg. hektáronként.

NYILTTÉR.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 k ig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban Privát-fogyasztóknak postabér és vámmentesen, valamint házból szállítva, — mintákat pedig postafordattalval küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs és kir. udvari szállító) Fürchben. Magyar levelezés. Svájcba kéteszeres levélbilyog raga sz tna d

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kitűntetve, gyakoriás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megint. Tartós és pénzmegtakarító.

295—30 Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLAK SANDOR főbizalmosnál BUDAPEST, V. kar. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Pannónia szálloda

Budapest. VIII., Kerepesi ut 7.

Ezeuvel batorokodom 30 év óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő szállodámat igen tisztelt vendégeim, barátaim és a nagyérdemű utazó közönség szives emlékeztetőbe idézni, mely a város közepén, közvetlen a nemzeti színház mellett, a villamos vasút mentén fekszik s mely az újabb kor igényeinek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel van berendezve, kizárólag villamos világítással villanyos személyfelhúzóval, olvasó- és társalgó-termeivel és fürdőivel, minden megkivanható keázelmet nyújt.

Egyidejűleg van szerencsém ezennel tudomásul hozni, hogy az ezidegi bérbe adva volt szálloda éttermi és kávéház vezetését saját kezelésem alá vettem s azokat személyesen fogom vezetni, az összes helyiségeket a legdiszesebben és legelőkelőbben átalakítottam, úgy, hogy most már lakodalmak, társas ebédek, vacsorák és egyéb ünnepélyek megtartására kisebb és nagyobb legizesebben berendezett és teljesen elkülönített helyiségek állanak rendelkezésre.

Valamint eddigelő 1886-évkésem oda irányult, hogy igen tisztelt vendégeimet minden tekintetben tökéletesen kielégítem, úgy továbbra is mindent elfogok követni, hogy bármely kívánságnak tölem lehetőleg eleget tehessek.

Fentiekből kifolyólag batorokodom helyiségeimet becses figyelmébe ajánlani s minél gyakoribb látogatását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Glück Frigyes

a Pannónia-szálloda tulajdonosa.

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischer Pálól könyvkereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta d. u. 4—5 óra közt.

de intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischer Pálól könyvkereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (8 frt — k)
Félévre 6 korona (8 frt — k)
Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr)

Nyitótár példányra 10 krajcár.

Előfizetők, valamint a hirdetőszere vonatkozású Fischer Pálól könyvkereskedésbe intéendő.

Bérmegtétel levelet csak ismert kassából fogadnak el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, október 13.

Az akció.

A parlamenti ellenzék, de különösen a nemzeti párt zsák-utcába jutott, melyből nincs más menekvés, mint báró Bánffy miniszterelnökkel szemben való feltétlen inferioritásának határozott beismerése. Az osztrák parlamenti viszonyokra való tekintettel a nemzeti párt már olyan időben, amikor a nyilatkozás épen nem lett volna opportunus, arra akarta kényszeríteni a miniszterelnököt, hogy jelölje meg a biztos határidőt az önálló rendelkezés előkészítésére; a határidőt, mikor az 1867. XII. t. c. feltételeit a gazdasági kiegyezés ügyében való egyoldalú rendelkezés végett elérkezettnek kell tekinteni és végre kényszerít gyakoroltak, — mellesleg mondván, elég megtontolatlanul, — hogy a miniszterelnök foglaljon állást a kvótakérdésben. Hogy pedig eredményhez jusson, megtagadott az ellenzék minden napirendet, mely nem a kiegyezési kérdésekkel foglalkozik.

Mikor ezt az obstrukciós akcióját kezdte az ellenzék, nem elégedett meg a miniszterelnök válaszával, aki a legközelebb

megnyíló birodalmi gyűlésre hivatkozott s azt állította, hogy mindenképp be kell várni, valjon ismét ációképtelenné bizonyul-e az osztrák képviselőház. Az ellenzéki padokon a miniszterelnöknek ezt a nyilatkozatát az önálló rendelkezés jól mefontolt s kiszámított halogatásának tartották és azt a szándékot magyarázták bele, hogy szántszándékkal új provizóriumot akar teremteni.

És ime egyszerre csak egy akcióképes birodalmi gyűléssel találja magát szemben az ellenzék, mely gyűlés a kiegyezési javaslatokat első olvasásban már elfogadta, sőt hajlandónak és késznek látszik arra is, hogy a javaslatokat gyorsan és érdemben változtatlanul elfogadják, azokat az év vége előtt törvényerőre emelje. A 48-as párt és a nemzeti párt ellenben azzal a sajátos határozattal áll e kérdés előtt, hogy minden más napirendet visszautasít, kivéve az olyant, melyen a kiegyezési javaslatok vannak tárgyalásra kitűzve, s e mellett nem veszi figyelembe még azt a körülményt sem, hogy ezeket a javaslatokat legelőször mégis csak a bizottságokban kell tárgyalni. Akciójuknak oly féltve rejtegetett hegye

azonban, hogy a képviselőházat minden további munkára képtelenné tegyék, immár kibujt és hazafiai nagy aggodalmuk egy átlátszó csapdává vedlett, melyet azért állítottak fel, hogy Bánffy miniszterelnököt fogják meg vele. Báró Bánffy ezzel szemben azt az elégtételt nyerte, hogy az ellenzék maga-magát fogta meg az általa felállított kelepcebén és hogy a miniszterelnök előrelátása az osztrák birodalmi gyűlésmunkaképességét illetőleg helyes és alapos volt.

Nehogy az ellenzék a képviselőházat másodszor is pellengérré állítsa, a kevésbé fontos törvényjavaslatok tárgyalásától egyelőre el kell tekinteni; legyen ideje a pénzügyi bizottságnak, hogy a javaslatokat alaposan letárgyalhassa és tén a két kvótabizottság is olyan elhatározáshoz jut, mely a további kibontakozást már nem akadályozza. Az osztrák kvótabizottság utolsó üzenete, min tudjuk, 42 százalékos kvótát követelt, míg a magyar bizottság a kvóta felemelése előtt ugyan nem zárkózik el végkép, de ez az emelés oly csekély, hogy alig lehet emelésnek mondani. Az eddigi

TÁRCA.

Szabad szerelem.

I

Négyen voltak az egyszerű legény-lányokban. Körülttek a kis óvaliaku asztalát, melyen rendetlenül hevertek a kész cigarették.

A szobában csendesen kavargott a füst.

Mind a négyen komoly, merengő tekintettel néztek bele az előttük kavargó füstgomolyokba. Mintha egyszerre megszakadt volna társalgásuk fonala.

Csima Pista, a legénylányok bérője, cigaretta után nyúlt, rágyújtott, hátradőlt a füstben s egy erősebb füstszállal szétrévedve a füstfelhőt, erős meggyőződéssel mondta:

— Akárhogy vélekedtek, én az ilyen egyszerű gyilkosságok tartom.

— Node, kérlek hova vezetne az, ha az aféle házasságbontó betyárok előtt elretentő példák nem volnaak! — mondta kissé hevesen az egyik fiatal ember. — Bató főhadnagy helyzetében én sem tettem volna másként. Aki nőcsábításra vállalkozik, az számítson a lény kardélére is. Bató jól tette, hogy leszurta azt a pimasz, nőcsábító hadnagyocskát.

Csima Pista erőltetve, gúnyosan kacagott.

— Nőcsábító! Nagyon kérek, ne beszélj ilyen!

En nőcsábító nem ismerek, csak nő-megértőt. Annak a hadnagyának összes búna az, hogy megértette Bató feleségét; megértette a titkos vágyát, mely Batóné szemében fölcillant, talán már az első találkozás alkalmával. Az igaz, hogy elmenekülhetett volna előle. De ezzel ne higgyétek, hogy bizosította volna egyáltalán az asszony menekülését is. Akadt volna egy második, vagy egy harmadik, aki a megértett vágy elől nem menekült volna el, és Batónának a világ erkölcsi fogalmai szerint mégis csak el kellett volna kúsnia; mert nem kívül, hanem benne volt a mozgató hatalom, a legyőzhetetlen erő: a vér hatalma.

— Hát a nő érény, a hitvesi hűség! az semmi? — kérdezte a társaság egyik tagja.

Csima Pista kicsinylő kézmozdulatot téve fordult a kérdező felé.

— Az csak mese! Szoba-tudós pszichológusok találmány. Lehet beszélni nyugodt, higgadt, csendes női temperamenumról, a melylyel az asszonyok egy kis része meg tud maradni a házasságot, a törvényes viszony keretében; de ez nem érény. Valamint nem bűn az, ha az izzó temperamen-tuma, a forró vérű asszony a természet legyőzhetetlen, örök törvényének erejével szétszakítja az emberek által kiszabott törvényes viszony korlátait. Nem tudom érénynek tartani az asz-

zonyt hűséget; s nem tudok követ dobni a házasságtörésre. Mindkét esetben a természet ureja érvényesül csupán; az egyiknél az emberileg el-fogadott formák keretében, a másiknál ezeken kívül.

A három jóbarát egymásra nézett.
Csima észrevette. Fölkelt és irrasztalához lépett.

— Benneteket, — úgy látszik — kissé meglepett az én elvi álláspontom. De ne gondoljátok, hogy én csak amugy felületesen, minden mélyebb gondolkodás nélkül beszélek. Miert tagadom el előttem: én a szabad szerelem híve vagyok.

— Ah! — Nono! — Ejha! — hallgatott egyszerre mindenfelől.

— Igen, igen! — erősítette meg vallomását Csima. — Régen és nagyon sokat foglalkoztam ezzel a dologgal és elhatároztam, hogy a szabad szerlemlről nagyobb munkát fogok írni. Már erősen gyűjtöm az anyagot s ha nem untatlak benneteket, elmélkedésem egy részét felolvasom.

— Ez pompás lesz! Halljuk! halljuk! — mondták a jóbarátok és élénk érdeklődéssel fordulak Csima Pista felé, ki irrasztalai főkjából irat-csomót vett elő; keregélt abban kissé; aztán egy lapot kiemelve, olvasni kezdett:

— A természet a szerelem mindenható, ellen-alhatatlan hatalmát lehetne minden érező egyedebe. A tovább-teremtésnek, a lenniartásnak ez az örök-ittu ereje abban a csodás vonzódásban

TORONTÁLI SZÖNYEGGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Egyedüli Magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel csomózott szmirna szőnyegeket, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boudoir- és uriszobák részére mindenféle nagyság és stílusban, bármely rajz szerint: hollandi futószőnyegeket, keleti (karamani) függönyöket, torontáli szerb szőnyegeket (Tyilin), terítők, függönyök, divánátvetők stb. részére. 292-29

Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Andrássy-ut 4. szám.

Dassan felszerelt raktár mindenemű, a szőnyeg-szakmába vágó cikkekben. u. m. olcsóbb fajtájú szőnyegek, függönyök, terítők, takarók, ablakvédők szoba és lépokrócok

Honl. Ipar.

Honl. Ipar.

31.2 százalék helyett ugyanis 31.96 százalékat lenne hajlandó megajánlani a magyar bizottság.

Megbízható értesülés szerint a kvótá-bizottságok nem fognak pozitív eredményhez jutni és csak egy kis, igen csekély eredmény tünteti fel plauzibilisnek a meg-egyezést a magyar számítási módnál más számítás felett. A bizottságok még Buda-pestről jelentést fognak tenni kiküldöiknek, mely szerint a tárgyalások eredménytelenek maradtak és csak a hét vége felé lehet a két kormány abban a helyzetben, hogy további eljárásuk felett határozzanak. Korábban pedig sem nem kőteles, sem joga nincs báró Bánffy-nak a kvótakérdésben állást foglalni és magas szuperioritás, állam-úrfiui előrelátás van abban, hogy állásfoglalásra még az ellenzék kényszerítése által sem volt kész, mert az ép oly jogosulatlan lett volna, mint az ország érdekeire káros.

Anyag kiegyezési akció tolyamatban van; ha ismét meg kellene szakítani, akkor de csakis akkor, lesz ideje az 1898. évi I. t. c. alkalmazásának, a közgazdasági viszony önálló rendezésének.

Kis katonáink.

Égész csendben, a kiegyezés kérdésé-
től teljesen izénybe vett közvélemény
által egészen észrevétel nélkül egy felette
jelentőséges esemény ment végbe a napok-
ban. Mikor nem is olyan régen a politikai
láthatáron megjelent ennek az eseménynek
az ígérete a nemzet lelkesedett halálának
örömjára hangzott végig egész Magyaror-
szágon és az ország egy örömtől felizgatott
községhez hasonlított, melynek legforróbb
óhajtása teljesebb és most ezt üdvözi. A
nemzeti katonaképző intézetekről beszélünk.
Mikor báró Fejérváry a nemzet tudomására

adta ezt a vívmányt, az országban csak egy
érzelem létezett: hála a király és elismerés
a kormány iránt, mert ilyen bölcs és ha-
zasias tanácsot adott az uralkodónak. Gyor-
san élő korunkban csakhamar napirendre
tértünk e dicső tény felett. A tömeg, mely
a magvetőket ujjongva üdvözölte, nem tö-
rődött többé a dologgal; a törvény meg-
volt és az eszmét senki sem kísérte tovább
az ígértől a megvalósulásig tartó hosszú
utján.

De a vetés szépen kikelt; közben nő-
tön nőtt és szerencsésen megérett örvendetes
valóságga. Ez a növény nem történelmi
szorgos munka nélkül. És ezt a munkát
nagy erkölcsi komolysággal és hazafias
odaadással végezték. Valóban alkotói művet
kellett végezni, hogy az eszmét ily gyorsan
és ily jól valóságga lehessen változtatni,

A műnek, mely megerét dicséri, megint
csak báró Fejérváry Géza honvédelmi mi-
niszter a szerzője. Az ő keze alatt virult
a vetés, amely hogy olyan szépen meg-
érett, az ő gondoskodásának gyümölcse és
jutalma. Rövid idő alatt keletkeztek azok
a monumentális épületek, melyek hajlékot
adnak a nemzeti katonai képzőintézetek-
nek. Szép ég és célszerűség az ékességei
ezeknek az iskolapalotáknak, melyeknek
külsője már messziről hirdeti a célt, mely-
nek szolgálatára vannak hivatva. Pompájuk,
nagy stíljuk méltóan tolmácsolja hivatá-
sukat: hogy a magyar vitézség, a magyar
királyhűség és a magyar hazaszeretet nö-
vénytermelő telepei legyenek. És a munka
és részvétel egyidőre kellett a szervezés
munkájának is folynia. Meg kellett állapí-
tani a tanterveket, ki kellett választani a
tanterveket s meg kellett állapítani a szabá-
lyokat, melyek szerint a tanintézetek mű-
ködése alakulni fog. És ezt a nagy sum-
máját a munkának báró Fejérváry az ő
feltűnés nélkül való módján azzal a kato-
nás eréllyel és államférfiúi komolysággal
végezte, mely az ő értékes személyiségében
oly szép harmóniává egyesül.

— Ó Felsege a király nevenapján adták át

ezeket az új katonai képzőintézeteket
hivatásuknak. A csendes ünnepek, melyek
az átadások lejátszódtak, lélekemelő
váltak, de tulharsogták azokat a kiegyezési
válság lármás hangjai és mégis illik, hogy
megragadjuk e felette jelentőséges ese-
ményt és őszinte hazafias örömmel üdvözöl-
jük azokat.

Ezek az iskolák rég táplált nemzeti
vágyak teljesedése. A kívánat mindig élt,
mindig ébren volt a magyar néplélekben,
ámde a megvalósulás sok nehézségbe ü-
tközött, melyek közt nem a legkisebb a
közögi nehézség volt.

A Bánffy-kabinet szerencsés tapintattal
megtalálta a kérdés megoldását. Magyar-
országnak immár megvan a maga nem-
zeti katonai képzőügye, a nélkül, hogy
állala csorbát szenvedne a közös hadsereg
egysége.

Legyenek ezek az iskolák a király ke-
gyére és a nemzet lelkesedésére bízva és
adják a hazának a derék katonatisztek
számátalan generációját, akik népünk ka-
tonai erényeit a trón díszére és a haza
dicsőségére fogják gyakorolni.

H I R E K.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter
Berke Viktor kesztelyi járásbíró-ági aljegyzőt
nagy-azadi kir. járásbírosághoz jegyzővé nevezte
ki. — A földművelésügyi miniszter Berger Károly
Lajos földművelésügyi szedőtanítót kinevezte
gazdasági szaktanárra, s szolgálatátételre a csak-
tornyai állami tanítóképzőhöz osztotta be.

— **Negyedizárado jubileum** Csatkó
Alajos, a kesztelyi all. polgári leányiskola tanára
e hó folyamán tölti be tanárkodásának huszon-
ötödik évét, mely alkalmat volt, valamint
jelenlegi növendékei és kollégái arra használják
fel, hogy lelkes ovációkban részesítsék. A jubi-
leumi ünnepség napját még eddig nem határozták
meg pontosan.

— **Eltéjezés.** A sajtó-hiba, ez az örökké
fickándozó, apró-cseprő kis kóbor néha alaposan
megboszantja az embert. Hiába védekezünk ellene,
ő csak hozzánk tapad olyan mint a szerkesztősé-
gek rendszeres és elűzhetetlen vendége, iker
testvere a „lapunk barátjának” egyikén sem lehet

nyilatkozik meg, melylyel az egyfajú, de külön-
böző nemű lények egymást keresve, egymáshoz
kapcsolódnak. Ezt a csodás vonzódást nevezhetjük
kapcsolódási ösztönnek, nevezhetjük állati delejnek
vagy szerelemnek, az mindegy; a név egy para-
nyit sem fog változtatni magán a természetnek
céllján, mely ehhez a teremői gondolathoz fűző-
dik. Ez a cél pedig a vonzódás érvényesülésében
teljes általánosságot, teljes korlátlanosságot követel,
azért a természet azt nem is kőti semmitéle
szabályozással külön föltételekhez. Az emberek,
mint eszes lények, erkölcsi alapon különböző
formák szerint úgyekvezet korlátok kőzé szorítani
a teremtés e hatalmas gondolátát; náluk a tör-
vényes viszony jogi ereje lett a gondolat fölött
batalomná. Az állatoknál az erősebb hatalma
lett a jog. Lényegében, végső eredményében
mindkettő egyforma jogtalanság: erőszak a ter-
mészeti törvény megnyilatkozásán, szabad érve-
nyesülésén. Az állatokkal is meg lehet ezt az
idomítás bizonyos fokán már értetni s ennek a
megértésnek arányában szelidül is bennök és náluk
a magatartás a vonzódás érvényesülésének korlá-
tozását illetőleg. Az embereknél azonban a for-
mák hatalmas szinte megdöngöthetetlennek látszik.
A nő képes megtagadni férjét egy ölelés miatt,
melylyel egy másik nőhöz tapadt. A férj képes
megőlni vetélytársát egy csók miatt. Pedig mind-
kettőnél a természetnek korlátokba nem szorítható
örök-titki ereje követele és foglalta vissza elkob-
zott jogát egy pillanatra.

Csima Pista letette a lapot és várta a hatást.
A három jóbarát hallgatott egy ideig. Egyik végre
megszólat:

— Ergo: te a szabad szerelem érvényesülését
óhajtod a házasságban is.

— Azt!

— Hallod, édes Pistám, ez nagyon bizarr
gondolat. Mint legény-ember csak felállíthatod
az elvet; de nem tudom: mit szólnál hozzá, ha
esetleg megnősülnél és éppen a-te nődnél érve-
nyesülné?

— Semmit, barátom, semmit! Belenyugodnám
és meg tudnék neki bocsátani; mert a vér hatal-
mát, a hatalmas természet legyőzhetetlen erő-
nyilvánulását látám benne.

A három jóbarát vállalt vont. Összenéztek és
teletűdövel szívták az illatos cigarettet, melynek
kékes füstje szeszélyesen alakuló karikákban szál-
lott tova a rideg legény-szoba levegőjében.

II.

Az erkölcsi világ-rend ellen még elméletben
sem lehet merénylőten elkövetni büntetlenül.

A világrend ellen hadakozott ember sokszor
nagyon szívesen eltagad olyan dolgokat, amiknek
egy-két esztendő előtt erős hitvallója volt, külö-
nösen a szabad szerelmet illetőleg. Mert mindent
előbb el lehet kerülni, mint saját sorsunk ironi-
áját.

A sors valóságos mester az ironiákban.
A szabad szerelemnek nem egy hitvallóját
például úgy főzi le, úgy gunyolja ki, hogy
karjaiba tesz egy édes, aranyos, cukros kis asz-
zonykát. Mintha csak azt mondaná: —

— Nesze hát, jó ember, vedd a karjaidba a
vonzódás örök törvényénél fogva ezt a hozzád
vonzódó teremtést! Izleld meg édes ajakának
üdvösségosztó csókját! Érezd puha, gömbölyű
karjainak torgó ölelését! Lángolj mellette a faj-
lentartási ösztön, állati delej vagy szerelem édesen
emésztő gyönyörűségével! Szívd ajkairól a meny-
ország édes mézet és ittasulj meg tőle, a hogy
neked tetszik! Hanem ha azután egy kis idő

mulva ennek az aranyos asszonykának már kissé
hűvös lesz a te ajkad és delejtelen a te ölelésed
s égő szeme sugarával egy másik férfinak is meg-
világítja a szívéhez vezető utat: akkor te vallott
nagy elveidhez híven a legkritikusabb meglepetés
pillanatában kapd le (ha véletlenül a fejeden
feleddet volna) tekintélyes cillinderedet és lovagias
tisztességűddással kérj bocsánatot, amiért meg-
zavartad őket, mikor egy pillanatra visszaköve-
teltek, visszafoglalták a természet korlátokba nem
szorítható, örök-titki erejének általad, illetőleg az
emberi törvények által elkobzott jogát. Tedd meg
ezt, ha tudod, ha igazán hitvalló akarsz lenni.

— Ezt a kis trefát Csima Pistával is elkövette
a sors.

Másfél esztendő mulva csendes gondtalansággal
cigarettázott dolgozó-szobájá egyik letelében,
közben-közben mosoly derítette arcát; talán eszébe
jutott az a „sok hóacort, boldog gondolat, amikkel
ő „gyerek-ésszel” a szabad szerelem jogát akarta
bebizonyítani a jámborabb fajta házassághoz
szokott emberiségnek.

A szoba mellék-ajtájának függőnye ellebbent
és egy szőke fűrtös fejű, mosolygó, kedves asz-
zonyka lépett be.

— Nem zavarlak, Pistikám? — csendűt
meg az anyagi hang.

Csima Pista fölugrott és boldogságtól, sze-
relemtől ragyogó szemekkel nézett a feléje lib-
benő a/szonyra. Hozzá sietett, és mellére vonta
a kis drága fejécskét.

— Dehogy zavarsz, dehogy zavarsz, édes
mindenségem! — mondta — és annak homlokára
tapadt ajkával.

— Hallottad: mi újság? — kérdezte a nő.

— Nem. Mi?

— Emlékszel még Bató főhadnagy esetére,
egy-é?

tulajni. Eddig csak a komoly dolgoknál boszartották a sajtóhírbé, de ez egyszer belekeveredett ebbe a rovatba és ide a színes rózsaláncok közé. Vásárnap számunkban így jelent meg egy kis eljegyzési hír. »Schlesinger Gyula magánhivatalnok Reichenfeld Gyula cégnél Nagy-Kanizsa, eljegyezte Schwarz Izrael kereskedő leányát Lujza kisasszonyt Pécselt. A szedő ez egyszer a belügyminiszter engedelmé nélkül másított el egy nevet, mert Schlesinger Gyulát tulajdonképpen »Schlanger«-nek hívják. Ezt az akaratlan tévedést megfogja bocsájtani bizonyos »szedőnek.

— **Uj állatorvos.** Zalavármegye főispánja Csáktornya járási állatorvossá Viasz Nándort nevezte ki.

— **Hymen.** Breier Bernát bánokszentgyörgyi birtokos és kereskedő, leányát Hermina kisasszonyt eljegyezte Frank Károly Bogláról.

— **Színészek jönnek.** A nagykanizsai főkapitány concessiót adott Fekete Béla, jelenleg Keszthelyen játszó színtársulatának. Mi a városunkba jövő színtársulattal szemben előre semmiféle kritikát sem akarunk gyakorolni; csupán aggodalmunkat fejezzük ki: vajjon a mi nagyon kényes izlésű közönségünk pártolását képes lesz-e a különben talán kicsiretrel méltóan törekvő, de végre is kicsinytársulat megnyerni oly mértékben, hogy ittlétek és távozásuk közdelmes ne legyen. Közönségünk támogatni, pártolni szokta a kisebb társulatokat is, ha tisztességes, komoly művészi törekvést lát úgy az egyes tagok, mint az egész társulat részéről. Oszintén óhajtuk, hogy Fekete Béla színtársulatának módjában legyen aggodalmunkat legyőzni! A komoly törekvésnek mi is a legőszintebben szószólói vagyunk, és leszünk is

— **Tejszövetkezet.** A nagykanizsai tejszövetkezet folyó hó 2-án tartott alakuló közgyűlésében megválasztotta az igazgatóságot és felügyelő bizottságot. Igazgatósági tagok lettek: Ebenspanger Ernő, Köller István, Löwenstein Emil, Nuszer János, Somogyi Gyula, Stern Sándor, és dr. Vizlendorfi Sándor; igazgató póttagok: Jerffy Adolff és ifju

Hegedűs László; felügyelő bizottsági tagok: Unger Ulman Elek, Mussét Ferenc és Bakó Gyula; felügyelő bizottsági póttagok: Sélley Pál és Baranyay Odón. A szövetkezet hivatalos lapja az »Zala« jelöltetett ki. — A közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a szövetkezet üzleti be rendezése céljából 3000 forintnyi kölcsönt vehessen fel azon időpontban, midőn az alapszabályilag meghatározott tejmennyiség jegyezve lesz és a szövetkezet működésének megkezdhetése a be rendezést szükségessé teszi. — Az első igazgatósági ülését a Tejszövetkezet folyó hó 8-án tartotta. Az alapszabályok értelmében az igazgatóság saját kebeléből választja elnökét és annak helyettesét. Az igazgatóság elnökül Somogyi Gyulát, alelnökül Ebenspanger Ernőt választotta meg. A megválasztott elnök távollétében Ebenspanger Ernő alelnök vette át az ülés vezetését és megköszönte a megválasztó választást, előadja, hogy a tagok gyűléséhez erélyesen hozzá kell látni, hogy a szövetkezet mielőbb megkezdhesse működését. Minden ténen után a szövetkezeti tagok 5 forintot fizetnek; eddig 350 ténen van bejelentve. — A szövetkezet üzletrendje legközelebb az érdeklőségek megküldetik. — A szövetkezet helyiségei a régi sörházban lesznek.

— **A balatonparti vasútról.** A Veszprémi Hírlap legutóbbi számában egy hírt hoz, mely, ha meglepel a valóságnak, akkor a balatonparti lakosoknak egy rég óhajtott vágya teljesül. A nevezett lapnak híre így szól: »A mint illetékes helyről értesülünk, a balatonparti új vasút Keszthelyi bizto-itva van. Ugy egyesek, mint községek a legszebb ajdózatot hozzák meg, jól tudván azt, hogy ez a vasút elengedhetlen feltétele a zalai partok fejlődésének. Zalavármegye a minap tartott közgyűlésen 220 ezer forintot szavazott meg az új vasútra. Nagyobb összeggel járul hozzá a pannonhalmi főpátság is. Az új vasút kiinduló pontja Veszprém lesz a villamos erőre lesz berendezve. Különösen ez az utóbbi pont az, aminek alaposágában kételkedünk, mert úgy tudjuk, hogy az engedélyesek gőzmozdonyu vasútra kaptak concessiót. Különben a parti vidék érdeke az: akármilyen vasút, csak volna már.

— **Az ovodák helyzete.** A nagykanizsai kisednevelők — annak dacára, hogy Vidor Samuné, kisednevelő-egyesületi elnök, az igazgató választmány

buzgó tagjaival egyetértőleg, lelkes odaadással fáradozik kellő színvonalon tartásuk érdekében — nem a legfényesebb anyagi viszonyok között vannak. Megtörténik az is, hogy a legszükségesebbekre (nevezetesen az ovónok fizetésére) megkivánt fedezet is hiányzik. Ezen a bajon most pillanatnyilag a fardhatatlan elnökön által tervezett és okt. 16-án tartandó néptombola remélhető jövődelme talán fog segíteni, amennyiben a tiszta jövődelme felét a »Kisednevelő-Egyesület« céljaira fordítják, és ennélfogva a kisednevelés magasatos ügyéért lelkesülő nemes szivetől biztosan remélhető a néptombola legmelegebb pártolása. Ámde ez is csak ideig-óráig menti föl az ovodákat vezető egyesületet a fentartás súlyos gondjaitól. Ugy hisszük: itt van az ideje annak, hogy az illetékes tényezők a Kisednevelő-Egyesülettel egyetértőleg akcióba lépjenek az ovodák biztosítása érdekében. Ehhez a tárgyhöz, egyébként majd részletesebben is fogunk szólni.

— **Tanítói közgyűlés.** A zalamegyei általános tanítói testület keszthelyi járásköre őszi közgyűlését folyó hó 22-én Keszthelyen, a községi elemi iskola épületében tartja.

— **Főllásadt vásári nép.** A legutóbbi országos vásár Lepsényben szomorúan végződött. A vásári nép összetört a csendőrökkel, a mire az egyik csendőr fegyverét használta. Egy leány meghalt, két ember pedig életveszélyesen megsebesült. Az összetűzés úgy kezdődött, hogy Ujlalussy és Guth csendőrök szétosztására szólították föl az országot elálló néptömeget. A tömeg azonban nem engedelmeskedett, a mire a csendőrök az engedetlenek közül két legényt beakartak kisérni a község házára. A felbőszült vásári nép agyonütéssel fenyegette a csendőröket, ha el nem eresztik a két legényt, sőt Ori György és Szolády János lepsényi földmivesek megragadták Ujlalussy csendőr fegyverét, a mire ez önvédelemből szuronyával keresztüliszorta Örit és fegyverét rástította Szoládyra. A golyó keresztüljárta Szolády jobb

— **Hogyné emlékezném!** — mondta kissé zavartan Csima. — A főhadnagyot a katonai törvénysek felmentette és csak áthelyezték.

— Igen, de aztán a főhadnagy válópert indított neje ellen.

— No és?

— A válópörnek — ahogy az újság írja — sok huza-vona után végre jutottak.

— Természetesen a válást kimondták?

— Ki.

— Egészen helyes. Olyan nő, aki a köteles hitvesi hűségéről megelégedezik, egy pillanatig se bitorolja a férj becsületét.

Csimané szelid szemekkel nézett férjére.

— De Istenem, talán mégis iszonyu kegyetlen büntetés az arra a mégnis nőre?

— Ah, éppen nem! — 'szólt Csima szinte nekigyulán. — A nő a férjnek mindensége; legyen egyetlen a nőnek is a férj. A szerelemnek az emberi természetben gyökerező örök-joga ez a kizárólagosság az egymáshoz vonzódt szívek viszonyánál. Ebből a feltogásból, ebből az örök erkölcsi alpból indult ki az emberi törvény is, mikor a házaseleti viszonyt magasabb, eszményi szempontból a fennálló rend szerint szabályozta. Aki e rend ellen vét, az bűnhődjék.

Csimané még szelidebb kedveskedéssel simult férjéhez és elkezdte cirógatni.

— Igaz, igaz! De ugy-e te azért még sem tudnál olyan kegyetlen férj lenni soha, hogy ölnél vagy engem eltaszítanál!

— Ugyan, te kis bohó szent! Iszen te nem is volnál képes botlani. Hogyan tudsz ilyet csak kérdezni is!

— Oh, Istenem, de hogyan biztosíthatná

magát a botlás vagy elbukás ellen egy gyarló, gyenge nő, mikor a természet nagy célja a szerelmi vonzódás érvényesülésében teljes általánosságot, teljes korlátlanyságot követel; azért a természet azt nem is köti semmiféle szabályozással külön föltételekhez. Mert lád: az emberek, mint eszeslények, különböző formák szerint ügyekettek ugyan korlátok közl szorítani a teremtés e hatalmas gondolatát s így nálunk a törvényes viszony jogi ereje lett a gondolat föltött hatalommá; az állatoknál pedig szerelem tekintetében az erősebb hatalma lett a jog; de lényegében, végn eredményében az egyformán jogtalanság; erőszak a természeti törvény megnyilatkozásán, szabad érvényesülésén. Hiszen akár a nő, akár a férfi lépi át a törvényes viszony korlátait, mindkettőnél csak a természet korlátokba nem szorítható, örök-ittku ereje követeli és foglalja vissza elkobzott jogát egy pillanatra. Miért ölnél meg hát te valakit egy ártatlan csók miatt.

Csima Pista elpalástolhatatlan bálulattal és megdöbbenéssel hallgatta a csókolni való ártatlansággal beszélő asszonyka lejtgetését, amiben szoról sírora az ő egykori gondolatai ismétlődtek. Arca elkomorodott. Megfogta neje kezét és teljes apai fönsséggel mondta:

— De édes Tinkám... hol szivtad te magadba ezt a veszedelmes, az egész világ erkölcsi rendjének, szellemének homlokot »szegedő téves tant? A te ártatlan lelked nem is képes felfogni ezeket a veszedelmes eszméket. Lehetetlen, hogy tudnád: milyen borzasztó dolgokat mondtál most. Mond csók, édes Tinkám, ki hinfette ezt az átkozott magot a te ártatlan, angyaltiszta lelkedbe?

Csimané előbb hamiskásan lesülötte szempil-

lait, aztán újra föemelte és bűnbánó tekintettel nézett férjére.

— Hogy ki hintette? Félek, hogy megharagszol rá, ha megmondom.

— Talán csak barátaim valamelyike volt olyan ostoba? — kérdezte Csima kissé zavartan.

— Oh nem! — mondta szemérmesen az asszonyka. — Azok csak nem loznak velem szemben a szabad szerelemről tárgyalni.

— Csakugyan! Bocsánat! De hát most meg ez a szó? Hol hallottad, kitől tudod te ezt a kifejezést: szabad szerelem? Ki tanított erre? Ki volt az az impertinens fráter?

A nő hamiskás bűnbánattal kulcsolta össze alabastrom tehérségű bársonyos kezét és úgy mondta csendesen:

— Te, édesem, te! te!

Csima most megdöbbenően lépett hátra és mellére tette kezét.

— En?

— Igen, igen, angyalom! Bocsás meg, ne haragudjál! Mikor iróasztalodat rendeztem, ott találtam egyik fiókjában kéziratosdat a szabad szerelemről. Csak nem csalódtam? Te irtad ugy-e bár? Azért is tanultam olyan jól be.

— Igen! — mondta a férj kissé röstelkedve. Gyerek-ésszel összehalmozott ostobaság az egész. Nem volt érdemes olyan jól betanulni. Hőbortos fejbem termett. En csak másolgattam.

— Es te nem is hitted, nem is hiszed ugy-e?

— Hogyan hinném az aféle badarságot! En csak azt hiszem, hogy te vagy az én egyetlen mindenségem.

Es karjaiba zárta nejét édes, osztatlan szerelemmel.

A „Magyar Jogi Lexikon“

a legkiválóbb szakférfiak közreműködésével összeállítva,

5 kötetben diszes félbörkötésben 50 forint.

A legelőnyösebb feltételek mellett megrendelhető:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Az első kötetet szívesen elküldöm megtekintésre is.

215. sz. V 1898.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi hogy a letenyei kir. járásbíró V 113.1/1898. számú végzése által Kreiner Gyula nagykanizsai lakos végrehajtó javára Zalszéri Samu bánok-szt-györgyi lakos 67 frt 66 kr. tőke ennek 1898 év március hó 9 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 40 frt 25 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 30 frtra becsült 5-öl tüzfűtől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a V 113/2 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Bánok-szt-györgyön a peres lakásánál leendő eszközölésére,

**1898. évi október hó 21 ik napjának
d. u. 3 órája**

határidőül kitűztetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 117. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén, 1898. évi okt. hó 7. napján.
SCHMIDT JANOS
kir. bír. végrehajtó.

778/1898. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1898. III. 467.2 számú végzése következtében Dr. Simon Daniel kaposvári ügyvéd által képviselt Gottlieb Zsigmond kaposvári lakos javára Gottlieb Vilmos és neje nagykanizsai lakos ellen 250. frt. s jár. erejéig 1897 évi június hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 403 frt 20 kr-ra becsült különbféle szobabutorok és ruhaneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak V III. 467/2.1898. számú végzése folytán 250 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi május hó 17 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt. 10 kr. bíróság megállapított költségek erejéig Nagy Kanizsán, a helyszínen leendő eszközölésére,

**1898. évi október hó 25. napjának
délután 8 órája**

határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy Kanizsán, 1898. évi október hó 10. napján.

MAXIMOVITS GYÖRGY
kir. bírósági végrehajtó.

Kitűnően előnyös ● ●**● ● ● üzlethelyiség**

Felső-Hahóton, a templom-téren levő, jelenleg Eppinger Sámuel-féle üzlethelyiség (ház, félszer, istálló, belsőség), melyben már 40 év óta a legvirágzóbb fűszer-és rőfőszáru kereskedés vezetetik, örök áron eladó.

Bővebb értesítést ad Keszthelyen

dr. Dunst Ferencz

294-2

apát.

**Százezzrel a
családoknak iszzák**

előszeretettel

naponta a

Eljen! eljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a bakkávének egészségre ártalmas alkotórészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át mindenkor a gyermekekre növe egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitűnőbb pótléka a bakkávének, valamint ajánlásra legméltóbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarekosságra, a valódi Kathreiner-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.

közölje velünk becses címét.

*Sabaria Hahótonok
és delikatessegek.*

LEVELEZŐ-LAP

utján

*s mi azonnal küldjük Önnek
husáraink, füstölthúsaink és
mindennemű halbászfélek árjegyzékét
franco dijmentesen!*

*Sabaria-sonka
és disznócsirke.*

**ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA és HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.**

Tűzifa-eladás.

A rakhely felhagyása miatt a Zerkovitz-féle telken levő tűzifa-készletet a következő eszállított árak mellett adom el:

I-ső osztályú bükk/a-hasáb 12 forint
II-od " " " " 11 " "

meterölenként hárhoz szállítva.

Megrendelések irodamban fogadjatnak el.

298 3 **Goldstein I.**

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ara darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.
Hozzá ezüstös óralánc 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kinttetteve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénz-megtakarító.

295-30 Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLAK SANDOR főbizományosnál
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 db után egy ingyen küldetik.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

olajhíri spanyol és portugál borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csémege kereskedésekben, valamint poharanként az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját fiók: **Budapest**
IV Kossuth-Lajos és Urvildg utca sarkán, a Gentry Casinoval szemben.

Kapható:

Neu és Klein fűszerkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

288—

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben **1.000,000** korona.

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyerő	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	60000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
482 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 á 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000

melyek hat húzásban sorsoltnak ki.

A harmadik nagy magyar királyi osztályosjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,00 sorsjegyre **50,000** nyeresemény

jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyek szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen húszhárom millió 100 000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Számos mielőbbi nagy díjazásnál eredeti sorsjegyeket a tervezett eredeti árbau és pedig:

egy egész I-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6.- frt
" fél " " " " 3.- " "
" negyed " " " " 150 " "
" nyolcad " " " " 75 " "

küldünk az utánvétellel vagy a pénz előleges beklüldése ellenében

A húzások után megküldjük tisztelt vendüknök a hivatalos húzási jegyeket, hivatalos tervszelék pedig díjazatlan állásuk rendelkezésére. A húzások a magyar korm. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelölhetik Kérjük a rendelkezéseiket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi október hó 22-ig hozsánk beklüdeni.

Török A. és T^{SA}

a. m. kir. szab. osztályosorjáték főfelárnyalt

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 4/a.

Mendelőlével levágandó Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részre I. osztályú nagy kir. szab. osztályosorjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszelékkel együtt küldeni.

Az összegét _____ frt } utánvétellel kérem postautalványnyal küldöm. } A nem teljes díjazás.

Pontos cím: _____

KLYTHIA a bőr ápolására
szépítésére és
finomítására **Puder**

Legelőkelőbb olaszéki, hál és társalgó PUDER.
Fehér, rózsaszín, és sárga.
Vegyileg analizált és ajánlja Dr. Fohl J. J. Cs. Kir. tanár által Németben.
Ellenmérő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

ír. udvari toilette-szappan és illatszert-gyár Bécsben.
Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 3.
Kapható a legtöbb illatszert- gyógyszerkereskedésben és gyógyszerárban. N.-Kanizsán: Alt és Höhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégéknél.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.
Utánvétellel vagy az összeg előleges beklüldése után küldetik.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

KLOPIZETESI ÁRAK

Egyes évre 12 korona (6 frt — 40)
Félévre 6 korona (3 frt — 40)
Negyedévre 3 korona (1 frt 60 kr)

Nyiltár postóra 10 krajcár.

Külföldiek, valamint a hirdetések s vonatkozású Fischer Fülöp könyvkereskedésbe ismétlődik.

Bérmintatlan levelet csak ismert kassák bál fogadjanak el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

Szerkesztőség:
Városháza-épület Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értékelni lehet naponta délután 4—5 óra közt.

Ha intézendő a lap szemléltetése részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischer Fülöp könyvkereskedésében.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, október 16.

A n.-kanizsai ovodák helyzete.

Röviden említettük már a »Zala« legutóbbi számában, hogy a nagykanizsai ovodák helyzete — a fentartásukról gondoskodó »Kisdednevelő Egyesület« választmányának lelkes buzgalma dacára is — éppen nem mondható lényesnek; mert majdnem folytonos anyagi küzdelmekkel állanak szemben. Megtörténik, hogy a legszükségesebbekre, névszerint: az ovónók fizetésére megkivánt fedezettel sem rendelkezik az ovodákat fentartó Egyesület.

Ezzel az állapottal immár számolni kell az arra hivatott tényezőknek; mert az a mód, hogy az esetleg hiányzó szükséglet társadalmi uton, mulatságok jövedelméből fedeztessék, — amint a tapasztalat igazolja — nem biztosít kellő eredményt és csak pillanatnyilag szünteti meg az anyagi nehézségeket.

A beállott anyagi küzdelem megítélésakor azonban (nehogy az a legkisebb mértékben is a fentartó Egyesület rovására essék) tekintetbe kell vennünk, hogy

az ovodák alapítása óta a viszonyok nagyon jelentékenyen megváltoztak.

Az Egyesület kezdetben csak egy ovodát tartott fenn, melyet teljesen mintavivőként rendezett be és tartott fenn. Később egy nagyobb sorsjáték jövedelméből felállította a második ovodát is, melyet szintén az elsőnek mintájára szervezett. Ennek a két ovodának fentartása még arányban volt az egyesület anyagi erejével. De ez alatt sürgetőleg nyomult előtérbe az óhaj, hogy Kis-Kanizsán is, meg Nagy-Kanizsán a Petőfi-utcában is egy-egy ovodát kell létesíteni. Ez is megtörtént. Így azután négy ovodának fentartási terhe nehezedett az ennek arányában anyagi támogatásban nem részesült Egyesületre. Igaz, hogy Nagy-Kanizsa városa a kezdetben csak 500 forintnyi évi segélyt főmelte 1000, legutóbb 1600 forintra, de ennek a városi segélynek emelkedésével arányosan csappant a társadalmi támogatás; az egyesületi tagok száma, (dacára, hogy a tagsági díjat 4 frtről 2 frtra szállították le) leapadt az előbbi évek létszámának felére. A rohamos apadáshoz járult még az a

körülmény is, hogy az ovónók fizetését miniszteri rendelet meghagyásából a törvény rendelkezése szerint kellett rendezni s mind a négynek megadni a tisztesség és existenciát biztosító 500 forint fizetést, illetőleg 400 forint készpénzfizetést és lakást. Tehát a teher folytonosan növekedett, a támogatás pedig a teher növekedésének arányában egyre apadt. Azok a jobb módú családok, kik előbb kisdedeiket havi díjazás mellett az ovodába járatták, dadákat (bonnekat) fogadtak; az ovodák fizetők helyett ingyenesekkel teltek meg. Így még az ovodai díjakból remélhető összeg is jelentékenyen redukálódott.

Ezek a körülmények juttatták el ovodáinkat az anyagi fennakadásig.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendeletben kötelezte annak idején a várost, hogy vagy részesítse az ovodákat fentartó Kisdednevelő Egyesületet a mutató hiánynak megfelelő évi segélyben vagy állítson föl az ovoda-kötelesek létszámának megfelelőleg hét ovodát.

Véleményünk szerint a városnak sok gondot és sok anyagi nehézséget okozna a kisdednevelésügy átvétele; mert hisz a

TÁRCA.

Pipacs.

I.

A kedves, aranyos kis »Pipacs.« Mintha most is látnam szép szöke árvalányhaj-finomágú fűrtjeivel, halvány-fehér, örökké mosolygó arcával, ibolyáké szemeivel, a mint a veszpremi nevelőintézet udvarában sétálgatott és szemérmesen tekintgetett föl ránk, kamasz diákokra, a kik a »Temető hegy« gyepes oldalán a görög és latin klasszikusok mellé telepedve, modern szemérmelenséggel csintalankodunk az intézeti bakfisokkal.

Mi nevezük el azt a halvány-fehér, mosolygó arcú babát, a tizenöt éves Vázsonyi Mariskát Pipacsnak. Azért, mert kedves virágja volt a pipacs. Mikor nyaranta az intézeti növendékek a nevelőnök kíséretében a sétáról hazatértek, Vázsonyi Mariska mindig egy csomó pipacsot hozott a kezében. Így maradt rajta a »Pipacs« név; pedig egy csipetnyi sem hasonlított az ő kedves virágjához.

Legszebb, legaranyosabb, de legzárkózottabb is volt az intézeti bakfisok között. Ártatlan csintalanságunkat sohasem viszonozta, mint a többiek. Csak néha-néha tekintett föl hozzánk, de akkor is volt az ő mosolygó, szelíd tekintetében valami

tiszteletet parancsoló méltóság. Megközelíthetetlennek tartottuk. Ő a senki Pipacsa maradt. És éppen azért úgy gondoltuk, hogy vele mindnyájan foglalkozhatunk. Ha róla volt szó, csak úgy mondtuk, hogy a »mi Pipacsunk.«

Vidám, kedves, feledhetetlen órák voltak azok a temetőhegyi studiumok, mikor a görög és latin klasszikusok olyan szent nyugalommal pihentek a gyepen és mi olyan ártatlan bohósággal fontuk a modern élet első, legtisztább aranyzárait. (Jaj, ha oda látott volna, valahogy dr. Magyarász Ince a mi áldott emlékű piarista-direktorunk!)

Csak egy pajtasunk vette komolyan a klasszikusokat. Sass Pista. Mig mi pajzánkodtunk az aranyos bakfisokkal s egy-egy virágcsokrot csempészünk be a hatalmas kőfalra át az intézet udvarába, addig ő Liviuisszal és Homeroszal járta az ókori világot. Rendesen elvonult a temetőhegyi kápolna mögé és a gyepre telepedve, elmélyedt teljesen a klasszikus világ léleknevelő szellemébe.

— Hát téged csakugyan nem érdekelnek ezek az angyalpalánták? — kérdeztük tőle egyszer.

— Ugyan, ne háborgassatok! — mondta kedvetlenül. — Az ilyen gyerekeskedéseknek sosem voltam barátja.

Ugy vette a mi ártatlan csintalankodásunkat, mint valami öreg, a ki régen tulesett az ilyen

dolgokon s mikor még hozzáillett volna, akkor sem egyezett volna meg a szívvel.

— De hát mit szólsz a mi kis Pipacsunkhoz? Az csak tetszik neked is?

A vallat vonogatta.

— Ahogy neha látom: abban legtöbb komolyság van veletek szemben.

— Es neked az tetszik benne?

— Az! — mondta nagy nyugalommal s aztán megint csak fölcsapta Homeroszt, annak jeleül, hogy ennyi már elég volt neki a modern világból.

Ott hagytuk őt kedves klasszikusai mellett. Már rendesen valamennyien haza szállingóztunk; csak Sass Pista vágta türelmesen sötét elkönyvatig a másnapie lelkét.

Egyik csütörtöki délutánon mindnyájan ott voltunk már a szokott studium-helyen, csak Sass Pista hiányzott.

— Hol lehet, Pista? Talán valami baja van? — kérdeztük egymástól; de senki sem tudott bizonyosat.

Hogy később sem jött meg, egészen elkedvelenedtünk. Kit fogunk mi ma boszantani csintalanságunkkal? Ha nincs: akiről tudjuk, hogy boszankodik, semmi érdekessége sem le-z az ártatlan heccnek.

— Le-letekingettünk az intézeti udvarra. A kis bakfisok sem mutatkoztak. Valami léleklevő kinos csend nehezédt az intézet ódon falaira. Nagy némaságával olyan volt, mintha belsejében

A modern terapiában az orvosok mindinkább a természetes gyógyvizek használatát, ezek között különösen a maga nemében páratlan

Ferencz József
keserűvizet

ajánlják. A **Ferencz József keserűviz** már több mint husz év óta van használatban s egy családban sem szabadna annak hiányoznia. (1)

Kapható: Rosenfeld A. és fia és Marton és Huber czégnél.

Pliiss-Stauer Ragasz, Doboz és Üvegekben

Arany és ezüst éremmel többször — Tíz év óta ellamert legtartósabb kitüntetve. ENNÉLFOGVA ragasztóanyag.

Törött edények ragasztására a legajánlatosabb.

Kapható Alt és Böhm cégnél Nagy-Kanizsán.

népoktatásügy kezelése is már oly nagy-méretű küzdelmébe kerül, hogy ennek állami kezelésbeadását is sürgették a körülmények. Az ovodák ügyének teljes átvételébe a fennálló viszonyok között aligha mehet bele. Ha azonban azt akarja, hogy a Kisdnednevelő Egyesület tönkjével ez a körülmény kényszerítő erőül be ne következék, annyit okvetlenül meg kell tennie, hogy a Kisdnednevelő Egyesületet nagyobb mértékű támogatásban részesítse. Ennek a támogatásnak legalább olyan mértékűnek kell lennie, hogy a város évi segélyéből az ovónők és dadák fizetése fedezhető legyen. Ez az összeg tudomásunk szerint 2180 frt. A város ez idő szerint 1600 frt évi segélyt ad; ehhez tehát még csak 580 frt kell, hogy az ovodák fenntartása biztosítva legyen; mert a többi terhet a tagsági díjakból és az ovódába járók díjából fedezhetné az Egyesület.

Mindenestre nagyon itt van az ideje — miként már multkori rövidke felszólalásunkban is említettük — hogy a városi hatóság az ovodákat fenntartó Kisdnednevelő Egyesület választmányával egyetértőleg az ügyet véglegesen rendezze.

A rendezéshez pedig (amint tudjuk) legelső sorban is az kell, hogy az Egyesületet már is fenforgó deficitus helyzetéből egy rendkívüli segélyvel kiemeljék, s azután további működését az évi rendes segélyvel biztosítsák.

Szerény véleményünk szerint ezt követeli nemcsak az ügy, hanem a város helyesen felfogott érdeke is. Azt semmiesetre sem szabad bevárni, hogy a Kisdnednevelő Egyesület keserves élettöltözgatás, vergődés után végre teljesen a tönk szélére jusson; mert

ez a beállható körülmény sokkal nagyobb terhet hozna a városra.

A kath. lelkészi kongrua rendezése.

Mi már megvalósult tényekre hivatkozhatunk abban a tekintetben, hogy a vallás-és közoktatásügyi magyar kormány mennyire szívén viseli az egyházak és azok papságának érdekeit és a mennyire egyéb kormányzati és közügyeink megengedik, raita van, hogy régi mulasztások pótolásának, régi hiányok elégtessenek ki. A magyar kormány nem riad vissza attól, hogy némely kérdés bizony igen nehéz, bonyolult, fogas kérdés; és rendkívüli széles körültekintést, tapintatot igényel. Mert azzal a jóakarattal, melylyel főként ez a mostani kormány van eltelve az egyházak áldásos törekvéseinek előmozdítása céljából, valóban hegyeket lehetne kimozdítani a helyeikből. Ezzel a jóakarattal és eréllyel a jó szándék kivitele tekintetében nincs többé nehéz kérdés. Ez mutatja a többek között a lelkészi kongrua-rendezés ügye is.

Ettől a kérdéstől sok ideig félték, fáztak azok, kiknek hivatása lett volna a kezdeményező lépéseket megtenni. A főpapság attól tartott, hogy a szegénysorú alsó papság helyzetének javítása címén elfogadják forgatni a mai egyházi vagyonjog alapjait. Epen azért inkább palliatív eszközökkel, a saját hatáskörében óhajtotta javítani a fürhetetlen helyzetet de a gyökeresebb megoldás mindig a jövőendő feladata maradt. Ezenkívül a katolikus püspöki kar folyton követelte, hogy a katolikus lelkészek kongruája ügyének rendezése az ő közreműködése és részvétele mellett történjék. Es Trefort Ágost kísérletezései után, ki egy miniszteri bizottsággal fogott a dologhoz, a kormány és a főpapság megegyezett abban, hogy a kongruát rendezni kell és hogy erre nézve a munkálatokat haladéktalanul folyamatba kell tenni; továbbá a püspöki karral egyetértésben kell eljárni

annak a bizottságnak, mely az egyes érdekeltek miniszteriumok küldöttjeiből, a főpapság képviselőiből és a kormány által meghívott kiválóbb szakértőkből avagy a katolikus egyházi ügyek iránt érdeklődő világi és egyházi körökből válogatott buzgó férfiakból alakul. Ehhez a megállapodáshoz ó Felsége lefőbb jóváhagyása megszeretett, indult meg a munka.

De már ebben a királyi elhatározásban felvelet egyházi vagyonjogi kérdések és egyéb mellékérdések óriási halmaza majdnem legyőzhetetlen akadályként gördült a bizottság működése elé és beláthatatlan idő-kig kellett volna foglalkoznia az országos kongrua-bizottságnak ezekkel az előzetes kérdésekkel, míg végre tudatdonképeni feladatához jutott volna, mely abban áll, hogy az alsópapság anyagi helyzetének megjavítása iránt tegye meg a szükséges lépéseket. Állapítsa meg a szükséglet nagyságát és gondoskodjék annak fedezetéről.

Voltak aztán egyházi és világi férfiak egyaránt, kik politikai pártállásukból kifolyólag egyrészt az alsó papságot tüzeltek a nagy vagyoni főpapság ellen, másrészt a szabadelvűpárt és kormány ellen bizonyos körökben a bizalmatlanság szítása céljából a jözeftinizmussal, a pap-papság anyagi helyzetének javítása címén az egyház belügye-be való avatkozás után és más hatalmi törekvással vadolták a szabadelvű kormányokat. A legcsunyább módon azzal gyanusítván, hogy az egész kongrua-rendezés csak üggy, a végéül pedig a szekularizációra néz. A kongrua-rendezés eddigi története megmutatja, hogy ezek a pártpolitikai szempontokból és alacsony taktikából eredő vádakodások és gyanúsítások minden tényleges alapot nélkülöznek.

A főpapság bölcseségére vall, hogy a helyzetet igaz valósága szerint ismerte fel és a maga részéről is teljes megnyugvást szerezvén, teljes bizalmat táplálván a kormány becsületos törekvései iránt, nemcsak hogy előmozdította a kongrua-rendezést,

titkos arcpag tartott volna ítélszékét. Sem a mi szépséges Pipacsunk, sem a többi himporos virág nem volt sehol.

Némán, réveteg szemekkel néztünk a hatalmas épület-óriásra, melynek nagy órája szinte fájdalmas csengéssel verte el a hatót.

Ivenkor már az intézeti studium is kezdődik. Hallottuk a studiumra hívó csengő hangját.

Mit már vége van.

A lányok már nem jönnek ki az udvarra sétálni!

Nem skartunk hinni a valóságban. Vártunk még egy negyed-órát. Tánódtunk, hogy mi történhetett.

Egyszer csak felnyílik az intézet földszinti nagyszalája. Egy idősebb nő lép ki rajta és nyomban utána a mi aranyos Pipacsunk.

— Nini, a mi Pipacsunk! — mondjuk mindnyájan majdnem kiűző örömmel.

De egyszerre elkomorodik arcunk. Egészen tisztán látjuk a több száz lépényi távolaságból is, hogy a mi szegény Pipacsunk leher zsebkendővel szorit szeméhez; sir, és határozatlan, imbolgó léptekkel halad azzal az idősebb nővel kifelé a sz utca vezető nagy-ajtón át távozik.

— Mi ez? Mi történt? — kérdeztük egymástól szomorú arccal.

Rohantunk le a meredek hegyoldalról, egyenesen az intézet kapujához. A portástól tudtuk meg, hogy a mi Pipacsunkért eljött a nagynénje és elvitte az intézetből örökre.

— Miért? — kérdeztük a portástól nagy megdöbbenéssel és minden rosszat sejtve.

A portás vállat vont és egykedvűen, hamisítatlan portás-gorombasággal csapta be előttünk a nagy-ajtót.

II.

Másnap, mikor a „Primus” erős hangja megszendült a „Vár” sziklórán, szinte komor képpel haladtunk föl lassan, vontatott léptekkel a „várhegy” meredek oldalán. Mintha valami rossz sejtélem nyomása nehezdedt volna a lelkünkre.

A gimnázium máskor vidáman zajos épülete is olyan komor, olyan hangtalan volt. A jó piarista-atyák párosan jártak le-alá az akácus udvaron. Valami különös, megmagyarázhatatlan izgalom volt meg a járásukban is. Csendes hangon, de azért hevesen tárgyaltak valamit; meg-megálltak; erősen gesztikuláltak. Olyan bántó, rideg komorság űlt az egész intézetben, mint mikor fő-direktor-látogatás nére röpök-dött közöttünk.

Dr. Magyarász Ince, a komor-tekintetű, de áldott, jóságoslelkű direktor hol egyik, hol másik osztály ajtáját nyitotta föl haragosan és nagy szemeivel villámokat szórt be a „szurkoló”-sereg közé. Pedig bogárdöngésre figyelő csend volt mindenütt. A későbbben érkezettek lábujjhegyen lépdettek az iromba termékökkel kirakott folyosón; melynek vastag boltívei alatt szinte rémség, borzalmassá lett a csend. A magánosan sétáló direktor meg-megsimogatta halántékát, mintha csilitani, szelidíteni akarta volna az oda torló dőrt.

A lélekiző csendet a „Secundus” erős hangja szakította meg. Tíz-eres erejű csengéssel rezegte be a nagy csendben a földszint, az emelet és linbu; széles, bojtvés folyosóit.

Olyan formán sorakozott párokba minden osztály, mintha döngés nélkül eresztenek rajt a kasok. Végivillogott a párokban haladó osztályokon a direktor szokatlanul komor tekintete.

Az udvaron sétáló tanárok mindegyike bevárta osztályát, aztán megindult csendes, leborgasz-

tott lövel, mintha valami igazán szívből gyászolt halottat kísért volna valamennyi.

Igy haladtunk a piaristák templomába. Csak néma, rejtett tekintettel kérdeztük egymástól, hogy mi lesz itt ma?

Még az igazán ártatlan Szent-Imre herceg életnagysága képe is olyan szomorú volt ott az oltár mögött. Mintha le akarta volna ejteni kezéből a fehér liliontot. Mintha azt akarta volna mondani megkomolyodott, vadoló tekintetével: „Minek mutogatass en nektek, kamasz lurkók, estendőkn át az én szűli ártatlanságom sámbolomát? Ugy sem lelkesedtek rajta!”

Az ének is lassan, vontatottan ment. A magas hangok rikácsolással torzultak. Valami nagyon szorongatta a máskor vidáman csengő torkokat.

Mise után bevonultunk az osztályokba. Csendesben lapozgattuk a görög klasszikusait. Vártuk szorongva a „Secundus” csendülését.

Elmúlt 8 óra. A harang nem csendült meg. A nagy csendben valami moconon, véget érni nem akaró kopogást, csoszogást hallottunk, mintha a mellettünk levő osztályokból vonultak volna ki.

Mikor aztán elcsendesült minden, lőtárult a mi osztályunk ajtaja, belepeit az osztályfőnök, végigénezt az egész osztályon; Sasa Pistán kissé tovább pihentette tekintetét, és megszólalt; hangja tompa volt és kissé reszkettett is.

— Haza mehetek, önök. Conallium lesz. Délután rendes előadás. Sasa István, ön maradjon itt!

Mindnyájan megdöbbenéssel néztünk Sasa Pistára, az osztály szemefényére; aki halott-halványan, zavartan kezdett babrálni a könyvei között.

Kivonultunk zajtalanul az osztályból; de az

munkálatokat, hanem azok keresztülvitelét sürgette is. Ez irányban az ország hercegprímása a püspöki kar nevében a királytól engedélyt kért, hogy az előbbi elhatározásban, melylyel a kongrua-rendezési munkálatokat megindította, felvetett kérdések elintézését megelőzőleg a püspöki kar a saját kebelében legalább ideiglenesen rendezze az alsó papság vagyoni helyzetét és mint tudva van, ezen engedély folytán a püspökök saját jövedelmeik terhére, önkéntes megadóztatás útján akarták előteremteni az országos kongrua alapot. Erre nézve két tervezetet is dolgoztak ki. A dolgot keresztülvitele azonban mind a mai napig abban maradt.

Az országos kongrua-bizottság újból megkezdte működését, keresztülvitte az összeírási munkálatokat; most ennek eredménye felülbíráltatván, megállapítatik a szükség nagysága és a fedezet módja. Erre nézve bizonyára becses tájékoztató gyanánt és felhasználható anyagul szolgál a püspöki kar kongrua-rendezési tervezete.

Idő közben a nem katolikus lelkészek anyagi helyzetének javításáról hoztak törvényt, melynek végrehajtása jelenleg folyamatban van. Ezzel ismét jobban tisztult a helyzet, mely az előtt azzal volt még összebonyolítva és súlyosbítva, hogy némelyek az 1842. évi XX. t.-c. szellemében az összes vallás-felekezetekre és egyházakra kiterjedőleg egységesen akarták rendezni a papság fizetési és jövedelmi viszonyait. Amde ezt a szekularizációnak, a papjövők kommissziójának és ezzel összefüggésben végtelen szakadatlan perlekedésnek kellett volna megelőzni és a célt talán soha el nem értük volna ezen az úton. A szerencsés megoldás, a mely ezen új törvénytől történt, az igényeket bizonyára tartósan fogja kielégíteni és nincs utja elvágyva annak, hogy a fejleményekhez képest történjenek intézkedések.

Ezek után a katolikus lelkészi kongrua maradt megoldatlanul csupán. Ez a kérdés pedig immár annyira megérett, ez a kérdés Wlassics Gyula dr. vallás- és közoktatásiügyi miniszter jóakaratu támogatása mellett az országos kongrua-bizottság elnökének, az egri érseknek és előadójának, Timon Ákosnak valamint a bizottságnak buzgó működésével oly alaposan és annyira elő van készítve, hogy most már a végleges megoldásnak mi sem állhatja az útját.

A közgazdasági bizottság.

Míg a közvélemény az egész országban azzal a kérdéssel foglalkozik, vajjon a gazdasági kiegyezés Auszriával létrejön-e és miként; míg gróf Thun osztrák miniszterelnök Kaizl osztrák pénzügyminiszterrel Budapestre jön, hogy itt a magyar kormányval tárgyaljanak és tanúi legyenek az eredménytelenségnek, melylyel a két kvótá-bizottság tárgyalása előreláthatólag végződni fognak, a magyar képviselőház közgazdasági bizottsága halad a maga útján, melynek választását jól megfontolva és általánosságban megszavazta a várnem és kereskedelmi szövetségről szóló törvényjavaslatot. A tárgyalás ezzel Magyarországon is annyira haladt, mint Auszriában. Az előttünk fekvő javaslatok felett mind a két parlament megkezdte a tanácskozást.

Magát a tény, amint az a közgazdasági bizottságban naplányra jutott, soha sem lehetett kétségbe vonni; a kiegyezési javaslatokban sok van, ami jobb, mint a korábbi kiegyezési törvényekben volt és az országnak sok irányban nyújtanak azok olyan előnyöket, melyekkel azelőtt soha sem bírt. Az elfogadás tehát már régebben biztositva volt; de a körülmények, melyek közt az elfogadás történt, figyelemre méltók és a képviselőház jövő magatartására nézve is érdemesek a megvizsgálásra.

Mindezekelőtt megjegyzendő, hogy Endrei Gyula a függetlenségi párt nevében főleg politikai okokból nem fogadja el a kiegyezést; továbbá konstataciónk kell, hogy gróf Károlyi Sándor, a magyar agráriusok vezére és a nemzeti párt tagja gazdasági okokból elfogadta a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául.

A megvizsgálásra méltó tanulságokhoz, melyek az állásfoglalásból következik, csatlakozik a

nyilatkozat, melyet báró Bánffy miniszterelnök tett a közgazdasági bizottságban az 1898. I. t. c. tartalmáról. Világosan, mindenki által megérthető módon megmagyarázta báró Bánffy, hogy az önálló rendelkezéseket az esetben kell megtenni, ha a két kormány közt nem jönne létre a megállapodás és a javaslatokat a kitűzött határidőre nem terjesztenék a parlament elé.

Amde a két kormány közt létrejött a megállapodás és a kiegyezési javaslatok a maguk egészében a parlamentet előtt fektűsnek. A törvény tehát betartatott, rendelkezéseinek eleget tettek és így olyan javaslatok előterjesztéséről, melyek az önálló rendelkezés jogán alapulnak, egyelőre nem lehet szó. Az ellenek sávarhatja a többséget az alkotásban; megkötölhatja, hogy a javaslatokból idej korán törvény legyen, de azt semmi esetre sem érheti el, hogy a többséget a saját akaratával ellenkező alkotás létesítésére kényszerítse, mert ez nem parlamentarizmus, hanem parlamenti forradalom lenne.

A többség törvényerőre akarja emelni a képviselőház előtt fekvő javaslatokat és ha az ellentétet obstruál, ezela rendelkezésre álló eszközöket megakadályozhatja, de az önálló vánterületet nem tükmalhatja rá a többségre. A kiegyezési javaslatok a viszonyok lényeges javulását jelentik, közjogi sére em nincs bennük, az 1898. I. t. c. betűjének és szellemének teljesen megfelelnek.

A közgazdasági bizottságban olyan a hangulat, hogy a részletes tárgyalás is csak rövid időt vesz igénybe és a javaslatok már a jövő hét vége felé a képviselőház plénumában is tárgyalás alá kerülhetnek.

A város házából.

6645. sz. 1898.

Hirdetmény.

A helyben állomásozó m. kir. 20. honvéd gyalog ezred pórtartalékos legénysége folyó évi október hó 20-án reggeli 6 órától kezdve Kis-Kanizsa, Bajosa, szepetneki major és a Pricipális kanális által határolt lőterén harcserű céllövészetet tart.

ajtóból mindegyik szomorú arccal nézett vissza még egyszer Sass Pistára, aki az osztály legyergyárosa volt, mert valamennyit ő látta el „puskák”-val a görög és latin klasszikusokhoz.

Könn, mikor a szomszédos vármegyeház kapuja elé értünk, csoportokba verődve állunk meg és ünnöndünk, hogy mi történhetett Sass Pistával, az egész intézet legjelesebb növendékével? Miért idehöztek ezt a nagyvezű és példás-viselőt, komoly tanuló consilium elé? Mit vehetett volna ez a „klasszikus szent”; hogy mi neveződik.

De után mindenikünk jóval előbb ment előadásra, hogy megtudjuk: mi történt? De nem lehetett megtudni egy hangot sem.

Vártuk Sass Pistát, hogy majd tőle csak megtudjuk az egészet. Hiába vártuk.

Két órákor elhúzták a „Secundus”; bejött az osztályfőnök, mert éppen neki volt órája és kijelentette, hogy Sas István a délelőtti tanári consilium előtt kijelentette, hogy eltávozik az intézetből.

Mikor ezt megmondta, lelépett a katedráról, az ablakhoz állott és nézett a messzeségbe, míg felszáradtak a szemébe szökkenő könnyecsek. És mi is mindnyájan egymás elől rejtgettük a szemünkbe toluó könnyeket.

Szorongva vártuk az előadás végét. Az egész osztály Sass Pista lakására sietett.

Már nem találtuk ott. Szállásadó gazdája azt mondta, hogy déiben elbucszott tőle és a déli vonattal eltávozott Veszprémből örökre.

III.

Férfiakká lettünk.

A kedves, feledhetetlen diák csinta'anságoknak csak emlékezete aranyozta meg lelkünket.

Elerkezett a tíz év utáni találkozás napja. Mindnyájan együtt voltunk megint, akik együtt végeztük el a veszprémi gymnásiumot.

Halaadó istenitiszteletre vonultunk a piaristák templomába.

Egyik tanulóatársunk mondta a misét, két tanulóatársunk (mindegyik ügyvéd) minisztrált. Került ki közülünk organista is. A többiek képezték az énekkart.

Milyen halaadó istenitisztelelet volt az! Milyen őszinte, igaz megnyílása a szíveknek, ott a szent falak között, ahol tíz év előtt nem egyszer olyan kínos szorongással tohaszkodtunk Szent-Imre herceghez a rettegett „bunda” tárgyában. Hogy neztünk most könyes szemekkel arra a nimbusos szent alakra az emekézés kegyeltes érzével.

A misező iskolatárs hangja is el-elcsuklott; az énekkar is olyan tompa, látványozott hangon zengte a „Te-Deum” leglőnségesebb, zsolozsmás részletét:

„Teged azért kérünk: légy segítségé szolgálódnak,
Kiket szent véreddel megváltottál!”

Odatapadt tekintetem az oltárképre és eszembe jutott az a szomorú nap, mikor meg ez a néma, érzéketlen kép is szinte velünk érezett. Milyen nehéz, sőtét sejt-lem feküdt meg akkor mindnyájunk lelkét! Ami be is valósult, mert akkor ves itették el Sass Pistát, talán örökre.

Azt sem tudjuk: hova lett? De mi is ragadhatta el közülünk azt a példás fiút? Vajjon érvényesült-e szep tehetsége az életben is?

Eszembe jutott a kis, aranyos Pipacs? Egyszerre vesztetük el mindkettőt. Es mindkettőnek olyan magyarázat nélküli, titokzatos volt a rögtöni távozása. Ma sem tudjuk az okát. Még csak sejni sem lehet.

Mikor beveződött az istenitisztelelet, merengő lélekkel haladtam kitélé a templomból a kedves iskolatársakkal.

Előttünk haladt egy nő meg egy férfi. Könn, a templom-ajtó előtt megálltak és bevértak beünnöket.

A következő pillanatban majd szétszaggattuk örömlünkben, végtelen boldogságunkban azt a lértit.

Sass Pista volt, a mi elvesztett, feledhetetlen „fegyvergyárosunk.”

Olítottuk, csokoltuk. Karból karba adtuk. Könyező, síró gyönyörűséggel becézgettük.

— Hova llett akkor olyan egyszerű? Miért nem irtal? Mi történt akkor veled? — ostromoltuk szegényt jobbról, balról a kérdésekkel.

— Gyerekség volt az egész! Fölfújták a dolgot. Emlkeztek még a kis Pipacsra?

— Hogyne emlékezünk!

— Egy ártatlan ósók miatt volt az egész! A nevelőnk meglátta és följelentett bennünket.

Bámulva neztünk mindnyájan Sass Pistára.

— Mic-oda? Te és megcsokolád a kis Pipacsiot? — kérdeztem csodálattal. — Hogyan jutottál hozzá?

— Mikor ti haza mentetek, én be szoktam osonni az udvarra a kis Pipacsos. Szerettük egymást az ártatlan szívek tiszta szerelmével.

— Ah te gonosz csont, te „klasszikus szent!” mondta egyik iskolatársunk. Te ugyan becsaptál mindnyájunkat. És hol rejtőztél eddig?

— Beesben vagyok a külügyminiszteriumban titkár. — mondta Sass Pista. — Az újságban olvastam találkozástokról. Gondoltam: ez jó alkalom lesz arra is, hogy bemutassam nektek feleségemet.

Csak most gondoltunk a mellettünk álló nőre, ki boldogságtól sugároz arccal csüngött rajtunk.

Mikor hozzá siettünk, kezét nyújtotta felénk és megcsendült szívé rezgő, dallamos hangja.

— Igen, igen. Nem ismernek meg? Én vagyok az ónök régi rossz Pipacs.

Felhívom a közönséget, hogy a jelzett területen 6000 lépés körületben ezen a napon annál inkább is kikerülje, mert az ott tartózkodás életveszélyes.

Nagy-Kanizsán 1898 évi október hó 13.

DEÁK PÉTER, s. k.
rendőrőrkapitány.

H I R E K.

— **Eljegyzések.** Schlesinger Mór vendéglős leányát Linda kisasszonyt eljegyezte Spitzer Lipót Orehovicáról. — Ifj. Ofenbeck Károly, a helybeli Windt és Ofenbeck szabó cég tulajdonosa eljegyezte özv. Szabó Ferencné leányát Karolin kisasszonyt. Keszthelyen.

— **Halálozás.** Nagy-Kanizsán Hiczelberger Györgyné szül. Horváth Terézia október 12-én délelőtt 9 órakor, hosszas szenvedés után életének 25-ik, házasságának 5-ik évében meghalt.

— **Tánciskola.** Neufeld Béla tánciskolájában múlt vasárnap volt az első közös gyakorlat, mely igen szépen sikerült. A növendékek szép haladást mutattak föl, a mi dicséretére válik az ügybuzgó tanítónak. A mai közösgyakorlat kivételesen hat órák kezdődik és Zsolnai Vilmos kitünő zenekara fog játszani.

— **A színlévad kezdete.** A ZALA legutóbbi számában említettük, hogy Nagy-Kanizsára Fekete Béla színész igazgató nyert helyhatósági engedélyt. Most a színészigazgató maga értesíti lapunkat Keszthelyről, hogy túsulátat a város igényeinek megfelelően szervezte és hogy előadásait november 20-án meg fogja kezdeni.

— **Egy érdekes siketnéma.** Képzelnék el egy szerencsétlen siketnémat, a ki azonkívül még epilepsiában is szenved és hat neveletlen gyermek atyja, a kik közül négy szintén siketnéma. Ennél kegyetlenebbül nem bánhatott senkivel a sors, megesis az ilyen emberen minden sziv. Nem ismeretlen teljesen itt nálunk, mert Müller József — így hívják az illetőt — valamikor becsületes és szorgalmas szoba- és műfesto mesterséget űzött Nagy-Kanizsán. Ő tanította ki négy siketnéma testvérét s most saját gyermekeit szeretné a zágrábi siketnéma intézetbe adni, de a könyörtelen sors súlyosan verte meg az epilepsiával, úgy hogy munkára képtelen és a nemesszívű emberek jóságához folyamodik. — Érdekesebb alak alig van ennél az embernél. Nem teljesen néma, de nehezen, nagy erőmefeszítéssel érti meg magát. — Tíz nyelven beszél, de jó távolfól leolvassa az ajk mozgásáról bárki beszédét a legpontosabban. Csak rá kell mutatni egy beszélő társaságra, ő azonnal le stenagrafálja a társalgást a legutolsó betűig. Görcsösen mered oda a tekintete a beszélő ajakára míg ujjai között hihetetlen gyorsan fut az iron. Ily módon egy veszedelmes tolvajbandát fedezett már fel, a rendőrség kezeibe jutatta a natorius betőröket. Müller rendkívül intelligens ember a nemesszívű emberbarátok jóakarátába ajánljuk őt, hihetőleg nem tagadják meg tőle a segínyt, mert valóban megérdemli a szegény.

— **A mi a horvátoknak nem tetszik.** Duzzadó erővel indult meg újból a hazafias szellem istápolása Muraközben, új korszak előtt állunk, melynek jövője elé nagy reménnyel tekinthetünk. Persze, a szomszédban már duzzognak, sőt toporzékolnak is ezért, haragusznak a magyarfaló pánszlávok és a Starcevic-párt zágrábi szócsóvei hevesen támadják Poszilovics György zágrábi érseket, ki nyugodtan tűri, hogy Magyarországon a hazafias magyar szellem életre kel. Szemére vetik, sőt azzal vádolják, hogy segíti elő Muraköz magyarosodását, mert

olyan káplánokat nevez ki oda, kik teljesen megmagyarosodtak. Most halljuk először, hogy a zágrábi érsek jó barátunk, eddig csak ennek az ellenkezőjéről győződött meg bennünket. Igaz: az érseknek joga van olyan káplánokat kinevezni, a milyenek neki tetszenek, és sokkal elrejtettebben működhetnek azok a titkos rugók, melyek őt arra kényszerítették, hogy horvátok helyett, akik a pánszláv aspirációkat segitenék elő, csak olyanokat nevez ki, a kik horvát nemzetiségüket elcserezték magyarra; ilyen káplánok: Ehrenreich Nándor, Murkó István, Molnár György, Lisiák Lajos. A legnagyobb örömmel emeljük ki e derék lelkészek nevét, a kik előtt tisztelettel hajol meg minden hazafi, mert a magyarság uttörői ők Muraközben. Persze, ez sehogyszem tetszik a Starcevicstáknak. Mihalicz kardinalis idejében — így folytatja panaszos sohajait a haragvó közvélemény — nem követtek el annyi merényletet a horvátság ellen Muraközben, pedig ő magyar volt, most pedig horvát ember a zágrábi érsek és a titkára: Premus dr. muraközi származású. Talán nagy része van az érseki titkárnak ezekben a kinevezésekben és így a legveszedelmebb fészekben erősen küzd egy hazánkfia a mi érdekeinkért.

— **A trafikok zárórája.** A pénzügymin. a dohányüzsdék zárórájának megálapítása érdekében a következő kör:endeletet intézte valamennyi pénzügyigazgatóhoz: A dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályok 15. §-a értelmében a dohánykiszarusok üzlethelyiségeiket esti 9 óráig kötelesek nyitva tartani. Minthogy a kisebb községekben a zárórának pontos betartása, a mennyiben ily helyeken a forgalom a téli hónapokban az esti órákban teljesen megszűnik, a jövedék érdekében nem szükséges, felhatalmazom a kir. pénzügyigazgatókat, hogy ily községekben a hol a 9 órai záróra szigorú betartását a helyi viszonyok nem követelik, annak merev betartásától eltekinthessen s ily helyeken a kiszarusok záróráit a viszonyokhoz képest a fenti szabálytól eltérő időben állapíthassa meg, olyképen, hogy az ily üzletek október—március hónapokban esti 7 az április—szeptember hónapokban esti 8 órákig bezárhatók legyenek.

— **Gyilkosság.** Kegyetlen módon ölték meg egy embert tegnapelőtt Fityeházán. — Kontress István és két társa annyit szedtek magukba a hegy új levéből, hogy alaposan lerészegedtek tőle. Ektelen ordítózással, nyitott késekkel a kezükben, tartottak hazafele, önmaguk között pörlekedtek, de mikor a községbíró kocsin elhaladt mellettük, ennek estek neki, de ez a lovak közé csapott és így idejekorán baj nélkül elmenekült. Már ekkor benn voltak a faluban. Pländer György a nagy lármára kiszaladt házából s a zajos kompánia felé tartott, a bíró figyelemzetelésére azonban visszafordult. A részeg emberek felismerték őt és utána kiáltottak: Megállj Gyuri! — Pländer György most már nem tartott semmi rossztól, bevárta őket. Egy ideig csak hallgatta a tehetetlen zagya beszédét, de mikor ezt megsokalta tovább akart állni, neki routottak, elkezdtek öklelni, ütni, verni. Kontress a késevel hadonászott, egy váratlan pillanatban beleszurta az ártatlan ember hasába, úgy, hogy nyomban kifordultak a belső részei. Pländernek csak annyi ereje volt, hogy hazáig vonszoroghatott: de itt összeesett és mire behozták a helybeli kórházba, meghalt. A bűnösöket a csendőőrök letartóztatták és átadták a törvényszéknek.

— **Megindult a heremagvárosítás.** Részint a külföldi, részint a belföldi kereskedők bejárták most a vidékeket és többen felhasználják egyes termelők tájékozatlanságát, mialtal ezen gazdák alacsonyabb árt kapnak magvaikért, mint

a jelenlegi piaci helyzetnél jogosan igényt tarthatnak. Részünkről kötelességünknek tartjuk figyelmeztetni az egész gazdaságközönséget, hogy ne pocsékolja el olcsó áron löhermag termését, hanem forduljon bizalommal Mauthner Ödön hírneves budapesti nagykereskedőhöz, küldjön oda mintát terméséből a mennyiség megnevezésével. Teljesen nyugodt lehet mindenki, hogy okvetlen megkapja a legmagasabb árt, mert általánosan ismert tény, hogy Mauthnernek óriási forgalma révén a legnagyobb szükséglete van heremagvakból, és megvagyunk győződve, hogy legszilidabb lebonyolítást is e cégnél találhatják meg a termelők.

— **Fontos mindenkinek.** A nehezen emészthető ételeknek csak mérsékelt élvezete is már igen sokszor okoz veszedelmes gyomor bajokat, melyek kezdetben a gyomorkörű nyomás hányás stb. által észlelhetők. Minden bántalmak ellen legjobb sikerrel használnak dr. Rósa élet-, életbalzámát Fragner B. gyógyszerárától. (Prága 205. III.) Kapható minden nagyobb gyógyszerárban is.

— **Glück Frigyes Pannónia szálloda.** Budapesten kétszékűvel a legelőkelőbb családi ház és kizárólag az intelligens közönség látogatója. Előnyös tevése a város központján a főközlekedési vonalokon és fényes beread ezese folytán mindenkinek legjobban ajánlhatjuk.

— **Magyar oxatályosrajafék.** A párti magyar kereskedelmi bank váltóüzletének mai hirdetésére különösen felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Német levelező, ki mindenféle irodalmi munkálatokban járta, az esti órákra foglalkozhat keres. Megkeresések "Versit" cím alatt N.-Kanizsa poste restant kéretnek.**

Törvényszék.

Végtárgyalások és ítélethirdetések:

1898. október hó 17-én.

Gyilkosság büntetével vádolt Gaszt János elleni bünygyben végtárgyalás.

Lopás büntetével vádolt Fekete Vendel elleni bünygyben végtárgyalás.

Halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Vencel Károly elleni bünygyben ítélethirdetés.

1898. október hó 19-én.

Hatóság elleni erőszak büntetével vádolt Pál Ignác elleni bünygyben végtárgyalás.

Lopás vétsége és orgazdaság büntetével vádolt Matis József elleni bünygyben ítélethirdetés.

Közgazdaság.

Óriási répatermések.

Nemrégiben egyik országszerte kitünő gazdának elismert birtokos repföldjeit bántam: az illető oberdorfi takarmány-répat termel, de valóban bántalom eredménye. Igaz, hogy talaja jó fekvésű, kitünően művelt, de termése holdanként mindig is meghaladja a 250 métermázsát, sőt némely évben valóban lehetetlenül nagy a termése. Saját gazdaságom is nagyon szép répaterméseket szolgáltat, mégis nem vetekedhetik a fentebb jelzettel. Kérdésemre az illető földbirtokos következőleg adta elő répatermelési módját.

A répat mindig olyan talajba veti, a melyben buza volt 150. kg. szuperfoszfát után vetve. A buza tarlót rögtön az aratás és bebordás után feltöreti, november hó folyamán pedig mélyen felszántja. Ezen mély szántást megelőzőleg — ha csak lehetséges istálló trágyával

A legelőnyösebb feltételek mellett megrendelhető:

FISCHEL-FÜLÖP könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Az első kötetet szivesen elküldöm megtekintésre is.

A „Magyar Jogi Lexikon“

a legkiválóbb szakférfiak közreműködésével összeállítva,

5 kötetben diszes félbörkötésben 50 forint.

jól meghordatja. Mindjárt március elején két holdanként 150 kg szuperfoszfátot hintet el nehéz fahengerrel megjárta. A vetőgép 45-45 cm. sortávolságban jár és holdanként 4 kg. repamagot s 60-80 kg. műtrágyát vet nyarasson sorban. A műtrágyának illetlen módon való alkalmazása az új és eddig kevésbé ismert eljárás; bizonyára ez a módja a vetésnek van annyira jótékony befolyással a gyenge csira érdekljes fejlődésére. A vetőgép után ismét heven jár, de már egy könnyebb 35 cm. átmérőjű.

Ilyen művelés mellett a répnak csak kupa és ead kell, hogy óriási termést adjon.

CSARNOK.

A filozopter és tanítványa.

Irtá: HJ.

I.

— Első nap. —

Falról szakadt, jámbor képi, hallgatag gyerekek volt. Tele forró ideálmussal minden iránt, mi szép, mi az idegekre kellemesebb hat.

Az Akácia-utca egyik szerény vityillójában bérelt egy hónapos kis szobát.

Szerény igényei voltak, épp olyanok, amilyen egyszerű ő maga.

Béthy „Kis Tükrő”-nek tanulmányozásába mélyedt el, a midőn fejet hirtelen felütötte a tekintete megakadt nickel-órán, a melynek mutatói a 6-ot jelezték.

Örömtelennül csapta be a vasos könyvet és felkelt a viseltes, ó-kori divánról. Zekéjét rendbe hozta, gesztenyebarna hajfürteit eligazította, kopottas felöltőjét magára rántotta, cilinderét fejébe csapta és filomatikus filozopterhez semmiképen sem illő, de az u. n. „golyát” karakteristíkusán kifejező hátortalanúsággal indult a nagy utra.

A mint a lépcsőkön lebandukolt, zsebeiből előkotorásta az ajánló levelet és miután meglelte, göresösen szorongatta ujjai között.

Olyan reszketéggé vonaglott át testén, mint a milyen akkor szállja meg az embert, ha ismeretlen házhoz megy bemutatkozóra.

Bizonytalanul lépegetett, mintha szédült volna. Ugyan milyen népség? Milyen az ember? az asszony? Hát az a lurkó, a kit tanítani fog? Bizonyosan egy Mephistó kis kiadásban...

Sokáig szötte volna gondolatait, ha az ut nem let volna oly félelmetes-en rövid. A tiellenes szép, sudár ház volt. Nézte a házszámot, pro 76.

— Ez az — mormogta fogai között és belépett a nagy ives ajtón.

Böngészni kezdte tovább a címet: I. melet, 6. ajtó.

Ingatag léptekkel mászott, vánszorgott fel a lépcsőkön. Végre célhoz ért.

Lázasan dobogó szívvél állt meg az ajtóban. Hát ez lesz az a pokol, a hol ő keserveven fogja leörülni elete percét? It fog ő anyilódni, ennek a tudj! Isten milyen vipera-természettű asszonynak a zsarnokoskodása alatt!... gondolta magában...

Hirtelen, talán anélkül, hogy észrevette volna, egészen önkéntlenül koccogtatott az ajtón.

Hangos „szabad” hallászót belülről.

Megremegett. Hátha még se lépne be, talán jobb volna visszafordulni... De győzött az önértet, az akarat. Mit?... Azért is. Ha mingyárt „golya” is. Mutatni kell. Előre!

Megnyomta a kilincset s az ajtó halkán, nesztelenül feltárult. Bena volt.

Egy muzulmánhoz méltó alázatossággal hajlott meg, kezet csókolt a fejle közéledő urnónek és bemutatkozván, előadta mondanivalóját. A lámpaláz mintha alábbhagyott volna.

— Nagyon örülünk, kedves Hangay ur, már irta unokabátyám, hogy önt ajánlja, mint szorgalmas, törekvő fiatalembert... Tessék csak helyet foglalni. A férjem nincs houn, majd különben megbeszéljük ő vele is a dolgot.

A csinosan bebutorozott szobában nem volt más, mint Galambos Viktoré, Galambos Viktor postaigazgatósági tanácsos neje.

Galambosné azok közül az asszonyok közül való volt, a kikre azt mondják, hogy „örökfiatalok.”

Jóllehet már a 40 felé közeledett, az idő nem vont ráncokat homlokára. Érdekes, halovány ar-

cához nagyon jól illettek izzó, fekete szemei, a melyek türegükben folytonosan nyugtalankodtak.

Középmagas, kissé erőstejtű, telidomu, nagyon csinos nő volt. — Modora tulásgoson szerette reméltó, úgy hogy Hangay az előbb táplált alapítást rögtön leküzdötte magában.

— Ide, az ottománra tessék leülni, ez sokkal kényelmesebb — mondá Galambosné kedvesen.

— Kiszitland, közszönm, majd csak... hebegte Hangay Béla, de be sem fejezhette, mert az asszony gyengéden megfogta karját és az ottománra, maga mellé ültette.

Béla csak félre, lopva pislantott leendő „zsarnokára” — miat ő hitte — de mindinkább úgy vette észre, hogy ez a nő kevésbé zsarnok-természettű. Kezdett magának szemrehányást tenni, hogy hogyan is jutott olyan badarsággal az eszébe... Tetézett neki.

Most, mikor ily közel állt urához, a midőn érezte meleg lehelétét, olyan édes-bús érzés hatotta át. Fázott is, meg melegje is volt. Végre az asszony fele fordult és — mint a kit a hideg ráz, — remegő hangon rátért a rideg prózára.

— Nagysága kérem, ha szabadna tudnom, hány tanítványt is kapok én?

— Csak egyet Hangay ur — felelt kacagva az asszony, a mely kacagás oly kellemesen és mégis tájadalmasan érinté a filozoptert.

— Csak egyet bizony, a kivel azt hiszem, nem lesz sok dolga. Nagyon jó gyerek és ártatlan, mint a lilium. Most végezte el a 4. polgári de nagyon szeretném, ha letenné a vizsgálatot a latinból, hogy a gimnásiumba adhasam: Szorgalmas, ügyekvő kis leány ám. Eddig a „Ranold”-be járt, de, Isten tudja: nem szeretem oda járni. S erre az „Isten tudjára” futorított egyet az arcán, a mely grimasz pompásan „állt neki.”

A „kis leány” szókra, mintha a guta keringette volna az instruktort. Hát ő leányt tanítson, a ki már 4 polgári! — elvezette ő, a ki eddig a leányokra rá sem hederített, ő tanítson leányt. Brrr! Milyen ironiája a végzetnek!

Az asszony folytatá:

— Kedves Hangay, ön tehát majd 6-7-ig, esetleg 8-ig fogja tanítani a lányomat naponkint. Egyébként tudja, hogy ezért ebédet fog kapni. Majd meglátja, milyen jó ebédeket eszünk. Maga mindig meymondja, hogy mit szeret, aztán a szakácsné azt fogja csinálni... Csak megleszünk ám szépen... Az uram az alig van náha itthon.

Epp csakhog eszik, még alszik... Szegény bizony már öreg is, de azért csak el-ellátogat a kávéházakba. El-eltarokkoznak, sok-szor éjféli émulik, mire haza ér. Nagyon csendes ember... De... pardon!... most jut eszembe, hogy a tanítványát még be se mutattam. No, rögtön hozom... és nagyon kacéruul mosolygott hozzá.

Béla háta megborongott ettől az indiacrét mosolygástól.

Elkezdett a helyén fészkelődni. Feszének találta a helyzetet és most ébredt csak annak tudására, hogy ő tulajdonképpen még alig mondott egy-két szót.

— No, ha bejön az a kis leány, akkor..... vigasztalódott.

Uristen! milyen is lehet. Vajjon szép-e mint-Semiramis, vagy csak csinos. Rut!... erre nem is mert gondolni. Ilyen szép asszonynak csunya lánya?... Abszurdum.

Zajtalanul nyílt fel egy szőnyegajtó.

Ketten léptek be rajta. Az anya és — győnyörtséges leánya.

Udvariasan ugrott fel helyéről. Anyai ideje sem maradt, hogy jól megnézze. Szemérmétesen eléje állt és elpötyögte azt a uelány szót...

Azután a chablon: „Örülök, hogy van szerencém!”

Valóban a filozopterrel az történt, a mi talán sohasem... Lázás szívdobogást érzett... Forgott vele a szoba...

Valami szokatlan forróság lüktetett ereiben... Mintha idegátalmak győrtették volna.

Hát ez a leányt, ezt a junói terméttű teremést fogja ő tanítani? O vele fog egy asztalnál ülni? Az ő dolgozatait fogja javítani?

Hihetetlenül tünt fel előtte.

— Ime! a leányom, Jolán, a világ legjobb, legártatlanabb diákja.

Es ismét az a hamiskás mosoly, de ezuttal Jolán ajkán is.

Béla ur megrészegedett a kéjtől. Szólni szeretett volna... A torka egészen összeszorult. Hang nem jött belőle.

Es most Galambosné egy halatlan csinyra határozta el magát.

Jolánt Béla mellé ültette a kerovetre és — kiment.

— Csak mulla-sanak jól, legott itt leszek...

Béla homlokáú izzadság gyöngyözött. Mivel kezdje meg a beszédét? Ah! egy alkalmas téma.

— Nagysád kérem, a mint kedves mamája említette, kegyed 4 polgári végzett?

— Igen, — szót kellettől a leány, mint a kinek nem a szájaize szerint beszélnek.

— Tehát most a gimnásiumba méltóztatik menni?

— Igen, — hangzott a laconicus és épp oly száraz felelet.

— Ugyebár, kegyetek a magyarirodalmat is átvették en detailé?

— Igen, — viszonzá Jolán — mialatt picit, bársnyos ujjával köbje csipkét között babrált.

Béla elhallgatott. Valami jóleső gondolat cikázott át agyán, a mely örömet kelteit lelkében.

Végre tehát ez olyan, neki megfelelő temperamentum?

Csendes. Hallgatag — és természetesen phlegmatikus is.

De Jolán nem igen kedvelte a némaságot és csakhamar ő maga törté meg a csendet.

— Mondja csak, Hangay ur (és ibolyakét szemével átható pillantást mért rá) ön ugyebár, jogász? Mert tudtommal a juristák szoktak instruktorkodni.

— Oh nem, nagysád, én filozopter vagyok — szót szemeslőtv, ámatagon Béla.

— Ejnye! Ká! Miért nem ment joghallgató-nak? Azok mind oly jovialis gyerekek. Egpár jouron találkoztam velük, hanem mondhatom, pompásan tudnak mulatni. Izzi „jeunesse”-oré, mint Benickyné szokta mondani.

Béla hátán hideg áram rezgett át.

Hiszen ez nem olyan, mint a milyennek ő gondolta. A jogászokat per „gyerekek” titulálja. Mi lesz ebből? Ugy érezte, hogy valamit neki is kell felelni.

— Bocsánat, nagysád, a filozopterek közt is vannak ilyenek. Csak hogy mi kevesebben vagyunk mint ők. Magam is jogásznak készültem, de tudja a Mindesható, nagy idealista vagyok, oszt nem fér össze a természetemmel.

— Ah!... ön idealista? Gratulálok. Es aranyos, puha kacóját kézfogásra nyújtotta. Derekasán, városi pajzansággal szorította meg az ifjú jéghideg kezét.

Erre Béla valamit mormogott, valami olyasmit, hogy „közszönm” és kezdett fészkelődni...

Véltelenül hosszúnak tünt fel előtte az idő.

— Nagysád, kérem szépen, ha nem veszi zokos, de uekem távozoqom kell már, mert.....

Nem fejezhette be, mert Jolán dúcásán, bár gyengéden megérintette vállát e szavakkal:

— Ugyan persze. Majd mindjárt. Vagy unatkozik? Várjon, eljátszom magának egy couplet-t; ismeri? „A ki a tisztre rákacsint...”

Mielőtt tagadó választ adhatott volna Béla, már javában szót a zongora.

A szegény filozopter még mindig érezte azt a finom érintést és nem tudta észszel felérni, hogy lehet ily vakmerőségre vetemedni? Egy 16 éves leány megérintésen egy 20 éves ifjut. Azután megszorongatta a kezét... Es most a harmadik égbekialtó bűn, szerelmes, illetőleg szerelemről szóló chansonetto... Ugy érezte, hogy minden haja égre emelkedik.

Elnézte a bájos leányt. Milyen tölséges alak. Kifejlett idomok. Leheletszerűt pir az alabastrom-féhar arcon... Véltelenül szeme a pedálra tévedt, a hol a kis selyempapucsóló elővillant egy picit, feketecharisnyás láb... egészen a bokáig... Milyen formás!...

Felkapta tekintetét, nehogy elkárhozók.

A couplet véget ért. O tapsolt. A bon ton-nal nem igen törődött. Hát fogta a cilinderét és készült!

Jolán odaugrott. Elvette tőle, felöltőjét levette vele és le kellett ülnie. Ott maradt va-csorán...

Mintha tükrön ült volna...

Vége 10 óra felé elmenekülhetett. Milyen megkönnyebbülten lélekkelt fel, mikor leülhetett fesztelenül garcon-szobájában.....

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.

Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Henneberg-selyem 75 krtól

4 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha követlen gyárából rendelitnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámentesen, valamint hához szállítva, — mintákat pedig postafordultáva küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállító) **Zürichben.** (1)
Magyarlevelez és. Svájcha kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Kérdezzük meg a házirosvost!

KRONDORFI SAVANYÚVIZ

mint

GYÓGYITAL

minden hurutos bántalmaknál

legjobban ajánlva.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

ACHAIA PATRAS Görög borai.

Vezérképviselőség

Osztrák-Magyarország részére

C. J. SCHRAUTH.

Bécs, IX. Frankgasse 4.

Raktár Nagy-Kanizsán:

Neu és Klein cég

283-6 csemegakereskedésében.

Phönix-Kenőcs

a stuttgarteri közegészség-ügyi és betegápolási kiállításán 1890-ben érdemet nyert, orvosi véleményezés és a közönség levelek ezrei szerint kitűnőnek — elismerve. A egyedül létező, kipróbált

és ártalmatlan szer, sűrű és gazdag hajnöves előmozdítására hűgynél és uraknál, a haj kihullása és a korpa képződés megátá-ára; egészen fiatal embereknél erőteljes bajszot létesít. — Jótállás az eredmény- és ártalmatlanságért. Tégely 80 kr., postán küldve vagy utáuvétellel 90 kr. **K. Hoppe Wien, I. Wipplingerstrasse 14.** 163-26

Amerikai zsebórák.

Jótállás-a', hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ara d-ranonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi svájcei gyártmány, sok kiállításán kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megmen. Tartós és pénz-megtakarító.

295-30 Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacceből vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLAK SANDOR főbizományosnál
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyeu küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására

szépitésére és finomítására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.
— Fehér, rózsaszín, és sárga —

vagyilag analýzát és ajánlva Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. taxár által Bécsben. Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB

Ir. udvari tollette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.
Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszerárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégekénél.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.

Utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezel, a megromlott és hibás véralaktrészt eltávolítja (a mi az egészség-füföltétele), gyorsan és biztosan megastunteti a gyomor-baj, és p. étvágytalanságot, savanyu főhőfőgőmet, hányási inger, gyomor- és hasbántalmat, gyómörgőrcsőt, a gyomor túlerhelését étellel, nyálkásodást, vértululást, hámorholdákat, női bántalmakat, belbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. ROSA-fele életbalszam

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés- és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolyar és genyedséknél, továbbá körömgenyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és láb ujjakon, keményedésekénél, daganatoknál, mirigydaganatoknál, holttestem képsődéseknél stb. 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógysz.-től Prágában 203-III.

Ki az emésztése minden munkáját új életre serkenti egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált háziszser.
I üveg 50 kr., kettős üveg 1 forint.
Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt.
Dobozban 25 és 35 krajcárjával.
Postán 6 krral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszerárától és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balszam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletes védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap!
Elismerő levelek ezrel rendelkezésre állanak.
Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszerárban, Egger A. gyógyszer.-ban, Thalmyer és Seitz, Kochmeister utóda

Főraktár a kszítón **B. Fragner** Apotheke „zum schwarzen Adler“ in Prag, Eck der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal. 281-28

280. sz. V 1898.

305-1

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, fölölegesen tehát sántalotaj vagy oopálva balzsammal kíséretezni, mert azok csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszer-tára Budapest,

V., Nagykorona-utca 23. (Szőehenyi-lér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszer-tárban.

54/322 Postal megrendelések címe:

Zoltán gyógyszer-tára Budapest

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Práger Béla gyógyszer-tárban.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a letenyei kir. járásbírótság V 136/1/1898. számú végzése által Pollák Sámuel nagykanizsai lakos végrehajtató javára Zalabéri Samu bánok-szentgyörgyi lakos ellen 35 frt tőke, ennek 1898. év június hó 1 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 31 frt 05 kr. perköltség köve-telés erejéig, a lefizetett 35 frtnak beszámításával elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefo. lalt és 333 frtra becsült házi butor, ló, kocsi és tűzifából álló ingóságok nyilvános árverés uján eladottnak.

Mely árverésnek a V.136/2/1898 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis Bánok-szentgyörgyön alperes lakásánál leendő esz-közlésére

1898. évi október hó 18 ik napjának d. e. 11 órája

határidőül kitzetetik s ahhoz a venni szándéko-zók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladottni fognak.

Az előrverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén, 1898. évi szept. hó 28. napján.

SCHMIDT JANOS
kir. bir. végrehajtó.

Pannonia szálloda
Budapest. VIII., Kerepesi ut 7.

Ezennel bátorokodom 30 év óta fennálló és a legjobb hírnevnek örvendő szállodámat igen tisztelt vendégeim, barátaim és a nagy-érdemű utazó közönség szives emlékeztetőbe idézni, mely a város közepén, közvetlen a nemzeti színház mellé, a villamos vasut mentén fekszik s mely az újabb kor igényeinek megfelelően a legnagyobb kényelemmel van berendezve, kizárólag villamos világítással villanyos személyfelhúzóval, olvasó- és társalgó-termeivel és fürdőivel, minden meg-kívánható kényelmet nyújt.

Egyidejűleg van ezrecesem ezennel tudomásul hozni, hogy az ezideig bérbe adva volt szálloda áttermi és kávéház vezetését saját kezelem alá vettem s azokat szerényesen fogom vezetni, az összes helyi-ségeket a legdiszesebben és legezészerűb-ben átalakítottam, úgy, hogy most már lakodalmak, társas ebédek, vacsorák és egyéb ünnepek megtartására kisebb és nagyobb legizlésebben berendezett és tel-jesen elkülönített helyiségek állanak ren-delkezésre

Valamint eddigelő tőtrékvésem oda irányult, hogy igen tisztelt vendégeimet minden tekintetben tökéletesen kielégítem, úgy továbbra is mindent elfogok követni, hogy bármely kívánságnak tölem lehetőleg eleget tehessek.

Fentiekből kifolyólag bátorokodom helyi-ségeimet becses figyelmébe ajánlani s mi-nel gyakoribb látogatását kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Glück Frigyes

a Pannonia-szálloda tulajdonosa.

Gummi és halhólyag

elsőrangú orvosi tekintélyek nyilatkozatai szerint a legmegbízhatóbb és feltétlenül ártalmatlan öv-szer urak és hölgyek számára.

Ára tucatanként eredeti párisi csomagolásban:

Gummi, elsőrendű gyártmány . . . 0.80 6. frtig

Halhólyag kiváló finom minőség . . . 2.— 3.— "

Capottes americans (rövid) . . . 2.— 5.— "

Gyűjtemény uraknak igen célszerűen dobozokban összeállítva . . . 3.— 10.— "

Suspensorium . . . 0.50 3.— "

Párisi női szivacska (Safety Sponges) 2— 6.— "

Irrigator teljesen felszerelve . . . 1.80 5.— "

Eredeti tessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerint . . . 1.80 2.50 "

Veselő hozná külön . . . 1.50 "

„Diana-öv”, szab. havibaj el. köt. 3.50 5.— "

(minden hölgynek nélkülözhetetlen.)

Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl:

Keleti J.

cs. és kir. orvos, sebészeti mű és kötszer-gyáros. 241—14

(Alapít. 1878.) **Budapestben,** (Alapít. 1878.)

IV. Koronaherezeg-utca 17.

Árjegyzék ingyen es bérmentve.

Építésszek, építőmesterek, és háztulajdonosok figyelmébe ajánlja gyártmányát az

ELSŐ MAGYAR

„SCAGLIOL” ÉPÍTŐ-LEMEZ GYÁR

TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakó-házak, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezek átalakításánál kiválóan alkalmas.

Tűz és fagymentes, teljesen száraz mennyeze-tek, boltozatok, kerítésfalak válaszfalak, kémény és szellőztető csövekhez alkalmas, gomba féreg és sa-létrom mentes anyag.

Új, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer. Magyarazó füzetek és egyes anyagok áraí díjtalanul kütidetnek.

0-41

Szaboda Gyula, építész.

Fák
gyümölcs-, uti-fasor és díszfák. legjobb fajok, szép erőstörzsek. Készlet sok ezer példányban. Diszbokrok. Olcsó árak. — Kérjen ár-jegyzéket.
Meyne János,
faiskola-tulajdonos,
Sopron.
278—10

WEISER J. C.
Az ezredéves kiállításon az arany érdemkereszttel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.
Az ezredéves kiállításon az arany érdemkereszttel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.
Tudomására hozza a n. é. gazdaközönségnek, hogy

Magyarország legjobb sorvetőgépe a Zala-Drill

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október hóban Klabóren rendezett nemzetközi vetőgépversenyen a legelső díjjal, az állami aranyérmével és az 1897 szept. hóban Lévan megtartott vetőgépversenyen a legelső díjja: „nagy üzemre” aranyérmével tüntetett ki.

ajánlja szab. kiváltható kapacuklyókkal ellátott

ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit

Felülmulthatatlanok az egytetemes és kétszaru acélokak, az egytetemes akékhez alkalmazható összes felszerelvények összes talajmívelő eszközök s szénagyújtók, darálók s egyéb gazdasági gépek

Felhívom a n. é. gazdaközönség figyelmét a legjobb amerikai „Planet jr” rendszer egykereklü kézi répakapáló és töltőgető eszközökre, melylyel a répakapálásnál és töltésnél óriás megtakarítás érhető el.

Árjegyzék ingyen es bérmentve.

Tűzifa-eladás.

A rakhely felhagyása miatt a Zerkovitz-féle telken levő tűzifa-készletet a következő **eszálított árak mellett** adom el:

I-ső osztályu búkk/a-hasáb 12 forint
II-od " " " " 11 "

meterölenként házhoz szállítva.

Megrendelések irodámban fogadjának el.

298 - 3

Goldstein I.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Nagy-Kanizsán.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Váltóüzlete

RÉSZVÉNY 15 MILLIOFRT TÖKE

TARTALEK ALAP 11. MILLIO 300.000 FRT

Dorottya-utca 1. BUDAPEST Gizella-tér sarkán.

A NÁLUNK VÁSÁROLT
eredeti sorsjegyek
az
intézetünk bélyegzőjével
vannak ellátva.

HÚZÁS 1898. NOVEMBER 17. és 18-án.

Az eddig mutatkozó s minden várakozást felülmuló kedvező húzásai eredménye... melynek nagy része ép a mi feleinknek jutott — indít bennünket arra, hogy felhívjuk a figyelmet a most kezdődő

3-ik magy. kir. szab. osztályosorsjátékra

A játéktervezet vizsgálásánál mindenki feltétlenül meggyőződik arról, hogy ezen sorsjáték a legnagyobb nyerési esélyeket nyújtja.

A kibocsátott **100,000** drb sorsjegyből feltétlenül nyer **50.000** drb, tehát a fele.

A 3-ik sorsjáték egymást követő 6 osztályában összesen

13 MILLIO 160.000 korona

sorsoltatik ki, mely kizárólag a résztvevőknek jut.

A főnyeremény szerencsés esetben

1.000,000 (egy millió) korona.

A kiválóan előnyös és nyerési esélyekben bővelkedő játéktervezet folytán a magy. osztályosorsjátékot a külföldön is nagyon kedvelik és oly élénk az érdeklődés, hogy készletünk már nemsokára ki lesz merítve.

A ki tehát a most kezdődő III. magy. kir. osztályosorsjáték nyereményeiben részesedni kíván, szíveskedjék megbízását **haladéktalanul** hozzánk juttatni, mint-hogy sorsjegyeinket rendszerint már jóval a húzás előtt eladtuk.

A megbízás vétele után — a mennyiben készletünk tart — azonnal megküldjük a rendelt sorsjegyet.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletének
osztályosorsjáték-osztálya.

NÁLUNK
vásárolt magyar osztály-
sorsjegyekre körülbelül
2 MILLIO
KORONÁT
NYERTEK!

Csak oly
nyerő-sorsjegyeket
váltunk be,
melyek nálunk vásároltattak.

Mi
== csak hivatalos ==
sorsolási jegyzéket
küldünk szét és pedig
mindjárt megjelenése után
felosztás nélkül.

Az első osztályu sorsjegyek árai:

Egy egész	frt 6.—
Egy fél	frt 3.—
Egy negyed	frt 1.50
Egy nyolczad	frt .75

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értékesni lehet naponta kint d. n. 4—5 óra közt.

de intézendő a lap eszellemi részére vonatkozó minden közlemény

Kiadóhivatal:

Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer; vasárnap s csütörtökön.

SZLOPIZETESI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (8 írt — kr)
Félévre 6 korona (8 írt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 írt 80 kr)

Nyitlár pótlóira 10 krajcár.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedéséig intézkedések.

Bármentetlen levelet csak ismert kezeltől fogadjunk el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök, október 20.

A parlamentárizmus ellenségei.

Olyan hirtelenséggel, mely a legkomo-lyabb következtetéseket engedi levonni fontos és nem kicsinylendő eseményekre, következik egyik parlamenti helyzet a másik után és egész barrikáddá tornyosulnak, mely az ügyek rendes menetét megátolja és szabálytá teszi a szabálytalanságot. Az utolsó napok krónikáját kellene megírunk, ha érdem szerint méltatni akarnók mindamaz eseményeket, melyek oda hatnak, hogy élére állítsák a magyar parlamenti helyzetet, de ebben a krónikában a legcsekélyebb indokát sem találhatná meg az olvasó annak az eljárásnak, melylyel az ellenék minden eltagadható ok nélkül a legfurcsább obstrukciós jelenetek színhelyévé teszi a magyar országgyűlést. Mert hiába tagadják, — benne vagyunk az obstrukcióban.

A képviselőház előtt egy lokális természetű törvényjavaslat fekszik, mely a fővárosra nézve égető érdekekkel bír s már évek óta számtalan sürgetés tárgya: a Margit-szigetnek a főváros mindkét részével való összekötéséről szóló törvényjavaslat.

Sürgős volta dacára e törvényjavaslatlall Isten a megmondhatója, mikor foglalkozhatik a képviselőház.

Az egész országra nézve a legnagyobb közgazdasági fontossággal bír az a törvényjavaslat, mely a városok és községek kártalanításáról intézkedik a fogyasztási adók új rendje alkalmából. Tetemes bevételek elmaradása folytán számos város és község háztartása elveszti a régi egyensúlyt, az ellenék pedig megakadályozza a kormányt abban, hogy a kártalanítás módjának megállapítása által ezt az egyensúlyt ismét helyreállítsa.

De valamennyinél is fontosabb az a törvényjavaslat, melyet dr. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter terjesztett a képviselőház elé s melyben négy millió forintot kér iskolaépítésre. Ezt a törvényjavaslatot, mely Magyarországra nézve a legnagyobb kulturális fontossággal bír, szintén az obstrukció tárgyává teszi az ellenék. Nos hát végezzék el az urak saját lelkiismeretükkel, vajjon helyes dolog-e Magyarországot súlyos pénzügyi bonyodalmakba dönteni és egy olyan kulturális akció jótét-

ményeitől megfosztani, melynél fontosabbat 1867 óta még egy kormány sem vett fogantatba

Miután e tényeket konstataáltuk és a képviselőház szombati ülésének jeleneteit emlékezetünkbe visszaidézzük, hiába keresünk okokat, melyek az ellenék eljárását csak látszólag is indokolnák.

Vagy talán az indemnitás lenne az ok az ellenék obstrukciós lázának?

A kormány az érintett törvényjavaslatok sürgős elintézését az ország érdekében állónak tartja, de a kiegyezési javaslatokat is még a folyó évben törvényerőre kell emelni, és így ebben az évben előreláthatólag már nem marad idő a magyar képviselőházban rendesen igen hosszadalmas költségvetési vitára.

Hogy az államügyek menete fennakadást ne szenvedjen, szükségesnek tartotta a kormány, hogy indemnitást kérjen, melynek alapján a jövő év első harmadában az ideji költségvetés kereteiben kormányozza az országot. A kiegyezési vita alkalmára minden kényszerrel s minden kényszerhelyzetet ki akartak kerülni.

TÁRCA.

A kalauz.

A határzeleli vasuti állomáson az utasok ide-oda futkoztak. Négy-öt gyorsított lépésekkel ügykezett a pénztárhoz jegyet váltani; egy másik csapat a máhái után tudakozódott; amott néhányan a hordarokkal veszekedtek. Mindenfelé zaj, zibongás töltötte be a nagy állomás zegét, zugát

Ez alatt a vonatok érkezését jelző villamos csengő szakadatlanul csilingelt s künn a Perronon föl-alá szaladgáltak a kalauzok. Olyanon voltak a villam kékes fénye mellett, mint egy-egy surranó kitértet

A gyorsvonal indulását jelezték Magyarország felé. Az utasok siettek elfoglalni a nyitott kocsiszakaszkokat

Az első-osztályú kocsiszakaszkba csak egy utas szállott be. Magas, napbarnított arcú úri ember, amerikaiás öltözetben. Körülbelül harminc éves lehetett.

A vonat megindult.

Az elegans uras egy amerikai lapot vet elő és ülésén kényelmesen elhelyezkedve, olvasgatni kezdett.

Belépett a kalauz s ahogy már a vasuti kalauzok szokták, éles szemmel nézett az elegans

utásra; kissé meghajolt s németül kérte tőle a jegyet.

Az utas a hang hallatára szinte megdöbbenve nézett a kalauzra s élesen vizsgálta arcát, mi alatt a jegyet átnyújtotta. Aztán megszólította magyarul:

— Hány óraker érünk Budapestre?

Most meg a kalauz nézett meglepetten az utasra; csodálkozott, hogy elég tisztá magyarsággal beszél egy amerikai utas.

— Röggel, hét óra harminc perckor.

— Köszönöm. Azt hiszem, kényelmesen utazhatom odáig.

— I. en. Első-osztályú utas nem igen szokott erre a vonatra szállni. Ugy látszik: az éjjeli utazást kissé kényelmetlennek találják.

— Régóta jár ön ezen a vonalon?

— Hármévtől óta.

— Szép idő. Most hány éves?

— Ötvenöt.

— Mindig ezen a vonalon utazott?

— Husz éve. Koromban lettem kalauz. Csapán öt évet töltöttem más vona-on teher- és személyvonatok mellett. Aztán ide osztottak be a személyvonatokhoz. Husz év óta szakadatlanul a gyorsvonatokat kísérem. Nemsokára penzióba megyek.

— Csodálom, hogy ilyen hosszú szolgálat után előbbre nem lép ették önt.

— Ahhoz vagy szerencse vagy protekció kellett volna kérem aláírás.

— Van családja?

— Van bizony. Eleggé megáldott az Isten.

Hat gyermekem van.

— Nagyk már?

— A legidősebb bizony most már embernyi ember volna, ha élne.

— Meghalt?

— Azt csak a jó Isten tudja. Tizenöt év a korában eltűnt, nyoma veszett. Sohasem tudtuk megtalálni. Mesterségre adtuk. Kicsit bizony szigorú volt a mestere. A fiu egyszer megszóktott tőle; de én újra visszavittem hozzá. Bár az vitt-m volna. A fiu megint megszóktott. Akkor már nem jött haza, hanem talán a Dunába ugrott.

Az öt ölt kalauz mélyen sóhajtott és szeméi fényesebbek lettek a beléjük lopódott könnyektől.

Az utas két ezüst forintot csusztatott a kalauz markába s tudatta vele, hogy aludni szeretne; há lehet, ne tegyen abba a kocsiszakaszkba utast.

A kalauz meghajolt és távozott.

Künn azonban a kocsifolyosóján kissé megállott és a betett ajtó ablakán át kémlelte az amerikaiás öltözött utast.

Ho-szu kalauzi pályáján megtanulta, hogy ezek az amerikaiás öltözött magyar utasok, különösen, ha a borraváló dolgában is gavalléros

TORONTÁLI SZÖNYEGGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Egyedüli Magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel csomózott szmírna szőnyegeket, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boudoir- és uriszobák részére mindenféle nagyság és stílusban, bármely rajz szerint: hollandi futószőnyegeket, kalotti (karamani) függőnyöket, torontáli szierr szőnyegeket (Tyllin), terítőket, függőnyöket, divánátvetőket stb. részére. 292-20

Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Andrásy-ut 4. szám.

Duszan felszerelt raktár mindennemű, a szőnyeg-szakmába vágó cikkekben, u. m. olcsóbb fajtaú szőnyegek, függőnyök, terítők, takarók, ablakvédők szoba és lépkörök

Honi Ipar.

Honi Ipar.

A kormány átgondolt és végtelen fontos munkaprogramjával az ellenzék obstrukciót állít szembe, mely károsítja az ország legkiválóbb érdekeit és megássa a magyar parlamentarizmus sirját.

De végre is nem abban áll a rendes parlamentarizmus, hogy a többség az állam életkérdéseiben a kisebbség akaratát magára engedje tukmálni és minden ellenzés mellett, melyet gyakorolni az ellenzék jogosult, sőt köteles, sem mehet a dolog annyira, hogy beláthatlan zavarokba döntse az országot és oly terheket és visszasságokat zúdítson a nyakába, melyért sem lelkiismerete, sem választói előtt nem lenne képes felelni.

Ilyen parlamenti helyzetben lép gróf Apponyi Albert beszámoló beszéddel jázberényi választói elé és nem proklamálja ugyan az obstrukciót, de a végsőig menő opozíciót igen, midőn oly követeléseket érvényesít, melyek a jogosultság legkisebb látszata nélkül a vitába dobatván, conditio sine qua non gyanánt állanak, hogy elfogadható ürügye legyen az obstrukció-barát eljárásra.

Apponyi a közös vámterület híve, a javaslatok előnyeit is kénytelen volt választói előtt elismerni; de ő csak 1900 ig akar kiegyezést, a kormányok pedig 10 évre akarnak szerződni. Ime, az igazi Apponyizmus!

Ha báró Bánffy kormánya kész lett volna az osztrák sürgetésnek engedni és az osztrák kormánnyal rövid lejáratú kiegyezést kötni, bizonyonnyal Apponyi lett volna az első, a ki meg akarta volna kimélni az országot a hamar megújuló kiegyezési tárgyalások izalmaitól és 10 évre szóló szerződést követelt volna.

Bármint alakuljanak az ügyek a magyar parlamentben, azt hisszük, hogy nincs messze az az idő, amikor az ország ellenzéki választói hivatva lesznek nyomást gyakorol-

olni parlamenti képviselőikre, a magyar parlamentarizmus sirásóira, hogy legalább a parlamentarizmus és az alkotmányosság megmenessék.

A vármegye házából.

A megyei közigazgatási bizottság október havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklété alatt f. hó 11-én tartotta.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiban a vármegye területén szeptember hónapban előfordult eseményekről felolvasatván, helyesléleg tudomásul vétetett.

Az alispáni jelentés kapcsán a vármegye alispánja megbízott, hogy a vármegye területén létező, jóváhagyott alapszabályok alapján működő birteljegyzésekről kimutatást készítsen és azt terjessze be.

A csabrendeki anyakönyvvezető tiszteletdíjának 300 forintra való felemelése tárgyában benyújtott kérvényt a járási főszolgabíró és az anyakönyvi felügyelő véleménye jelentése alapján pártolólággal terjeszti fel a bizottság a belügyminiszterhez. Hasonlóan pártolólággal terjeszti fel a bizottság Harics Károly abbéi kérelmét, hogy a muracsányi anyakönyvvezető elhalálozása folytán az anyakönyvvezetői helyettesítésének tartására a megfelelő tiszteletdíj számára kiutaltassék.

Zala-Szent-Gróthon második anyakönyvvezetői helyettesi állás szervezése tárgyában benyújtott kérvény véleményes jelentés tétel végett kiadatik az anyakönyvi felügyelőnek.

Keszthelyen 200 for. Nagy-Lengyeiben 100 for. tiszteletdíj mellett anyakönyvvezetői helyettesi állások szervezését a miniszterium engedélyezvén, a járási főszolgabírókat felhívja a bizottság, hogy a szóban forgó anyakönyvvezetői helyettesítési állás betöltésére nézve tegyenek javaslatot.

Redics község kérelmére a Csáktornya-ukki h. é. vasút utstélen a hely-zini szemlélet a közigazgatási bizottság elrendelte; mert a M. Á. vasút igazgatóságának jelentése szerint a viz lefolyásának biztosítását iránt a község kérelme alapos és a szemlére ke-beleből Hácky Kálmán bizottsági tagot küldötte ki.

Mittermayer József szent-gróthi lakos kérelmére, hogy a vonat mentén a főtávtalon belül épületek állíthasson, a bizottság a helyszíni szemlélet elrendelte s ke-beleből Barca László bizottsági tagot küldötte ki.

A kereskedelemügyi miniszter tudatja, hogy az államutakra az 1899-1904. években szükséges kavicsszállítás tárgyában az árlejtést október hó 20. ára 10 for. te ki. A bizottság az árverésre sajtó közöletére Hácky Kálmán tagot küldötte ki.

Olvastatott a kereskedelemügyi miniszter rendelete, melyben gróf Batthyány József és társainak

kérelmére tudatja, hogy a Szent Gróth-beaton-szent-györgyi h. é. vasút vonalon a menetrendet a kényvesben foglalt kívánság szerint nem lehet megváltoztatni. A miniszter rendelete másolatában érdekelteknek azzal adatik ki, hogy a menetrendnek celszrőbb átalakítása iránt a bizottság újabbán tett a miniszterhez előterjesztést.

Az állampépítészeti hivatal megbízottal megfelelő intézkedés tételére az iránt, hogy az utakon a kavics prizmak az ut egyik oldalán helyeztet-senek el, még pedig az árok mellet.

A kereskedelemügyi miniszter a bizottság felirattal megkérési, hogy utastítsa a délvasút igazgatóságát, miszerint az üzleti szabályok pontos betartása mellett a vonatok megérkezése után szokásba vett kocsitolatások miatt Csáktornya-n a közönség a vonat megérkezése után nem mehet keresztül a pályatesten.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint hivatalból felterjesztettek az áll. iskolai tanítók okmányait az 1893. évi 26. t. c. alapján öket megillető ötdéves pótlek ügyében. A miniszter Csabrendek képviselőtestületének az iskola és ovoda építésére vonatkozó legutolsó megállapodása kapcsán elrendelte a képviselő testületi ülés jegyzőkönyvének felterjesztését. — Két új tanítói állás szerveztetett a zala-egereszei áll. elemi iskolánál és párhuzamos első osztály nyitottat a nagy-kanizsai községi polgári leányiskolánál. — Meglátogatta a zala-szent-lászlói, gyűlevézi, senei és vindornya-szőlői r. k. iskolákat. — Személyesen tárgyalt Zala-Koppányban a községi iskola államosítása tárgyában. — Meglátogatta a vindornya-laki, zala-szántói, rezi és vindornya-foki r. k. iskolákat. — Petőhenyén az előjáróságot személyesen kötelezte a második tanteremnek tavaszi kiépítésére; ugyanakkor meglátogatta a szent-iváni r. k. iskolát is. — Tárgyalta Zánkán a főbíróval az állami iskola több sz. mélyi és dologi ügyeit. — Meglátogatta a főbíróval a gyula-keszi és diszeli r. k. iskolát; úgy itt, mint egyébtől közvetlenül is intézkedvén a szorgalmi idő pontos elkezdése, az iskola belső élete és sürgebbébb dologi ügyekben. — A zala-egereszei gazdasági ismételő iskola ügyében a földmívelésügyi miniszter ki-küldöttjének meghallgatása céljából értekezletet tartott az érdekelte városi és iskolai hatóságokkal. — Megtekintette a tapolcai állami polgári főiskolánál a város által sok áldozatkésséggel és kiváló izléssel emelt új épületét. — Ugyanitt a városi iskolai érdekeltséggel a gazdasági ismételő iskola szervezése felől értekezett; megtekintette egyuttal a tapolcai iparos tanoncisiskolát.

Sümegh város felelőse az ötdéves korpólek fedezésére államsegély elnyerése tárgyában a miniszterhez felterjesztetik, az iskolát fenntartó közönség pedig felhívatik, hogy tekintettel az ötdéves korpólek esedékes voltára, az végleges lebonyolítás az érdekelte tanítóknak kiszolgáltatassa.

Kir. tanfelügyelőek jelentése a stridól, zánkai

knak, — midőig nagyon gyanusak. Föltette magában, hogy szemmel fogja kísérni.

Az ablakon láta, hogy derekáról egy revolver csatolt le; azt szíjjánál fogva a podgyász-tartó hálózat vasához csatolta. Azután egy másik övet csatolt le derekáról s megvizsgálja annak a tartalmát.

A kalauz lázban érő szemekkel nézte a temérdek arany-és bankó-pénzt. Szinte belesápadt. Egész teste remegni kezdett. Nem látott ő egy csomóban annyi pénzt soha.

Az utas a pénztárat övet is a revolver mellé csatolta.

Hozzá készült egészen az alváshoz s azután végig hevert a bársonyos pamtagülésen.

A kalauz még nézte néhány percig, azután szép csendesén tovább ment a folyosón.

Elfoglalta a kalauz-ülést.

A rohanó vonattól alig lehetett néhány lépésnyire ellátni. Az eget sűrű fellegek borították. Valóságos tömlő-céj volt. A szél erősen zúgott.

A kalauz úgy gondolta magában, hogy most a legközelebbi állomásra egyet szenderegai fog. Le is hunyta szempilláit.

Nem bírt elaludni.

Minduntalan maga előtt látta annak a gyanus utasnak pénzzel tömött táskáját.

Ha öneki annyi pénze volna, milyen boldoggá lehetne magát is egész családját is.

Egyik fia kereskedő-segéd, a másik lakatos-segéd. Már mindkettőt szépen a maga kezére dolgozhatná, ha tudna nekik csak néhány száz forintot is adni, hogy belekezdhetnének.

Nincs, nincs!

Ha csak valami véletlen nem segít rajtuk, bizony szegények eslegedekedhetnek egész életükön át.

Azután ott van még három leány. A legkisebbik is tizenöt éves; a másik kettő már főköltő alá való. Mi is lesz azokból? Hisz ha valaki véletlenül hónap megkérné valamelyikét, még a kelengyére való is kölcsön kellene kérni; ha ugyan akadna valaki, a ki hitelezne egy szegény, vagyontalan kalauzoknak.

De máséket lenne minden, ha öneki is olyan tele pénztűs öje volna, mint annak a gyanus embernek ott, abban az első-osztályú kocsiszakkaszban. Az nyugodtan alszik; annak agyát nem fekszik meg ilyenféle kínos kenyérgondok.

Ki is lehet tulajdonképpen ez az ember?

Valahonnan külső országból jő, az bizonyos. Lopott, sikkasztott, bizonyonnan sikkasztott a gazember. Nagyon gyanus fráter, mert az első-osztályú utasok nem igen szoktak bizalmas beszélgetésbe bocsátkozni a szegény kalauzsal. De ez nagyon feltűnően bizalmaskodott; ennek nagy oka lehet a vasúti kalauzokat mindjárt az első találkozáskor megnyerni holmi eereszkedő, nyájas bizalmaskodással.

Ez sikkasztó, okyetlenül sikkasztó.

Ha ő ezt valami módon nyakon csipethné; teszem: a legelső nagyobb állomáson figyelmeztetné a csendőrt, hogy szöitása föl igazolásra. És akkor kiderülne, hogy csakugyan valami szökevény sikkasztó. Milyen szép egy pár száz forint az ő márkát. M. r. iszen rengeteg pénzt elsi-

kaszthatott. Iszonyu vakmerő gazember; még csak nem is igen rejtegette azt a sikkasztott pénzt. Igazán megérdemelné, hogy elfogassa a legközelebbi állomáson.

De hát mi történik azután?

Beékerülne felesztendő, meg a viz-gálatot befejeznék. Ez idő alatt vagy huszaszor, harmincaszor kihallgatnák; hurcolnák Poncziasobos-Pilatushoz. Aztán ha végre ki tudnák is deríteni a dolgot: egy vagy két esztendő múlva kapna talán egy vagy két száz forintot. Ezért bizony nem igen érdemes egy utasnak az álmát zavarni.

Na, talán majd valami okosabbat álmodik. Magára akarta erőszakolni az álmot. De nem ment. Azok a csillago aranyok, azok a gyönyörű babás bankók egyre ott uráltak előtte, integettek, nevettek feléje; nem tudott elaludni.

Lement a folyósóra és halkán végigment az utas szakkaszán.

Abban az egész kocsisban csak ez az egyetlen utas volt.

Megállt a kocsiszakasz lehuszott ajtajánál.

Vakmerő gazember. Még csak a függőnyt se húzta az üvegtábla elé.

Betekintett.

Az utas jóízűen aludt.

Feje fölött ott lógott a pénzes tászkó is, meg a revolver is, egymás mellett.

Ha most ő szép lassan kinyitná az ajtót; lecaatolná a pénzes tászkót, az.án.....

Föltébredne az u. as.....

Ott van a revolver.....

gánicsai és zrinyi-falvi áll. iskolai épületek átalakításáról, valamint a-hodosáni, szent-adorjáni, csabrendeki, királylaki és rác-kanizsai áll. iskola helyiségeiről tudomásul vétetett.

Évütdős pótlék iránti kérvények a történeti kiegészítés után újabban felterjesztetnek a reszneki, batyki, böröndi, lippházi, kerka-kutasi, nagy-pécselei, lóvárszi, háshágyi, talián-dörögdi, zala-szent-gróti, zala-merenyei, belicai, kerka-kalóciai, pótlakéfi, becsenyői, gellénházi, zala-istváni, szepeadi, akali, lovasi, arácsi, kövágó-órai iskolák részéről.

Tanítói fizetés kiegészítéséhez vagy második tanítói állomás fizetéséhez államsegélyt kapott a köves-kálai 100 frt., a csebi iskola 94 frtot.

Évütdős korpótléka államsegélyt nyertek: az egeregyi, csicsói, csatári, bagodi, izsákcói, boldogfai, balaton-füredi, balaton-kis-szöllői, bollahidai, barabásházi, rigcsi, bucsu szent-lászlói iskolák

A tanítói fizetés kiegészítése ügyében a miniszteriumhoz felterjesztetnek a di-zeli, zala-szent-lászlói, zala-istváni, kövágó-órai, kis-palínai, jakabfai, vízi-szent-györgyi iskolák kérvényei.

Évütdős pótlék iránti kérvényei a nagybakónaki, szent-jakabi, csereszeg-tomaji, streleci, nagy récei, ságodi, gyenes-diási, kerka-szentkirályi, hajcsai, meszes-györki iskoláknak visszatartottak.

Az iskolák fenntartók hozzájárulásához kötötte a miniszter a segélyt a gelsei, szent-grót polgárvárosi és udvarnokai iskoláknál.

A mihályfai iskolai csatlakozást a miniszter jóváhagyta: Váry József és társainak felfolyomódása a miniszterhez felterjesztetik; a nagybakónaki tanító választás jóváhagyatik; Gocsái József kérvénye a főbíróknak kiadatik; a perlaki önálló hitoktatási állás ügyében érkezett miniszteri rendelet érdekelteknek kiadatik; a vakonyi és bagonyi államsegélyek ügye az egyházi főhatóság hozzájárulásának kieszközölése céljából a kir. tanfelügyelőnek kiadatik.

Az árvanevelési elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál augusztus végén hátralékban volt 14.096, szeptemberben beérkezett 3.309 s így elintézés alá került 17.405 úgydarab; ebből szeptemberben elintézték 3.944 dbot s így szeptember végén hátralékban maradt 13.461 darab. Az irodánál augusztus végén hátralék volt 856 szeptemberben leírás véget kiadott 3.040 s így elintézés alá került 4.796 úgydarab; ebből szeptemberben leírtak és expedáltak 3.973 dbot s így szeptember végén hátralékban maradt 822 úgydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint szeptember hóban befolyt a vármegye területén 254.438 frt 42 kr. adó. Szeptember végén hátralékban maradt: 1.355.728 frt 18 kr. egyenes adóban, 86.046 frt 86 kr. hadmentességi díjban, 926.029 frt 80 kr. az előfizetés-máváltásában, 357.859 frt 10 kr. bélyeg- és jogilletékben, 9.132 frt 20 kr. illeték egyenértékben, 55.341 frt 62 krajcár

fogyasztási adókban, 7.949 frt 84 kr. italmérségi illetékben, vagyis összesen 2.788.087 frt 09 kr. Leírattott az év elejétől szeptember végéig: a) egyenes adóban 46.548 frt 50 kr., b) hadmentességi díjban 2.456 frt 94 kr. Ideiglenes házaadmentesség 56 épületre adatott, míg fizetési balaszta 4 esetben 162 frt 21 kr. tartozásra.

A gazdasági szakelőadások és vándortanítások.

Vármegyénk területén a földművelésügyi miniszter a Zalamegyei Gazdasági Egyesületet bízta meg a gazdasági szakelőadások és vándortanítások rendezésével.

Az egyesület által egybeállított program szerint előadások lesznek a folyó évben Nagy-Kanizsán és Zala-Egereszeget s tartják a keszthelyi gazdasági tanintézetnek előre vállalkozott tanárai

Vándortanítások lesznek. I. Tapolca, Gyula-kezei, Diszel, Hegymagas és Gulácson. Vándortanító Szizethy Odón tapolcai tanító.

2. Sümeg, Csabrendek, Prága, Káptalanfa, Barsi és Kis-Görbön, v. t. Kocsis Károly sümegi tanító.

3. Zala-Mihályfa, Gyömör, Kis-Vasárhely, Ohidon, v. t. Tóth Lajos zala-mihályfai vezértanító.

4. Zala-Koppány, Kallos, Kehid, Zala-Csány, Törjén, v. t. Bekefi Elek zala-koppányi vezértanító.

5. Csáford, Aranyod, Szent-Péter, Zala-Istvánd, Zalabér, Dötkön, v. t. Gösztonyi József csáfordi tanító.

6. Sormás, Eszteregnye, Szeptetnek, Rigyác, Homok-Komáromon, v. t. Anders Károly sormási tanító.

7. Magyar-Szerdahely, Booska, Berzence, Gelse-Sziget, Ujdvár, Német-Szent Miklós, Füzvölgy, Korpavár, Lángviz, Szent-Balázson, v. t. Sáringy Károly magyar-szerdahelyi tanító.

8. Balaton-Füred, Al-ó-Óra, Lovas, Pa'oznak, Kövesd, Csopak, Arács, Balaton-Kis-Szöllős, Nemes-Pécselei, Nagy-Pécselei, Anzótó, Tihany, Örvényes, Balaton-udvari, Akalin, v. t. Szabó Károly balaton-füredi tanító.

9. Eger-arács, Pacsa-Tüftös, Szent-Márton, Szabar, Horváti, Dióskálán, v. t. Pécsy Béla dióskálai tanító.

10. Bak, Sajtör, Bocföld, Sárhida, Bak-Tüftösön, v. t. Németh József baki tanító.

11. Pusztaszent-Tamás, Gyűrűs, Kemend, Vöckönd, Felső és Alsó Nemes-Apátiban, v. t. Szalay József nemes-apátiban tanító.

12. Gyenes-Diás, Sármellek, Alsó-Pálok, Rezi, Karmacs, Csereszeg-Tomajon, v. t. Karpáti János gyenes-diási tanító.

13. Meszes-Györök, Vonyaró-Vashegy, Nemes-

Vita, Balaton-Ederics, Szigliget, Tördemiceo, v. t. Bucsy József meszes-györöki tanító.

14. P.-Magyaród, Szent-László, Szent-Péterföld, Bucsuta, P.-Ederics, P. Szent-Lászlón, v. t. Lenosz Mihály pusztaszentmagyaródi tanító.

15. Nova, Tarnok, Gutorföld, Paka, Csonka-hegyháti, Nagy-Lengyeiben, v. t. Martincsevics Ferenc novi tanító.

16. Bánok-Szent-György, Borsfa, Bucsuta, Oltárc, Várköld, Bazán, v. t. Kutor János bánok-szent-györgyi tanító.

17. Mura-Sikló, Felső-Királyfalva, Bányavár, Mura-Szerdahelyen, v. t. Hrusóczy Elek mura-siklósi tanító.

18. Közép-Bisatrice, Caerencesc, Adriano, Bellatino, Lippa, Turnischa, Gánicsa, Lipahoc, Mellinc, Izsákocon, v. t. Ferenta János izsákcói tanító.

19. Dobronak, Zaitkóc, Jösec, Strelecon, v. t. Turza János dobronaki tanító.

20. Gaborvölgy, I. II. III. IV. Hegykerület, Strido, Hatarörön, v. t. Danitz Sándor sridói állami elemi iskolai igazgató.

21. Mura-Szent-Kereszt, Völgyifalu, Petesháza, Pince, Ujfaluban, v. t. Fekete Geza mura-szentkereszti tanító.

22. Hodosán, Mura-Csány, Dekanovec, Kotor, Sebotica, Muraviden, v. t. Brauner Lajos hodosáni áll. elemi iskolai igazgató.

23. Perlak, Drava-Egyház, Alsó-Domboru, Draskovec, Szent-Mária, Muraviden, v. t. Tóth Sándor perlaki állami elemi iskolai igazgató.

Ilykép az 1898-ik évben összesen 147 községben lesz vándortanítás.

Tollifutásban.

Az emberi agyban, ebben a picinyke, de csodás-alkotású műhelyben, ahol olyan izgas gyorsasággal, villámsebességgel alakulnak és enyessenek el a gondolatok, néha bamulatos szívóssággal, szokatlan kitartással meg-megfeszülnek egy-egy gondolat.

Az ilyen gondolatról az emberi agy, az emberi gondolkodás tudós búvárai azt szokták mondani, hogy érik és azt tartják, hogy az ilyen megfeszült gondolat kifejezésére törekszik.

Az emberiség tisztultabb lelkű, magasabb színvonalú gondolkodónak agyában hajh, be régóta érik (bizonyára meg is érti már teljesen) az a gondolat, hogy az emberek egyéni működésének keretében a tettek rugójával illeszkedünk már egyszer eszményibb szempontokat; azt az ugynevezett kötelességet emeljük magasabb, ragyogóbb piederastáira; olyan uagásra, hogy bármennyire ágankodva se érhesse el azt a jutalmazó, a kötelességteljesítést dekorálni akaró kéz.

Est talán nem mondtam egész világosan!

Magyarán mondva: ismerjük a kötelességet, a mit az életfenntartási vagy erkölcsi viszonyok ránk rónak, olyan szentnek, hogy annak teljesítéseért a magunk megnyugtató tudatán kívül semmiféle jutalmat el ne fogadjunk.

A világért se értes senki a jutalmat ugynevezett munkabérnek.

Ha magasabb, eszményi szempontból akarunk gondolkodni, a munkabér a különböző teres dolgozó embernek nem lehet céljuk, hanem csak eszközök arra, hogy valamely irányban kötelességeket, hivatásukat teljesíthessék. A munkabér tehát csak anyagi lét-alap, mely kinek-kinek fizikai életét biztosítja abból a célból, hogy az emberi viszonylatokban elvállalt kötelességét vegzebesse.

Vagyis magasabb felfogással: a bér az eszköz, a cél pedig a munka.

A szükséges bért tehát a különböző munkatérén dolgozó embereknek megadni kötelesség és, a munkát célul tekintő munkás megkövetelheti annak vagy azoknak részéről, a kik a munkás munkaeredményére reflexálnak.

Ellenben a jutalom a munka viszonylatában már nem tekinthető eszköznek, hanem célnak. Ha akil kötelessége teljesítésében ez a cél vesztel,

De előbb a revolvert venné le... és ha fölébredne...

Ettől a gondolattól, ami ezután következett — a kalauz megszédült.

Oda támaszkodott a folyosó külső falához és forró homlokát annak hideg üveglapjához szorította.

A vonat öröletes gyorsasággal rohant tovább a fekete éjszakában. Amint egy-egy kisebb állomáson átúrt, a jelző lámpák úgy tűntek föl, mint ellenkező oldalról, a föld színe fölött futó csillagok.

A kalauz visszament álóhelyére. Ott megdörzsölte homlokát. Milyen borzasztó volt ez a gondolat!

Mindig hallotta, hogy az éjszaka rossz tanácsadó. Aztán azazal a rengeteg sok pénzzel s omzédságban utazni Erős kísértet egy szegény kalauznak, ha még olyan becsületes is.

Megint aludni próbált.

Nem tudott.

Már azt a gazember sikkasztót csak nem érezte el körmei közül.

De hátha még se sikkasztó!

Nyakára hozza a csendört, vagy a rendört, aztán kiderül, hogy még se sikkasztó. És már iszonyú szegény lenne egy ilyen vén vasuti rókára nézve, akinek már biztos emberismeretének kell lenni.

Jó, hát majd ő előbb meg fog bizonyosodni. Gyanúja határozottan alapos, erőlyesen fog

főlépni majd az utassal szemben és ha udvarias formában is, kihallgatja.

Egymásután hagyták el az állomásokat.

Már a felhős égen derengeni kezdett a hajnal. Munkához kell fogni.

Megint odament a köcsö-szakasz ajtajához.

Betekintett.

Az utas ébren volt. Eppen pénzes táskáját vizsgálta.

És pompás pillanatot.

A kalauz gyorsan föllyította az ajtót — arccal mondta:

— Uram! egy sikkasztót keresnek a vonaton.

Az utas egykedvűen vállalt vont.

— Engem csak az érdekelné, ha egy gazdag amerikai keresnének.

— Tehát rendben vannak iratai?

Az utas most már felállott. Kivette zsebéből utlevelét, mosolygva nyújtotta át a kalauz asztán visszafojtott lélekzettel kímélte.

A kalauz kezében reszketni kezdett a szorított papir, aztán lebullott onnan.

Csak nézte meredt szemekkel az utast s egész teste remegett.

— Az én fiam?

— A maga fia, édes-apám.

Egymás karjába omlottak és sűrűn hullottak könnyeik.

H I R E K

Katonák harca.

Hétlőn este, alig hogy kissé homályosodni kezdett, egy koporsót vittek végig a főterem. Utána nézett mindenki, szomorúan, valami nehéz tájadalommal. Katonák vittek, egyszerű, fekete koporsó volt, a halvány világosságban csak a papírból préselt aranyozott kereszt csillogott a fedelén. A korzói közönség morajló zúgása kísérte az egyszerű menetet, azt hitték, hogy csak így, lopva temetik el, este. Pedig senki sem ismerte azt a szegény legényt, ki ott feküdt nyugodtan, tájadalom nélkül a fekete ére festett deszkák között. — Szegény, huszonnégyórával azelőtt ő sem gondolta, hogy majd így fogják eltemetni. A közönség tévedett, mert a vasárnapi katonai verekedés szerencsétlen alosztatást nem temetni, csak a hullaházba vittek.

A katonaság gyakran szolgáltattam témát nekünk, de ennél a mostaninál kegyetlenebbet alig — Ha a katonák egymás között ily kegyetlen meszarilásokat visznek végbe, vajjon mi történne akkor, ha egy ereg nekivadult hadi a békes közönséget támadná meg. Mert megtörtént az ilyesmi is már.

A Sugár uton olyan békessegesen ölelkezik egymásba a két kaszárnya. Azt hisse az ember, testvérek, kiknek lakói nagyon szeretik egymást. De a hagyományos gyűlölködést egymásnak tesztálják a tavozó zaszalóikjak, s nem tudnak egyetértést teremteni a két kaszárnya lakói között. Igen gyakran athágnak katonáink a legyeimet s rendeznek olyan csetepatét, melyekről évek múltán is borzongva emlékeznek meg.

Ilyen volt a vasárnapi verekedés is. Adaz, brutális erővel tört fel a gyűlölködés rég elfojtott, lappangó tüze; nem véletlen volt ez, keresték az alkalmat, hogy egymásba köthessenek. Megvillant a markos kezekben a rövid pangant és a merre lesújtott, pirosan szókott fel nyomán a meleg vér.

Evekgi el volt tiltva a katonaságnak a királyutcai Bárány korcsmába járni, mert e helyen sok véres verekedés történt már. Újában felöltötték a tilalmat, de mintha ennek a régi épületnek nehéz falába beleszivódott volna a gyűlölködés párája kiirthatatlanul. Itt a szerencsétlenség üldözi a bérlőt a hadsereggel, mert nem tudnak megfordulni a szobákban anélkül, hogy egymásba ne tűzzenek. Vasarnap is honvedek mulattak ott jövedvél, szép rendben. Később több közös baka is bevetődött oda. Leültek, ittak, de kihívó dacuul haragvó pillanásokat váltottak egymással. Egy közönségseregbeli káplár egy koronát dobott a cigány elé, *polkát* parancsolt, egy honvéd-szakaszvezető szintén parancsolt, egy csillogó ezüst forint gurult az asztalon: „Magyar nótát buzz, ne németet, *csárdást* akarok!” Dühösen ugrott föl a káplár: „No, ha te megduplazod az én pénzemet, én is megduplazom a tiedet!” *És a káplár arcúl odgta a szakaszvezetőt.* Ezzel el volt döntve a program az összejövetel már kikerülhetetlen. A honvedek az oldalgyereket nyultak, a bakák ugyancsak. Így álltak szemközt. A bakák kisebb számban voltak, félttek, nem ige mertek kezdeni, a honvéd szakaszvezető pedig csitította az ő bajtársait. Nyugodtan álltak, de ekkor egész váratlanul megjelent a vendéglobban az őrzárát. Heten nyolcan voltak mindössze, de közös hadseregbeliek és mi-el az őrzárát-vezető csak *frájer* volt, a nagyobb baka-sarvák vérszemet kaptak ettől. *Hencsei* zászlóalj-kürtös kezdte az ordozást. Ez a hadi egy lovassági kardot hordoz. — Mikor az őrzárát megjelent, *Hencsei* megnézte: kiből áll. No, erre aztán kirepült hűvelyből a csillogó *liliumszál*. Megadta a jelt a rohamhoz. Egymásba gabalyodott a két ellenséges fel, fűrgén hasítottak a rövid gyíklesők és *Hencsei* alaposan szekudalt a hosszú lovassági karddal. Verben gázoltak az őrzárát pedig ott állt tetlenül a külső szobákban és csak

néma bámulója volt: mint szabadlák a honvedeket. Több szemtanu vallomása szerint, ha az őrzárát nem jó, nem is lett volna verekedés. Egyik elbukott, aztán a másik, a harmadik, de fölkeltek. *Tigeli* Antal közhonvéd is elbukott, de úgy maradt ott a földön a hogy végigvágódott a padlón. Nem kelt többé fel. Harom helyről buzgogott belőle erősen a vér. A nyakán látogott egy mély seb, egy a mellén, egy pedig a bordái között. *Eltg volt szegénynek, azonnal belehalt.* Erre aztán már telefonáltak a készütségért. A bátor bakák futóra veték a dolgot, a szomszédos házak udvarában kerestek menedéket, átvágtak a kerteken, ki a mezőkre, mire a készütség megérkezett, csak néhány gazdálán baka-csákót, pangantot és kópönyeztet talált.

Tigeli Antal halott volt már. Két másik bajtársát életveszélyes sérülésekkel szállították be a városi kórházba, azokivül több honvéd és baka kapott kisebb nagyobb szurást.

Egy negyedóra múlva az egész várost bejárta a véres katonai verekedés híre, sérthető megbotrányozást kellett mindentel.

Hétlőn szigorú vizsgálatot indítottak a bakáknál, de a gyilkost nem sikerült még kipuhatolni. Este 5-ronból megérkezett az auditor, aki az ügyet alaposan át fogja nézni. Egyelőre a bakáknak már 8 órákor tűnnek takarodót és szakaszvezetőt í lefele minden katona köteles ekkorra hazamenni.

Aztán majd összeül a hadbíróóság. Elítelik a gyilkost, de valahol a Muraköz egy kicsi falujában egy öreg édes anya sokáig, nagyon sokáig fogja siratni az ő egyetlen fiát. Neki az nem elegendő, hogy a gyilkost elítelik, ezt a számlát sem a hadbíróóság, de maga az élet sem tudná többé kiegyenlíteni.

Tigeli Antal, stridóhegyi illetőségű, a civil életben molnar mestersége volt. Kedden délután temették el. Bajtársai több szép koszorút helyeztek koporsójára.

— **Légrád—Ór-Tilos.** Megkoppan a csákány a mohos szirtelen: belévg a nehéz, súlyos léjsze a sárgult, fakó levelű kőrisfába.

A benne rácsaló szű meghökken és abban hagyja lankasztó munkáját, az őrlést.

Es a tompa zuhogás, leomló faóriások bántó recsegése-rofogása mind megannyi lörszurás annak a légrádnak sziveben, a ki érezni tud, — ki tudatára ebredt „én”-jének; aki tudja, mi az a galád tett, az a lelekhaborító cselekmény, amit fiaoman jogtörésnek neveznek.

De ne a derekán kezdjük.

... Hangyszorgalommal, lázas buzgóssággal, ideges, fenomenális gyorsasággal dolgozik egy sürgő, nyüzsgő löveg tul a Drávan, az állomáson. Új, kő-dignációs, modern izlésű stációt építenek. Valami titkos, vágyakozó öröm lángja mellett villanik meg az ember szemében: új, szép elegáns állomás-pület!

Nagy horderejű dolog az minálunk, kiv a nemeziesnek olyan mostoha, kitagadott gyerekei vagyunk.

De ez az öröm csak az idealizmus napjának felcillanó, halványan derengő sugara, melyet a valóság, a mogorva, rideg rea ismus sötét felhőjébe csakhamar.

Valami hegyből szakadt, kicsike, ökönyi gnóm azt sugta a fülembe, hogy az a lomás nevezentul: — „Ór-Tilos” lesz.

Jött egy csacska őszi szél, az megerősítette és a morajló Drava tompa, félelmetes zúgása meppécsettelle.

Szegény szülőföldem!

Mit vétettél, hogy annyira megáláznak?! Mi okozta, hogy *idegenek sajátodból* kiturnak!

Egyik oldalon Somogy, másikon haragos, erőszakos szomszédod a Dráva, a-ontu az agyarkodó horvát és itt benn saját magad pusztított magad önvéredből táplálkozol, mint a pelikán!

1888 ban. mikor a vasutat építették, hol folyt a Dráva?

Ott, a hol most az állomás van.

az magát a munkát, a kötelességet taszítja le a magasabb piederstárlól; mert pusztá eszközzé alacsonyítja azt.

Ilyen gondolatok érnek a tisztultabb lelkű, magasabb színvonalu gondolkozók agyában. És ezek a gondolatok telepedtek meg az én nagyon-nagyon kiskaliberű lelkemben is, mikor olvastam, hogy a jász-nagykun-szolnokmegyei tanítótestület legutóbbi közgyűlésén a következő indítványt fogadta el:

„Követlen tapasztalatok után konstatálhatjuk, hogy ami nehéz és nélkülözéssel járó munkánk sem anyagilag, sem erkölcsileg kellőképp méltányolva nincs. Különféle frászokkal feleltarott ígéretek, — ez az, a mivel fáradságunkat jutalmazni szokták. Nem emlíve, hogy ma holnap — az anyagi dotációt tekintve — kevesebb javadalmunk lesz, mint egy-egy hivatalnokának, az erkölcsi elismerés azon neme ellen kell önértetünk és intelligenciánk parancsa folytán teszálalnunk, melylyel 40—50 évet eltöltött kártársaink ugyanazon külső kitüntést szokták kapni, mint a minőt kapnak az udvari kocsiok és szolgák. Minthogy nemcsak mi, de a kövölémény sem helyesli azt, hogy a tanító 40—50 évi munkája egy kategóriába helyosztassék a kocsiok és szolgák munkájával, ezért indítványozzuk: Keresse meg köngyűléstük a „Tanítók Orsz. Bizottságát” a célból, hogy az, alkalmas uton-módon hasson oda, hogy jövőben a kiérdemült tanítók — a legfelsőbb hatóság által is méltánylandónak elismert munkájuk után megfelelő kitüntetésben részesüljenek.”

Nem tagadom: elborult a lelkem, mikor ezt olvastam.

Milyen meeszeisik ennek az indítványnak szeleme attól a magasabb, eszményi felfogástól, mely az emelkedettebb gondolkodásu lelkekben érett meg és alakult ki!

Mily nagy mértékben más felfogást vártam az azok részéről, kiknek magaslatos pályájukon *kötelességül* jutott a jövő nemzedéket megnevelni arra, hogy a kötelességet, a munkát célul tekintse és így azt a megillető piederstárlra, eszményi színvonalra emelje.

Milyen kimondhatatlan gyönyörűséggel teit volna meg az én lelkem, ha a jász-nagykun-szolnokmegyei tanító testület a következő indítványt fogadta volna el:

Miután a magyarországi tanítók immár a kötelességtudásnak azon a színvonalán vannak, hogy a velők szemben köteles munkabérének bámulogató kicsiny aránya dacára is a jól végzett kötelesség megnyugtató tudatán kívül semmiféle jutalomra vagy kitüntetésre (sem olyannra, amiolt a magasabbra munkások, sem olyannra, amiolt az udvari kocsiok és szolgák szoktak kapni) nem reflektálnak: indítványozzuk, hogy alkalmas uton-módon hasson oda a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága, hogy jövőben a kiérdemült tanítók a legfelsőbb hatóság által is elismert munkájuk után semmiféle kitüntetésben ne részesüljenek.”

Mert ne felejdük, hogy a munkásnak joga, sőt kötelessége is (éppen a munka céljából) a megillető munkabér, mint a kötelesség, a hivatás betöltésének anyagi eszközét követelni; de nincs joga a munkát, az odaadással megtett kötelességet a jutalmazás vagy kitüntetés eszközével devalválni s mint flyet emlegetni.

Kimondom ugy, ahogy a lelkemen fekszik: a néptanítók (az én szegény nemzetségem) a haladásnak a fejlődésnek, a tökélyesedésnek utatóró munkái, apostolai és így — az a szellem, melynek szárnyait lassan-lassan ők bontogatják, jogosan megvárhatja fölük már most, hogy a gomblyukaik még álnukban se viszkedjenek.

A „Magyar Jogi Lexikon”

A legelőnyösebb feltételek mellett megrendelhető: FISCHER FÜLÖP könyvkereskedésében

legkiválóbb szakférfiak közreműködésével összeállítva,

NAGY-KANIZSÁN.

5 kötetben diszes félbörkötésben 50 forint.

Az első kötetet szivesen elküldöm megtekintésre is.

Vajjon a vasp. társaság akkor, mikor kényeszerből a Drávát a hegy lábától kiszorította, vajjon akkor jogot adott Tilosnak ahhoz, hogy a Drávántul Somogyhoz tartozónak tekintse? S ebből kifolyólag a leendő állomást Ór-Tilosnak keresztelje el?

Óh! Justitia! vedd el magadtól az igazság méreget.

Hamis az.

És szegény Légrad felett így alkonyodik.

O tempora! o mores!

...Őszi tájnak hervadása.

Szülőöldem haloklása.....

hj.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter **Nordk Mihály** okl. tanitót a zala-egerszegi állami elemi-népi-kolához rendes tanítóvá nevezte ki.

A honvédség köréből. A király **Horváth György** nagykanizsai 20. honvéd gyalog ezredbeli alezredesnek, mint rokkantnak, nyugállományba való helyezését rendelte el.

Nagy idők tanúja. Dr. **Engel Armin**, ki a szabadságharcban kezdetétől végig mint honvéd főorvos részt vett, e hó 17-én meghalt Budapesten. Az elhunyt 20 év előtt mint városunk egyik kiválóbb és keresettebb orvosa közbecsülésben állott, de szeme világát elvesztvén, java korában kénytelen volt a szenvedő emberiségnek szentelt pályájától, melyen csaknem 40 évig áldásosan működött — visszavonulni. Dr. Engel Armin 1848-ban azok közé tartozott, kik a haza szent ügye mellett önzellenül és lelkesedéssel küzdöttek. Csehországban született és orvosi tanulmányait Bécsben végezvén, 1846-ban jött be Magyarországra. Körmeenden kezdte orvosi működését, hol rövid idő alatt mint szakértő és művelt orvos jó hírnévre tett szert: azokivül a szabadelvű mozgalmakhoz szívesen és meggyőződésből csatlakozott és midőn a veszelyben forgó haza védelmére honvédségi állásokat stakítottak, pereig sem hazabozott, ott hagyta biztos jüvedelmező állását és lelkesedéssel követte azt a zászlót, melyet a szabadság, iustitiaság és egyenlőség szaviról lobogtatnak. A csatákban nem csupán mint orvos szerepelt, hanem alkalomadtán mint combatasos vett részt a harcban. Így küzdötte végig a dicső hadjáratot a a világosi gyászos katasztrófiáig. A fegyverletétel után hadi vizsgálat alá került, és csak a nagyfoku rövidlátósága folytán mentette föl a besoroztatás alól. — Erre visszatért Körmeendre, hol üdvös működését folytatta. 1860-ban Nagy-Kanizsát választotta áldados tevékenységének színhelyét, itt szintén csakhamar kiváló orvosi állást vívott ki magának és az izr. hitközség életében is jelentékeny szerepet játszott, miglen a nyolcvanas évek elején végzetes megbaját elvetett szép és üdvös életpályájának. Utolsó időkben igazán tájédalmas, szivresható látványt nyújtott a tisztes öreg világítatlan ur, ki soha nem panaszkodott, és kinek legnagyobb öröme abban telet, ha tapasztalatokban gazdag eleményeit, különösen pedig a függetlenségi harcokból maradt reminiscenciáit fölleszette. Lelje föl azt a háboríthatlan nyugalmat és zavartalan boldogságot, mit a föld megtagadott tőle!

Néptombola. A nemzeti gyász miatt folyó hó 16-ára halasztott nagy nyilvános néptombola a kedvezőtlen időjárás miatt f. hó 23-ára halasztott. Már minden előkészület megtelt a rendező-ég, hogy a néptombolát megtartsa. Az Erzsébet-téren már fel volt állítva az en. elvény, hol a huzás történt volna, ott állt már a 90 számot feltüntető hatalmas ellenőrző tábla, melynek sok bámolója akad, de mielőtt egy számot is kihuztak volna a szerencsekerékből, megeregt az eső és a huzásnak el kellett maradnia. Amennyiben az időjárás lehetlenné tenné, hogy a huzás a jövő vasárnap a szabadban megtartassék, a rendezőség intézkedett, hogy ez zárt helyiségben a nagyözönység részvétele mellett megtartható legyen. Addig pedig még mindazoknak, kiknek tombolajegyük nincsen, módjukban áll ilyen beszerezni. A kik elárúsításra fogadtak a tombolajegyeket, kértünk ezekkel legkésőbb va-

sárnap délelőtt **Vidor Samuné** elnök ur nőnél leszámolni.

Házasság. **Abelész Ignác** veszprémi kereskedő vasárnap délelőtt tartotta esküvőjét **Grosz Zsófia** kisasszonyával, **Grosz Miksa** leányával. A polgári kötél-egybázi áldás követte. Koszorús leányok voltak: **Unger Böske** Gyéke üyestől és **Breuer Rózi** Szt. Györgyről.

25 éves jubileum Lélekemelő ünnepély folyt le a keszthelyi állami polgári leányiskola termében amidőn az intézet, növendékei impozáns ovációban részsettették szeretett tanárukat **Csathó Alajos** polgári iskolaitanárt, aki f. hó 9-én töltötte be a keszthelyi felsőleány- és illetve állami polgári leányiskolánál való működésének 25. éves évfordulóját. A szép és emlékezetes ünnepélyen résztvettek dr. **Burány Gerzely** főgym. igazgató, c. főigazgató, dr. **Csanády Gusztáv** iskolaszéki és gondnok-sági elnök, a tanártestület és a szülők közül többen. Az ünnepély a növendékek énekével vette kezdetét, mely után **Biró József**, az intézet igazgatója, kiváló ékes-szólással sorolta fel a jubilánsnak a lefolyt 25 év alatt az intézet érdekében kifejtett lankadatlan buzgalommal párosult szorgalmát, kiváló érdemeit és a tanügy szolgál-tában való működése terén szerzett hervadhatatlan babereit. Azután a növendékek alkalmi költeményeket szavaltak, melyeket záródedük egy alkalmi ének követett. **Csathó Alajost** a puritán jellemű és kitűnő képzettségű tanitót, a jó barátot és jó tanárt 25 éves működésének évfordulója alkalmából volt növendékei is telkeresték s szívélyes szavakban fejezték ki a szeretett tanár iránt érzett üdvkívánataikat. Dr. **Ruzsicska Kálmán** kir. tanácsos, **Zalavár-megye kir. tanfelügyelője**, sürgönyben üdvözölte a jubiláns. A keszthelyi ipartestület részéről **Oppel Károly** elnök, **Pöltz Pál** jegyző és **Salamon János** pénztárosból álló küldöttség tolmácsolta az iparosok üdvkívánatait. Az iparostanonciskola növendékei igen szép alkalmi beszédben fejezték ki a szeretett igazgató iránt jó kívánataikat. A város minden rendű és rangú polgár-társa részint írásban részint szóval fejezte ki üdvözletét. A Keszthely város lakossága által oly szép ovációban részesült jubiláns üdvözléséhez mi is csatlakozunk s kívánjuk, hogy a kitűnő tanárt, a kiváló jó barátot a Mindenható a tanügy és szeretett családjá javára még soká, igen soká éltesse!

Iskolát óhajtó község. Kili-mánból értesítenek bennünket, hogy ott már a tankötelesek száma megüti a hatvanat és iskolájok még sincs. A gyermekeknek négy kilométernyi utat kell megtenni a szomszédos gelsei iskoláig. Télviz idején havas esős időben nem is képesek megtenni ezt a hosszú utat. — A levélíró fölemlíti azt is, hogy az egész község óhajlja az iskola föllállítását. Eppen azért nem bírjuk megérteni, hogy — ha már az egész község óhajlja — mi akadályozza meg a nagyon is érthető és jogos óhaj megvalósítását?

Az Irodalmi Kör Ig. tanácsa okt. 18-án délután 6 órakor ülést tartott **Vécsy Zsigmond** elnöklet alatt. Az elnök bemutatja dr. **Wlassics Gyula** miniszter levelét, melyben megköszöni, hogy az Irodalmi és Művészeti Kör diszta-jul választotta meg. Ezzel kapcsolatosan az igazgatótanács egy bizottságot küldött ki azzal a megbízással, hogy a diszoklevelet szerkeszse és készíttesse meg; az átnyújtással pedig **Vécsy Zsigmond** elnököt bízta meg. — Az elnök jelentette, hogy **Perényi József** dr. a Kör dalos-karának vezetéséről lemondott. Az igazgató-igancs — mivel **Perényi** dr. az igazgatói tapácis intézkedé-

sét be sem várva, a vezetéstől már el is állott — meg nem másítható tényreil állván szemben s mert **Perényi** dr. visszalepésének anyagi okát elhárítani sem volt módjában; — a lemondást tudomásul vette és elhatározta, hogy a daloskár vezetésére ismét **Csatosz Jenőt** kéri fel.

Lebukott a lováról. Csakornyáról írják: **Kelempar József** az itteni ulánus osztály hadnagyának lova lovaglás közben egy sörrenő kocsiól megbokrosodott ugyanarra, hogy lova a lebukott, de oly szerencsétlenül, hogy jobb lábát eltörte. **Kelempar** hadnagyot a varasdi katonai kórházba szállították.

A telefon. Egy kanizsai uri családnál történt, ahová nemrég vezettek be a telefont. Természtesen egész nap az érdekes eseményről beszéltek. A család legkisebb tagja, a kis Erzsike, meg is kérdezte a család legidősebb tagját, a néniét:

— Mond csak néni, mi az a telefon?

— A telefon picikém — telet a néni — olyan valami, amibe, ha belekállunk valamit, egy perc múlva már az egész város tudja. Amire a kis Erzi csodálkozva kiáltott föl:

— Hiszen akkor néni, a telefon olyan, mint te vagy!

A mehet. vége. A kereskedelemügyi miniszter a vonatok az állomásokról való indítások jövőre használandó jelzések tárgyában a következő rendeletet adta ki:

Hogy a vonatoknak az állomásokról való indítása jövőben nagyobb esendben történiék, illetőleg hogy az utasok a fölös lármától, különösen éjszaka idején megkíméltessek, az előírt indulás és mehet kiáltásokat ez évi november hó 1-én beszüntetem s elrendelem, hogy e naptól fogva az „indulás” kiáltás helyett egy helyeket elfoglalni nevű jelzés; azaz egy mérsékeltlen vonatolt hang a jelző sippal; a „mehet” kiáltás helyett pedig egy indulásra kész-n nevű jelzés; azaz a látható cőre jelzés használandó. Ez utóbbi jelzés nappal a jelző zászlóval, sötétben pedig a jelző lámpával adandó. Azon vonatkiserők, kiknek felügyelőre vannak személszállító vonatoknál az utasok által elfoglalt személykocsi kivá. „a indulásra készen” jelzést az egyik karjuk telemelésével adják. Ennek megfelelően tehát jövőben a következő eljárás lesz a vonatoknak az állomásokról való indítása alkalmával követendő: Ha valamely vonat indulásra kés, a vonatmenesető a vonatvezetőnek előszóval utasítást ad a vonat indulására, mire az utóbbi a „helyeket elfoglalni” jelzést adja. Ha vonatkiserők az indulásra minden előkészületet megtették, kötelesek azok a szerfékezőtől kezdve sorban egymásután a vonatvezető felé az „indulásra készen” jelzést adni, mire az a jelzőktrittel az „indulás” jelzést adja és a mozdonyvezető a „figyelem” jelzés udán után a vonatot megindítja.

Uj hitközség. A Muraköz alsó része zsidó lakosának a vallás- és közoktatásügyi miniszter megengedte, hogy **Perlak** székelyllyel új izr. hitközséget alapíthatnak. Az új hitközséghez tartoznak: Alsó-Dombor, Kotor s az összes Perlak körüli falvakban lakó izraeliták. —

Tajkéses levelezőlapok. **Fischer** Fülöp nyomdai műintézetéből igen szép írási tajkéses levelezőlapok kerültek ki. A levelezőlapok négy igen sikerült felvételt mutatnak Nagy-Kanizsáról.

Hirtelen halál. Kedden délelőtt **Mályás** István kiskanizsai földműves betört öz. Braun Adámné vendéglőjébe egy pohár borra. Mig a korsómárosné a leckeritősen ká fölke mellett a korsóból a pohárba öntötte a bort, **Mályás** szó nélkül ös-zesett, meghalt. Halálát szivszéiühűdes okozta.

Közgazdaság.

A szőlők trágyázása.

Mezőgazdaságunknak talán egyetlen ága sincs trágyázás tekintetében annyira elhanyagolva, mint éppen a szőlő. Nemcsak a régi, a flóksera által még el nem pusztított szőlők nem trágyáztatnak, de egyes vidékektől eltekintve, az ujonan telepített szőlők sem részesülnek trágyázásban. Pedig hát a szőlő is csak von el táp-áó anyagot a talajól, sőt mert éppen állandó növénye a talajnak, nagyon is egyoldu a használja ki a termőfőjt, folytonosan egy és ugyanazon tápláló anyagot vonván el attól. Kétségget sen szenved, hogy az első ízben beültetett

szőlőhegyek rendszeres művelés mellett hosszabb deig bő termést szolgáltatnak trágyázás nélkül, s a minék az az egyszerű magyarázata van, hogy a talaj kőzettermékei az intenzív megművelés folytán, az elmállásztó tényezők kedvező határa alatt feltárlulnak s a növények gyökerei által levehetőkké válnak. Ezek a források is lassacskán kiapadnak s idővel a termések csak az esetben nem fognak megcsappanni, ha a tápanyag-szükségletek mesterségesen, trágya, alakjában pótolatnak. — Ugy maga a venyige mint a szőlőtermés igen jelentékeny hamu alkotó részi tartalmaz, a mely hamu alkotrésze főleg foszfor-savban és káliumban felette gazdag s csak abban az esetben, ha az emittelt anyagok nagy mennyiségben vannak jelen a talajban, számíthatunk bő hasznosított termésre. Trágyázni kell tehát a szőlőket, s mert a szőlőgazda elegendő mennyiségű istállótrágyával nem mindig rendelkezik, de meg az istállótrágyának magas hegyekre való felhordása eszen trágyázási módot felette költségesse teszi: legelső sorban fel kell használnunk trágyázására magában a szőlőben termelt anyagokat, a venyige hamuját, a törkölyt stb. szóval a must kivételével minden anyagot: másod sorban pedig hozzá kell nyúlnunk a műtrágyafélékhez, mint a mely anyag kis teriméjénél fogva hegyekben könnyebben és olcsóbban alkalmazható az istállótrágyánál. A szőlő hulladékaiból komposztot kell készíteni. Ebből a czérból alkalmas helyen készítünk egy trágyatelepelt, az eső ellen esetleg földelhányások által védve. Erre a telepre hordatunk össze, mindennemű hulladékot: a mely a szőlőből kikerül; esetleg a venyigét is felrakhatjuk a telepre elégetetlenül. El fog az ott hamarosan, rothadni, de csak abban az esetben, ha istállótrágyával rétegezzük, s ha trágyalével gyakrabban öntözzük.

Ellenkezőleg csak a hamuját szórjuk fel rétegenként a telepre. Az istállótrágya a korhadási folyamatot nagyon elősegíti, s ezért igen celszerű, ha a komposzt istállótrágyával rétegeztetik, s ha felhasználás előtt 3—4szer a telep egész tartalma felforgatattik. Az ősze gyűlt komposzt sem lesz azonban képes a szőlő által elvont tápanyagokra teljesen pótolni, s azért ott, ahol nagy terméseket számítunk, alig lesz lehetséges a műtrágyákat nélkülözni.

A műtrágyákból 20 kg. chilisáletrom, 20 kg. c-ontist szuperfoszfát és 20 kg. káinitt-trágya tartalmazza azon tápanyag-mennyiséget, melyet egy kat. holdról sürt must foglal magában. Amennyiben pedig a venyigét, törkölyt stb. hulladékokat komposztkészítésre csakugyan felhasználunk s az által pótoljuk azt a mi a venyigét s a szőlő kiképzésére elvonatik a talajból, tökéletesen elegendő lesz a műtrágyafélékből a fentebb jelzett csekély mennyiséget alkalmazni, miáltal visszapótolatnak a tápláló anyagok azon mennyisége, mely a must által vonatott el. Eszen körülbelül 5 frtot kitevő kiadással tehát, a legnagyobb terméseket biztosítanók, amelyek jövedelmével szemben a jelzett csekély kiadás elenyésző csekélység. Megjegyzem azonban, hogy a jelzett mennyiségű műtrágya a visszapótlásra, csakis kellő komposztírozás mellett elegendő, ellenkezőleg komposzt használat nélkül a jelzett műtrágya-mennyiségnek legalább kétszeresére van szükség. A szőlők intenzív trágyázására igen nagy súlyt kell fektetni; különösen az immunitás homok talajok kellő trágyázás nélkül nem fognak termést hozni, a mikor bővebb magyarázat nem szükséges, tudva azt, hogy a 35—96 része tisztá kvarcból áll, tehát a talajban kevés tápláló anyagot tartalmaz. A trágyának felsorolt módja a szőlőgazdának csak a művelésében, gondosságában és igen csekély költségébe kerül, s hogy hasznát fogja venni, ezt senki kétségbe vonni nem fogja.

Ez a hír kissé megnyugtatta. Hátha ő még rettenetesebb a lányánál is.

Nem tudni, hogy, hogy nem történt, de Béla egy gyönyörű szép mély tányórat és egy rózsákkal díszített, pompás serleget kapott.

A sympathianak első megvilátkozása. Gyengéd figyelmeség volt ez, a tanítványtól, tanítójával szemben.

Alkonyatkor Hangay katonai pontossággal jelent meg az órán.

Előbb az asszony felkérte, hogy leányával csak bánják szigorúan és ha szükségét látja néha-néha, terjeszse, szélesítse a kisasszony ismereteinek látókörét. O nem igen fogja zavarni az órákat.

Betérték egy szűk, „alig rófiny” szobába. Meglehetőse rendtelenség uralkodott benne.

A könyvek össze-vissza hevertek. A szék a a dívánon. Itt egy költő, amott egy alsóruha stb. A kályhán pincy kis gipszből való Amorszobor, elmaradhatatlan lájával.

Leültek egy háromlábú asztalkához. Jólánnak már volt néhány előismerete, úgy hogy rögtön rátérhettek az igeragozásra.

A nagysám jó eszű volt s a mellett kissé raffinált.

— Ergo, méltóztatik a könyvet megnézni, mi a minta-ige.

A leány olvasza: amo.

— Jó kérem. Tehát amo. Mit jelent ez kérem? kérdi a mogorva profesor-jelölt.

— Szeretek — viszonzá a leány.

— Tehát már most ezt így ragozzuk; amo — szeretek, amas — szeretaz, amat — szeret; amamus — szeretünk, amatis — szerettek, amaut — szeretnek. Tessék csak próbálni.

Jolán kezdi: Amo — szeretek...

— Pardon! hogy közbeszólok, nem „szeretek,” hanem „szeretek.”

— Hát ezt hogy fejezzük ki: „szeretek?” — kérdi Jolán.

— Kérem... ezt is így fejezi ki a latin: — „amo.”

— Nagyszerű!... hisz akkor úgy is jó: „szeretek”... Nos?... Nem?... Maga mondta, — szolt incselkedve a tanítvány.

Hangay belévröszödött — Olyan lett, mint a főtt rák.

— No ugyan... Azért csak nem pirul el, ha azt mondom, „szeretek,” „szeretek” helyett? Ez előbbi, ha jól tudom, praecisebb meghatározás, mert directe első személyre vonatkozik, míg az utóbbi — általános.

Béla még pirosbab lett, mert Jolán ceruzájával felborzongatta csintalanul Hangay szépen kettősfőit haját...

— De mondja csak, volt-e már maga szerelmes?... Igaz, hogy ez nem tartozik a tanulás hoz...

A filozopter lehorgasztotta fejét. Olyas valamit akart mondani, hogy az ő szerelmének tárgyalása nem idevaló, de hangja elcsuklott s hosszú lelki tusa után végre kibököntette hogy: sohasem!...

— Mit?... sohasem?... kacagott a pajzán tanítvány és megérintette vállát... No, nézzem a szemem közé... Hadd lássam: igaz-e?

Béla rettenetes vihart érzett keblében.....

Felnezzem-e, vagy nem?.. Latolgatta..... Eh! mit...

Felémelte parázs bogárszeméit és bátorlalanul nézett farkasszemét Jolánnal.

— Ah!... ugy-e..... megint elpirult..... alig mer szemközt nézni.. évődött Jolán s elkezdte faggatni:

— Ugyan kérem, mondja meg, milyen volt? Szőke, barna, vörös?... Kővér, sovány?... Biztos vagyok benne, hogy szőke volt. Barna fiatal-embernek mindig szőke leány tetszik és viszont. Különben én is szőke vagyok. No, árulja el, kérem, nagyon kérem... Roppantul érdekel minden, a mi őt illeti, vagy önnel történt...

— De nagysád, ha mondom... szabadkozott Béla.

— Ugyan, ne izéljen... Ismerem én a fiatal-embereket. Így akarják másból a vallomást kicsikarni; így akarnak szerelemre szert tenni... Hát nem gyónja meg?... Igazán?... No, várjon csunya, rossz fiú... És megismogatta puha, bársnyos arcát az ifjúnak...

Hangay oda volt. Szédült. Kékült, zűdült. Ilyent tenni...

Nem tudta, mit feleljen.

Végre ilyen szavakra fakadt:

— De nagysád, így mi nem tanulnak ám... Mit szol majd a nagysága?

Jolán duzzogni kezdett.

— Mire való is a leánynek a latin?... A mama is nem tudom, mit akar..... Hiszen megélek én latin nélkül is... dűnyögött magában.

Megint csak beletérték a reades mederbe.

.....— Es a participium hogy van?

Jolán rövid gondolkodás után megfelelt: — amans = szerető.

Egy nagy sóhaj szakadt fel kebléből.

— Istenem!... milyen boldog, a ki szerethet.

Lássa kérem, engem senki se szeret... Csak magam állok a világon. Es torró könyvesep pottyant könyvére.

Béla is úgy érezte, mintha csak sirhatékja volna.

— Kérem nagysád, ne zokogjon; nekem az nagyon fáj.

— De mikor úgy fáj a szívem, senkim sincs senkim..... Es könyező arcát két keze közé rejtette...

— De hiszen a mamája, meg a papája is nagyon szeretik.

Jolán hirtelen felütötte selymes hajú fejét és szigorú hangon kérde:

— Es ön — nem?

A filozopter gagyogva válaszolt: De én is... Dehogy mert volna opponálni.

Jolán arca egyszerre fölvidult.

Megránta Béla kezét és pátiosszal mondta: — Köszönöm... Most már befejezhetjük az órát.

Hangay egész éjjel nem tudott aludni. Szitkozódni kezdett. Megátkozta még azt is, aki valaha őt ajánlani merete és megfogamzott az eseme benne, hogy ott hagyja őket a faképnél.

(Folytatása következik.)

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

CSARNOK

A filozopter és tanítványa.

Ira: h.j.

II.

— Második nap. —

Igy telt el az első nap.

Másnap délelben, mikor megjelent az ebéd, tudtára szék, hogy a tanácsos ur hivatalos körútra menj és csak egy hónap múlva tér vissza.

Arverési hirdetmény.

Az Alsó-Lendva—lentii uradalmak főbérnöksége részéről ezennel közzhírré tétetik, hogy a Ránok-Szent-György községben levő

KORCSMAHÁZ

összes melléköpületeivel

1898. október hó 27-én d. e. 9 órakor a helyszínen, Ránok-Szent-Györgyön megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek 3 esetleg 6 évre albérlébe fog adatni.

A feltételek a helyszínen az árverés napján, vagy az Alsó-Lendva—lentii uradalmak központi irodájában bármikor megtekinthetők.

Uradalmi főbérnökség

Minden mennyiségű vadat

16 kép

Nyulat, fáczánt és foglyot

vesz

SWÁBY JAKAB

vadás-kereskedése nagyban kivitel.

Ó cs. és kir. Fensége Ottó főherczeg

advari szállítója

SOPRON.

Távbeszélő 121 sz. Távbeszélő 121 sz.

Amerikai zsebórák.

Jótállása, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ara darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 80 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kímélve. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénz-megtakarító.

295-80 Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SANDOR főbizományosnál
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Kérje

The Continental
a Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál borait

Sherry

Portbor

Malaga

Madeira

Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és olering kereskedésben, valamint poharanként az étkezőkben szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Szállítók.

Budapest

& sekkis.

17 Kosuth-utca és Ujvilág utca sarkán, a Geny Casinoval szemben.

Kapható

NEU és KLEIN

üzemkereskedésben

NAGY-KANIZSÁN

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

288-

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	60000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 á 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. összegben 13.180,000

melyek hat huzásban sorsoltnak ki.

A harmadik nagy magyar királyi osztályozású nemokára ismét kezdődik és

100,00 sorsjegyre

újbol

50,000 nyeresemény

jut, vagyis az oldali levő nyereseményjegyek szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerül fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, drágáltak.

Összesen tizenhárom millió 100,000 koronát sorolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Számon előbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervezett eredeti árban és pedig:

egy egész 1-és oszt. eredeti sorsjegyet	4.-	frt
" fél " " " " "	2.-	"
" negyed " " " " "	1.50	"
" nyolcad " " " " "	0.75	"

küldünk most utánvétellel vagy a pénz előlegez beállításában

A huzások után megkérjük tisztelt revizorokat a hivatalos huzati jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzatok a magyar kir. kormány előterjesztése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelölheti. Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi október hó 29-ig

hozniuk beiktatni.

Török A. és T^{SA}

a m. kir. szab. osztályozású

főeljárású

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 4/a.

Rendeléseivel levágandó Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérlek részletes I. osztályú magy. kir. szab. osztályozású eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ———— frt } utánvétellel kérem postautalványnyal küldöm. } A nem teljesítő írásod.

Postára adni.

HIRDETÉSEK
felvételnek e lap kiadóhivatalában
NAGY-KANIZSÁN.

közölje velünk becsos címét.

Sabaria Hűbárárok
és delikatesseket.

LEVELEZŐ-LAP

*ami azonnal küldjük Önnek
húsáraink, füstölthúsaink és
mindennemű halbászjélek árjegyzékét
franco díjmentesen!*

Sabaria-sonka
és disznosir.

**ELSŐ SZOMBATHELYI
SERTÉSHIZLALDA ÉS HUSFÜSTÖLŐGYÁR
SZOMBATHELY.**

Fák

gyümölcs-, uti-
fasor és díszfák
legjobb fajok, szép
erős törzsek. Készlet
sok ezer példányban.
Diszbokrok. Olcsó
árak. — Kérjen ár-
jegyzéket.

Meyne János,
Faiskola-tulajdonos,
Sopron.

278-10

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Váltóüzlete

Alapítva 1841. évben.

RÉSZVÉNY 15 MILLIO FRT
TÖKE

TARTALEK ALAP
11 MILLIO 300 000 FRT

Dorottya-utca 1. BUDAPEST Gizella-tér sarkán.

A MÁLUNK VÁSÁROLT
eredeti sorsjegyek

az
intézetünk bélyegzőjével
vannak ellátva.

NÁLUNK
Vásárolt magyar osztály-
sorsjegyekre korábban
2 MILLIO
KORONÁT
NYERTEK!

Csak oly
nyerő-sorsjegyeket
vélünk be,
melyek nálunk vásároltak.

Mi
csak hivatalos
sorsolási jegyzéket
küldünk meg és pedig
mindjárt megjelenése után
felszólítás nélkül.

HÚZÁS 1898. NOVEMBER 17. és 18-án.

Az eddig mutatkozó s minden várakozást felülmúló kedvező húzási eredm. . .
— melynek nagy része ép a mi feleinknek jutott — indít bennünket arra, hogy
felhívjuk a figyelmet a most kezdődő

3-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékra

A játéktervezet vizsgálásánál mindenki feltétlenül meggyőződik arról, hogy
ezen sorsjáték a legnagyobb nyerési esélyeket nyújtja.

A kibocsátott 100,000 drb sorsjegyből feltétlenül nyer 50,000 drb, tehát a fele.

A 3-ik sorsjáték egymást követő 6 osztályában összesen

13 MILLIO 160,000 korona

sorsoltatik ki, mely kizárólag a résztvevőknek jut.

A főnyeremény szerencsés esetben

1.000,000 (egy millió) korona.

A kiválóan előnyös és nyerési esélyekben bővelkedő játéktervezet folytán a magy.
osztálysorsjátékot a külföldön is nagyon kedvelik és oly élénk az érdeklődés, hogy kész-
letünk már nemsokára ki lesz merítve.

A ki tehát a most kezdődő III. magy. kir. osztálysorsjáték nyereményeiben
részesedni kíván, szíveskedjék megbízását **haladéktalanul** hozzánk juttatni, mint-
hogy sorsjegyeinket rendszerint már jóval a húzás előtt eladtuk.

A megbízás vétele után — a mennyiben készletünk tart — azonnal megküldjük
a rendelt sorsjegyet.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletének
osztálysorsjáték-osztálya.

Az első osztályú sorsjegyek árai:

Egy egész	frt 6.—
Egy fél	frt 3.—
Egy negyed	frt 1.50
Egy nyolczad	frt —.75

Szerkesztőség:

Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4—5 óra közt.

Időintéző a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp, könyvkereskedésében.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

SZÓFIZETÉRI ÁRAK:

Égőn évre 12 korona (6 frt — 48)
Félévre 6 korona (3 frt — 24)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Nyitlár példány 10 krajcár.

Előfizetők, valamint a hirdetőtérre vonatkozóan Fischel Fülöp könyvkereskedésében értesüljék.

Bármentetles levelet csak ismert korból fogadjunk el.

Egyes szám ára 10 krajcár.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, október 23.

A kvótakérdéshez.

Az egész vitaközösben, mely képviselőházban lobbot vetett egy válaszról, egy felvilágosításról van szó, mely már ismételt meg lett adva. A kvótakérdést teszik beszédek tárgyává, melyeknek sem értelmük, sem létjoguk nincs, mert oly kérdés megvilágítását követelik bennük a kormánytól, mely minden oldalról tisztán meg van világítva.

Jászberényi beszéde után jónak látta gróf Apponyi, hogy megkísérelje bizonyítani, hogy báró Bánffy miniszterelnök a kvóta felemelésére kötelezte magát. Bizonyítékul a kiegyezési javaslatok osztrák indokolására, Kaizl mostani és Bilinszky volt osztrák pénzügyminiszter beszédeire hivatkozott s e beszédekből kiolvasott mindent, csak azt nem, ami bennük van. Különösen hangsúlyozta az említett két államférfi feltevéseit, melyek szerint a kvóta felemelésé kívánatos lenne. Jól megjegyzendő: csak kívánatos. Meg kell azonban engedni és mint beismert tényt megerősítik, hogy az osztrák kormány igen is követelte a magyar kvóta felemelését, de a magyar

kormány ez irányban kötelezettséget nem vállalt, mert törvény szerint nem is vállalhatott és az osztrák részről követelt junktimba sem egyezett bele báró Bánffy, ámbár nem lehet tagadni, hogy az osztrák kormány követelte azt. A gróf Badeni kezdetkor való junktimából a gróf Thun befejezéskor való junktima lett, de mind a kettőnek el kellett állnia e junktimától és a javaslatokat kvótajavaslat nélkül kellett betervezni.

Szabatos és határozott torma utasította vissza Lukács László pénzügyminiszter az ellenzék és különösen gróf Apponyinak a kvótára vonatkozó támadásait; bebizonyította, hogy megállapodásról, vagy éppen kötelezésről e kérdésben szó sem lehet. A junktimot minden kételyt kizáró határozottsággal tagadta a pénzügyminiszter. Bármit állítsanak az osztrák párt- és kormányférfiak, nekünk szükségtelen azzal törődnünk és teljesen megelégedhetünk pénzügyminiszterünk komoly és szabatos nyilatkozatával, aki megfelelt arra a kérdésre is, vajlon emelik-e a magyar kvótát? Ez tisztán számítás dolga és attól függ,

hogy nagyobb lett-e az egyik vagy másik állam teljesítő képessége. Ha a gazdasági viszonyokból annak szükségessége eredne, hogy a magyar kvótát emelni kell, akkor lesz is bátorsága a kormánynak ezt bevalani és meggyőződését számokkal indokolni, miután a kvóta nem a politika dolga, hanem számtani művelet. Egyelőre elégedjünk meg azzal, hogy a kiegyezési javaslatok és különösen a fogyasztási adók visszatérítése alapján a magyar kvóta felemelésére Ausztria igényt nem tarthat. Más dolog a kiegyezési javaslatok és ismét más a kvóta. A két ügy csak idő, de nem lényeg szerint került együvé; érdemben tehát egymástól függetlenül is fogják azokat elintézni.

Ha most az egész ügyet ily tisztán tekintve vesszük igazságos bírálat alá, akkor az ellenzék eljárását, mely e kérdés ötletéből az indemnitás-javaslatot obstruálja meg, meggondolatlanok kell megbélyegeznünk. Az indemnitást nem a kormánynak, hanem az országnak szavazzák meg és bármely kormánynak igénybe kellene azt vennie, legyen akár Bánffy, akár Kossuth az elnöke, mert az ügyek vitelének az indemnitás az

TÁRCA.

Az igazi.

Írta: **KÓZMA.**

— Barátom, hallgasson engem nyugodtan végig. Régen ismerjük mi már egymást, meg fogja tehát őszinteségemet bocsájtani. Jegyezze meg azonban jól magának, hogy nem személyesen mondom, csakis baráti jóindulatból, csakis őszinteségből.

A kibez ezen szavak intéztettek, egy halvány nyulánk fiatal ember, Szeghő Sándor, álmotag szemekkel tekintett körül a teremben, ha nem-e pillanthatja meg azt a szép leányt, kit eddig hiába keresett Karjait mellén őszelonta és az eredménytelen kutatás után mintegy álomból felocsudva, tekintett az előtte ülő szép asszonyra. Nagy tekete zemeiben világosan lehetett látni a kérdést, hogy ugyan mit is kívánnak tőle? A fent említett szentenciából nem hallott egy szót sem.

— Hallgatását nem tudom mire magyarázni. — mondá kissé ingerülten a nő. — Beszéljek? vagy hallgassak? — de mit kérdezek én itt? nem lehet hallgatnom.

— Beszéljen, beszéljen — mondá mohón a

fiatalember — Tudom, hogy meg fog dorgálni, de önől szívesen veszem azt, mert tudom, hogy igazságos, mert tudom, hogy barátnóm, őszinte, igaz barátnóm.

A nő felette csodálkozott a szenvedélyesen kijelent szavakon. Mi okozta ezt a hirtelen változást Sándor kedélyében?

Nem kellett soká töprengenie, mert oldalt pillantva, észrevette a leányt, kit Sándor szeretni vélt — egy másik fiatalbérrel bizalmasan suttogva.

A fiatalbember most teljes figyelmét a szép nőnek szentelte és úgy tett, mintha nem vette volna észre a bizalmas suttogást és a leplezetlen örömet, mi a leány arcáról nyíltan leolvasható volt.

— Beszéljen Irma! kérem beszéljen, ismétlé türelmetlenül.

Egy guny mosoly volt a felelet. Egy guny mosoly, mely megértet mindent, mit az egyik vonatodik kifejezni, és mely az érdekelt felet végig b-szantja.

És Ilona mester az ilyen mosolyok osztogatásában. Ajkai körül ott van az a ránc szüntelen és ő kíméletlenül osztogatja ezeket az incselkedő daemonokat.

— Tehát szerelmes ismét? azaz hogy ismét változtatja sz-relemének személyét?

— Most igazán szeretek!

— Habaha!!! igazán! Hat eddig?

— Éreztem ilyenforma érzést, de most jövők

arra a tapasztalatra, hogy az sohasem volt szerelmem. Erdeklődtem már több leány iránt, de szeretni sohasem szerettem még! Most tudom, hogy mi az!

— Mióta meséli maga nekem ezt! És valahányszor más tetszik, mindig ez a kísérő beszéd és mindig az az állítása, hogy »most« igazán szeret.

— De most aztán igazán!

— Ez baj volna.

— Miért?

— Két okból. Azt a leányt ön el nem vehet soha, hogy miért, azt tudja ép oly jól, mint én. Masodsor: mi lenne Bellával?

— Bella? ... rola....

— Egészen megelégedtem, ezt akarta velem tudatni ugy-e bár? Most tehát haligasson ide, mert a mit én mondani fogok, azt jóslatnak tekintheti. Meglátja, hogy ugy lesz, amint én mondom... Mikor Olgaék ide jöttek lakni, maga volt az első, kit a szép leánynak bemutatnak.

A bájos gyermek, mert tagadhatatlanul annak kell elismerni, tetszett önnek, mert még nem látta soha, holott a többi leányokat mind ismerte. Éa valami új! és az újdonság ingere készítette arra, hogy Bellát elhanyagolja. A leánynak tetszett az ön hódolata, melyet eddig nem tapasztalt egy férfinal sem, nem is tapasztalhatta, miután őt most hívták elő a gyermekszoba rejtekéből, ráadtak férjhez ment nővere otthon maradt hosszu

— Hallgatását nem tudom mire magyarázni. — mondá kissé ingerülten a nő. — Beszéljek? vagy hallgassak? — de mit kérdezek én itt? nem lehet hallgatnom.

— Beszéljen, beszéljen — mondá mohón a

Az egyedül elismert kejelemes ízű, természetes hashajtószer a

Ferencz József

Keserűvíz

Kapható: Rosenfeld A. és fia és Marton és Huber cégéknél.

miért is általánosan kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. A biztos és tartós hatású **Ferencz József** vizet 10 világkiállításán 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. (2)

GRAPHIC IRÓGÉP

a legjobb, legegyszerűbb, legtartósabb és legkönnyebben kezelhető. Ára 55 frt egy lenyezelt dobozban. — Kizárólagos képviselő és főraktár:

Fischel Fülöp könyvkereskedésében N.-Kanizsán.

Prospectussal szívesen szolgálok.

elfeltétele. Ebből következik, hogy az indemnitás nem involválhat bizalmi nyilatkozatot és hogy ennek folytán nemcsak könnyelmű, hanem teljesen indokolatlan is, ha az ellenzék ebből az alkalomból olyan akcióba lovgolja bele magát, melynek első áldozata a magyar parlamentarizmus kell hogy legyen s melynek további következményeit ki sem lehet számítani.

Az obstrukció.

Azt, ami körülbelül egy hónap óta a képviselőházban történik, az ellenzéki lapok és a függetlenségi és a nemzeti párti képviselők nem »karják az igazi nevének nevezni s oly naivoknak tetetik magukat, mintha csakugyan magasabb célok után törekednének, midőn egész közönséges eszközökkel és csalafintaságokat használnak, hogy megakasszák a magyar parlament működését és cselekvő képességét. Az az egyesített erő, melyet az ellenzék arra használt, hogy megakadályozzon minden napirendet, melyen nincsenek tárgyalásra kitűzve a kiegyezési javaslatok és az a taktika, melyet az ellenzék követ, hogy a kormány indemnitási javaslata az osztályokhoz utasíttassék; a névszerű szavazások kéése s ezeknek másnapra való halasztása; mindez nem az a hazafias felháborodás, mely a parlamentarizmus és az alkotmányosság megsértését akarja meggátolni, hanem igazi és valódi obstrukció az, — ha még nyíltan be nem vallották is, — amely parlamenti revölució alakjában veszedelembe dönti a parlamentarizmust és amely nem alkotmányos eszközökkel meg akarja ölni a magyar alkotmányt.

Az ellenzék csak a kedvező alkalmat nézi obstrukciójánál, de a következményeket nem, melyekkel viselkedése járhat vagy jární fog. Csak a saját világitásában látja az állapotot és az egész politikai helyzetet s nagyon messze van attól, hogy az igazságot keresni, vagy megállni akarja. Az igazságnak elrejtve kell maradnia, mert miatta szégyenkeznie kellene az ellenzéknek

s nem lenne képes elviselni a vádakat, a melyeket nyílt és becsületes igazság megfénnyre hozna. És ez az igazság abban az egyetlen megtámadhatlan és kétségbevonhatlan tételben van, hogy az ellenzék — akármi legyen a neve — egész hadjárata pusztán személyes harc és az országos érdekek mellőzésével nem az ország igazaiért és javáért küzd az ellenzék, hanem pártcélokból a miniszterelnök személye ellen harcol.

Mikor az egész nemzet és az egész ország érdeke lép előtérbe, akkor parlamenti államban az ambícióknak hátra kell húzódnia; az ellenzék azonban, mely a kiegyezési javaslatokon támadási pontokat nem talál, Bánffy miniszterelnök személyén keresi azokat és miután az ügy ellen lehetetlen haással küzdeni, a nagy leszámolás ürügye alatt a személyt támadja.

De eltekintve attól, hogy báó Bánffy egy cseppet sem törődik az ellenzék bizalmával és szerelmével; eltekintve attól, hogy az ellenzék soha sem képes kormányt buktatni, mely a korona és többség változatlan és föltétlen bizalmát bírja: az erkölcsök elvadását és a parlamentaris formák megvetését elenti az, ha nagy országos kérdésekben, melyeknek megoldását az egész ország türelmetlenül követeli, az ellenzék a politikai rokon és ellenszenvek álláspontjára helyezkedik.

E személyes harccal szemben kifejtette báró Bánffy miniszterelnök, hogy nyugodt lelkisürettel tűr minden vádat, de nem enged, hogy félrevezessék s egy rosszkor tett nyilatkozat által az osszágnak ártson; kijelentette, hogy az ellenzékkel felveszi a harcot ott, ahol az ellenzék akarja.

Féltás, erélyes beszéd volt ez és az ellenzék is megérthetné belőle, hogy a most következő parlamenti küzdelem már nem csupán az ő támadásaiból, hanem a támadások hathatós visszasztatásából, valamint a parlamentarizmus és az alkotmányosság erélyes megvédelmezéséből is fog állni.

Tiszta helyzetet fog kelleni teremteni a harcban és jól fog cselekedni a kormány, ha ideje korán gondol arra, hogy minő eszközökkel küzdheti le hathatósan az el-

lenzék obstrukcióját és vajjon nem elutasíthatatlan köteleseége-e a kormánynak, eltekintve a sürgős és fontos törvényjavaslatoktól, tisztán és kizárólag csakis a parlamentarizmus és az alkotmányosság megvédelmezése végett a házszabályok megváltoztatását keresztülvinni oly módon, hogyha parlamenti forradalomnak egyszer mindenkorra vége vettesék és hogy hogy meg lehessen akadályozni, hogy az ellenzék megkísérelhesse kisebbség akaratának a többségre való rákényszerítését. Az ellenzék terrorizmusához nem lehet másképp hozzáférni, mint egy hathatós klotúrral.

Az ellenzék provokálja, hát legyen meg neki!

Országgyűlés.

Október 19.

Az obstrukció kezd egészen színt vallani: Ez a szín a — szürke. Olyan almos szürkeség terjed a folyosókon, mintha már az elmondandó beszédek is elmondották volna az obstrukció kirendelt szónokai. Lehet, hogy csakugyan így is van; mert ezek a jó urak a legszívesebben azt mondják el, a mit tegnap már elmondott valamelyik kollégájuk. Sebaj; holnap megint mások fogják elmondani.

Láng Lajos foglalja el az elnöki széklet és jelenti, hogy Molnár apátnak a napirend előtt volna meg valami elmondhatnékia.

Feláll az apát és elpanaszolta, hogy a pénzügyminiszter félreértette az ő tegnapi beszédének egyik — „módtározóját,” amikor a t mondotta, hogy ők „minden áron” akarják a kiegyezést.

Mielőtt megvédelmezte az ő megváltott módtározójának a reputációját; le is ült hamarosan a pápai prelatus, és felkelt utána Szinay Gyula, a kit ma elsőnek küldött harcba a „melyreható vita” rendező bizottsága. Ő a legprofesszoribb kinézésű férfi a baloldalon és a hangja is olyan, mintha mindig — matematikát magyarázna. Ennek a hangnak csak egy csonka töredéke jön ki az ajkák közül, a többi elvész valahol utközben. Szó sincs róla, hogy valami tulságos sokan hallgattak volna, de akik hallgattak, azok is szívesebben — egymással beszélgettek.

rubáját. A tizenöt éves gyermek, midőn az ön érdeklődé és észrevette, hízeltét húságának, hogy ő máris hódításokat tesz, kitüntette őt minden alkalommal, a hol csak lehetett. Az egyik főök erre még az is volt, hogy a leány mást nem ismert! Ezt pedig jegyezze meg magának jól.

A kocka fordult. A leány idősebb is lett, bevezették az újpevezett társaságba, ahol aztán alkalma volt meggyőződni atelől, hogy bizony az a fiatal ember, ki őt folyton virágcsokrokkal halmozza el és kinek őt a cukor süteményeket viszi ki zsebeiben az élektamrából, nem az egyedül, ki őt bámulva nézi. Összehasonlításokat tett maga és más fiatal uracsok között. És az ilyen összehasonlítás mindig egynek a kárával fog végződni. Az az egy pedig maga lesz.

Ezt akartam magának tudtára adni barátom. És hogy meggyőzzem »zavaim igazságáról, tessék, nézzen oda, hogy mily élvezettel hallgatja Olga annak a hajóstisztnak a beszédjét.

Nos, miért nem néz oda? nem akarja tán látni?

— Oh, Bella! megis eljöttél?

Ez örvendetes felkiáltást egy benső ölelés és baráti csók követte. A viszontlás örömeinek jelenete egy kissé tovább tartott, mint Sándor szeretete volna, mert eddig őt mellőzték. Bellának egy tekintete sem volt a fiatalember számára. Vegre észrevette. Udváriásan, bár kissé hidegen fogadta Sándor köszöntését, ki szívét összeszorulni érezte a szenvedő arc látására és önkénytelenül azt kérdezte önmagától, hogy melyiket szereti? Azt a másikat, vagy ezt?

Nem tudott kielégítő választ adni nyugtalan szívének. Olga-e vagy Bella? — Melyik szeret engem?

— Bella, Bella! — kiáltta egy hang ott belül. — Kiserd csak figyelemmel a két leányt és meg fogsz róla győződni. míg az egyik baklós bama-lattal lesi a less tengerész-hadnagy duzzadt ajkairól az üres, léha trázisokat, addig az a másik bánatos szeméit csakis rajta nyugtatjad és örömmel fogadna barimikor ha visszatérnél hozzá.

.....
Hol keres a fájt szív vigaszt?

Régen be van már bizonyítva, hogy a fiatal leányok, ha szerelmeseik és családok, meghalni óhajtanak.

A vén kaszást tekintik megmentőjüknek, ha fiatal lovgójuk hűtelen lett hozzájuk. Legtöbb esetben vizasztalódi mindkét fel, de vaának lények, akik erre nem képesek. Ezek számat Bella is szaporítja.

Szeretett és azt hitte, hogy viszont szerettetik. Olga megjelenése aztán meggyőzte arról, hogy Sándor bizony csak üres óráiban szórakozni vágyott. E tudat sok álmatlan éjet és még több keserű könyvet okozott Bellának.

Arqa beesett, szeméit alatt fekete karikák tanuskódtak a néma fájdalomról. Egy alkalommal Irma meglátogatta beteg barátójét, ki melázva ült a kertben és hallgatta a közeli bokrokból telhangzó madárcsattogást. A csalogányi bűvös éneke összevegyült a vadgalamb bánatos bugásával. A leányra mi sem hatott. Érzékellenül hallgatta a dalversenyt, míg nem egyszerre a vadgalamb

parja is belevegyült kacagásával a koncertbe. E hang megrázkódította Bellát.

A him bűgásaban Sándor hangját vette felismerni, amint kesergő fájdalommal könyörög annak a másik leánynak szerelméért, és a nőgalamb kacagásában a leány választ hallotta — Zavarlak Bellám? — szólítja meg Irma a sóhajtozót.

— Nem kedvesem, inkább örülök, hogy eljöttél. De menjünk be, kerlek, mert nemsokára lejjő a hold és tudod, mennyire haragszom reá.

— Balga gyermek a holdra haragudni!?

— Igen, igen! Mert ő tanuja volt Sándor vallomásainak és sápadt arcával oly guyosan tekint rám mindig, mintha kérdené: hol hagytad parodat? Oh mint gyűlölöm!

Es az a gyűlölt égitest bámulatos nyugalommal folytatta utját ott fenn az égen, minth nem is neki szólnának ezek a heves szavak. Vagy tán olyan magasan jár, hogy nem hallja a kétségbeesett kifakadást?

— Gyermek, vétkeszel! — inti őt Irma. Még jóra lordul minden meglásd, és te még örömmel fogod a holdat üdvözölni. De beszéljünk másról. Halvány vagy, tán rossz napod volt? Figyelj, a mit én mondok és pár perc múlva tudom, hogy vidám leszel.

— Először hadd beszéljek veled. Olyan furcsa álmod volt, fejtéd meg ha tudod, hisz te értesz ahhoz, hogy engem vizasztalj.

— Bohó gyermek! Bizony kár, hogy a dodonai jósnő nem létezik többé, rajongó hive akadna a te személyedben.

Október 20.

Endrei Gyulának fájt az elvtársa széleskörű sikertelensége s dühösen rikkantott át a jobboldalra.

— Tessék lársalogni a lipótvárosi kaszinóban!

— Hiszen ön hallgathatja, amennyire jól esik, nyugtatják meg mosolyogva jobbról.

Talán éppen azért haragudott is a jó Endrey, mert őt odaadó figyelemre kötelezte a pártfegyelem. Nem tartott azonban tulságosan soká a szenvedése, Szinay Gyula idejekorán beszűntette az előadását és elkövetkezék Kossuth Ferenc.

Hivei közül nem valami sokan hallgatták a vezért; de ezek a kevesek állhatatosan — fogytak a szónoklat alatt. Pedig el kell ismerni, hogy a vezér igyekezett — követni a hiveit. Mielőtt a támadásra tért volna, előbb — Deák Ferencet védelmezte — el a többségtől.

— Ha élne, nem engednék beválasztani, sóhajtott Bartha Miklós.

Azután a miniszterelnököt támadta a kevéssé hallgatott férfiú:

— Nem a parlamenti gépezetet akarjuk mi lehetetlenné tenni. — szavalta bizonyos méla páthosszal — hanem a gépezet.

— Tehát nem személyes harcot folytatnak? — kérdezik gunyosan jobbról.

Nagy és osztatlan figyelmetlenség között poemizált a pénzügyminiszter érveivel Kossuth Ferenc, azután megint a kvótára tért át és Kaizl meg Bilinszky beszédére hivatkozott.

— Nem olvasom fel, mert elolvashatja Bánffy lis, ő jobban tud nemettől...

— Érezni is! — sóhajta le az elnöki emelvényről az öreg negyvennyolcas jegyző, Lakatos A szokatlan helyről jött közbeszólás nagy derűtséget keltett és Láng Lajos mosolyogva figyelmeztette a vén kurucot, hogy az elnöki dobogóról nem szokás közbeszólni.

— Ne neves ki.

— Nem nem, kedves, csak beszélj.

— Almomban egy virágos mezőn táncoltam tündérekkel....

— Mint János vitéz a hab..... Nem, nem szóltam semmit, — tévé gyorsan utána, a mint Bella arcán a sótétt lellet észrevette. — No, ne ne haragudjál kis öregem, de olyan jó kedvem van, úgy örülök kűldetesemnek, hogy nem vagyok képes boló álmodat végig hallgatni. Tündérekkel álmodtal? Hat megfejtém. Virágos mezőn táncoltál? Megmondom, mit jelent. A tündérek Amor nyilai, melyeket a csintalan főúr, a ti sziveitekbe lövöldözött — már t. i. a tiedbe és Sándoréba. A virágos mező örömet jelent, a te eljegyzésedet Sándorral. Nos, hogy vagy megelegedve vele?

Bella szótlanul bámult a pajzán asszonyra, ki örömeiben azt sem tudta, mit mondjon a megellett barátónak.

— No, ne bámulj hát olyan nagyon! Apropos! most jut eszembe, hogy hisz én itt csak álmodt fejtetem, pedig mint kérő kell fellépnem Szegő Sándor nevében, kinek végre benőt a teje lágya és bűnbánólag beismeri hibáját és arra kéri Bellácskáját, engedje meg neki, hogy az ő oldalán vezekeljen egész életén át.

Bella felelete pedig egy ülécs, egy csók és egy hosszantartó, szívet lelkét könnyítő zokogásból állott.

Irma jóslata beteljesült. A szép Olga teljes figyelmét tengerészhadnagyának szentelte és egészen megleledkezett Sándorról. Hősünk eleinte toporzékoló dűhében, de midőn vataki úgy „titokban“ megsugta neki, hogy Olga jegyei „váltott „titokban“ a hadnagygyal és az eskűv csak két év múlva lehet: Sándor eltökélte, hogy megboszulja magát aképpen, hogy megmutatja Olgának, milyen könnyen veszi az ő elvesztését.

Elcsendesedett hát a haragos öreg ur és helyette lenn ülő elvtársai vették át a szerepet, helyenkint egy-egy közbeszólással buzdítván a vezért. Olyan szorgalmasan buzdították, hogy Láng Lajos rájuk csöngetett.

— Ne zavarják az urak a szónokukat!

— Dehogy zavarjuk! — tiltakoztak a hivek.

A mint a zavarás megszűnt, megszűnt Kossuth Ferenc is. Keves számu hallgatói meghelyeselték a vezért. A következő szónok: Holló Lajos már hangosabban haragudott, de ugyanazt haragudta a mit az előtte haragvók. Felolvasásokkal fűszerezte a mondasait, a hol már magáéból nem jutott mondani való. Bartha Miklós szeretettel hallgatta a redaktorát és Polónyi tüzesen helyeselte. Nagy igyekezettel kezelte az Ugronék szónoka a vastagját, a mire a legsűrűbb visszhang — a nemzeti párton támadt. Mozgósított egy egész könyvtárt, könyveket, lapokat, póriratokat. Bartha és Polónyi alig győzték adogatni, rakogatni a sok papirneműt. Holló Lajos pedig, amint beléjött a citátumokba, citált szenvedélyvel, elkeseredéssel, végtelenül. Egész rőpiratokat felolvasott és az ülés kezdett komolyan — felolvasó üléssé átalakulni. A hangulat derült lett és Holló ijedten vette észre, hogy a „felhaborodás“ egyszerűen elpárologt a levegőből.

Hogy vi-szaszerezzen belőle valamit, kijelentette nyíltan, hogy az ellenzék „lehetetlenné“ kívánja tenni a kormány egész működését. Oly kevesen hallgatták már ekkor, hogy alig vették észre a haragos elsólást. Egy mindenesetre sikerült Holló Lajosnak. Kibesélt a szünetig az ülést. A szünet után Blaskovics Ferenc, a nemzeti párti papképviselő beszélt a szomszédainak — a választási visszaélésekről. Mialatt szónokolt, az ellenzék egyik fele azzal volt elfoglalva, hogy abból a másik feléből, a mely a folyosón tartózkodott, bekapacitáljon egy-két embert hallgató-ságnak.

A kapacitálásnak vajmi csekély eredménye volt, de a szelid arculatu paphonata az ő erősen németes kiejtésével vígan ropogtatta tovább a szavakat a kereskedelemről és az ipari szövetkezetekről.

Szerencsésen elfolydogált a beszéd fél kettőig, amikor Endrey Gyula interpellációjára került a sor, a ki azt panasolta, hogy a helységnevekről szóló törvényt nem hajják végre. Interpellációja indoklásában kissé barátságatlanul emlegette a „circumspéktus szász atyafiakát“, a kik haragosan beszéltek és egy-egy halk közbeszólást ki is rőppentettek.

Az interpelláció a miniszterelnökhöz szólt, de miután igazában csak a belügyminiszterhez szólhatott, a kinek a törvény a hatáskörébe tartozik, Perczel Dezső belügyminiszter válaszolt tehát fűstent az interpellációra és a legerélyesebb hangon utasította vissza Endrey vádját, mintha a kormány a törvényt végre nem hajtáná. Kimutatta a miniszter, hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel és alaposággal követelt el a kormány mindent, a mit a törvény végrehajtása körül eddig is megtehetett.

— Nincs benne semmi ráció, hogy a kormány ne hajtáná végre azt a törvényt, a melyet a saját iniciatívájából terjesztett a Haz elé. Ez a vád még feltevésnek is képtelen.

A jobboldal élénken helyeselt, Endreynek azonban fájt, hogy az ő logikája ilyen világításba került. Haragosan tiltakozott és felhozta azokat a me-ekeket, amelyek szerint „felsőbb helyen“ akadályozták a törvény végrehajtását.

— Ez a törvény szentesítve van, ezekkel a mesékkel én hát foglalkozni nem fogok, válaszolta a többség zajos tetszése között a miniszter, a kinek választát nagy többség vette tudomásul.

Polónyi Géza, ki mostanában a kora hajnali órákban már ott van a Hazban, hogy lelkes buzdításokkal fogadja az érkező hiveket:

— Ma melege lesz a kormányoknak! Melege lesz!

Ó ma az első szónok is.

— Nem akarok szónoklatot tartani — kezd meg vallomását a tábori kapitány — egyszerűen keresetlen szavakkal kívánom kimutatni, hogy a Bánffy-kormány nem maradhat a helyén.

Hogy miért kívánja Polónyi a Bánffy bukását, azt is megmondta, meglehetősen — keresetlen szavakkal.

— Nincs benne kétségem, hogy ha a Bánffy-kormány még a legközelebbi választások idején a helyén marad, akkor minket meg nem választanak; ha tehát Lukni kell, én a magam részéről elkövetek minden, hogy bukjak ő.

Ezt a „keresetlenséget“ megmosolyogták, úgy, hogy a jeles diplomata sürgős szükségét érezte — a hősiességnék.

— Reményem, nincs itt senki — harsogta — a ki barmelyönket is azzal merne gyanusítani, hogy a mandátumunkat feltjük; de a nemzetnek szüksége van ránk.

Erre már hangos derűtség hangzott fel. Az emberek sehogyse tudták elremlülni arra a gondolatra, ha a nemzet képviselője — Polónyi Géza nekül maradna.

— Ajanlok én egy új kvótakücsöt — készségeskedett beszéde további folyamán a keresetlen szavu férfiú. Allapítsuk meg a kvótát a hadsereg magyarsága arányában.

Nagyon tetszett az ötlet közelebbi hiveinek: Bartha Miklósnak, Szluha Istvánnak; de hamarosan elmúlt a vidámságuk, mikor csendesen átsurrant jobbról egy szerény, halk kérdés:

— A közös nádgyminiszterhez intézett irások nyelve is számításba jön majd az arány-megállapításnál?

Szörnyű dűhbe jött és olyan vastagon támadt neki a a többségnek és a kormányoknak, hogy Kárdos Kálmán, a ki időközben Láng Lajost felváltotta az elnöki széken, rácsöngetett.

— Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy a többségről a parlament méltóságának megfelelő módon nyilatkozzék.

Az új alelnök első megrovásának dicsőségét tehát magának szerezte meg Polónyi Géza.

A dűhös beszéd után jött Horánszky Nándor. Szorgalmasan és lelkiismeretes elismételt azokat, a miket előtte már elmondottak. Közben egy kis dialógus fejlődik ki közte és a pénzügyminiszter közt.

— A magyar kormány, mondja, kötelezte magát a kvóta telemelesére.

— Tagadom, — szólt közbe a pénzügyminiszter.

— Az egyszerű tagadás nem bizonyíték — erősködik haragosan Horánszky Nándor.

A beszédét megint csak azzal fejezte be Horánszky, a mivel kezdette. A nemzeti párt, amíg a kormány részletesen nem nyilatkozik, nem fogad el semmiféle napirendet.

Szünet következett. A képviselőház kitelepedett a folyosóra és ott várta be, amíg megszólalt az ülés folytatását jelző csengetyű. Akkor megindultak befelé — az ajtóig.

Az ajtóból azonban visszafordultak, aminek az a magyarázata, hogy odabenn — Major Ferenc állt szólásra. Nagyon rettegett szónok a néppárt rezgős szavu doktora. Orizkedik a meghallgatásától mindenki.

Az egész szónoklat állandó viaskodás volt a diadalmas figyelmetlenséggel és mikor kettő tájban befejezte a szónoklatát, valóságos fellélekzett a Haz.

A kereskedelemügyi miniszter jelentése.

Baró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter egy 1200 oldalra megható vaskos kötetben tett az imént jelentést a képviselőháznak a kereskedelemügyi minisztérium és az ügyköréhez tartozó intézetek és hivatalok működéséről. Verestonálként buzódik végig ezen a nagy kötetben az a célzat, hogy megvalósítsák a programot, melyet hivatalba lépéskor adott. Baró Dániel és ha még nincs is elérve minden téren a tökéletesség legmagasabb foka, az elgouatlan bírónak mégis el kell ismernie, hogy valamennyi téren a fejlődésben nagy haladás, az alapelveknek és az igazgatásnak ilyen mértékben azelőtt soha nem konstatait szoliditása vehető észre.

De hát éppen az a kereskedelemügyi miniszter politikája és abban kell keresni a politika nagy becsét, hogy a már létezőnek messzemenő fejlesztését nem állítja a kezelés javításának útjába és hogy a már kipróbált intézmények célszerű kiterjesztése mellett folyton új kögazdasági eszközök és vívmányok után kutat. melyeknek behozatala Magyarországot a kereskedelmi és iparpolitika tekintetében legjobban kormányzott és kögazdasági tekintetben legfejlettebb államok közé sorozza.

Az államvasutak nagyszerű fejlesztése, mely vasutaknak nagyszabású árifa és torgalmi politikája a gyakorlatban jónak bizonyult s melyeknek igazgatása a kontinensen a legjobbak közé tartozik: a pósta, távirata és telefon bázisaira méltó kiterjesztése, valamint az utóbbinak államossítása; a minden irányban jól átgondolt utépítések mind nem akadályozzák meg a minisztert abban, hogy kiváló figyelmet szenteljen a munkások ügyeinek is, azok védelmének, ellátásának, oktatásának és hogy önként lépjen a munkásvédő törvényhozás útjára, melyre más államoknál nagy népmozgalmak szorították és kényszerítették.

Különösen a most érintett irányban nagyszabású állami akcióval állunk szemben, mely a fenyegető bajt nemcsak a munkástörvényhozás útján, hanem egy nagyszabású és böles iparpolitikával is megakadályozni parkodik. Az első sorban az iparostületek szervezését kell kiemelniük, a munkás-közvetítés és a munkás-szállások behozatala mellett; alapítottak munkásszövetkezeteket; elagott és beteg munkásokat segélyező pénztárakat léptettek életbe; szakoktatást adtak a munkásoknak és olvasó egyleteket bocsátottak rendelkezésükre kiképzésük céljából. Az iparoktatás és a gyári iskolák a kereskedelmi miniszter gondoskodásának tárgyát képezik; az ország minden vidékén szakiskolákat állítanak fel elektrotechnikusok, kézművesek és az építőipar számára és már meglevőket javítják és nagyobbitják. A gyárak folytonos ellenőrzés és alapos felügyelet alatt állanak és még a munkások vasárnapi oktatásáról is dícséretreméltó módon gondoskodnak.

Az iparosokat buzdítják és bátorítják, hogy társulatokat és szakszövetkezeteket alapítsanak, melyeket az állam kielégítő mértékben támogat. Munkások és iparosok számára ösztöndíjakat engedélyeznek a tehetségeknek és az arra méltóknak, minden részrehajlás nélkül. Szegény iparosoknak műhelyeket rendeznek be és segédgepeket bocsátanak rendelkezésükre hitelben, részletfizetés mellett; azonban többnyire ajándékba kapják a szegény munkások a gepeket az államtól, hogy egzisztenciájukat elősegítsék és előremenetelüket biztosítsák.

A háziipar a kereskedelmi miniszter hathatós támogatásának örvendő, aki vándortanítókat küld az ország minden vidékére és a háziipar minden szakmája számára és a háziipar termékeinek értékesítése körül sikerrel fáradozik.

De ami a kereskedelemügyi miniszter főgondja, bizonynyal a legfontosabb is és ahol első sorban báró Dániel hervadhatlan érdemeit szerzett a kispár fejlesztése körül és még szereint fog, mert még csak a kezdetén van egy nagyszabású akciónak, — az a könnyen hozzáférhető és hitel a kispárosok számára.

És amily sokat ígért báró Dániel kereskedelemügyi miniszter programja; amily terjedelmes és a részletekig hatoló az ő politikája; ép oly elismerésre méltó azok a sikerek is, melyeket aránylag rövid minisztersége alatt elért és melyek a nemzet osztatlan bizalmát és — az érdekelt társadalmi osztályok ószinte háláját szereztek

meg számára senki által el — nem vitatható módon.

A kereskedelemügyi miniszter hatalmas jelentése a legényesebb bizonyítvány az ő hivatalossága, valamint az ő és derek munkatársai faradhatlan tevékenysége mellett.

A város házából.

A népfőlkélok jelentkezéséről.

Az 1893. évi 27. t. c. alapján mindazon Nagy-Kanizsán tartózkodó, katonailag kiképzett népfőlkelésre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalekában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik szűrlőkelési rózsaszínű ajánlati lappal el vannak látva és még a 42-ik élet be nem töltötték és pedig az 1865-től 1861-ig születési évtolyamok 1898. évi október hó 30. án az 1860-tól 1856-ig születési évtolyamok 1898. évi október hó 31-én mindenkor reggel 8 órakor Bayer Gyula előbb Pintér Sándor vendéglőjében személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az ajánlati lapok elhozandók. Az időszaki jelentkezés személyes megjelenés helyett írásban teljesíthetik

- a) a népfőlkelésre kötelezett tisztjelöltek;
- b) a törvényesen bevezett egyházak és vallásfelekezetek főszenelt papjai;
- c) a jelentkezésre kötelezett közigazgatási és állami tisztviselők, valamint a tanintezetek tanárai, tanítói, a községi és népiskolák tanítói, továbbá a hivatalozolók, fegyőrök, s. a. t., ha szolgálati alkalmazásukban nélkülözhetetlenek és a személyes jelentkezésre meg nem jelenhetnek;
- d) a pénzügyőrség és erdeszet jelentkezéséről kötelezett személyzet, valamint azok, kik a vasutaknál, posta- és táviradnál és egyéb közigazgatási intézeteknél szolgálnak;
- e) azon jelentkezésre kötelezettek, kik a népfőlkelési szolgálat alól a közszolgálat érdekében ideiglenesen fölmentve vannak;
- f) azok, kik a jelentkezésre kitűrt napon kellőleg beigazolt sürgős és halasztást nem tűró családi vagy magán viszonyok miatt a személyes jelentkezésben gátolva vannak;
- g) a betegek, ha a személyes megjelenésben gátolva vannak;
- h) a bíróság vagy országos fogházban letartóztatott és felteves szabadságra bocsátott népfőlkelésre kötelezettek; ezek írásbeli bejelentését azon letartóztatási hely főnöke teljesíti, a kinek felügyelete alatt a kérdéses letartóztatási hely áll, illetőleg mely fogházból a népfőlkelésre kötelezett fölteves szabadságra bocsátott.

A b), f) és g) alatti esetekben a jelentkezést szóval vagy írásban a rokonok, hozzátartozók vagy megbizottak a c), d), e) és h) esetekben pedig az előjáró, hatóságok, hivatalnok vagy intézetek főnökei is közvetíthetik.

Az írásbeli jelentkezéshez ingyen jelentkező lap a városi katonai ügyosztályban kapható, melynek kiültésére és egyéb kezelésére neve a városi katonai ügyi előadó és a jelentkező-lapra nyomtatott figyelmeztetés nyujt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány, végelbocsajtó leveli, kilépeti bizonyítvány, ajánlati-lap, igazolványi könyv elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfőlkélok hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 egész 100 forintig terjedő pénzbüntetéssel eselig megfelelő szabadságvesztéssel büntetettetik.

Nagy-Kanizsán 1898. évi október hó 1-én.

Vécsey Zsigmond s. k.

polgármester.

A m. k. nagy-kanizsai honvéd állomási parancsnokság 1898. évi október hó 7-én 123. szám alatt kelt értesítése folytán 6 cs. apostoli kir. felsége 50. emléktünetpe alkalmából 1. évi december hó 2-án reggel 8 órakor a helybeli plébánia templomban ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni, az isteni tisztelet után a jubileumi „emlékermék” a helybeli honvéd laktanyában az erre igényt tartóknak ki fognak osztatni

Nagy-Kanizsa város területén tartózkodó mindazon rang o ztályba nem tartozott tartalekos

honvéd havidíjas egyének, és nem tényleges állományú honvéd egyénység, valamint a rokkantsági nyugdíj, vagy nyugdíjold élvezetében álló honvéd személyek, kik ezen önn-pélyen részt venni szándékoznak, ezennel felhivatnak, hogy lekövetőbb folyó évi november hó 1-ig Nagy-Kanizsa város katonai ügyosztályánál jelentkezzenek.

Nagy-Kanizsán, 1898. évi október 16-án.

Vécsey Zsigmond s. k.

polgármester.

H I R E K.

— Dr. Szűts Miklós megnősült.

A mi városunk feledhetetlen, kedves és szellemes szónokának dr. Szűts Miklós kir. táblai bírónak csak el kellett szállani ebből az agglegénykörös nagykanizsai levegőből, hogy szeretetre, ölekezésre, egyesülésre teremtett lelke megtalálja azt a lelket, kinek bűvös hatása alatt megdobbanjon szive a házaselet csendes fészke, agglegénykompániátlan, tehát mosolygó, derűs világa után. Még csak másfél éve távozott Nagy-Kanizsáról Debrecenbe s ime a „Szelkes-fehérvár és Vidke” okt. 18 iki számában már a következő hirt olvastuk:

— **Esküvő.** Ma d. e. fél 10 órakor esküdtött örök hűséget Módrótt dr. Szűts Miklós kir. táblai bíró Debrecenből — Kittlberger József ügyvéd kedves és művelt leányának, Irma kisasszonynak. Esküvő után azonnal nászutra kelt a boldog új pár.

Mi a magunk részéről azt kívánjuk neki, hogy az a temérdek édes szín-méz, mely életén át az ő szónokoló ajkairól olvadt le, áradjon vissza házaseletére és jegecedjék a boldogság tisztán ragyogó gyémántjává.

— **Házasság.** Lickstein Mór, a helybeli ist. templomi énekkar elismert, kitűző karmestere 1. hó 25-én tartja esküvőjét öz. Meisterné szül. Reichenstein Rózával Bács-Petrovácon. — Spitzer Gyula a Zerkovitz és társa cég könyvelője. 1. hó 30-án vezeti oltárhoz Fuchs Ella kisasszonyt, öz. Fuchs Józsefné leányát Alsó-Visnyén.

— **Népmagyarosítás.** Goldschmidt Dávid a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank főtisztviselőjének kiskorú fia: Arpád és Lajos belügyminiszteri engedéllyel vezetéknévüket „Gellérte” magyarosították.

— **Növegyleti zsurok.** Az isz. jótékony növegylet legutóbb tartott választ mányi ülésében elhatározta, hogy a rend kívüli nagy kedveltségnek örvendő vasárnap oszonnákat november hó 6-án ismét megkezdji. Ezen oszonnák, úgy mint a multban, bizonyára a jövőben is kellemes szórakozásul tognak szolgálni társadalmunknak.

— **Köszönet-nyilvánítás.** A következő sorok közlésére kérték fel bennünket. Bár ez teljesen magán ügy, de annyira-magán hordja a humanitás szép jellegét, hogy nem térhetünk ki előle: „Tekintetes Szerkesztőség! Egy elmulasztatlan kötelesség teljesítésében nyujt nekem segédkezet a tek. Szerkesztőség, ha soraimat b. lapjukba felvenni sziveskedik. — Howzas betegségből csak az emberbaráti szeretet meleg oda dása mentett meg, melyért nem tudok eléggé hálát adni mindazoknak, kiknek ebben részük volt. Csak nekik köszönetem, hogy élek s hogy családomban továbbra is kenyérkeresője lehetek. Eddig hál' istennek nem szorultam senki kegyelmére, de betegségem alatt meggyőződtem arról, mily nagy szeretet lakozik az ember-k szívében. Elsőgorban is köszönetet mondok Wittenberg Ignác fűtőházi főnök urnak, de nem mulasztatom el egy a mozdony vezető személyzetnek, valamint a fűtőházi munkásoknak is meleg köszönetemet kifejezni azért a szives auyagi támogatásért, melyben engem betegségem alatt részesítettek. A tek. szerkesztőség e jó akaratát ugyancsak szivesen köszööm.

MILETICS GYÓRGY, fűtőházi munkás.

— **Légrád — Or-Tilos.** A lapunk múlt számában ezzel a címmel közölt hírre vonatkozólag érte-ülünk, hogy a „Déli-Vaspályatársaság” nem tartja megalomnak Légrád nevének Or-Tilosra változtatását, s így remélhető, hogy az állomás továbbra is Légrád néven fog szerepelni.

— **A Weiser-nyár újabb diadala.** A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszter támogatásával a Marosmórád-vármegyei gazdasági egyesület által október 12—17-ig Marosváráhelyen rendezett általános gazdasági kiállításán a már oly sokszor kitüntetett nagy-kanizsai Weiser J. C. gyár a hírneves „Zala-Drill” korvetőgéppel az első arany-díjat és dícső arany-oklevelet, talaj művelő eszközökkel pedig ugyancsak az első díjat: a dícső arany oklevelet nyerte el.

— **Kanizsától—Tuniszig.** Kálmán Oszkár, a bpesti keleti kereskedelmi akadémia legjobb sikerrel végzett hallgatóját, a nagy állami ösztöndíjjal tüntették ki, s hogy a kereskedelemügyi miniszter őt egy évi tanulmányra küldi *Afrkába*. Tehetséges, fiatal földinket legutóbb két havi előtanulmányra hívták be a fővárosi kereskedelmi muzeumba, honnan e hét elején visszajött, hogy *afrikai* utjához az utolsó készülődéseket megtegye. A legnehezebb maradt legutoljára — bucsuzkodni a szülőktől, a testvérektől. Kálmán Oszkár ma indult el nagy útjára, mely tíz napig fog tartani; este Fiuméba érkezik, honnan hétfőn délelőtt az *Adria* tengerhajózási társaság „*Arpad*” nevű gőzösén egész Maltáig megy. Ez az út rendes viszonyok között hat napi hajójárat. Maltából egy kisebb járatu gőzösön egész Tuniszig utazik, mely ötvenhat órai ut. A tanulmány-ut főcélja: Tunisz, Tripolisz és Abesszinia tengerparti kereskedelmének piacain miként lehet legelőnyösebben a magyar kereskedelemnek tért foglalni, miként lehet legbiztosabban versenyképessé tenni s terjeszteni. A küldetés eléggé fontos és terhes, de tekintve fiatal földink kipróbált tehetségét és vasszorgalmát, bizonyára ennek is sikerrel fog megfelelni. Kálmán Oszkár szíves ígérletét bírjuk, hogy időközönként egy-egy érdekes cikkel fogja lapunkat felkeresni. A nagy uthoz mi is sok szerencsét kívánunk Kálmán Oszkárnak.

— **Kisgazdák tanulmány kirándulása.** A földmívelésügyi minisztériumtól engedélyezett ingyenes tanulmányi kirándulásban a f. évben vármegyénk területéről összesen 442-en vettek részt s a Zalamegyei Gazdasági Egyesület által e célra előlegezett összeg: 1842 lrt 14 kr. mely összeget utólagos elszámolás alapján a miniszter megtéríti. A kirándulásban részt vettek a nagy-lengyeli gazdakörből 30 egyen; a rédési körjegyzőségből 93, a csesztregi körjegyzőségből 71, a sümegi járásból 46, a galamboki körjegyzőségből 47, a dobrónaki körjegyzőségből 57, a gyertyámosi körjegyzőségből 18, a nemes pécselyi körjegyzőségből 58, a belatinci körjegyzőségből 23. A nagy-lengyeli gazdakör tagjai Mezőhegyesre a többiek Kisberre lettek a tanulmányi kirándulás. Tekintve, hogy még 250 jelentkezett, akik már csak a jövő májusban fognak kirándulni, az első évi eredményt teljesen kielégítőnek tekinthetjük s elismerés illeti érte a Zalamegyei Gazdasági Egyesületet, mely fel fogja az ily tanulmányi kirándulások üdvös és hasznos voltát, mindezt e követeit, hogy a vármegye területéről minél több kis gazda vegyen részt benne.

— **Fegyencs művészet.** Érdekes műtárgyak láthatók a mai naptól kezdve az Arany

Szarvas szállóban. *Tuzdr* Agoston volt váci fegyenc kenyérből készített munkái ezek, melyek primitív eszközök kényéből művészi tőkéllyel készitvék. Nem holmi apró cseprő tárgyakról van szó, hanem egész művészi csoportokról, életnagyságu alakokról, szobrokról, minőket eddig csak szobrászok vésői produkáltak, most pedig mint egy egyszerű női szabónak hos-zu fogáságában készült igazán bámulatos alkotásai állnak előttünk.

— **Régi üzlet, új gazda.** A 20 év óta fennálló Tassféle jóhírű borbély és fodrász üzlet Nagy-Kanizsán november hó 4-én Borosi Henrik, kinek Klagenfurtban igen előkelő borbély- és fodrász üzlete van — veszi át. Boros ki azon szándékkal jött ide, hogy mind-azt meghonosítja üzletében, mint a modern kor megkívánja. női fodrászatot és hajmunkákat is előszeretettel kultiválja.

— **Elvesztett mellék.** Nagy-Kanizsa város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy t. hó 18-án este Rigycsöl N. Kanizsára vezető útvonalon egy (Broch) mellék elveszett. Felkeri a becsületet megálálót, hogy azt a rendőrkapitányi hivatalnál adja át, hol a tulajdonos részéről ilő jutalomban részesül.

— **Selyemtenyészés.** A legtöbb mezőgazdasági téren a jövedelem csökkenését tapasztaljuk, a mi első sorban a kisgazdát sújtja. E körülménynél fogva tartjuk dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter gondoskodása kitályásának azt a programponot, mely szerint a mezőgazdasági mellékágaknak kiváló figyelmet szentel. Az ez irányban kifejtett sokoldalú akcióiban a legnagyobb fontosságot a selyemtenyészés emelésére fordított fáradozásoknak kell tulajdonítanunk, melyek már eddig is tekintélyes sikerrel járnak, de a magyar mezőgazdaságunk ezt a mellékágát még korántsem emelték a fejlődés azon fokára, melyet a selyemtenyészés elfoglalni joggal bivatott. Az országos selyemtenyészési felügyelőség bugzó fáradozásai, a földmívelésügyi miniszter hathatós támogatása és céltudatos kezdeményezése tekintetében nincs hiány, ezek a legnagyobb körültekintéssel bővítik, terjesztik s teszik gyakorlatiassá ezt az intézményt. Folyton új rubóbeaváltó lomsokot létesítenek az ország minden részében selyemfőző gyárakról gondoskodnak, a beváltást gyakorlatiasan módosítják, tanítókat és tanácsadók járják be az országot, meglátogatják a tenyésztőket s utasításokat adnak nekik a gyakorlati kezelésben és használatban. A legnagyobb akadály, melyet még le kell küzdeni: a szederfű hiánya a közvetlen közelében ama helyiségeknek, melyekben selyemtenyészést üznek. A minisztérium és az országos felügyelőség ez irányban is megtesz mindent, a mi jogosan lehet kívánni; szederfűtelepeket és állami faiskolákat alapítanak egyeseknek és községeknek magot és csemétéket bocsátanak rendelkezésükre. Ezzel szemben a községeknek s azok értelme-sőbb lakosainak nagyobb kitartással kellene törekedniök a selyemtenyészés érdekében propagandát csinálni a kisgazdák között s nem lenne szabad azzal mezelegedniök, hogy némi eredményt tudnak felmutatni, hanem ne nyugodjanak addig, míg teljes siker nem jutalmazza fáradozásukat. A létért küzdő kisgazdák hála és áldása lesz nemcsak cselekvésük elmaradhatatlan jutalma.

— **Örök naptár.** Sok kísérletezés után végre egy igazán praktikus *Örök naptárt* sikerült szerkeszteni Bacso Ferenc fővárosi állami tisztviselőnek. Eitőrlőleg az eddigi konplikált szerkezetű és használhatatlan *O.ök* napárakról ennek szerkezte éppen olyan mint egy közönséges naptár, tehát mindenki által, minden ezantőzre közönséges naptárként használható. Aki egyszer megveszi a könyvet, örökre ellátja magát naptárral, de kezében bírja egyidejűleg az összes elmúlt évek teljes, tökéletes *közönséges* naptárait is. Megfigyelhetjük ezekből naptárrendszerünk különféle váltakozásait, ami bizonyára mindenkire nevező fölőtte érdekes és tanulságos dolog: a

mikor teszik rányithatunk születési évűknek, vagy más emlékeztetés évnek naptárára s érdek-lődéssel szemlelhetjük, hogyan estek azon évben a hét, öznypok és az ünnepek; feltárja e ud előlőnk a mult és jövendő képét s így a legkényvemesebben tehetünk belőle pontos naptári megjelöléseket úgy a multa, mint a jövendőre nézve, ami különösen hivatalokban és irodákban rendkívül becsessé teszi ezt a naptárt. — Külső alakja is méltó lesz belső tartalmához, amennyiben díszes kiállításban, pompás színnyomatú címképpel jelenik meg a könyvpiacón, Ara mindennek dacára csak *1 lrt* s a kik közvetlenül a szerzőnél rendelik meg a pénz előleges beküldése mellett, mindazok bérmentes ajándék postai küldésével kaphatják kézhez azonnali a megrendelés beérkezte után. A szerző címe: *Bacso Ferenc* állami tisztviselő, Budapest, VIII. k-r. Józset utca. 54 sz.

— **„Labrugás.”** Valósággal fetreg az ocs-náyságokban az a könyv, a mely e címmel a napokban megjelent és a melynek szerzője nem más, mint a hírhedt török-báliati plébános Zimándy Ignác. Mindenki ismeri ezt a címeres nevet. Ez a papruhába bujt hiéna volt az egyedüli ember, a ki Kossuth Lajos nevére heroztratszi örültséggel sarrt próbált dobálni. Most újabb rutszággal tetézi bűnét. — „*Labrugás*” címen újabb vasos kötetet adott ki, hasonló ocsmány-ságoktól büzlő a könyv minden sora. Örült toporzékolással ront neki ebben mindenkiük, ki őt hírhedt lett könyve révén egy egy kegyes cirógatással lefűlelte. Bűzkesége lehet ez is a néppárti irodalomnak; papjának a vakasztól elvadult része újonghat ismét örömeiben mert Zimándy, a vezető hiéna nem hagyja magát. Egy forint az ára. Enyire becsúli Zimándy a kötetbe foglalt gyalázatos-ágokat. A vasos kötet egyik példánya a képviselőház csőtörőki ülésén általános megbotránkozásait keletit, és konstataiták, hogy megér — *huszonötöt*, — sőt ötvenet is... De minél előbb!

— **Al Savanyu Józsi.** Nagy rettegésbe tartotta mult hó 21-ike óta Oszkai János, állítólag sümegi illetőségű, munka nélküli csavargó a tapolcaivéki szőlőhegyek lakóit. A dologtalan csavargó orba járta a pincéket s a nép nagy remületére *Savanyu Józsi* neven mutatta be magát, a minek természetes következménye volt, hogy senksem mert elbocsátani a különben erős testalkatu legényt adomány nélkül. A mult héten a tapolcai csendőrség értesült a csavargó dolgairól, cirkálása közben elfogta és átszolgáltatta az Al Savanyu Józsi a tapolcai szolgabíró hivatalnak.

— **Mezőgazdasági országos kiállítás.** Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület,” ugyis miut a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, a Szegedi Gazdasági Egyesülettel karöltve, a földmívelésügyi miniszter támogatása mellett 1899. évi szeptember hó 3-tól bezárólag 10-éig Szegeden országos mezőgazdasági kiállítást rendez. A kiállítás országos jellegéből folyólag a mezőgazdaság minden ágát felölelné, és ennek megfelelőleg a következő 6 csoportra oszlik:

- I. Előállatok és állati termények kiállítása.
  - II. Földmívelési és növényi termények kiállítása.
  - III. Szőlőművelés, borászat, gyümölcs és kertészeti kiállítás.
  - IV. Mezőgazdasági gépek és eszközök kiállítása.
  - V. Házi és mezőgazdasági iparok kiállítása.
  - VI. Erdészeti és vadászati kiállítás.
- Az egyes főcsoportokon már a munkái okat meg is kezdték, úgy, hogy a kiállítás általános programja már a jövő hó végén közkezeu forog. Különösen érdekesnek ígérkezik az állatkiallítás, a mely első sorban az Alföld állattenyésztését volna hivatott a nagyközönségnek bemutatni: Az állatkiallítással kapcsolatban egy országos látvány is rendezetnének és a szegedi gazdasági egyesület már meg is tette a kellő lépéseket a versenypályának bejegyzetése iránt.
- Általában a rendező bizottság főszólyt helyez arra, hogy a kiállítás tanulságos legyen és hogy

Sirkoszoruk, csokrok, gyümölcsfák, díszfák és csorjék

legjobban és legelőcsöbben kapható

Janda Károly műkertésznél Nagy-Kanizsán.

Árjegyzékek és költségvetések bérmentve megküldetnek. — Távirat-czím: **Janda Nagykanizsa.**

A kereskedelemügyi miniszter jelentése.

Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter egy 1200 oldalat meghaladó vasok kötetben tett az imént jelentést a képviselőháznak a kereskedelemügyi miniszterium és az ügyköréhez tartozó intézetek és hivatalok működéséről. Veresfőként hozódik végig ezen a nagy kötetben az a célzat, hogy megvalósítsák a programot, melyet hivatalba lépéskor adott báró Dániel és ha még nincs is elérve minden térer a tökéletes legmagasabb fok, az elfogultlan bírálóknak mégis el kell ismernie, hogy valamennyi téren a fejlődésben nagy haladás, az alapelveknek és az igazgatásnak ilyen mértékben azelőtt soha nem konstatalt szoliditása vehető észre.

De hát éppen az a kereskedelemügyi miniszter politikája és abban kell keresni a politika nagy becsét, hogy a már létezőnek messzeemenő fejlesztését nem állítja a kezelés javításának útjába és hogy, a már kipróbált intézmények célszerű kiterjesztése mellett folyton új közgazdasági eszközök és vívmányok után kutat, melyeknek behozatala Magyarországot a kereskedelmi és iparpolitika tekintetében legjobban kormányzott és közgazdasági tekintetben legfejlettebb államok közé sorozza.

Az államvasutak egyszerű fejlesztése, mely vasutaknak nagyszabású tarifa- és forgalmi politikája a gyakorlatban jónak bizonyult s melyeknek igazgatása a kontinensen a legjobbak közé tartozik: a posta, távirtda és telefon bázisaira méltó kiterjesztése, valamint az utóbbinak államosítása; a minden irányban jól átgondolt utépítések mind nem akadályozzák meg a minisztert abban, hogy kiváló figyelmet szenteljen a munkások ügyének is, azok védelmének, ellátásának, oktatásának és hogy önként lépjen a munkásvédő törvényhozás útjára, melyre más államok nagy népmozgalmak szorították és kényszerítették.

Különösen a most érintett irányban nagyszabású állami akcióval állunk szembe, mely a fenyegető bajt nemcsak a munkástörvényhozás útján, hanem egy nagyszabású és bölcs iparpolitikával is megakadályozni iparkodik. Az első sorban az iparostületek szervezését kell kiemelnünk, a munkák közvetítés és a munkás-szállások behozatala mellett; alapítottak munkásszövetkezeteket; elagott és beteg munkásokat segélyező pénztárakat léptettek életbe; szakoktatást adtak a munkásoknak és olvasó egyleteket bocsátottak rendelkezésükre kiképzést céljából. Az iparoktatás és a gyári iskolák a kereskedelmi miniszter gondoskodásának tárgyát képezik; az ország minden vidékén szakiskolákat állítanak fel elektrotechnikusok, kézművesek és az építőipar számára és már meglevőket javítják és nagyobbítják. A gyárak folytonos ellenőrzés és alapos felügyelet alatt állanak és még a munkások vasárnapi oktatásáról is dicséretreméltó módon gondoskodnak.

Az iparosokat buzdítják és bátorítják, hogy társulatokat és szakszövetkezeteket alapsítsanak, melyeket az állam kielégítő mértékben támogat. Munkások és iparosok számára ösztöndíjakat engedélyeznek a tehetségeseknek és az arra méltóknak, minden részrehajlás nélkül. Szegény iparosoknak műhelyeket rendeznek be és segéd gépeket bocsátanak rendelkezésükre hitelben, részletfizetés mellett; azonban öbönnyire ajándékokba kapják a szegény munkások a gépeket az államtól, hogy egzisztenciájukat elősegítsék és előre-menelelüket biztosítsák.

A háziipar a kereskedelmi miniszter hathatós támogatásának örvendő, aki vándortanítókat küld az ország minden vidékére és a háziipar minden szakmája számára és a háziipar termékeinek értékesítése körül sikerrel fáradozik.

De ami a kereskedelemügyi miniszter főgondja, bizonyosan a legfontosabb is és ahol első sorban báró Dániel hervadtan érdemeket szerzett a kisipar fejlesztése körül és meg szeretni fog, mert még csak a kezdetén van egy nagyszabású akciónak, — az a könnyen hozzáférhető és hitel a kisiparosok számára.

Es amily sokat ígérő báró Dániel kereskedelemügyi miniszter programja; amily terjedelmes és a részletekig hatolóan az ő politikája; mely oly elismerésre méltó azok a sikerek is, éppoly aránylag rövid minisztersége alatt elért és melyek a nemzet osztatlan bizalmát és — az érdekelt társadalmi osztályok szinte hálaigáért szereztek

meg számára senki által el nem vitatható módon.

A kereskedelemügyi miniszter hatalmas jelentése a leglényesebb bizonyítvány az ő hivatalossága, valamint az ő és derek munkatársai faradhatlan tevékenysége mellett.

A város házából.

A népfőlkélek jelentkezéséről.

Az 1893. évi 27. t. c. alapján mindazon Nagy-Kanizsán tartózkodó, katonailag kiképzett népfőlkélesre kötelezettek, kik a közös hadseregben, a haditengerészetben, a honvédségben, ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képezettek, kik népfőlkélesi rózsaszínű ajánlati lappal el vannak látva és még a 42-ik életet be nem töltötték és pedig az 1865-től 1861-ig születési évtolyamok 1898. évi október hó 30-án az 1860-tól 1856-ig születési évtolyamok 1898. évi október hó 31-én mindenkor reggel 8 órakor Bayer Gyula előbb Pintér Sándor vendéglőjében személyesen megjelenni, vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az ajánlati lapok elhozandók. Az időszakos jelentkezést személyes megjelenés helyett írásban teljesíthetik:

a) a népfőlkélesre kötelezett tisztjelöltek;
b) a törvényesen bevett egyházak és vallásfelekezetek fölzenélt papjai;
c) a jelentkezésre kötelezett közigazgatási és állami tisztviselők, valamint a tanintézetek tanárai, tanítói, a községi és népiskolák tanítói, továbbá a hivatalszolgák, fegyőrök, s. a. t., ha szóvalati alkalmazásukban nélkülözhetetlenek és a személyes jelentkezésre meg nem jelenhetnek.
d) a pénzügyörög és erdészet jelentkezésre kötelezett személyzete, valamint azok, kik a vasutaknál, posta- és távirtnál és egyéb közforgalmi intézeteknél szolgálnak;

e) azon jelentkezésre kötelezettek, kik a népfőlkélesi szolgálat alól a közszolgálat érdekében ideiglenesen fölmentve vannak;

f) azok, kik a jelentkezésre kitűzött napon kellőleg beigazolt sürgős és halasztást nem tűró családi vagy magán viszonyok miatt a személyes jelentkezésben gátolva vannak;

g) a betegek, ha a személyes megjelenésben gátolva vannak;

h) a bíróság vagy országos fogházban letartóztatott és feltétele szabadságra bocsátott népfőlkélesre kötelezettek; ezek írásbeli bejelentését azon letartóztatási hely főnöke teljesíti, a kinek felügyelete alatt a kérdéses letartóztatási hely áll, illetőleg mely fogháztól a népfőlkélesre kötelezett fölértes szabadságra bocsátottat.

A b), f) és g) alatti esetekben a jelentkezést szóval vagy írásban a rokonok, hozzátartozók vagy megbízottak, a c), d), e) és h) esetekben pedig az előjáró, hatóságok, hivatalnok vagy intézetek főnökei is közvethetik.

Az írásbeli jelentkezéshez ingyen jelentkező lap a városi katonai ügyosztályban kapható, melynek kiállítására és egyéb kezelésére nevezve a városi katonai előadó és a jelentkező-lapra nyomtatott figyelmeztetés nyújt felvilágosítást. A személyes jelentkezéshez az utolsó katonai okmány, végelbocsajti levél, kilépeti bizonyítvány, ajánlati-lap, igazolványi könyv elhozandó, az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolandó. Az itt tartózkodó, de (Ausztriában) a birodalmi tanácsban képviselt tartományokban és királyságokban honos népfőlkélek hasonló minőségben és módzatok között tartoznak jelentkezni, mint a magyar honosok.

A jelentkezés igazolatlan elmulasztása 2—5 egész 100 forintig terjedő pénzbüntetéssel esetleg megfelelő szabadságvesztéssel büntetetik.

Nagy-Kanizsán 1898. évi október hó 1-én.

Vécsey Zsigmond s. k.

polgármester.

A m. k. nagy-kanizsai honvéd állomási parancsnokság 1898. évi október hó 7-én 123. szám alatt kelt értesítése folytán 6. és apostoli kir. felsége 50. emlékünnepe alkalmából 1. évi december hó 2-án reggel 8 órakor a helybeli plébánia templomban ünnepélyes isteni tisztelet fog tartatni, az isteni tisztelet után a jubileumi „emlékermek” a helybeli honvéd lakományban az erre igényt tartóknak ki fognak osztatni.

Nagy-Kanizsa város területén tartózkodó mindazon rangosztályba nem tartozott tartalékos

honvéd havidíjas egyének, és nem tényleges állományú honvéd egység, valamint a rokkantsági nyugdíj, vagy nyugszold élvezetében álló honvéd személyek, kik ezen ünnepélyen részt venni szándékoznak, ezennel felhívtnak, hogy legrövidebb folyó évi november hó 1-ig Nagy-Kanizsa város katonai ügyosztályánál jelentkezzenek.

Nagy-Kanizsán, 1898. évi október 16-án.

Vécsey Zsigmond s. k.
polgármester.

H I R E K.

— Dr. Szűts Miklós megnősült.

A mi városunk feledhetetlen, kedves és szellemes szónokának dr. Szűts Miklós kir. táblai bírónak csak el kellett szállani ebből az agglégénykóros nagykanizsai levegőből, hogy szeretetre, ölekezésre, egyesülésre teremtett lelke megtalálja azt a lelket, kinek bűvös hatása alatt megdobbanjon szive a házásélet csendes fészke, agglégénykompániátlan, tehát mosolygó, derűs világa után. Még csak másfél éve távozott Nagy-Kanizsáról Debrecenbe s ime a „Székesfehérvár és Vidéke” okt. 18-iki számában már a következő hirt olvastuk:

— **Esküvő.** Ma d. e. tél 10 órakor esküdött örök hűséget Módrött dr. Szűts Miklós kir. táblai bíró Debrecenből — Kittberger József ügyvéd kedves és művelt leányának, Irm. kisasszonynak. Esküvő után azonnal nászutra kelt a boldog új pár.

Mi a magunk részéről azt kívánjuk neki, hogy az a temérdek édes szín-méz, mely életén át az ő szónokoló ajkairól olvadt le, áradjon vissza házáséletére és jegecedjék a boldogság tisztán ragyogó gyémántjává.

— **Házasság.** Zekstein Mór, a helybeli ier. templomi énekhar elismert, kitűző karmestere f. hó 25-én tartja esküvőjét úzv. Meisterné szül. Reichenstein Róziával Bács-Petrovácon. — Spitzer Gyula a Zerkovitz és társa cég könyvelője f. hó 30-án vezeti oltárhoz Fuchs Ella kisasszonyt, úzv. Fuchs József leányát Aló-Visnyén.

— **Névmagyarosítás.** Goldschmidt Dávid a nagykanizsai Kereskedelmi és Iparbank tisztségviselőjének kiskorú fia: Arpád és Lajos belügyminiszteri engedélyvel vezetéknévüket „Gellérte” magyarosították.

— **Nőegyleti zsurok.** Az ier. jótékony nőegylet legutóbb tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy a rendkívüli nagy kedveltségnek örvendő vasárnap oszonnakát november hó 6-án ismét megkezdí. Ezen oszonnak, ugy mint a multban, bizonyára a jövőben is kellemes szórakozásul fognak szolgálni társadalmunknak.

— **Közönet-nyilvánítás.** A következő sorok közlésére kértek fel bennünket. Bár ez teljesen magán ügy, de annyira magán hordja a humanitás szép jellegét, hogy nem térhetünk ki előle: „Tekintetes Szerkesztőség! Egy elmulasztatlan kötelesség teljesítésében nyújt nekem segédkezet a tek. Szerkesztőség, ha soraimat b. lapjukba felvenni sziveskedik. — Hosszú betegségből csak az emberbaráti szeretet meleg oda dása mentett meg, melyért nem tudok eléggé hálát adni mindazoknak, kiknek ebben részük volt. Csak nekik köszönetem, hogy élek s hogy családomnak továbbra is kenyérkeresője lehetek. Eddig hál' istennek nem szorultam senki kegyelmére, de betegségem alatt meggyőződtem arról, mily nagy szeretet lakozik az emberek szívében. Elsősorban is köszönetet mondok Wittenberg Ignác fűtőházi főnök urnak, de nem mulasztatom el egy a mozdony vezető személyzetnek, valamint a fűtőházi munkásoknak is meleg köszönetemet kifejezni azért a szives anyagi támogatásért, melyben engem betegségem alatt részesítettek. A tek. szerkesztőség jó akaratát ugyancsak szívesen köszönöm.

MILETICS GYÖRGY, fűtőházi munkás.

Légrád — Or-Tilos. A lapunk múlt számában ezzel a címmel közölt híre vonatkozólag érte-ülünk, hogy a „Déli-Vaspályatársaság” nem tartja megalónak Légrád nevének Or-Tilosra változtatását, s így remélhető, hogy az állomás továbbra is Légrád néven fog szerepelni.

A Weiser-gyár újabb diadala. A nagyméltóságú m. k. r. földmívelésügyi miniszter támogatásával a Marosorda-vármegyei gazdasági egyesület által október 12—17-ig Marosvásárhelyen rendezett általános gazdasági kiállításon a már olv. sokszor kitüntetett nagy-kanizsai Weiser J. C. gyár a hírneves „Zala-Drill” sorvetőgéppel az első arany-díjat és dícső arany-oklevelet, talaj művelő eszközökkel pedig ugyancsak az első díjat: a dícső arany oklevelet nyerte el.

Kanizsától—Tuniszig. Kálmán Oszkár, a bpesti keleti kereskedelmi akadémia legjobb sikerrel végzett hallgatóját, a nagy állami ösztöndíjjal tüntették ki, s hogy a kereskedelemügyi miniszter öt évi tanulmányra küldi Afrikába. Tehetséges, fiatal földinket legutóbb két havi előtanulmányra hívták be a tóvárosi kereskedelmi muzeumba, honnan e hét elején visszajött, hogy afrikai útjához az utolsó készülődéseket megtegye. A legnehezebb maradt legutóljára — bucsúzkodni a szülőktől, a testvérektől. Kálmán Oszkár ma indult el nagy útjára, mely tíz napig fog tartani; este Fiuméba érkezik, honnan hétfőn délben az »Adria tengerhajózási társaság» „Ariadé” nevű gőzösén egész Maltáig megy. Ez az ut rendes viszonyok között hat napi hajójárat. Maltából egy kisebb járatu gőzösön egész Tuniszig utazik, mely ötvenhat órai ut. A tanulmány-ut főcélja: Tunisz, Tripolisz és Abesszinia tengerparti kereskedelmének piacain miként lehet legelőnyösebben a magyar kereskedelemnek tért foglalni, miként lehet legbiztosabban versenyképessé tenni s terjeszteni. A küldetés eléggé fontos és terhes, de tekintve fiatal földink kipróbált tehetségét és vasszorgalmát, bizonyára ennek is sikerrel fog megfelelni. Kálmán Oszkár szíves ígérését bírjuk, hogy időközönként egy-egy érdekes cikkel fogja lapunkat felkeresni. A nagy úthoz mi is sok szerencsét kívánunk Kálmán Oszkárnak,

Kisgazdák tanulmány kirándulása. A földmívelésügyi miniszteriumtól engedélyezett ingyenes tanulmányi kirándulásban a f. évben vármegyénk területéről összesen 442-en vettek részt s a Zalamegyei Gazdasági Egyesület által e célra előlegezett összeg: 1842 Ft 14 kr. mely összeget utólagos elszámolás alapján a miniszter megtéríti. A kirándulásban részt vettek a nagy-lengyeli gazdakörből 30 egyén; a rédiesi körjegyzőségből 93, a csesztregi körjegyzőségből 71, a sümegi járásból 46, a galamboki körjegyzőségből 47, a dobrónaki körjegyzőségből 57, a gyertyámosi körjegyzőségből 18, a nemespécselei körjegyzőségből 58, a belatinci körjegyzőségből 23. A nagy-lengyeli gazdakör tagjai Mezőhegyesre a többiek Kisbérre tettek a tanulmányi kirándulást. Tekintve, hogy még 250 jelentkezt, akik már csak a jövő májusban fognak kirándulni, az első évi eredményt teljesen kielégítőnek tekinthetjük s elismerés illeti érte a Zalamegyei Gazdasági Egyesületet, mely fel fogja az ily tanulmányi kirándulások üdvös és hasznos voltát, mindezt ekövetve, hogy a vármegye területéről minél több kis gazda vegyen részt benne.

Fegyveres művészet. Érdekes műtárgyak láthatók a mai naptól kezdve az Arany

Szarvas szállóban. Tuzdr Agoston volt váci fegyveres kézműves munkái ezek, melyek primitív eszközökkel kényérből művészi tőkéllyel készítették. Nem holmi apró cseprő tárgyakról van szó, hanem egész művészi csoportokról, életnagyságu alakokról, szobrokról, miáért eddig csak szobrászok vései produkáltak, most pedig mint egy egyszerű női szabónak hosszú fogásában készült igazán bámulatos alkotásai állnak előttünk.

Régi üzlet, új gazda. A 20 év óta fennálló Tasstéle jóbirú borbély és fodrász üzlet Nagy-Kanizsán november hó 4-én Borosi Henrik, kinek Klagenfurtban igen előkelő borbély- és fodrász üzlete van — veszi át. Boros ki azon szándékkal jött ide, hogy mindazt meghonosítja üzletében, mit a modern kor megkíván. női fodrászatot és hajmunkákat is előszeretettel kultiválja.

Elveszett mellű. Nagy-Kanizsa város rendőrkapitányi hivatala közhírré teszi, hogy t. hó 18-án este Rigvacról N. Kanizsára vezető útvonalon egy (Brosch) mellű elveszett. Felkeri a becsületes megtalálót, hogy azt a rendőrkapitányi hivatalnál adja át, hol a tulajdonos részéről ő jutalomban részesül.

Selyemtenyésztés. A legtöbb mezőgazdasági téren a jövedelem csökkenését tapasztaljuk, a mi első sorban a kiszagadt sújtja. E körülménynél fogva tartjuk dr. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter gondoskodása kifizetésének azt a programponot, mely szerint a mezőgazdasági mellékágaknak kiváló figyelmet szentel. Az ez irányban kifejtett sokoldalú akcióban a legnagyobb fontosság az selyemtenyésztés emelésére fordított fáradozásoknak kell tulajdonítanunk, melyek már eddig is tekintélyes sikerrel járnak, de a magyar mezőgazdaságunk ezt a mellékágát még korántsem emelték a fejlődés azon fokára, melyet a selyemtenyésztés elfoglalni joggal bívatott. Az országos selyemtenyésztési felügyelőszék bugzó fáradozásai, a földmívelésügyi miniszter hathatós támogatása és céltudatos kezdeményezése tekintetében nincs hiány, ezek a legnagyobb körültekintéssel bővítik, terjesztik s teszik gyakorlatiasá ez az intézményt. Folyton új gubóbevalót a lomásokat létesítenek az ország minden részében selyemfonó gyárakról gondoskodnak, a beváltást gyakorlatiasan módosítják, tanítók és tanácsadók járják be az országot, megítogatják a tenyésztők s utasításokat adnak nekik a gyakorlati kezelésben és használatban. A legnagyobb akadály, melyet még le kell küzdeni: a szederfák hiánya a közvetlen közelében ama helyiségeknek, melyekben selyemtenyésztést üznek. A minisztérium és az országos felügyelőszék ez irányban is megtesz mindent, a mi jogszerűen lehet kívánni; szederfatelepeket és állami faiskolákat alapítanak egyeseknek és községeknek magot és csemetéket bocsátanak rendelkezésükre. Ezzel szemben a községeknek s azok értelmezőbb lakosainak nagyobb kintartással kellene törekedniük a selyemtenyésztés érdekében propagandát csinálni a kiszagdák között s nem lenne szabad azzal melegeledniük, hogy némi eredményt tudnak felmutatni, hanem ne nyugodjanak addig, míg teljes siker nem jutalmazza fáradozásukat. A létért küzdő kisgazdák halála és áldása lesz nemes cselekvésük elmaradhatatlan jutalma.

Örök naptár. Sok kísérletezés után végre egy igazán praktikus Örök naptárt sikerült szerkesztenie Bacsó Ferenc fővárosi állami tisztviselőnek. Eterőleg az eddigi komplikált szerkezetű és használhatatlan Örök naptárak-tól ennek szerkezete éppen olyan mint egy közönséges naptáré, tehát mindenki által, minden esztendőre közönséges naptárként használható. Aki egyszer megveszi a könyvet, örökre ellátja magát naptárral, de kezében bírja egyidejűleg az összes elmúlt évek teljes, tökéletes közönséges naptárait is. Megnyelhetjük ezekből naptárrendszerünk különféle váltakozásait, ami bizonyára mindenkire nevezé fölötté érdekes és tanulságos dolog a

mikor tessék rányithatunk születési évünknek, vagy más emlékezetes évnek naptárára s érdeklődéssel szemlelhetjük, hogyan estek azon évben a hét, évszámok és az ünnepek; feltárja e új előtűnt a múlt és jövőndő képét s így a legkényelmesebben tehetünk belőle pontos naptár-megjelöléseket egy a multra, mint a jövőndőre nézve, ami különösen hivatalokban és irodákban rendkívül becses és teszi ezt a naptárt. — Külső alakja is méltó lesz belső tartalmához, amennyiben díszes kiállításban, pompás színnyomatu címképpel jelenik meg a könyvpiacra, Ara mindennek dacára csak 1/3rt s a kik közvetlenül a szerzőnél rendelik meg a pénz előleges befizetése mellett, mindazok bermentes ajándék postai küldéssel kaphatják kézhez azonnal a megrendelés beérkezése után. A szerző címe: Bacsó Ferenc állami tisztviselő, Budapest, VIII. k-r. József utca. 54 sz.

„Lábrugás.” Valóságilag feteleg az ocsnányságokban az a könyv, a mely e címmel a napokban megjelent és a melynek szerzője nem más, mint a hírhedt török-bálinti plébános Zimándy Igánc. Mindenki ismeri ezt a címeres nevet. Ez a papruhába bujt hiéna volt az egyedüli ember, a ki Kossuth Lajos nevére herosztrateszi brüllséggel sárt próbált dobálni. Most újabb rutinsággal tetézi büneit. — „Lábrugás” címen újabb vasos kötetet adott ki, hasonló ocsnányságoktól bűzlő: a könyv minden sora. Örült toporzékolással roat neki ebben mindenkinek, ki őt hírhedtté lett könyve révén egy-egy kegyes círogatással lefűlelte. Büszkesége lehet ez is a néppárti irodalomnak; papságnak a vakságtól elvadult része ujonghat ismét örömeiben mert Zimándy, a vezető hiéna nem hagyja magát. Egy forint az ára. Ennyire becsüti Zimándy a kötetbe foglalt gyalatozásokat. A vasos kötet egyik példánya a képviselőház csütörtöki ülésén általános megbotránkozásait keltett, és konstataáltak, hogy megér — huszonötöt, — sőt ötvenet is... De minél előbb!

Al Savanyu Józsi. Nagy rettegésbe tartotta mult hó 21-ike óta Oszkai János, állásilag sümegi illetőségű, munka nélkülű csavargó a tapolcaideiki szőlőhegyek lakóit. A dologtalan csavargó orba járta a pincéket s a nép nagy remületére Savanyu Józsi neven mutatta be magát, a minek természetes következménye volt, hogy senkiséim mert elbocsátani a különben erős testalkatu legényt adomány nélkül. A mult heten a tapolcai csendőrség értesült a csavargó dolgai-ról, cirkálása közben elfogta és átszolgáltatta az Al Savanyu Józsiat a tapolcai szolgabíró hivatalok.

Mezőgazdasági országos kiállítás. Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület,” ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, a Szegedi Gazdasági Egyesülettel karöltve, a földmívelésügyi miniszter támogatása mellett 1899. évi szeptember hó 3-tól bezárólag 10-ig Szegeden országos mezőgazdasági kiállítást rendez. A kiállítás országos jellegéből folyólag a mezőgazdaság minden ágát felölelné, s ennek megfelelőleg a következő 6 csoportra oszlik:

- I. Előállatok és állati termények kiállítása.
  - II. Földmívelési és növényi termények kiállítása.
  - III. Szőlőművelés, borászat, gyümölcs és kertészeti kiállítás.
  - IV. Mezőgazdasági gépek és eszközök kiállítása.
  - V. Házi és mezőgazdasági iparok kiállítása.
  - VI. Erdészeti és vadászati kiállítás.
- Az egyes főcsoportokon már a munkála okat meg is kezdték, így, hogy a kiállítás általános programja már a jövő hó végén közkezeu torog. Különöven érdekesnek ígérkezik az állatkiállítás, a mely első sorban az Alföld állattenyésztését volna hivatott a nagyközönségnek bemutatni. Az állatkiállítással kapcsolatban egy országos lövőverseny is rendezetnek és a szegedi gazdasági egyesület már meg is tette a kellő lépéseket a verseny pályának bejegyeztetése iránt. Altalában a rendező bizottság főszlyt helyez arra, hogy a kiállítás tanulságos legyen és hogy

Sirkoszorúk, csokrok, gyümölcsták, disztlák és cserjék

legjobban és legolesóbban kapható

Janda Károly műkertésznel Nagy-Kanizsán.

Árjegyzékek és költségvetések bérmentve megküldetnek. — Távirat-czim: Janda Nagykanizsa.

a kiállítókra nézve közzetett anyagi haszonnal is járjon és így sem annyira a mennyiségre, mint inkább a minőségre fogja a súlyt helyezni a kiállítandó tárgyak megválasztásában.

A kiállítás iránti érdeklődést nagyban fokozza az, hogy annak védnökéül József főherceg fog felkérteni, a ki, mint az ország első birtokosa is a magyar gazdaságközösség körében nagy rokonszenvenek örvend. A kiállítás díszelnökeiül felkértettek: dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, gróf Dessewffy Aurél, az „O. M. G. E.” elnöke, Kállay Albert, Szeged szab. kir. város polgármestere, Pálffy Ferenc polgármester és Zsotér Andor, a „Szegedi Gazdasági Egyesület” elnöke.

A kiállításnak külön bázisgazda csoportja is lesz, a mely különösen az alföldi szociális viszonyokra nagy fontossággal is bír. Ennek a csoportnak rendezésére a Szegedi Kereskedelmi és Ipar kamara vállalkozott, a mi már maga is biztosítja a kiállítás sikerét.

A rendező bizottság Bujanovics Sándor, az „OMGE” alelnöke vezetése alatt általában mindent elkötet arra nézve, hogy az érdeklődést a kiállítás iránt a legszélesebb körökben is felkeltse, minden szekerűt a rendezés körül foglalkoztatson és hogy általában a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének ezen első nagyobb szabású szereplését siker koronázza.

— **Orvosi szaktekintélyek** véleménye szerint Keleti J. budapesti elsőrangú cég által gyártott és feltalált c. és kir. szab. sárvékítók, orthopaediai járó és nyújtó gépek, műlábak, egyenestartók ferdénvöveseknek, háskötők, a legjobbak és legmegbízhatóbbak. Keleti már évek óta azon fáradozik, hogy ezen a téren a legkiválóbbat és legelőkeltebbet nyújtsa, a külföldet és a legelső klinikákat tanulmányozta miért is a legmelegebben ajánlhatjuk e kitűnő speciálisat az érdeklődőknek.

— **Szerencse 161** Ily című ismertető lap jelent meg Fekete Károly a m. kir. osztály-sorsjáték főeljárásitójának (Budapest, VI. Andrásy-ut 10) kiadásában, mely képes illusztrációkkal ellátott cikkeiben ismerteti az osztály-sorsjáték intézményét. Ezen érdekes tartalmu lapot egy levelezőlapon kifejezett óhajra bárki ingyen és bérmentve kapja meg. A III. sorsjátéka vonatkozó rendelkezés ezen elsőrangú főeljárásitóját gyorsan és pontosan eszközölni. 310—2

— **Harmadik magy. kir. osztály-sorsjáték.** Az előtűnk fekvő sorsolási tervet szerint a harmadik osztály-sorsjáték első osztályának húzása november hó 17-én és 18-án lesz és írtelt olvasóinkat különösen figyelmeztetjük a Török A. és Táras budapesti cég hirdetésére. Ezen általunk ismert céget azért ajánljuk, mert ez szigorúan pontos és vedtől legjobban szolgálja ki. Ugy látszik, hogy Fortuna istenasszony különös kegyével árasztotta el e céget, mert értesülünk szerint az első és második sorsjáték a kalmával körülbelül egy millió ötszáz ezer korona nyereséget fizetett ki vedőinek. A nyeresémények száma, valamint a sorsjegyek árai az I. osztályhoz — és pedig egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, egy negyed 1 frt 50 kr, egy nyolcad 75 kr. — ugyanazok maradtak a harmadik sorsjátéknál is. A ki tehát a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal Török A. Tsa főeljárásitójához Budapestben.

— **Fontos az Osztály-sorsjáték minden résztvevőjére,** hogy a húzási listának, valamint az újítási sorsjegyeknek, idejekorán birtokában legyen. — Az osztály-sorsjáték létezése óta a jó hírnévnek örvendő **Jógyűjtő Lukács Vilmos Budapest** (Saulca 1.) ezen tekintetben a jártékosok kivánalmának legpontosabban megfelel, úgy hogy ennél fogva ezen céget a nyereség esetén mindenkor tanusított legzigorúbb discretió és a bármely összegű nyeresémények gyors és kitünő kifizetése következtében osztály-sorsjegyek beszerzésére legmelegebben ajánlhatjuk.

— **Fontos mindenkinek.** A nehezen emészthető ételeknek csak mérsékelt élvezete is már igen sokszor okoz veszedelmes gyomor

bajokat, melyek kezdetben a gyomorkörüli nyomás hányás stb. által észlelhetők. Minden bántalmak ellen legjobban sikerrel használják dr. Rósa élet-életbalzsamát Fragner B. gyógyszerárától. (Prága 205. III.) Kapható minden nagyobb gyógyszerárban is.

IRODALOM.

A tél előtt

Onfentartási harc: ez küzdi ma és a közelebbi időkben Magyarország.

Nem külső ellenséggel — azzal könnyebb volna, benső jóbarátunkkal, a monarchia másik felével, Ausztriával.

„Hideg szelek fujnak onnan ellenünk”, mondja maga Jókai; de ez csak szelid költői hasonlat. Adaz ez kiártó gyűlölet az, amivel ellenünk törnek, hogy magukkal ragadjanak a pusztulásba.

Nem közjogi harc ez; ott belátják, semmit sem tehetnek ellenünk az uralkodó nélkül.

Anyagi életünkben akarnak bennünket megbénítani, tudván hogy a művelődésünk, egész előrehaladásunk ebben a benyúlásba belesorvadhat.

Még mindig a régi osztrák jelszó: először szegényekké akarnak bennünket tenni, a rabság azután magától következik.

Es erről a háborúságról mondják azt a féltővatalo-ak, hogy folyik a kiegyezés munkája.

Soha kormányfértiak, parlamentek, az egész politika munkája annyira nem ment még a magyar közönség zsebére és ekzsisztenciájára, mint ez, ami ma és a közelebbi jövőben folyik.

Ezért érhető az általános izgalom, amely id-haza elfog mindenkit, hiszen nemcsak a magyar Állam becüsületes érdekeinek megmentéséről vagy elvesztéséről van szó, hanem egyénenként, kinek-kinek az ekzsisztenciájáról.

Ez a jövőnd, amelyben a Magyar Hirlap tudja a maga feladatát, amelye lehet ő legintenzívsebb az osztrák präs ellen, mert azok ilyen eszközökkel verékének.

Ok maguk brutálisak és tölünk a nagylelküséget követelik.

A Magyar Hirlapot már radikális multja is kötelezi, hogy ne engedjen e venasszonypolitikának, amelyet némelyek itthonról is ajánlanak.

El enközöleg: ez újság a végéig fog izgatni a magyar érdekek mellett és hiszi, hogy hasznos szö-gálatokat tehet az öntentartási nagy, izgalmas és bizonyára nem vértelen harcában.

Politikai program helyett — amelyet szives és ismerős olvasóink már ugyse kérnek tőlünk — lime egy kis utalás a jelenre és a jövőndre. Nehéz tölünk lesz, eseményekben gazdag és — hiszük — dicőségees is.

Ami pedig a Magyar Hirlapot illeti, szintén nem akarjuk untatni az olvasót hosszútervezésszel és részletekkel. Valamennyi régi támaszunk mellettünk maradt. A szerkesztőség élén Fenyő Sandorral, a régi maradt. Ujak jöttek és a téli szezonban már megvalósíthatjuk régi ábrándunkat: szépirodalmi tekintetben olyan lesz a Magyar Hirlap, amilyen soha semmi magyar napilap nem volt még.

Néhány nap mulva megkezdjük a viágírodalom egyik legnagyobb alakjának, az első regényírónak, a Magyar Hirlap legbensőbb munkatársának: Jókai Mórnak új regényét, melyet számunkra írt, Jókai regényének címe: Gyász-orgiák, a tárgya maga is érdekfeszítő és a legmodernebb a szó nemes értelmében.

Ugyancsak a téli szezonban lesz alkalmunk közreadni Bródy Sándornak hosszabb munkáját: A kömives című realisztikus szerelmi történetét. Szépirodalmi munkákkal, tárokkal, regényekkel látták el ispukat a multban:

Ambrus Zoltan, Bársony István, Benedek Elek, Beuczykai Bajza Lenke, Bródy Sandor, Dóczy Lajos, Eudródi Sandor, Feszty Árpád, Gárdonyi Géza, Helai Jenő, Horváth Janka, Hubay Jenő,

Ignóus, Jókai Mór, Kasár Emil, Komáromy András dr., Kürthy Emil, Lengyel Laura, Lovik Károly, Márku Miksa, Mikszáth Kálmán, Pókás Gyula, Petelei István, Pósa Lajos, Rado Antal, Szabóné Noggall Janka, Szilágyi Sándor, Társván, Váradi Antal.

Ezek tulnyonó részébe lesz szerencsés és kövőben is.

A tisztán szépirodalmi tartalom mellett nem hanyagoljuk el e lapok társadalmi és művészi részét. Ez utóbbira ecentul is nagy súlyt fogunk fektetni. Színhai rpvatunk a legbőséresebb lesz. A tonos és érdekes társadalmi kérdésekről a közönséggel együtt konferenciákat tartunk, az önk által ismert eszponon, de új formában.

A Magyar Hirlap amelott, hogy a legterjedelmesebb napilap, módot keres arra is, hogy olvasóit külön, ingyenes kedvezményekkel örvendeztesse meg. Ilyen a rendes Kiracsosvi Album is, amelynek arányai, tartalma nagyobbszabású lesz az idén, mint akármely előző évben. Említai nemcsak díszes és szórakoztató, de minden művelt olvasóra nézve szükséges munkát adunk minden régi és új előfizetők kezébe, minden külön díj nélkül, bérmentve.

Előfizetőknek negyedévenként 50 krajcárért küldjük meg a „Kis Világ” című képes gyermeklapot, amely a legjobb gyermeklap mai napság.

Az „Evszak” című gyönyörű divatlapot is potomságért, mindössze 80 kr-ért kapják a Magyar Hirlap előfizetői évszagedre.

A „Magyar Szalon” e kitűnő folyóiratot, szintén kedvezményes áron kapják a Magyar Hirlap előfizetői.

A Magyar Hirlap és a Magyar Szalon együttesen előfizetve, egész évre 24 frt helyett 20 frt, fél évre 12 frt helyett 10 frt, negyedévre 6 frt helyett 5 frt.

A lapunkban most könyvvalatban megjelenő érdekfeszítő regény eddigi folytatásait díjmentesen küldjük az újonnan belépő előfizetőknek.

A Magyar Hirlap előfizetési árai ezek: negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.

Ebbe van tudva a postaköltség a vidékre, illetve a hazhoz hordatás Budapestben.

Előfizetni bármely napról kezdve lehet. Mutatványszámot 2—3 napig szivesen küld kívánóra a Magyar Hirlap kiadóhivatala, Honvéd-utca 4.

NYILTTÉR.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként — japán, kínai stb. legújabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Heunberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatsebb szöves, szín és mintázatban, Privát-fogyasztókunk postabér és vámentesen valamint házhon szállítva — mintákat pedig postafordulattal küldünk.

HIENNEBERG G. selyemgyáral

(m. és kir. udvari szállító), Kárlóben. (3) Magyar livelőzés. Szalcsaba kötszeres levélbőlyeg ragasztandó.

Leptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Fák

gyömölcs-, utifasor és díszfák, legjobb fajok, szép erős törzsek. Készlet sok ezer példányban. Diszbokrok. Olcsó árak. — Kérjen árjegyzéket.

Meyne János, falskola-tulajdonos. Sopron.

278—10

A „Magyar Jogi Lexikon”

a legkiválóbb szakfértak közreműködésével összeállítva,

5 kötetben díszes félbőrötésben 50 forint.

A legelőnyösebb feltételek mellett megrendelhető:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Az első kötetet szivesen elküldöm megtekintésre is.

Phönix-Kenőcs

a stuttgarti közegészségügyi és betegápolási kiállításán 1890-ben érdemet nyert, orvosi véleményezés és a köszönőlevelek ezrei szerint kitűnőnek elismerve. Az egyedül létező, kipróbált és ártalmatlan szer, sűrű és gazdag hajnöves előmozdítására hülgyeknél és uraknál, a haj kihullása és a korpa képződés meggrátá-ára; egészen fiatal embereknél erőteljes bajuszt létesít. — Jótállás az eredmény- és ártalmatlanságért. Tégely 80 kr., postán küldve vagy utávvétellel 90 kr. **K. Hoppe Wien, I. Wipplingerstrasse 14.** 16:—26

Amerikai zsebórák.
 Jótállás-a, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.
 Ara darabonként 3 forint.
 Jótállás mellett, míg a készlet tart.
 Hozzá ezüstös óralánc 60 kr.

Önberetváló készülék.
 Fox, valódi színi gyártmány, sok kiállításán kitűnve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénz-megtakarító.
 295—30 —Darabja 3 forint.
 A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak.
 Egy külön penge hozza 1 forint.
 Megrendelhető:
POLLAK SANDOR főbizományosnál
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.
 Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

Pannonia szálloda
Budapest. VIII., Kerepesi ut 7.

Ezennel bátorkodom 20 év óta fennálló és a legjobb birnevek ürvendő szállodámat igen tisztelt vendégeim, barátaim és a nagyérdemű utazó közönség szíves emlékezetébe idézni, mely a város közepén, közvetlen a nemzeti színház mellett, a villamos vasut mentén fekszik s mely az újabb kor igényeinek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel van berendezve, kizárólag villamos világítással villanyos személyfelhúzóval, olvasó- és társalgó-termeivel és fűdőivel, minden megkívánható kényelmet nyújt.

Egyidejűleg van szerencsém ezennel tudomásul hozni, hogy az ezideig bérbe adva volt szálloda-éttermi és kávéház vezetését saját kezelésem alá vettem s azokat személyesen fogom vezetni, az összes helyiségeket a legdisztesebben és legegyszerűbben átalakítottam, úgy, hogy most már lakodalmak, társas ebédek, vacsorák és egyéb ünnepélyek megtartá-ára kisebb és nagyobb legizlésebben berendezett és teljesen elkülönített helyiségek állanak rendelkezésre.

Valmint eddigelő látórkvém oda irányult, hogy igen tisztelt vendégeimet minden tekintetben tökéletesen kielégítem, úgy továbbra is mindent elfogok követni, hogy bármely kívánságuk tölem lehetőleg eleget tehessek.

Fentiekből kifolyólag bátorkodom helyiségeimet becses figyelmébe ajánlani s minél gyakoribb látogatását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Glück Frigyes
 a Pannonia-szálloda tulajdonosa.

Déli vasuti vendéglő Barcs.
 Ujonnán berendezve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tisztelettel tudatni, miszerint a **Déli vasut Barcs pályaudvari vendéglőjét 1898. évi október hó 1-én** átvettem s teljesen ujonnán berendeztem.

Főtörekvésem oda irányul, hogy **izletes, legjobb minőségű ételek, valódi magyar borok** mérsékelt ároni kiszolgáltatása által a t. c. utazó közönség teljes megalégedését és szíves pártfogását minden tekintetben kiérdemeljem.

Schmidt Frigyes,
 pályaudvari vendéglős.

Kényelemmel berendezett szobák
 a t. c. utasok rendelkezésére.

Jó izletes ételek!
Legjobb minőségű italok!

Legújtananyosabb árak!
Pontos kiszolgáltatás!

KLYTHIA a bőr ápolására
 szépítésére és finomítására **Puder**

Legelőkelőbb Glózácki, bal és társalgó PUDER.
 — Fehér, rózsaszín, és sárga —

vegyileg analizált és ajánlja Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.
Ellamerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak.

TAUSSIG GOTTLIEB
 12. udvari tolette-szappan és illatszert-gyár Bécsben.
 Főraktár: BÉCS, I. Wollzeile 2.

Kapható a legtöbb illatszert- gyógyszerkereskedésben és gyógyszerfárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégekénél.

Arverés.

Gróf Festetics Andor urnak a szelestei (Vas megye Sárvár mellett) birtokán levő 84294 forintra becsült összes élő és holt gazdasági felszerelése, a sárvári kir. járás-bíróságnak 269/898. számú végzése folytán 1898. évi október 25. napján délelőtt 10 órakor **Alsó-Szelestén** kezdődő nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőknek, készpénz fizetés mellett elfognak adatni.

313—1

A nagykanizsai bankgyesület
 részvény-társaság,

HIRDETÉSEK
 felvétetnek e lap kiadóhivatalában
NAGY-KANIZSÁN.

A legjobbnek bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendszeres vérkeringést eredményez, a megromlott és hibás véralakítást előtávolítja (a mi az egésztest főfeltétele), gyorsan és biztosan meggyógyítja a gyomor- és májbetegségeket, a p. étvágytalanságot, savanyú fejfájást, hányást, inger, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörccsöt, a gyomor túlerhelését stb., nyálkásodást, vértelenséget, hőmérőhidakat, női bántalmakat, belbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. ROSA-fele életbalszam

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Ki az emésztése-minden munkáját új életre serkentő egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön híres, bevált háziázer.

A gyó yulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűstő hatásá alatt.

Dobozban 25 és 35 krajcárjával.

Postán 6 krral drágább.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszer-tárból és figyeljen arra, hogy a Dr. Rosa balszam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen: a prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.

A ki egy utánazást talál és nekem bejelenti, díjat kap!

Elismerő levelek ezrel rendelkezésre állanak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszer-tárban, Egger A. gyógyszer-tárban, Thalmayer és Seitz, Koehmeister utóda

Főraktár a kasztónál **B. Fragner** Apotheke „zum schwarzen Adler“ in Prag. Eck der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal. 281-28

19968. sz. 1898. 309-1

HIRDETMEY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa közhírré teszi, hogy a Nagy-Kanizsa város tulajdonát képező az úgynevezett Felső-erdő és fás legelő területén levő makk-termetést **folyó évi október hó 25-én a városház tanács-termeben dél-10 órakor** megújítandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek eladja, kikiáltási ár 1300 frt, melynek 10 százalékát az árverezők bántépénzül az árverező bizottság kezére az árverés megkezdése előtt letenni tartoznak, a legtöbbet ígérő pedig az árverés bezárása után köteles lesz az egész vételárát a bizottság kezére azonnal lefizetni.

Az árverési feltételek a város tanács-termebe a hivatalos órák alatt betekintheők, a makk-termetés pedig az erdőmesternél leendő jel-ntkezés mellett bármikor megvizsgálható.

Nagy-Kanizsán, 1898. október 18-án.

A városi tanács.

HIRDETMEY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **III. Sorsjáték** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. **A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Harmadik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Negyedik osztály		Ötödik osztály		Hatodik osztály	
Betét 12 korona.		Betét 20 korona.		Betét 32 korona.		Betét 40 korona.		Betét 32 korona.		Betét 24 korona.	
Huzás 1898. nov. 17. és 18.		Huzás 1898. dec. 14. és 15.		Huzás 1899. jan. 10. II. és 12.		Huzás 1899. jan. 31. és febr.		Huzás 1899. febr. 22. és 23.		Huzás 1899. márc. 15-18i ápr. 12-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	190000	1 á	100000	Korona 1,000,000 [Egy millió]	
1 „	20000	1 „	25000	1 „	30000	1 „	30000	1 „	30000		
1 „	10000	1 „	10000	1 „	20000	1 „	20000	1 „	20000		
1 „	5000	1 „	5000	1 „	15000	1 „	15000	1 „	10000		
3 „	2000	3 „	3000	3 „	10000	3 „	10000	3 „	10000		
5 „	1000	5 „	2000	5 „	5000	5 „	5000	5 „	5000		
8 „	500	8 „	1000	8 „	2000	8 „	2000	8 „	2000		
30 „	300	20 „	500	10 „	1000	10 „	1000	10 „	1000		
50 „	100	60 „	300	70 „	500	70 „	500	70 „	500		
2900 „	40	3900 „	80	4900 „	130	3900 „	170	3900 „	200		
3000 ny.	Kor. 2400000	4000 ny.	Kor. 4770000	5000 ny.	Kor. 8970000	4000 ny.	Kor. 9340000	4000 ny.	Kor. 1061000		

Az I. osztály huzása 1898. november 17. és 18-án lesz. A huzások a **Magyar királyi ellenőrző bizottság**, és kir. közjegyző, jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók. Budapest, 1898. október hó 23. án.

Magy. K. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

LÓNYAY.

HAZAY.

Ezen 180 nyeremény közül utoljára kiharott kaja a jelszóval

1 „	60000	60000
1 nyer.	40000	40000
1 á	20000	20000
1 „	10000	10000
1 „	6000	6000
1 „	4000	4000
2 „	3000	6000
3 „	2000	6000
20 „	1000	20000
30 „	500	25000
400 „	200	80000
720 „	100	720000
1000 „	50	500000
27800 „	200	5660 00
30 000 „	Kor.	9 550 000

Szerkesztőség:

Városháza-épület Fischei Filipp könyv-kereskedésben.

A szerkesztővel ártatlanul lehet naponta d. u. 4-5 óra közt.

De intéendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fischei Filipp könyv-kereskedésben.

ALOFIZETESI ÁRAK:

Egyes évre 12 korona (8 frt — Kz)
Félévre 6 korona (8 frt — Kz)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 Kz)

Nyitlár postónra 10 krajczár.

Előfizetések, valamint a hirdetéseknek vonatkozó Fischei Filipp könyv-kereskedésbe intéendőek.

Bérmentelés levelet csak ismeri csak ből fogadjunk el.

Egyes szám ára 10 krajczár.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felolós szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Csütörtök október 27.

Hazajáró lélek.

A törpe epigónok tanulhatnának valamit az elhalt gigászoktól.

Mig Kossuth élt, a függetlenségi párt puritán jellemű vezérei minden nagyobb politikai kérdésben kikérték a turini önkényes száműzött tanácsát. És Kossuth szívesen válaszolt s a vezérek meghallgatták az öreg bölcs tanításait.

De lassan kihaltak a függetlenségi párt puritán vezérei s a törpe epigónok, piaci politikusok, szájkaszkodó Kleonok foglalták el helyöket, kik még életében megvetették Kossuthot. Hiszen emlékszünk még Polónyi Géza híres mondására, mikor Kossuthot palam et publice vén lutheránusnak titulálta csak azért, mert nem akart hűtlen lenni szabadelvű ideáljaihoz s az egyházpolitikai törvények megszavazása mellett tört lándzsát.

Azóta az öreg Kossuth, a vén lutheránus örökre lehunyta szemeit. A nehéz kőlapot tettek sírjára, nehogy feléjén s számon kérje tőlük nemes eszméit s a parlamentárizmust, a melyet ő teremtett meg Magyarországon.

De a vén lutheránus gondoskodott róla, hogy eszméi, politikai irányelvei, gondolkozásmódja ne vesszenek el. Megszólal ő most is s ha egy egy elárgult levele kezünkbe akad, találunk azokon még mindig bölcs intelmeket és igazságokat, melyeket mai állapotainkra s szereplő egyéniségeinkre applikálhatunk.

Mostában jutott Jókai kezéhez Kossuth Lajosnak ötven sajtókezűleg írott levele. A levelek rég elmúlt idők eseményeire: az emigráció politikai és katonai viszonyaira vonatkoznak. Az emigrációban is voltak, úgy látszik fős számokkal alakok, akik nem voltak válogatások az eszközökben s okosabbak akartak lenni Kossuthnál.

Kossuth azt feleli nekik. »Nem játsunk kalandor-szerepet! Majd így szól: »Hübele Balázs módjára a hazát és nemzetünk becsületét kompromittálni nem engedem.«

Egyszer pedig elkeseredésében így kiált föl: »Ki lehet önök közt az az ördög-motolla, a ki zavart, szakadást, pártoskodást csinál? — Lelkemből meguntam az egész komédiát!...«

Ime, a vén lutheránus, akit hiába tettek

földbe, kiszól a nehéz kőlap alól s meg-
rázza az üstökét a kalandoroknak és Hübele Balázsoknak. „A hazát és nemzetünk becsületét kompromittálni nem engedem!“ — mondja Kossuth De vajjon ez a mondása csak a legionáriusoknak szól-e? Csak nekik nem engedi-e meg a haza és nemzet kompromittálását vagy egyáltalán senkinek?

Ugyebár, hogy senkinek? Szól a Kossuth erkölcsi dorgatórium mindenkinek, a ki ma az ő tisztes nevében kalandor-politikát űz; szól a kalandor-politikusoknak s azoknak a Hübele Balázsoknak, kik az ő általa alapított modern parlamentarizmus felforgatásával, osztrák mintára rendezett obstrukciókkal a haza és a nemzet becsületét kompromittálják.

De hát akik az élő Kossuth nemes eszméihez felemelkedni sohasem tudtak, vajjon adnak-e ma valamit arra a kopott írásra, melyről a vén lutheránus szelleme szól feléjük? Dehogy! A törpe epigónok nagyobb-nak tudják magukat Kossuthnál. Nemcsak kompromittálják a haza és a nemzet becsületét, hanem elég vakmerők arra is, hogy galád munkájukat úgy tüntessék fel, mint

TÁRCA.

Kiszakított lapok.

— (Egy szép leány emlékkönyvéből.) —

Írta: Szalay Sándor.

... Az utcán találtam. Lassan táncolva kergette előttem a szél a széttepett, piszkos, összegyűrt újságpapírok, a megfakult, lonnyadt falevelek zörrenő, zivó garmadájaiban. Utána kaptam, de hirtelen felrepült. Ott keringbózsált magasan, a fejem fölött, a hóbertos szél ide-oda csapkodta, hozzá verdeste a negyedik emelet ablakablakához. Alább bukott, majd újabb szökéssel, mintha csak célzatosan akart volna engem bosszantani, ismét elkapta és vitte feljebb, mindig feljebb. Egy ideig forgott, keringett, aztán lehullt, egyenesen a lábaim előtt. Valami ösztökélt, sarkalt, hogy utána nyujjak. Főlvettem.

Foltos kis lapocská volt, valamikor halványkék, vagy lilá lehetett a színe, megfakult. A szegélye kikopott, loszlányos: csak itt-ott látszik rajta egy kis törött vonal a régi arany csikból, a hajlasain kimart és lyukas, rozsdafoltos elmosódott az írása.

Nem tudok megbékülni az „emlékkönyv“ gondolatával, nem értem: mire jó ez. Sokat töpren-

kedtem ezen, de megállapodásra nem jutottam. Sejttem, hogy nagy részük időnek előtte elkallódik, a másik részt maguk az aszonyok semmisítik meg. Számítást nyit egy szép plasztikus könyvben egy aereg jó barát és egy jó csomó kevésbé ismert ember, kik egyformán vesznek el előlünk a mult színtelen ködében. Emelygős, csikornyás erkölcsi predikációk, hazug akxiomák, egy rak-tárra való összelopott frázis melyekben az erényt kinalgatják, dicserik, a boldogság utját mutogatják, jelölik. Furcsa, de én az erény e tulsagos kinalgatását úgy tekintem mindig ezekben a könyvekben, mint azt a turfangos specerajost, ki legrosszabb portekáján akar tudni, az egekig magasatolja, különben nem kel el. Ha meg a boldogságot oly könnyen el lehet érni, nem értem, miért nem találkoztam én eddig egyetlen boldog emberrel sem. A hiúság csarnok ez, hol tetszetős, sallangos hasonlatokkal versenyeznek egymással a bizonytalan, a kétséges győzelemért, kik sorompóba álltak. Az együgyű, naiv jó kívánóságok idővel kissé halványulni kezdenek a színévesztett papíron, annyi mintha nem is írták volna meg őket. Egy kissé röstelkedünk is később a régi szentimentális hajlamukon. A hűség-fogadások az elmaradt, távoli idők homályos, cafrangos látványát kapottan vetik felénk elmosódott, megfogyott árnyékokat illt, majd ott bontakozik ki egy-egy megvedlett fantom, bizonytalan körvonala, nézzük nézzük, de nem emlékezünk

már rá, csupán a nevük maradt meg — a papíron.

Ez az egész! Ha belekerülünk az időbe, nem kibélődünk a játékszerekkel, ehhez már félszerek leszünk, nem tudjuk, hogy kell megfogni, a modulataink groteszkek, szölgletesek.

No most a sarokba is vaghattam már a tolatamat, mint valami baszontalan szerszámot. Ostobán cselekedtem mégis, a saját lábaim elé hordtam össze az akadályt. Benne vagyok a saak-utcaban nyomomban a magamra usaitott üvöltő fenevadak. Körülöttem mintha gunyosnak kacagnának a nagy akxiomák és a hasonlatok. Tetován állok, aig reménylek menekülést. Még sem jó, ha az ember a konvencionális szokásoknak búzken, bizonyos lenézéssel mutat néha hátat. Megboazuja ez magát. Ha imádkozni tudnék, most megtenném. De fő ösleges. Van nekem egy foltos, összegyűrt kis lapocskám. Valamikor halványkék vagy lilá lehetett a színe; megfakult. A szegélye kikopott, loszlányos, csak itt-ott látszik rajta egy kis törött vonal a régi arany-csikból, a hajlasain kimart és lyukas rozsdafoltos, elmosódott az írása. Az utcán találtam. Lassan táncolva kergette előttem a szél a széttepett, piszkos újságpapírok, a megfakult, lonnyadt falevelek zörrenő, zivó garmadájaiban. Utána kaptam, de hirtelen felrepült ott keringbózsált a fejem fölött, a hóbertos szél ide-oda csapkodta; hozzá verdeste a negyedik emelet ablakablakához, alább bukott, majd újabb szökéssel ismét elkapta

TORONTALI ZÖNYEGGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Egyedüli Magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel esomózott szmirna szőnyegeket, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boudoir- és uriszobák részére mindentelje nagyság és stílusban, bármely rajz szerint: hollandi futószőnyegeket, keleti (karamani) függönyöket, torontáli szerb szőnyegeket (Tyilin), terítőket, függönyöket, divánátvők stb. részére. 292-20

Főraktár: BUDAPEST, VI. kerület, Andrássy-ut 4. szám.

Dusan felzserelt raktár mindennemű, a szőnyeg-szakmába járó cikkekben, a n. olcsóbb fajtájú szőnyegek, függönyök, terítőket, takarókat, ablakvédők szoba és lépcsőknek

Honi Ipar.

Honi Ipar.

az egyetlen lehetséges eszközt a kormány által beteggé tett parlamentarizmus meggyógyítására.

Ilyenek a Kossuth Lajos mai legionáriusai, a szemforgató politikai kalandorok, a kik nem válogatnak az eszközökben; a kik előtt nincs semmi szent, sem a parlamentarizmus, sem a haza, sem a nemzet becsülete; kik előtt nincsenek tradíciók, nincs kegyelet, nincs következetesség, politikai hitvallás és őszinteség, — hanem akik alacsony tondorlatokból élnek s kiknek egyetlen vezérlő csillaguk: a személyes gyűlölet. Ezért az egy állati ősztőlértek készek feláldozni a haza legszentebb érdekeit, parlamentarizmust, alkotmányt, nemzeti becsületet, mindent a világon.

Az a fecsegő vén lutheránus pedig hallgasson! Szedjék össze az írásait s zárják el jól a muzeumban, nehogy az ő hazajáró lelke megzavarja a legionáriusokat honmentő munkájukban.

Országgyűlés.

Oktober 22.

Lármás förgeteg zugott megint keresztül a tisztelt Házon. Az ellenzék átcsapott a vad obstrukcióba, amely nem fárad hosszú beszédekkel, hanem a házszabályok körül jár szédületes vitatancot. Szilágyi Dezső elnöki erélye sem tudta ettől visszatartani, sőt kénytelen volt a Ház méltósága érdekében komoly figyelmeztetést intézni a pártokhoz.

A telt padok, melyek előtt a mai ülésre bejegyzett négy interpellációt bejelentettek, erősen megrikultak, amikor Sággy Gyula fölállott és beszélni kezdett.

— Bár elalattná a napirend-vitát! — sóhajtották a folyosón, akik ráfogják a derek professzor ur beszédeire, hogy erősen elalmozító a hatásuk.

Különbén az ellenzék sem akarta már folytatni a vitát; az volt a terve, hogy bezárja a vitát és hétfőre kéri a névszerint való szavazást arról, vajjon elfogadják-e a mai szombati napirendet.

rendet. Csak hogy a jobboldalról meghusították ezt a számítást, mert Sággy után felállt Gajári Géza és a napirend-javaslatához ezt a módosítást ajánlotta: az indemnitás a most folyó vita befejezése után következő keddi ülés napirendjére tűzessék. Ez a módosító indítvány három okból hatott kellemetlenül az obstrukciókra; először; mert nem lehet agyonbeszélni, s akármeddig obstrukcióját, a következő keddre érvényes marad, másodsor: mert ezután azok, akik eddig résztvettek a napirendben, nem szólhatnak föl újra, amit pedig új javaslat esetén megtehettek volna; harmadsor: mert most már nem zárhatták be ma a vitát, mert akkor a módosítás elfogadásával lett volna keddre a napirend. Ezért hát hargosan fogadták a módosítást és Polónyi Géza pompás rabulisztikával, Holló Lajos a házszabályokkal azt igyekeztek bebizonyítani, hogy Gajári Géza módosítása új indítvány, melyet külön kell tárgyalni, miután előbb a régiről szavaztak. Szilágyi Dezső világos fejtegetéssel ennek az ellenkezőjét bizonyította be. Mialatt az ellenzék zugott és zajongott a balsiker miatt, már akadt a számára egy másik mentőhorgony. Horánszky Nándor a házszabályra hivatkozva, a Gajári-féle módosítás kinyomatását és szétosztását követelte, ami persze hétfő előtt nem történhetik meg. Erre Gajári Ödön, Horánszky Nándor és Gajári Géza közt támadt izgatott szóváltás, mert az első a burkoló obstrukciót vetette szemére az ellenzéknek, mire Horánszky csinynek nevezte a módosító indítványt, ez ellen pedig az indítványtevő tiltakozott. Már ezalatt nagy volt az idegesség, láрма, kiáltozás, de növekedett, amikor Pichler egyenesen a kormányt vádolta obstrukciójával, s amikor emiatt közte meg Gajári Ödön közt támadt csetepaté.

— Vonja vissza az inszinuációt! — kiáltott Gajári Pichlernek a jobboldal zugása közt.

— Előbb a képviselő ur vonja vissza a magáét! — felelt Pichler a baloldali zugása közt.

Sággy fejtegetett. Szentiványi Árpád inkorrektnek mondta a módosítást, Szilágyi pedig figyelmeztetett, hogy az ellenzék kívánsága ellenkezik a Ház szokásával.

— Sebaj! — vélte Polónyi.

— Kívánja a Ház a kinyomatást, igen vagy nem? — tette föl a kérdést Szilágyi.

A baloldali erről a kérdésről névszerinti szavazást és a szavazásnak hétfőre halasztását kérte.

De ez még nem volt minden. Már most az eredeti vitát kellett volna folytatni.

— Debogy! Nem beszélünk ma, majd hétfőn! — kiálotta Polónyi, és a baloldali tábor zugva helyeselt.

Es megtörtént, amire az utolsó obstrukciók történetében nem volt példa, hogy egyszerre a mai tanácskozás folytatásának hétfőre halasztását indítványozta Gullner Gyula, az ellenzék erről is névszerint való szavazást kért — hétfőre. Ez ellen a parlament megállapított napirendjét semmivé tevő eljárás ellen felszólt gróf Tisza István és erre következett azután Szilágyi Dezsőnek a pártokhoz intézett komoly és nagyjelentőségű intelme. Halotti csendben figyelte az imént még zajongó Ház az elnök szavait, azután helyeslés és éljenzés támadt mindakét oldalon; mert az ellenzék is éljenzett, hogy úgy mutassa, mintha nem reá celoznának az elnök intészei. De hogy valóban neki s az obstrukciónak szóltak, azt bizonyítja a hétfői ülésnek az ellenzék által összeállított programja: először névszerint való szavazás arról, hogy egy módosítást kinyomatásnak-e? másodsor egy névszerint való szavazás — hétfőn — arról, vajjon a mult szombati tanácskozást elhalasztják-e, vagy sem?...

Igy azután már tizenkét órákor sorta kerül a négy interpelláció: Asboth János és Hentaller Lajos a pestis ügyében interpellálták a belügyminisztert, aki azonnal felelt is; Barta Odön a bosnyak vasuti kölcsön ügyében a miniszterelnököt interpellálta, Rátkay László pedig a borítaladó tárgyában Lukács pénzügyminisztert, a kiől megnyugtató feleletet kapott.

Percel belügyminiszter válasza ez: Köfelességem nek tartom, hogy azon két interpellációra, melyet a Bécsben legutóbb felmerült sajnos megbetegedési esetekre vonatkozólag az imént hoztam intéztek, válaszomat nyomban megadjam. Legelőször is konstataálnom kell, hogy igenis, van tudomásom, még pedig ezidőszert hivatalosan arról, hogy Bécsben az egyetemi patológikus intézet bakteriológiai laboratóriumában alkalmazott egyik szolgán a megbetegedés negyedik, és egyuttal a halálozás napján a pestis-kultúrának bacilusai által történt infekciói klinikailag megállapított és igazoltatott. Van tudomásom arról is, hogy több eset is fordult elő, melyekre nézve, habár a megállapítás ezidőszert még nem történt meg.

és vitte följobb, mindig följobb. Egy ideig forgott, keringett, aztán lehullott, egyenesen a lábaim ele. Valami ősztokélt, sarkalt, hogy utána nyuljak. Fölvettem. Ugy szakadhatott vagy tán akarva vágta ki egy emlékkönyvből, egy szép leány emlékkönyvből. Vajjon ki tette? Kivaucsi vagyok: nem-é az a szép leány maga?

Leírom magának is. Ime:

Egyszer volt, hol nem volt... No, no, édes, ne mosolyogjon olyan gunyosan. Ugy van, üres frázisok, hazug aksiomák helyett mesét mondok magának, egyszerű, szomorú kis mesét egy elhervadt, hóhéher virágról, meg egy álmodozó beteg fiúról.

Valami jövevelesű novellairó imígyen kezdené.

...Édes, virágfakasztó, ényhe májusi délután. Ama csodálatosan szép s csöndes napok egyike, melyeken először is azért haragszunk, mert a karjaink olyan nagyon rövidek, — nem ölelhetjük dagadó keblünkre a ragyogó mindenséget; a végtelenség látszó kék ég bársonyos, puha kárpitjába szeretnénk belekapaszkodni, hogy arcunkat simogathassuk vele, hogy édes gondtalansággal végig hemperegjünk a kifeszített finom kék halón.

Hallgatag, mozdulatlan, mély csönd. Az a sápadt arcu, beteges, vézna' fiú ott ült a nyitott ablaknál, fatáblás, régi könyv teküdt ölében. Nem forgatta a megsárgult foliánsokat, kiszikkadt, vékony ujjai mereven, mozdulatlan nyugodtak a felülről lapon. Vagyázva, lassan szivta illatos cigarettjét. Hanyagul hátradólt, kényelmesen bele-

süppedt az öblös karosszékebe, nézte milyen mohón kapkodja el a trissz levegő a gomolygó, kékeszürke füstfelhőket. Finoman libben, uszik lassan, simán, ezerféle könnyű hajlásban s hogy raesik a teny az emelkedő, egyre változó gomolygra, a szegélyein; sőt itt-ott a közepén a mozgó fátlyol az erősebb hullámaiba aranysárga vonalakat fest. Egyre magasabban száll, szinte beleforja magát a levegőbe, átlátszó lapos vonalban hosszan terpeszkednek az egymás mellé rakott vékony szájak, nyulnak, nyújtózkodnak; hirtelen elszakad, lassan beolvad, eltűnik egészen a semmiségben.

A könyv lecsuszott a térdéről, a cigarett kihullott ujjai közül. Eszre sem vette, csak nézett előre, tárgyátalanul álmodozva. Üden csapkodta arra a virágillattól terhes levegőt — szellő — Elkabította a nagy kék, hirtelen összeresztent, feldokolva. Göröcsösen köhögött, egy csöp vér szivárgott fel ajkaira. Mosolygott utána, halvány, szomorú volt ez a mosoly. Vigasztalta magát, hogy ő már nem beteg, nem. Hiszen annak a gyűlöletes, terhes keserűségnek már vége, vége, érzi a megifjodott természet duzzasztó kejét, szeméi mohón isszák fel a színek gazdag pompáját, olyan szelíd, olyan békésen meleg a napsugár.

Belebámult ismét a semmiségbe, lázas tekintete egy ponton függött. Valami, valaki volt ott. Egy szép leányfej, kerek márványarc, dióbarna, nagy mély szemek, akár csak egy Rembrandt-kép, a szentekete dus hajhulámok képeztek a sötét háttért, a misztikus keretet. A felszálló párák mint valami hajszál-szövésű könnyű fátlyol

szivárvány színben usztak, látni lehetett a levegő hullámos rezgését, amint a meleg napsugarak forraltak. Ebből ő mit sem látott most, csak azt a szép Rembrandt képet.

Mezétalabos kicsi fiú sompolygott el az ablak alatt, nyikorgó kis kocsi' vonszolt maga után lustan. Kiejtette hirtelen picit kezéből a rudat. Arany himporos, fényes szárnyu, nagy lippe, minőt még sohasem látott, szállt le előtte, incekedve. Vagyázva kuszott a közelébe, elrejtve illette hata mögött piszkos kis sapkáját, fűrgén lecsapott rá. Nem sikerült elfogni. Úgyet sem vetett a kis kocsi'ra, törtétt utána. Az aranyos lippe alacsonyán szinte mozdulatlanul, lassan uszot: előtte, de ügyesen siklott, hol jobbra, hol balra tért ki, nem férközhetett sehogy a közelébe. Neha le szállt, a falhoz tapadva nesztelenül, labujjhegyen kiuszott, kipirult az arca a biztos győzelemről, de a kis kacér csak csalogatta maga után. Megállt, boszankodott, lemondott róla, majd újból fellobbanva üzőbe vette ismét. Nem hagyta többé megpihenni, gyorsan loholt és ez olykor megtérfalva a feje fölött keringett, ringott, egyegy hirtelen szökéssel alább szállt, nem hagyott időt a gondolkodásra. Utána dobta a sapkáját Haragudott már reá, talán szétmorzsolja, ha ellogja. Bukdácsolt, olykor el is botlott egy-egy kiálló téglában, de követte, csak egy pillanatra állt meg neha, hogy a főtő zihálás kissé csillapodjék. — Egy váratlan fordulattal a pillangó egyenesen jobbra tartott. Meredek kőfal húzódtott ott el hosszan. Vége. A fényes szárnyu pillé könnyen, fűrgén átszokkott a magas kőfalon, még

nyugon közel fekszik a gyanu, hogy ezek is a megbetegedés továbbterjedésének tekinthetők.

Konstatálom egyúttal azt is, hogy az osztrák császári királyi belügyminiszterium átiratából tudomásom van arról, hogy ugy az osztrák belügyminiszterium, miut az alsó-ausztriai helytartóság és a bécsi helyi hatóság részéről minden megtörtént arra nézve, ami egyrészt a kellő dezinfekció tekintetében, másrészt a ragálynak magában a kórházban való tovaterjedése és Bécsbe a távolabbra való elvitelének meggátolására ez idő szerint a tudomány és a közigazgatási rendszabályok szerint lehetséges. Nálunk — még pedig anélkül, hogy nekem rendelkeznem kellett volna — már tegnap egybegyűlt az országos egészségügyi tanácsnak járványügyi bizottsága és a kérdést tudományos és szak szempontból tárgyalván, előterjesztéseit hoztam megtette, én azokat a mai napon a miniszteriumban kézhez is vettem, és így itt is meg fog történni minden, amit meglehet tenni mert teljes tudatában vagyok ama felelősségnek, amely e téren rám hárul, noha a felelőssége: ama formulában, amint azt Hentaller Lajos tisztelt képviselő ur kívánja, hogy tudniillik e betegség az országba be ne jöjjön, elvállalni képs n m vagyok, (Ugy van! jobb leől) Ismétlem, amit már egy alkalommal is kijelentettem, hogy amire csak képesek vagyunk, ebben az esetben is meg fog történni és semmi mulasztást megengedni nem fogunk. Egyúttal azonban megjegyzem, hogy amint e kérdésben minden könnyelműségnek és mulasztásnak ki kell zárva lenni, ugy ki kell zárva lenni a tulságos intézkedéseknek is, és hogy, — bár e kérdést kicsibe venni nem szabad, hanem azt teljes nagyságban méltányolnunk kell, — igen nagy veszély volna azt a tulságba vinni. (Helyeslés jobbleől.)

A közélet itt is a leghelyesebb. Tétessék meg minden a közegészségügyi kormány részéről, ami e tekintetben elérhető és én remélem, és ennek nyíltan kifejezést is adhatok, hogy sikerülni fog elérni, hogy a baj Bécsben se terjedjen és hogy

az hozzánk-se jöhessen be. (Helyes és jobbleől.) Kérem a tisztelt Házat, hogy e részben adott válaszat tudomásul venni méltóztassék. Helyeslés jobbleől.)

Október 24.

Két névszerinti szavazás is csábitgatta a honatyákat, nem csoda, ha tíz óra tömve volt a folyosó. A szavazás ugyan nagyon unalmas mulatság, de soha se lehet tudni a dolgok mai állása mellett, mikor pattan ki valami szikra a füstből.

Az aggódóknak igazuk lett. Mindjárt az ülés elején történt valami. Az, hogy a két névszerinti szavazásból tüstént let — három.

— Névszerinti szavazást kérek a jegyzőkönyv kiigazítására! szavalt Polónyi.

Szilágyi Dező a házszabályok értelmében elrendelte ezt, és így a mára kitűzött két névszerinti szavazás — egy harmadik névszerinti szavazással kezdődött.

— Ez nem obstrukció, ugy-e? kiáltja át gunyosan Percel Béni.

Erre a kérdésre a baloldal — néma maradt.

Fel tizenkettőre vége lett az első szavazásnak. Polónyival szavaztak 28-an. (Kossuthisták, Aponyisták, Molnár Jánosisták együtt) ellene 158-an. Százharminc többséggel hagytak tehát változatlanul a jegyzőkönyvet.

Vége lett az első felvonásnak; következett a második. (A program szerint ez lett volna az első.) Névszerinti szavazás a Gullner Gyula indítványa felett, a mely szerint a napirend tárgyalása szombatról — mára halasztandó.

A felett szavaznak tehát az ötlet ellenzők pajzán jökdévből, hogy a mult szombati ülést ma folytassák-e vagy — a mult szombaton.

A drága percek így telnek hasztalanul. Minden óra sok ezer forintjába kerül az országnak és az ember szinte hallja, miut ömlik a tömredék verejtékkel megkeresett bankó bele a semmibe.

A második szavazásnak az lett az eredménye,

hogy Gullner indítványa mellett 29-en szavaztak, ellene 161-en; most hát 122 volt a kormány többsége.

— Következik a harmadik névszerinti szavazás, jelenti Szilágyi, Horánszky indítványa felett, a mely Gajary Géza módosításának ki nyomatását ajánlja.

Háromnegyed egyre szerencsésen elvetették Horánszky indítványát is.

— Következik a napirend, a napirendvita folytatása; — jelenti az elnök.

Felpattant Kubik Béla.

— A házszabályokhoz kérek szót.....

— Csak a napirendhez szólhat; — állítja meg az elnök.

— Jó, hát szolok a napirendhez — folytatja Kubik — és ezennel benyújtok egy indítványt.

És benyújtotta — Polónyi indítványát.

— Kezdődik a trefa! — kiáltják jobbról.

A trefa folytatódott.

Keményen megrázta a csügyetüt az elnök.

— Ne csináljanak komédiát! — dörgött haragosan, a mire csend lett a hegyen és jöhetett a következő szónok, Szentiványi Árpád.

Igen haragosan tüzelt az erősen palócos-ki ejtésű nemzeti párti honatyá.

Nagy érdeklődés fogadta Orley Kálmán felszólalását.

Felszólalása elején kemény szavakban mondott kritikát az ellenzők eljárása felett, a mely nem egyéb, mint nyílt meggátlása a parlament munkaképességének.

Orley Kálmán beteresztette a módosítást, a mely szerint a Ház, az idemnitást a most folyó vita befejezése utáni első hetköznapon kezdje meg tárgyalni. Jobbról erősen meghelyeselték.

Páder Rezső a Horánszky trefáját ismételte meg. Indítványozta, hogy Orley Kálmán módosítását nyomassák ki és osszák szét.

— Igen! — szellemeskedett Rakovszky — szét kell nyomni és ki kell osztani.

Elbeszélgetett háromnegyed kettőig mindenfelől a jó Páder.

Szluha István azt kérte, hogy holnap mondassa el a szónoklatát. Ebbe bele is egyeztek.

Általános meglepetésre megint felállt — Polónyi.

— Mit akar? zugják felé.

— Azt akarom tudni, szóal meg naivul, hány órákor kezdődik a holnapi ülés?

— Tudhatja a képviselő ur, mondotta ingerülten Szilágyi, hogy általános határozat szerint a Ház tíz órákor kezd üléseit.

Erre aztán Polónyi Géza egy szónoklatot tartott, a melyben kifejezte, hogy ez nem határozat, csak szokás.

Az elnök megszólalt újból. Hangjában a visszafogott bosszuszag remegett, a mely különben elfojta a Ház minden jözerésű tagját Polónyi urnak erre a váratlan új ötletére.

— A mit a képviselő ur mondott most, szóit Szilágyi, az teljesen felesleges. Konstatálom, hogy erre semmi szükség se volt.

Polónyi pedig ellordult és jóízűen nevetett.

Október 25.

Napirend előtt elkezdődött az ülés. A napirend előtti felszólalással Rakovszky István, a frissen bevont obstrukcionista „vezér” lepte meg a Hazat.

Bévezetésül Tisza István grófhoz fordult a lobogó temperamentumu iju néppárti honatyá. Hirtelen aztán az összelérhetetlenségi bizottság munkásságára vitte át a szót Rakovszky és kérdést intézett Fest Lajoshoz, miért nem hívja össze a bizottságot.

Fest Lajos bizottsági elnök tüstént válaszolt a hosszúra nyúlt kérdésre.

A válasz ellen nem lehetett szava Rakovszky Istvánnak sem.

— Következik a napirend: szól az elnök.

— Még nem! — pattan fel Barabás Béla,

csak bucsut sem intett. Epekedve szomoruan nézett utána a kis fiu, át-zivárgott, kibuggyant pillái mögül egy könnysepp, végig pergett arcán. Az az ostoba bolond fal ott.

Szegény kis fiu, hogy fájt neki a lemondás. Megindult, de sokszor vissza-visszanézett, reménykedett: talán vissza jó.

Hosszu elúljáró ez, valami jó nevelésű novella-író bizonynyal ímigeny kezdte volna a példázat kedvéért, de rég kiszakadtunk már a tavaszból, elmúlt a nyár is. Palaszürke, szintelen most az ég, nehéz kód fekszik a levegőben s finoman harmatoz az eső. Három héttel ezelőtt magam sem hittem abban a nagy szomorúságban, nem a szememmel, a szivemmel láttam akkor.

Semmi. Nem valami szörnyűségés nagy dolog. Találkozott egy szomorú, sápadt fiu egy nagyon szép leánnyal: az történt, ami ilyenkor rúndesen bekövetkezik..... Es a lényes sárnyu szép lippe könnyen, lürgén átszökött az otromba, meredek kőfalon, mely ostobán az utját vágta hirtelen. Még csak bucsut sem intett. Epekedve, szomoruan nézett utána a kis fiu, át-zivárgott, kibuggyant pillái mögül egy könnysepp, végig pergett arcán. Az az ostoba bolond fal ott. Fájt, nagyon fájt neki a lemondás. Ez volt az első, valójában meg semmi, de azért nagy a fájdalma, jó utána majd több, másféle, melyek kinosan marcangolják győtrik majd a lelkét.

...Elszáradt kicsi virág fekszik előttem. Magától kaptam, kértem, igaza van: kértem. Kedves, szép virág volt, a legszebb: fehér szegfű. Nehány hetes, rövid idő, nagyon rövid. Vigyázva ápolitam, friss vízbe tettem naponta háromszor; szétlárta hullámos finom, puha szirmait és én boldog voltam, de csak rövid ideig. A hóéher csipkés szegélyen megjelent a hervadás első rozsdafoltja. Azon az estén maga már más volt, egészen más. En vigyázva lepréseltem a szép hervadó virágot. Elgyáródott ma már s formátlan, szintelen. Nézem, nézem s valami örült lehetetlenségről álmodozom: szeretnék nyitott szemmel

végig heverni ott a pamlagon s nem gondolni semmire, ép-öséggel semmire. S egyre a maga díobarna szép két szeme kísért, bármerre fordulok mindenütt magam előtt látom. Olyan szífkészen, olyan látólosan villannak elő a sötét selymes pillák alól. Nem, nem értem, nem tudok belőlük kiolvanni mást, mint a sötét tagadást, a kegyetlen intést, hogy fussak, meneküljek.

Azt teszem, megyek. Találkoztunk; meg el is váltunk. E két határjelző közé csak kis idő szorult. A szép idő hogy sietett, rohant. Ez az elszáradt virág mindenem, mi magától emlékül maradt. Emlékszem az illatára és a puha szirmok most összeaszottan magukba zárják a maga édes mosolyának minden vonását. Maga most ép egy mosolyog, nem változott meg semmi, semmi, csak én lettem ismét más. Majd jön egy harmadik, egy negyedik is, a ho-szu sornak tán vége sem szakad, maga folyton csak mosolyog, mosolyog és én a könyvek fátolyán át egyre ezt a kis elszáradt virágot nézem, nézem, s ügyel-ezem magát feledni. Mindig én mindenlitt; tudom, persze hogy sikerülni fog. Maga pedig majd boldog lesz nagyon boldog; kacag, mulat, örül mi sem emlékezteti majd reám.

Míg én a tengerkép között
Arván hollyok ide s tova;
S azt sugja minden: „Jó fiu
Te nem felejtetél őt — soha!”

Ez áll azon a foszlányos szélű, foltos liss lapon, melynek valamikor halványkéek vagy lilá lehetett a színe. Leírta. Nem az én hibám, ha mást várt, a sok között majd csak elvesz. Ha azonban semmiként sem tetszik, bátran kitépheti, de azt tanácslom: dobja el az utcán. Ki tudja: valaki, ép úgy mint most én, egyszer még hasznát veheti.

H I R E K.

Néptombola.

a ki a házszabályokhoz kér szót és indítványt nyújt be, hogy Orley Kálmán módosítását nyomják ki és osszák szét.

— Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy házszabályokhoz való felszólalás címén indítványt beadni nem lehet. Különben is, a mit a képviselő ur kíván — az már meg is történt.

Valóban: Orley Kálmán módosítása ott van a napirenden; Barabás el is nemült, de nem hagyta cserben a szövetséges társát Ivánka Oszkár.

— Külön kell kinyomatni, nem a napirendet indítványozta. Barabás Béla ezt kéri, e felett hát határozni kell.

— Ismétlem, szólt az elnök, hogy házszabályfelszólalás címén indítványt, vagy módosítást tenni nem lehet. Következik a napirend.

Fölkelhetett hát jó öreg Szluha István. A beszéd nem volt olyan hosszú, mint a meddig — nem került rá a sor.

— Egy igen igen dühös szónoklat jött ezután, a Lukács Gyuláé. Olyan tónusban szónokolt, hogy valósággal iramban ért el egymásután — két elnöki rendreutasítást.

Lukács Gyula nem elégedett meg kettővel. Nagyon benne volt már a hangban. Kivágta a mellét, úgy kiáltotta át a jobboldalra:

— Az én házmasterem is képvisel annyit, mint önök!

Keményen, élesen csattant fel az elnöki csöngtyőhangja.

— Két ízben utasítottam rendre a képviselő urat, — szólt meg Szilágyi erélyes hangon — a Házszabályok értelmében ezennel megvonom tőle a szót.

Ez már egy kicsit mezepte Lukács Gyulát, a ki egyszerre — beesápadt ebbe az „eredménybe”.

— Hát mit mondtam, hogy azért... tagolta zavartan.

— Miért vonja meg tőle a szót! — méltatlankodott Várossy Gyula tisztelendő ur. (A szerető testvér.)

— Kimondottam; — szólt Szilágyi Dezső, ehhez megjegyzéseket fűzni nem lehet.

Azután a jegyzőhöz fordult:

— Ki a következő szónok?

De ebben a pillanatban már lobogó ivvel a kezében sietett az elnöki emelvény felé valamely balmenti honatya.

— Zárt ülést kérünk! — harsogta.

Az elnök átvette az ivet.

— Tizenegy képviselő zárt ülést kér — konstatalja — a zárt ülést tehát elrendelem.

Ezután zárt ülés következett, melyből Szilágyi elnök és Bánffy alakja emelkedett ki diadalmasan.

A város házából.

— Városi közgyűlés. —

Nagy-Kanizsa v. t. városi képviselő-testülete 1898. évi október hó 27-én délután 3 órakor a városház nagytermében közgyűlést tart.

Tárgysorozat:

1. A malék-termés árverése eredményének bejelentése.

2. A Csengery- és Takarékpénztár utcákon végig vonuló törvényhatósági köztér 1894—95. évi javítása után felmerült kongó téglá vételára kiutalása iránti intézkedés.

3. A nyomeltősságu vállás- és közoktatásiügyi miniszter 61044/98. sz. a. leírata a városi elemi iskolák államosítása tárgyában.

Gáncsolódok, telve vannak maliciával az emberek. A ki egy fejjel kiemelkedik a tömegeből, az megrohaják, darabokra szaggatják, hogy minél több hibát leljenek rajta, benne. Pontosan számot tartanak legkisebb fogyatkozásairól és csak ezeket vetik a merlegre, ereyeiről szó sem esik. Rosszak, nagyon rosszak az emberek. A jótékony-ságot egyszerűen hiúsággá deklarálják, áhítozásnak a mob elismeréséért. Ugyan hányanak már békét ennek az üvöltő, elégedetlen mobnak. Vajjon ki lát jól eső kitüntetést a tudatlan, megbódult tömeg éktelen ordításában. A ki a közügyek zajos hullámai közé veti magát feltűnik minden meleg érzésével és szilárdan megállja a helyét: kapaszkodó, tolokodó sűrűbe. Főseges nép, mely nem a legelső rétegből kerül ki, hanem azokból, kiknél a tudás ize csiklandozza már a nyelveket, de büszkén vallod magadat demokratának, te, ugyátszik, bekellen vagy, valami szörnyen háborog benned, irigyked, mikor ilyen bírálatot mondasz tedd a kezdet a szivedre s mond, hogy objektívtással hoztál ítéletet Csunya, nagyon csunya ez a nyelvöltöztes, hisz' mások olyan szépen udz hajlongni azok előtt, kiket háuk mögött kijugyolsz. Ismerd el, a tied a hazugabb szerep, te szörnyűbb komédiás vagy.

Igaz, vannak, kik a nyilvánosság előtt hazug álarcot öltönek, kik a nyughatatlan hiúság megkeltőzettel erejével ügyeknek belekapaszkodni a mennyboltozásba, kik aranyakat szórnak a zajos piacon a nép közé, s otthon elkergetik küszöbük-ről a nyomorgó éhes koldust Van a mi ismerőseink között is sok ilyen, de hát legyünk az ilyenekkel szemben igazán batrak és mondjuk ki előttük, hogy ez epp oly csunya, mint a te igaztalan vádád, melyet olyan könnyen vágsz azoknak fejéhez, kik nincsenek előtted.

Ez a mi itt felül áll nincs semmi szorosabb összefüggésben a tombolával, de elmondtuk, mert ez is egyik legszebb aktsua volt az emberbarátok nemes munkájának, s rendszerint az ő önzellen-ségükben nem akar hinni az a bizonyos lölséges nép.

Az „önzellen-ség” ugylátszik csontát aszot, nehezen cammogó, nyomoruságos váz már, elvesztette kiletét — de csak azoknál, kikben ezekből egy parányi sincs meg. A ki egy maga milliókat ad, az bolond. Rámondják. Aki csak egy kis mozgató erő, vagy jelentékeny nagy kéz a humanizmus gépezetében, az már pozór. S míg gáncs gáncsol ér, ezer es ezer szegény könyves szemérei törlik le a jótékony-ság nemes képviselői az elviselhetetlen élet nyomoruságának egy-egy nehéz terhet. A mi jótékony-egyleteinket elkerüli az ilyenfajta ragalom. Itt nemcsak cím van, eredményeket mutatnak fel, minőket másutt talán az egész országban nem lehet találni. Igaz, ezzel együtt az is elősegítették Nagy-Kanizsán, hogy özőnével tódulnak ide a szegények, kik állandóan meg is telepednek itt.

A vasárnapi tombolával csak azt bizonyította be Vidor Samuné, hogy ő a leleményességek nagy mestere. Örökké az ő szegényei ügyet viselő lelkén, örökké újabb utat, újabb formát keres, utána jár, tervezget, hogy a felszaporodó fillérekkel az élet kegyetlen hibáit korrigálhassa. S mihez ő hozzányul, ott a siker bizonyos. Akadályokat az ő nagy akaratának nem ismer. — A vasárnapi tombola előmunkálatának nagy terhe leginkább az ő és Wuzsl Lajosné, a Kisdiednevelő Egyesület alelnökjének vállaira nehezedett. A közönség az első pillanattól kezdve nagy érdeklődést tanúsított, csak az ugnyevazelt vagyonosabb közeposztály maradt kissé hideg.

Felsőes Nagyasszonyunk gyászos halála miatt a tombola határnapját el kellett halasztani; a mult heten pedig a kedvezőtlen időjárás volt az akadály. Ez a kis huza-vona csak hasznára vált az ügynek, mert a tombolajegyek eladása ugy is

keves ideig tartott. Vasárnap, még ha esett volna is, okvetlen megtartották volna a buzást.

Csak most, mikor már láttuk, mily óriási tömeg hullámzott az Erzsébet-téren, csak most elkésvé gondolunk arra, vajjon hova tették volna ezt az óriási emberáradatot. Hol van nálunk egy akkora terem, ahol elfért volna?

A legszebb, a legkellemesebb idő kedvet zett a vasárnapi sorsolásnak. Valóságos szép tavaszi délután volt. A korlátos magas dobogót az Erzsébet-tér nyugati oldalán, szemben a „Zöldfakert” bejárájával állították föl. mellette kicsi, alacsonyabb emelvényen a nyeremény-tárgyak voltak kiállítva. Itt az óvoda és népkonyha választmányi tagjai bűszgölködtek, felügyeltek és árusították még egyre a jegyeket.

A főemelvényen Vidor Samuné, Wuzsl Lajosné foglaltak helyet. Mint politikai biztos Vécsey Zsigmond polgármester helyett Nagy Dezső előadó tanácsos szerepelt, mert a polgármester ez idő alatt másutt volt hivatalosan elfoglalva, de időközben azért vagy előtár ott töltött. Az ellenőrzést dr. Rotschild Samuné és Farkas Vilma teljesítették nagy pontossággal. A rend tartatása körül Farkas Ferenc rendőrkapitány a legmesszebbmenő intézkedéseket tette meg úgy, hogy a legkisebb hiba sem történt.

Alig volt két óra. Itt ott már nagyobb csoportok verődtek össze az Erzsébet-téren, kevéssel utána özőnével lepte el a kö önség a nagy helyet. Ott-hatez-er ember hullámzott, mozgott egy tömegeben, szokatlan, tarka perspektíva. Tompán morajlott, zugott. Csupa izgatott, ideges tekintet, a reménykedés bizonytalan kérdésével: nem-e ő fog nyerni? Mert nyerni mindenki akart. A főemelvény körül mozdulatlan szorongott a tömeg, egyre jegyeket kértek még. A túzoltóság és a rendőrség vont itt kordont, nehogy egyszerre rohanják meg a dobogót. A tér északi oldalán a városi kut mellett nagy oszlopok közé szorítottak egy hatalmas táblát, melyen kilencven számnak volt helye. Egy ehhez hasonlító, de sokkal kisebb tábla volt a Blau-ház erkély-n elhelyezve.

Négy óra volt, a hogy megkezdtek a sorsolást. Felharsant a kürtjel, a zugás egyszerre elcsendesült. Farkas kapitány harsány hangon kiáltotta a kíváncsiak felé, hogy a tombola megkezdődik. Ujabb harsona. Egy fehér brokát-selyem liberiaiban öltözöttet kis arva fiú alakja tűnt föl a szerezencekerék mellett. Az első számot kihuzta: 54. Suhogva meglibentek a kis blanketták, nehöl egész iv. Zaj, fojtott larma zugott föl hirtelen, felcsillantak a szemek, hol a kis lapun rajta állt a szám. Minden kikiáltott szám után újabb zsongás, mely mindig erősbült, mindinkább lozozódott. Az ötvenhetedik buzás után volt meg az első tombola és a hatvannegyedik huzásnál már be is végződött, sőt majdnem kevés is volt, mert összesen tíz nyereményt sorsoltak ki.

Az első nyereményt (ezüst evőeszközöket) Molnár Ernő VIII. oszt. gimnázista, — a másodikat (varrógépet) Raffay Dezső fogyasztási ellenőr, — a harmadikat (női aranyóra láncsal) Weisz Ferenc kereskedősegéd, — a negyediket (tűgő lámpa) Novák K. kefekötő, — az ötödiket (porcellán szervíz) Csonták István csikós, — a hatodikat (nagy tükör) Bogár Imr. hivatalnok, — a hetediket (menyasszony-láda) Kanizsai Pistika (Varasd), — a nyolcadikat (ezüst óra láncsal) Kohn Katica, — a kilencediket (egy vég vászon) Csudrics Lajos ács, — a tizediket (kávé-szervíz) Zelei honved-hadnagy kezelőiszt nyerte meg.

Ot óra volt, hogy végehez ért a sorsolás, tíz perccel később üres volt már a nagy tér, csupán az üres dobogók és az elszórt kis kek blanketták jeleztek, hogy itt történt valami.

A tombola meglehetősen szép eredménnyel záródott. Elkelt 3200 jegy összesen 640 frt. A nyereménytárgyak és a kiadások összege körülbelül 340 frt így maradt 300 frt tisztá jövedelem.

Hogy a tombola ilyen szép rendben folyt le, abban talán legnagyobb része van Rosenfeld Lajos, kollégáknak az ovoda és a népkonyha

Sirkoszoruk, csokrok, gyümölcsták, diszák és cserjék

legjobban és legegyszerűbben kapható

Janda Károly műkertésznél Nagy-Kanizsán.

Arjegyzékek és költségvetések bérmentve megkötödnék. — Távirat-czim: Janda Nagykanizsa.

megbecsülhetetlen titkárának. Az ő utasításai szerint végeztek minden. Előzetesen per-ze ő is Zagrábba utazott egy ny tombolához. Hogy alaposan megfigyelte, arról tanuskodott a vasárnapi nagy rend.

— **Kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Pogonyi Nándor sümei járásbírosági aljegyzőt a zala-eger-zegi törvényszekhez jegyzővé nevezte ki.

— **Megerősítés.** A valás- és közoktatásügyi miniszter Dékány Mihály csaktonyai állami tanítóképző intézeti igazgatói ezen állásban végig megerősítette.

— **Kitüntetett igazgató.** Megirtuk már, hogy a király dr. Csányi Gusztávot, a kesztelyi Georgikon igazgatóját a Ferenc-József rend lovageresztjével tüntette ki. A kitüntetés egy időre esett Erzsébet királyné halálával és így az ovációk akkor elmaradtak. — Mint kesztelyi levelezőnk írja — a kitüntetett igazgató tisztelői most — a nemzeti gyász elmúltával — mozgalmat indítottak, hogy a tudós tanár és igazgató iránt ez tisztelőjüknek külsőleg is minél fényesebb kifejezést adjanak. — E hó 29-en a gazdasági tanintézet halgatósága fátylasmenetet rendez, 30 án pedig a „Hullám”-ban tisztelői nagy bankettel rendeznek, melyre a varmegye egész területéről igen sokan bejelentették részvételüket.

— **Rémes hír.** Október 25-én este a budapesti vegyesvonat beérkezte után az utasok azt a hirt hozták ide hogy a királyt Gödöllőn agyonlőtték. Azt mondták, hogy minden állomáson ezt a hirt hallották. A N.-Kanizsára érkezett utasok között volt *Meszlényi Lajos*, országgyűlési képviselő is, ki szintén megerősítette, hogy a balatonszentgyörgyi állomáson ezt a vérfagyasztó hirt hallotta. A hír leirhatatlan megdöbbenést keltett. Az emberek lázas forrongással hullámzottak a város főutcájában s mindenki valami bizonyosabb értesülést óhajtott volna nyerni. Lapunk egyik belső dolgozótársa azonnal az itteni állami táviró hivatalhoz fordult felvilágosításért. Itt arról értesült, hogy egyes vasúti állomáshelyekről már több tudakozó sürgöny érkezett ide; de ők semmiféle értesítést még nem kaptak. Mivel ilyen meyényetek alkalmával megtörténhetik, hogy a sürgönyöket letiltják, azonnal intézkedtünk, hogy *Salgó Sándor* belső dolgozótársunk a legközelebbi éjjeli vonattal Budapestre utazzék s alkalmas formában értesítse szerkesztőségünket. — Reggel már az egész városban elterjedt a rettenetes hír s a bizonytalanság csak fokozta a lázas izgatottságot. Nemsokára azonban megkapta szerkesztőségünk a megnyugtató értesítést, hogy az egész csak alaptalan kőszá hir, mely Bécsben keletkezett az estéi órákban.

— **Névtelen hősök.** A „Pesti Napló” vasárnapi számában olvastuk az irgalmas nővéreket jellemző, alábbi közleményt, mely bennünket, nagy-kanizsaiakat különösebben is érdekel azért, mert városi közórházunkban is ők a névtelen hősök.

A bosnyák okkupáció idején történt, hogy az ogulini katonai kórházban szörnyen pusztított a kórházi üszög. Ez a rettenetes epidémia egymagában több áldozatot követelt, mint a hadjárat minden csatája. S nemsokára a sebesülteket tizedelte meg, hanem az ápoló személyzetet is. Eljött végül egy nagyon szomorú nap, mikor a kórház vezetősége jelentést tett a hadtestparancsnoknál, hogy a betegek ápolásáról nem gonoszkodhatik kellőképpen, mert a legerősebb idegzetű katona is, ha két,

vagy három napot tölt az üszögbeteg ágya mellett, maga is megkapja a betegséget. A járvány terjedésének oka nem annyira a testi szervezetben rejlik, mint inkább az erkölcsi erő hiányában. Az a katona, ki a csatatéren bátran szemébe néz a halálnak, mihelyt átlépi a kórház küszöbét, elveszti lelki egyensúlyát az örökös szenvedés láttára, elbágyad és gyáva lesz. Olyan ápolók kelnek, — folytatta a jelentés. — kikben meg van az erős kötelességérzésen kívül a hitbizugság is. Csakis a földöntúli életben való erős hit adhatja meg azt a morális erőt, hogy az ápoló személyzet elviselje a rettenetes kínlás, szenvedés mindennapi látását. — Filipovics altábornagynak erre jó gondolata támadt. Levelet írt a bécsi, budapesti és zagrábi irgalmas nővérek főnöknőjének és kérte őket, bocsássanak rendelkezésére néhány ápolónőt. Néhány nap múlva megérkezett az ogulini kórház fehérfőkötős alakokkal, kik kezükbe vették a betegek ápolását. S megtörtént az a csodával határos dolog, hogy a betegek lelke fölélenkült, mintha napfény költözött volna abba a rideg épületbe, föléledtek a szenvedők és állapottuk csakhamar jobbra fordult. De mi több, egy ápolónő sem betegedett meg. Mikor Filipovics december havában meglátogatta az ogulini kórházat, mely meghatottsággal mondott köszönetet az irgalmas nővéreknek áldozatkészégükért és a földgyelő nőtől, Beatrix nővértől azt kérdezte, hogy mi uton módon jutalmazhatná meg őket.

— A mi jutalmunk nem erről a földről való — szolt egyszerűen az irgalmas nővér.

Bécsben ahol most a pestis reme lenyegett, a fertőző-kórház pestises betegeit két hivatalból kirendelt nővér ápolja, kikhez önkéntesen csatlakozott egy harmadik ápoló.

A szívvel va ami s-ajtsátságos édes és roszonszenves érzés fogja el, ha rágondol arra, hogy vannak emberi lények e földön, kik olyan lehettek, mint maga a Tiszta-ág, olyan jók és áldozatosak kések mint maga az égi Jóság. A földi élet javaiból nem veszik ki részüket, cim és rang nem nekik való, a mulandó földi élet gyönyöreit csak hallomásból ismerik nem követelnek maguknak semmit, hanem csendesen, odaadással teljesítik azt a kötelességet, mit hivatásuk rájuk ró. Vajjon miben van az az erő, mely őket buzdít a és lelkesíti? A szkeptikus ember, kinek kenyere a tagadás, megszegyenülve elhallgat, de az, ki a hit áldását ismeri, meghatottsággal mondja:

— Nagy a te hatalmad, Uram, Istenem! Egyetlen napsugort adsz az egyszerű szívnek, de ennek nyomán életre kel minden, ami nemes és szép a természetben. E napsugár az igazi hit.

— **Helyreigazítás.** Lapunk megelőző számában közöltük, hogy *Goldschmidt* Dávid a n-kanizsai Kereskedelmi és Iparbank tőzisztviselőjének fia a *Gellért*-re változtatták vezetéknévüket. Tollhiba foly-án azonban változást szenvedett az egyik magyarosított kereztneve is, amennyiben *Arnold* helyett tévesen *Árpád* iratott, mit ezennel helyreigazítunk.

— **Kántorpróba.** Október 23 án délután 4 órakor kántorpróba volt Nagy-Kanizsa VI. VII. ker. (kiskanizsai) templomában. A városi tanács által meghívott bíráli bizottsági tagok közül megjelentek: *Csolasz Jenő*, *Kartsmaroff Leo*, *Múza Károly*, *Szalay Lajos*, *Saueremann Mihály*. A plebánia-hivatal *Véber Vince* képviselte. A pályázók közül a próbára jelentkeztek: *Ferenczy Kálmán* kerecsenyi, *Hutira Piktör* bácskurai, *Radacsics István* pólöseki és *Szatmári József* bács-petrovszellői kántor-tanitók. A próba elméleti és gyakorlati részből állott. Mindkét részét meghallgatta *Vécsey Zsigmond* polgármester is. A templomot, hol az ének- és orgon-próba volt, a nép zsutolású megöltötte. A bíráli bizottság a pályázat eredményéről jegyzőkönyvet szerkesztett, ezt a városi tanács elé terjesztette s ennek alapján fog a városi tanács a négy pályázó közül választani.

— **A Munkásképző-Egyesület vigaluma.** A nagykanizsai *Általános Munkásképző-*

Egyesület november 13-án tartja meg vigalmát. A vigalomrendező bizottság, mely 30 tagból alakult meg, már is serényen buzgólkodik, hogy a Munkásképző-Egyesület ez idényi első vigalma a multban rendezett fényes sikerűeket lehetőleg még felülmulja.

— **Sikkasztás egy takarékpénztárnál.** A somogyicsurgói, ugynevezett régi takarékpénztárnál nagy sikkasztásnak jöttek nyomára, melyet a pénztárat vezető könyvelője, ki egyuttal titkár is volt, már évek óta folytatott. A sikkasztás összegét csak nagy és hosszas kutatás után lehet majd kideríteni, mivel a rendkívüli nagy bizalomnak örvendett s az intézetnél már 27 éven át működött könyvelő a szokásos formáktól eltérő, egészen saátságságos módon vezette a könyveket. Eddig hat ezer forint hiányt tudtak csak megállapítani. Attól tartanak, hogy a szorosabb vizsgálat oly összegű hiányt tüntet majd föl, mely elkerülhetetlenné teszi a likvidációt. A pénztárat pár év előtt részvényeit szaporította s azok akkor legnagyobb részben nagykanizsai kereskedők kezebe jutottak. A vizsgálatot *Neuhaus Bonce* sikkasztó könyvelő ellen még mindig csak az intézeti vezetőség folytatja. Okvetlenül össze fogják hívni közgyűlésre a részvényeseket is.

— **Tanítók közgyűlése.** A következő meghívót kapjuk: A Zala megyei ált. tanítótestület nagykanizsai járásköre ez évi rendes öszi közgyűlést 1898. nov. hó 10-én (csütörtök) d. e. 9 órakor Nagy-Kanizsán a polg. iskola rajztermében fogja megtartani, melyre a járási öszi tagjai és mindazok, kik a tanügy iránt érdeklődnek, egész tisztelettel meghívotnak. Tárnyai: 1. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. „A talasi néptanító helyzete.” Felolvasás Kovács Zsigmond ur, pólöseki rendes tagtól. 3. Gyakorlati előadás (olya-menny kezeles) az elemi népiskola III. osztályában. Tartja Erdősiné Novak Luiza urné, nagykanizsai rendes tag. 4. Az elemi népiskola V. és VI. k osztályáról, (szabad értekezés) Bánkovich János ur, nagykanizsai rendes tagtól. 5. Folyó ügyek, netani indítványok. Nagy Kanizsán, 1898. ok. 26. Hajtató Sándor, járásköri elnök.

— **Magyarország Amerikában.** Valami nagy véleménynyel eddig se voltunk de nem is lehetünk a spanyol dolcokról és így a pősz áról, melyet igen sok helyen kis tabódekkba, zugsókba helyeznek el. Akik arra képesek, hogy ilyen hivatalos helyiségekben lássák el a póstát, azokról föl sem tétele heő, hogy keőő ismeretekkel bírjanak a földrajzról, ami elvégre szükséges tudomány a posta részére. Így eshetett meg, hogy a „Pesti Napló” fel. szerkesztője a világhírű spanyol földőhelyben, San-Sebastianban, szeptember 24 én adott föl egy tárcat tartalmazó levelet a „Pesti Napló” címere, Pécsre. Hungariába, mert ott így hívják Magyarországot és a böles postás — e levelet elküldötte New-Yorkba, Amerika fővárosába, honnét okt. 24 én éjjel szerencsésen megérkezett a levél Pécsre. Csak a kopertá kőllapján olvasható a nyomtatott szócseka:

MISSENT TO NEW-YORK.

Szóval: Spanyolország első földőhelyén, ahol évenként 50 000 földővendég fordul meg a világ minden tájékából, úgy tudják, hogy Magyarország Amerikában van.

— **A póda hat.** A nagykanizsai bakák között felszínre került és véres megoldást nyert polka- és esárdás-kérdés — úgy látszik — erősen tartja magát. A megoldás formája is erősen hódít most már a vidéki koremskában is. Erről tanuskodik egy tudósítás, melyet *Zala-szentmihályi* tudósítónktól kaptunk. Így szól: „A fevégi koremskában szépen husta vasárnap

A „Magyar Jogi Lexikon”

a legkiválóbb szakférfiak közreműködésével összeállítva,

5 kötetben diszes félbőrötésben 50 forint.

A legelőnyösebb feltételek mellett megrendelhető:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Az első kötetet szívesen elküldöm megtekintésre is.

Vinkó Jancsi bandája a szomorú s a frissen vegyesen. A leányok ki is tettek magukért, jartak szép csendesen estig. Esti elkeresztéve: **Pallanki József**, kiszolgált tüzér-gyerek, polkát parancsolta, a cigány meg is fogadta. Nem tetszett a polka **Sipos Attilának** s oda ugrik a cigány elé és csardást parancsol. De a cigány nem hallgatott Sipos szavára, huzta tovább a polkát. Ez annyira felmegeresítette Sipost, hogy a mellette álló **Pallanki Jóska**t egy teit literes **flaskovai fejből** kocintotta. Ez a fiatal ember sem vette fretára a dolgot, előránolta biciskáját és szurkált vele, akit csak ért. Három fiatal legényt jól ösze vissza szurkált. Az egyik — mint mondják — alig maradt éreben.

— **Megöltött végrehajtó.** A végrehajtás soha se volt valami kedélyes funkció; Takács József gyénevesi lakos pedig éppenséggel nagyon megharagudott, mikor a c-urgói városbírósi végrehajtó Nagy Sándor ügyvéd társaságában látogatást tett nála, hogy a nagyszombati főbírhelyi követeléseire tegyék fel Takács ingó és ingatlan vagyonát. Már a hivatalos eljárás alatt is beketlenkedett; mikor aztán az ügyvéd és végrehajtó hazatört elhívottak, megkereste a sulban tartott duplapuskát, megöltötte a vágott ólommal s kiállott lesre az utcára, mely Gyékényesről C-urgóra vezet. Este fele járt az idő, mikor arra kocsizott hazale a végrehajtó és az ügyvéd. Takács sebba vette őket s lőtt... Nagy Sándor ügyvédnek csak a kabáját lykosztotta ki a lövés, **Caiffay végrehajtó** azonban az arcába kapott néhány ólomszilánkot, melyeket a c-urgói orvos szedett ki belőle. A lövés után Takács eltűnt, de az estbomali dacrára is megismerék s utána küldötték a zsendarokat, kik Takácsot el is fogták. **Caiffay végrehajtó** állapotja nem veszélyes. Takács pár évvel ezelőtt még gazdag parasztagazda volt, vagyonát azonban könnyelműen pazarolta s most a nagyszombati főbírhelyi követelése fejében dobra kerül a birtoka; ez keserítette el Takácsot, hogy gyilkos tegevert emeljen az ügyvéd és a végrehajtó ellen.

— **A foghási könyvtár szaporodása.** A foghási könyvtár részére befolyt újabb adományok: **dr. Bród Tivadar** a **Somogyi-féle** Lexikon vételárához 1 forint járult. **dr. Friedl andó**, **Hoffmann: Magyar Helyesírás**; **Halis: Zalavármegyei évkönyv 1896.**; **Tóth: Az 56. honvédszázalaj története**; **dr. Orosdy Lajos: Jókai: Die goldene Zeit in Siebenbürgen**; **„Traurige Tage**; **Szamóta: „Régi magyar uszók**; **Linberger: Geschichte des Evangeliums in Ungarn**; **Hermann: Lehrbuch der deutschen Literatur**; **C. T. Baur: „Karte der Erd“** (fallabrosz 95/120 cm nagyságban) művekkel gyarapította a könyvtárt.

— **Bálott a támadókra.** **Polgár Beát**, a „Szülő levelek” szerkesztőjét mikor, a múlt héten, este 11 órakor kocsin akart távozni Sümegről két földműves megtámadta és köveivel megdobalta. Polgár lövéssel felett a támadásra, mire **Somogyi Ignác** és **Csicsár György**, a két utonálló, elmenekült. A csendőrzég már elfogta mindkettőt.

— **Új képes-levelezőlapok.** **Fischel** Fülöp nyundai műintézetéből ismét 4 új felvételű képes-levelező lap került ki. A rendkívül tetszetős levelezőlapok Nagy-Kanizsa város következő részeit mutatják igen sikerült felvételekben: **Fő-utca, Erzsébet-főter, városház épület, Kazinczy-(vasut)utca.**

— **Fegyenc-művészet.** Lapunk megelőző számában már megemlékeztünk **Tuzár Agoston** volt váci fegyenc műalkalításáról, mely az „Arany Szarvas” szalodában látható. A nagyközönség sűrű tömegben látogatja a kiállítást és minden látogató nemcsak dicsérrel, hanem valódi csodálkozással szól **Tuzár remek munkáiról.** A látogató nem tudja, mit csodáljon inkább a kiállított tárgyakon, azok műve-zői kivétel, azok sokaságát és sokféleségét, avagy azon bannalatos szorgalmat és tanulekőnséget, melylyel **Tuzár önrága komisz-kenyérből a legprimitívebb eszközökkel ezeket előállította.** A kiállított tárgyak mindegyike leköti az érdeklődő figyelmét és ha a kiállítás nem is lenne olyan gazdag mint a miylen, még akkor is megérdemelné, hogy megnézze mindenki, mert **Tuzár tényleg nem túloz, midőn azt mondja, hogy „soha ilyen még látható nem volt.”** A kiállított munkák a következők:

1. Munkácsi birneves festménye „**Krisztus Pilátus előtt**”, az eredeti festménnyel elhelyezve

ben, alakban és színben teljesen megegyező kivételben kicsinyített 96 alakból, más-más arckifejezéssel.

2 O léségo életnagyságban.

3. **Deák Ferenc** mauzoleuma az eredeti után.

4. **Egy Minerva** varrógép, melynek minden egyes része mozog, szintén kenyérből.

5. **A budai honvéd szobor.**

6. **Krisztus a feszületen, 1 római edény, 1 görög edény, 2 karkosár, 2 gyertyatartó gyertyával, 1 pár legyenc-bilincs és több apróbb-nagyobb műtárgy.**

— **Allatlegész-üggyel kimutatás** Zala-vármegye területén október hó 25-én. **Vesszettség:** Deklezsin 1 udvar, Z.-Mihályfalva 1 udvar, összesen 2 község 2 udvar. **Ragadós száj- és körömfájás:** Vophsa 1 udv. **Sertésvész:** A.-Nemes-Apáti 25 u., A.-Szemenye 6 u., Barabás 14 u., Boeska 1 u., Botornya 5 u., Döbréte 16 u., Egentöld 1 u., Evregy 3 u., Eszteregnye 34 u., Garabon 15 u., Hahót 2 u., Heiyeló 1 u., Hozstó 1 udv., Káptalanfa 15 u., Keretye 1 u., Kis-komárom 4 udv., Letenye 3 u., M.-Szerdahely 1 udvar, Milej-Egyházszeg 6 udvar, Monoszló 16 udv., N.-Kanizsa 4 udv., Nemes-Boldogasszonyfa 5 udv., N.-Rece 1 u., Ollár 13 u., Pusztá-Sz.-László 15 u., Rátka 1 udv., Ruzsaszeg 11 u., Salföld 4 u., Sijjör 30 udvar, Szent-Györgyvár 7 udvar, Vindornya-ak 1 u., Vonyarc-Vas-hegy 1 u., Zala-Egerszeg 21 u., Zala-Sat-Laszló 6 udvar, Zala-Szántó 1 m., összesen 35 község.

— **Eladó ház Nagy-Kanizsán, élénk forgalmu üzletben levő, jövedelmező bérház, jó menetű üzlettel, szabadkézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.**

— **Iskolázott fiatal leány, jó családból, irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban.**

IRODALOM.

— **Háromszáz könyvkritika** jelent meg a **Banadék** Elek szerkesztette Magyar Kritika 1-6 évfolyamában, melynek tartalomjegyzékét a 11-ik évfolyam folyó év október 1-én megjelent első számához mellékelte a szerkesztőség. **Háromszáz kritika, manapság midőn a kritika ugyancsak már-már elhallgatott; háromszáz alapos, kimerítő bírálat manapság, midőn az irodalmi bírálat néhány sorai ismertetésben talál csak helyet a lapok nagy részében, melyeket talán a politika és a napi érdekek foglalnak le maguknak!** Olyan szám es, mely minden részletezésnél jobban bizonyítja, hogy a Magyar Kritika becstellett állotta meg helyét első évi pályafutása alatt és biztosított arra, hogy a jövőben is teljes odaadással fogja betölteni hivatalát. A Magyar Kritika, melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is a legelőkeltebben ajánlott az iskolák és kulturális intézetek figyelmébe és mely a könyvbírálatokon kívül a színházi, zenéi és művészeti életet is figyelemmel kíséri, és vezércikkeiben az általános érdeku irodalmi és művészeti kérdésekhez szólott hozzá, s a saak-emberek egész nagy gárdáját szászla alá hódította és azszal a lelkesedéssel indult második éves útjára, mely megállapított és munkatársait kezdettől fogva vezérelte. A Magyar Kritika, mely eddig az összes magyar megjelent könyvnek teljes bibliográfiáját és a folyóiratok kimerítő szemléjét kösölte, a második évfolyamában a külföldi könyvpiac nevezetes jelenségeit is számon fogja tartani: A Magyar Kritika előfizetési ára egész évre 5 frt. Kiadóhivatala: Kerepesi-ut 57.

CSARNOK

A filozopter és tanítványa.

Irtá: **HJ.**

III.

— Harmadik nap. —

— **Mondja csak Hangay ur, olvasta dr. Schenk** teoriáját?... ezzel az eléggé frappáns bevezetéssel kezdte beszédét **Jolán** a következő órán. **Béla**, aki mindennel inkább foglalkozott, csak **Schenk-féle** teoriákkal nem, határozottan meg-bükkent ennek az indiscret, bárt ermeszates kérdés-nek a hallatára. **Hogyan is lehet ilyenet megreszkírozni?.....** **Sehogyan** sem fért az agyába. **Addig** himezett-hámozott, hogy tanítványa, a ki különben nagyon is modern szellemben nyert nevelést, türelmetlen-kedni kezdett és nyomatékos hangon kérdezte:

— **Ugyan, hát nem olvasta Schenk legújabb, illetőleg helyesebben új találmányát?**

— **De..... igen... törté a szót Hangay; de mikor kimondta, belepirult és már szinte szégyellette, hogy így válaszolt. Nem akarta bísmírozni magát...**

De a kocka így is, úgy is el volt vetve.

Jolán csakhamar belekapaszkodott a kérdésbe és mohón kérdezte:

— **...Es lehetséges az?.... Az embrionak mi-ként való atváltozására befolyást gyakorolni.....** **Nagyszerű!** Igazán mulattató és felette érdekes, unjogott örömeben a kis hamis.

Béla még mindig úgy állt, mintha ajkait a némaság tapasztotta volna össze... **Hízen** ez a leány többet tud az „ilyen” tudományból, mint **ő.** **Persze.** a száraz matematika, az unalmas latin, a nem kevésbé unalmas görög stb szép, szép dolgok... A fenséges classicusok olvasása, **Euler-tételének** a levezetése minő lelket nemeseítő, szívkepző, észköszörülő tudományok... **Haj!** de milyen kevés is ez mind... **Egy csepp** a milliárd földre szálló harmatból, egy észrevehetetlen, igédyelen atom, a véghetetlen tömegű anyagból. **Semmi.** Igy töprengett volna magában tovább is a szép éjszemű diák-ember, ha az eleven **Jolán**, aki tudatában volt annak, hogy suprematiát gyakorol felette, nem gyötörte volna.

— **Tehát** kedddesve instruktor urrrr! — szolt bigyezteit ajkkal, ön hallgat mélységesen, mintha megemült volna... **Hízi** ön azt, a mit kérdeztem?... s kezelt a csipőjére szoritotta, kibívoán, kackiásan.

Végre megszólalott remegő hangon. — **Részemről... nem hiszem... jóllehet semmi sem lehetetlen...**

— **No, lássa, én meg ellenkező állapoton vagyok.** Végigolvastam az egész értekezést, át-néstem hozzá a Nagy Lexikon és elkezdtem kombinálni... kombinációm..... **Külöben** tudja mit? kombináljunk együtt.

— **Bocánat** **Jolán** nagyság, de...

— **Mit „de?”** csak tud ny kombinálni, mint én. **Tehát.....**

— **Pardon,** hogy közbeszólok, a nagysága imént kiáltotta ..

— **Engedelmet!** stante pede itt leszek, addig gondolkozzék a théma felett! s azszal tovaszökelt. **Az óra** letelelt és **Jolán** még mindig késett. **Hangay** végre is elunta a dolgot, b ment a másik szobán keresztül a folyerbe és legnagyobb meg-ültségére senkit sem talált. **Fogta** a kalapját s elinalt suttymban, lopva.

Következő napon azt írta epizódjára: **„Nagyságos Asszonyom!** Miután a köhhögés olyan nagy mértékben vett erőt rajtam, hogy fektüdnöm kell, nem tarthatok órát.

Kézcsókoló szolgálja:
H. B.

Teltek a napok, a betek, **Hangay** még mindig nem jelentkezett. **Most** már közzvény bántotta, gyomorhurujta volt este.

Egy este 19-kor, a midőn már a filozopter rendszeren pihenni szokott, de ajtóját nem csukta be, halk kocogtatást hallott.

Hévenyében magára rántotta a leragott paplant és felhuzta egész az állág. **Azuán** fátyolozotian ezt a szót ejtette ki: **„Szabad ki!”**

Egy érdekes arcu, róz-ás ajku asszonyka lépett be a garzon-szobába ruganyos, lebegő lépésekben. A félhomályosságban nem lehetett ráismerni. **Fején,** melyen kacéran tüntek elő az ügyesen kormirozott trou front, sárga szatinkeskenő volt, nyilván hogy fel ne ismerjek.

Telt vállairól panyókara vetett lebernyeg lógott le..... **Igéző** pongyola hullamzott régig testén.

Bizonytalan tónusban kérdezé:

— **Engedelmet,** nem **Hangay ur** lakása ez? — és mig ezt kifejezte, szive lázasan dobogott.

— **De igen** — szolt megjéjeden **Béla,** a ki azonnal felismerte **Galambosséit.**

— **Parancsol** nagysága? ... a utána köhhögést erőltetett.

— **Öh!** — vizionzá az asszony és közel lépett az ágyban fekvőhöz — **szegényke!** még most is beteg?... erre végigaimította gömbölyded, telt kezét a filozopter homlokán... **Csakugyan... milyen forró a feje!** Nem lát gyötíri magát?

— **De... igen... nyögte** az állítólagos beteg.

a kinek most már csakugyan égett a homloka, mint a tűz.

Vannak az életben pillanatok, mikor az embernek hamar melege lesz.

Ő is „ilyen” pillanat benyomása alatt állott recte feküdt a jelen percben. Anyjára még nem rökösödött meg, hogy az udvariaság legelemibb szabályairól megfeledkezett volna.

— Méltóságok helyet foglalni a divánon.

— Köszönöm édesem, majd inkább ide telepedem le — és székelt tett az ágy mellé a szeretetreméltó asszonyka.

— Hát mondja csak, miye fáj kedvesem? — s míg ezt kiejtette, összecsuporította eper ajkait, a mi olyan nagyon jól állt neki! — Köhög? Hurutja van? vagy a szive fáj? Édes fiam, csak mondja meg... Ugy-e, nem haragszik meg érte, ha „fiának” nevezem? Hisz’ jóskarója, anyja vagyok anyja helyett. Gyámoltója, vigasztalója... vigasztalója... Tehát csak öszintén.

Hangay olyan zavarba jött, hogy azt se tudta, mit szóljon.

— Jaj, kérem! a mellem nagyon zihál, úgy sűr valami benne... meg a láz ül... hebegte erőltetetten, tetetve.

— No látja, ezt szeretem, szegény kis betegem... csak öszintén... Néma gyerekeknek még az anyja sem érti szavát!... És hársnyos, halavány arcát hozzá érítette a lázban égő ábrázatához.

Hangay irtoztató gyötrelmeket állt ki néhány pillanat alatt. Míg egyrészt a rettegés kizozta, másrészt daemoni erővel támadt fel benne érzése. Izzó-kéj hozta extázisba. Ajkai dideregtek, teste idegesen reszketett, ereiben mintha sístergő láva patakzanék. Olyan bódító volt az asszony hajfűrtjeinek illata, hogy szédülés környékezte. Az a parázsként égető lehelet, a mely felszakadt kebléből, olyan mámorító, olyan ingerlő volt!

Es az asszony hevesen ölelte keblére a „beteg” ifjut. Mintha saját elbető erejé akarta volna belé lehelni.

Bélára ez az ölelés mint lidércnyomás nehezedett és ő megadással, tehetetlenül tűrte el. Kéjesen suttozta felébe:

— Mondja csak, most is beteg? Nem érez valami gyógyító erőt?... Ugy-e, nem fáj már a melle, meg láza sincs már?... No, vallja be!... Ugy is tudom... Nem fáj semmije... Elfogad mamuskájának?... Ugy-e el?... Maga, vagy te meg lész az én aranyos fiacskám, a kit én majd nagyon fogok szeretni... Ugy-e, te is a mamádát?... No, mond!... s míg nógatta, mámorító csókot nyomott szederjes ajkaira... Látod kedvesem, a lányomat megint kiasíromba adtam, a férjem nincs itthon, egyedül vagyok s nekem ez az egyedüllét úgy fáj, hogy ki sem fejezhetem... Eljősz-e majd hozzám ezentul is?... Hiszen már egészséges vagy... Csak jöjj el ebédre, vacsorára, oszonnára, a mikor csak tetszik. Ugy fogadlak majd, mint anyja a gyermekét Jó lesz publikám? Ugy-e, pompás lesz? s újból megcsókoltá gyűgöző homlokát.

A „fiu” már azt sem tudta, hogy fiu-e, vagy lány.

Az izzadság kiverte egész testét. A popján alatt úgy érezte magát, mintha gőzzel melegített szíben lenne... Mint tehetetlen adta a feleletet lördelve:

— I...gen... Jó...lesz...

Ha mint rabot, mint blüöst, mint megátalkodott gonosztevőt bármint tortuzának vették volna alá: nem kioldott volna ennyit, mint ez alatt a néhány, „ad infinitum” terjedő pillanat alatt.

Tiszító tűz volt ez, a mely az érzéketlen testben az érzés és érzékiség tűskét akarta lángra lobbantani.

Végre, mikor már sehogy sem tudott megszabadulni a másra nézve bizonyára édes, de Bélára nézve keltemetlen teherből, felült ágyában és fészkelődni kezdett, hogy a láz mennyire kiverte.

Galambosné, mielőtt eltávozott volna tőle, még egy bucsu-puszit ajándékozott neki és megígérte, hogy másnap meg fogja látogatni.

Béla mindent ígért. Akár a halálos ítéletét is aláíráhatták volna vele, csak hogy már egyszer egyedül legyen... Végre maga volt, egyedül... A mit sohasem tett, bezárta az ajtót. Lefeküdt, de egész éjjel csak hanykolódott.

IV.

Mihelyt felvirradt a következő nap hajnalra, Haagay gyorsan felöltözött. Mindent bepakolt

a ládája és beállított a háttulajdonoshoz, hogy ő mindent megfizet, csak mehessen.

A háziur csodálkozott felette, hogy mi okozta ezt a hirtelen eltávozást, eltekintett mindentől, csak az arra hónapra járó összeget fizettette le vele.

Délben már más szférában vitorlázott.

Feladott egy levelet Galambosné címére ilyen tartalommal:

„Nagyságos Asszonyom!

En nagyon beteg vagyok, úgy, hogy kénytelen voltam haza menni, hogy kikuráltassam magam. Ezer bocsánat.

Kézcsókoló szolgálja:

H. B.

A colloquiumus megbukott.

Ugy történt, hogy a hol győzedelmeskedni tudott volna, ott megritált s a hol meg kellett ritáralnia, gyógyai akart.

(Vége.)

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

közölje velünk becses czimét.

Subaria Hálbárszók
es delikatessek.

LEVELEZŐ-LAP

és mi azonnal küldjük Önnek húsáraink, füstölthúsaink és mindennemű keltás-félék árjegyzékét díjmentesen!

Subaria-sonka és disznósír.

ELSŐ SZOMBATHELYI SERTÉSHIZLALDA és HUSFÜSTÖLŐGYÁR SZOMBATHELY.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.

Tudomására hozza a n. é. gazdaközönségnek, hogy

Magyarország legjobb sorvetőgépe a Zala-Drill

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október hóban Kibéren rendezett nemzetközi vetőgépversenyen a legelső díjjal, az általi aranyéremmel és az 1897. szept. hóban Leván megtartott vetőgépversenyen a legelső díjjal: „nagy územre” aranyéremmel tüntetett ki.

a járja szab. kiváltható kapacuklyókkal ellátott

ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit

Felálmulhatatlanok az egytemes és kéttasas székűk, az egytemes székűk alkalmasak az összes felszerelvények összes tulajviselő eszközeik szénagyűjtők, darálók s egyéb gazdasági gépek

felhívom a n. é. gazdaközönség figyelmét a legjobb amerikai „Planet jr” rendszer egykerekes kézi répakapáló és töltőgető eszközökre, melyvel a répakapálásnál és töltésnél óriási megtakarítás érhető el.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Fák

gyümölcs-, uti-
fásor és díszfák
legjobb fajok, szép
erős törzsek. Készlet
sok ezer példányban.
Diszokok, Olcsó
árak. — Kérjen ár-
jegyzéket.

Meyne János,
faliskola-tulajdonos.
Sopron.

278-10

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításokon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megágyas kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénz-megtakarító.

295-30 Dírabja 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLAK SANDOR főbizományosnál
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5-ár után egy ingyen küldetik.

Kérje

The Continental
Bodega Company.

világhírű spanyol és portugál
borait

Sherry
Portbor
Malaga
Madeira
Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb
szüszter és csemegé kereskedés-
sekben, valamint poharanként
az előkelőbb szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Szálfiók: Budapest
IV. Kossuth-Lajos és Ujvilág utca
sarkán, a Gentry Casinóval szemben.

Kapható

NEU és KLEIN

szüszterkereskedésben

NAGY-KANIZSÁN

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

288-

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény
JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben
1.000,000 korona.

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyerő	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	60000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
432 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 a 170, 130, 100, 80, 40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000

melyek hat húzásban sorsoltnak ki.

A harmadik nagy magyar királyi osztálysorsjáték
nem sokára ismét kezdődik és

100,00
je gyre

50,000
nyeremény

Jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyek szerint
az összes sorsjegyek fele feltétlenül
nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan
ismeretes, óriásinak.

Összesen tízezerhárom millió 180.000
koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyere-
mény legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Számos megelőző nagy daloknál eredeti sors-
jegyeket a tervezési eredeti árban és pedig:

egy egész I-és oszt. eredeti sorsjegyet 6.- forint
" fél " " " " " 3.- " "
" negyed " " " " " 150 " "
" nyolcad " " " " " 75 " "

küldünk sőt utánvétellel vagy a pénz előleges
beküldése ellenében

A húzások után megküldjük tisztelt voróinknak a
hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig
díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy.
kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánva-
san történnek és azoknál mindenki megjelölheti
Kérjük a rendelvényeket megelőző, legkésőbb
azonban

f. évi november hó 5-ig
hozzánk beküldeni.

Török A. és T^{SA}

a m. kir. szab. osztálysorsjáték
főfeláránál

BUDAPEST, V. kerület,
Váci-körút 4/a.

Rendelvényel levágandó Török A. és T^{SA} uraknak Budapest.

Kérek részemre I. osztályu magy kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos
tervezettel együtt küldeni.

Az összegel ..... forint) utánvételre kérem
postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző térítés.

Pontos cím:

HIRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában

NAGY-KANIZSÁN.

Szerkesztőség:
Városház-épület Fischei Filöp könyv-kereskedésben.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta délután 4-5 óra közt.

de intéendő a lap szellemi részere vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischei Filöp könyv-kereskedésben.

ZALA

Politikai lap.

Megjelenik NAGY-KANIZSÁN hetenkint kétszer: vasárnap s csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 12 korona (8 frt — kr)
Félévre 6 korona (4 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (2 frt 30 kr)
Nyitlár postára 10 krajcar.
Külföldiekre, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischei Filöp könyv-kereskedésbe irányadók.
Bármentetlen levelet csak lezárt borítékban fogadjunk el.
Egyes szám ára 10 krajcar.

Nagy-Kanizsa, 1898.

Felölös szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Vasárnap, október 30.

Emlékezzünk!

(Hj.) Mikor halottak estéjén ezüst harmat fűrészi saruimat a nyikos alkonyatban, s megvillannak előttem, mint megannyi tüzes bolygó, a sirkert ragyogó mécssei: valami kifejezhetetlen lidércnyomás, valami láthatatlan, misztikus fullasztó erő fekszi meg a lelkemet és nagyon sokáig gunnyaszt ott anélkül, hogy elkergethetném, megszüntethetném.

Egészen önkéntelenül a karthauziak borzadalmas üdvözlése jut eszembe: »Memento mori!« Az az egyszerű, természetes és mégis a szívet tőrként átjáró lelket megszibbasztó köszöntés: »Emlékezzél meg a halálról!«...

Mikor az élet zibongó tömkelegében ödöngünk, futkosunk ész nélkül, szív nélkül, mikor az élvezeteknek mámorító italával telt serlegét ajkainkhoz emeljük; mikor a mulandó földi boldogságnak egy atomját éreztük keblünkben: hacsak egy röpke pillanatra is vajjon hogy jutna eszünkbe, hogy a halálra gondoljunk...

Vajjon kinek lelkét toglalkoztatná az a

gondolat, az a bohó eszme, hogy mi csak egy csepp vagyunk az örökkévalóság tengereiben, a melyet nem vesz észre senki és mégis megbolygathat mindenki?

Vajjon kit gyötörne az, hogy mi a mindenség végtelen, megmérhetetlen Szaharáján egy láthatatlan, egy megfoghatatlan porszem vagyunk, a melyet a Halál e szikár, félelmetes szörnyeteg gyenge lehellettel megsemmisíthet, elpusztíthat?... Nem! Ily sivár gondolattal nem tépelődhetünk; ilyen fanyar, ilyen rideg dolgokkal nem hibélődhetünk...

A kenyér: az a fő attributum... És mégis! Mintha ez az egy est ráterelné figyelmünket arra a sötét, vérfagyasztó ideára...

Az ide-oda libegő láng olyan szépen, olyan érthetően szimbolizálja az elmúlást, az utolsó elköltözködést. A pislogó mécsék bágyadt fényétől megvilágított pudvás, korhadt fejték olyan erősen emlékeztetnek két száraz karjukkal a Halálnak életmegdermesztő ölelésére... Arra a két sovány, vértelen, zörgő csontu karra, a

melyeknek átkarolásától, átnyalabolásától nincsen menekvés, nincsen kikilálás...

És kigyulad szívünkben a kegyelet szövétnéke és belemarkol lelkünkbe az a borús gondolat, a mit csak ott belül, az érzések kohójában hánytorgatunk, örölgötünk, de kiejteni nem merünk...

És kiterjeszti észrevétlenül suhogó szárnyait felettünk az emlékezés Geniusza

Valami jóleső, szívet lebűvölő meleg áram rezeg át az ember egész valóján...

Összekulcsolja két kezét és fohászra, áhítatos imádságra nyitja ajkait: »Et lux perpetua luceat eis!«

S mikor nehéz szívvel, bár megkönnyebbülten ott hagyjuk a megszentelt mohos hantokat, elgondolkozunk, eltűnődünk...

„Születtünk, meghalunk! — ezt könnyű érteni...

Azon megnyugodni nehéz, igen nehéz.“

(—) **Megyebizottsági tagok választása.** A folyó hó 28-án megtett választáskor Nagy-Kanizsán a következők választottak tisztségbe: **elnök: Eperjány Sándor h. elnök: Hirschel Ede** Tripammer Gyula 83, Dalk

TÁRCA.

Nőalakok innen-onnan.

Irtó: **Xilef.**

I.

— Gusztli, ki az a leherruhás...
— Ahá, az a leherruhás, cipős, kalapos, napernyős, akinek a „Journal Amusant“ van a kezében?
— Az az, — no mit nevet Gusztli.
— Épen tizenötödik az ur, aki ezt a hölgyet tudakolja tőlem...
Gusztli pincér, a nagy komédiás, hirtelen hivatalos pófját ölté fel és szalvétalábentve kérdé: — tetzett már parancsolni?
— Igen; de hallja, ne alszenteskedjék, no, ki vele, — mit tud róla.
Gusztli megosörrené pénzes zacskóját.
— Hja ugy! Értem. De csak azt mondja meg mindig egyedül van-e itt?
— Majd meg tetzik látni — szolt és eloldalgott.
... Dumas Fils segít! I Kőcsönözöd ide asz szonybiráló szeméidei, melyek oly bámulatos találatékonysággal olvasnak a nő külsejében, belsejében.

Kávéházba jár, tehát független nő Egyedül jár, tehát rártati természetű. Fehérbe öltözködik, véges végig fehérbe, s ezért azt kell hinnem, hogy valami belső sötétséget akar külszínével feldettni. Ha se divatosan, se amugy nyárpolgári smasággal tesölve nincs, hanem önálló „fej“ graciózus formákkal; ez eleven kedély, temperamentum jele. Lábai, mint félnék iskolásleányei a ruha alá húzódnak, dereka kecsesen hátradől, karjai elől ivesen hajlanak össze — mindeme jelenségek finom nevelésre, kitanult modorra mutatnak, mely már önkénytelenül sem juttatja őt a föltűnés vagy szembeötlő rossz tartás helyzetébe.

Hát az arc? Találomra is föltehető (mert háttal van ide) hogyha szép nem is de kellemes, vonzó vagy legalább érdekes. Mert a csunya arcu nőnél igen-igen ritka, hogy egész jelensége harmonikusan összeiljen. Végzetes természeti hibáját más szembeötlő különöségek igyékzik palástolni. Ahol a divat tulhajtása nem segít, — segít a fodrász, — ha ez sem, akkor a test jobban fejlődött részei vannak erősebben érvényesítve, — végül, ha mindez sikertelen, s a nő mégis tetizen szeretne, — itt az utolsó szer, a kihívó viselkedés.

Annál a magános nőnél mindeme csalántaságok hiányoznak s ezért... de nem kell tovább okoskodni, — határozott, de mégis lány mozdul-

latt lelkel, megtordul és erre — elmenve — távozik a kávéházból.

Nem törődik a kíváncsi tekintetekkel, — merően néz okos szemekkel előre. Egyéniség kifejezője ez az arc. Törékeny testben erős lelke lehet ennek a lánynak — nem — asszonyrak — nevé, — tudj! Isten nem okolok meg az arcából, milyen az állapota. Vagy talán izé... hihetetlen ahhoz ő igen szerény megjelenség.

Most visszajön egy nyúlánk férfi kíséretében. Ejönye, de érdekesen tud mosolyogni! De a szemé azt mondja: hozam ne közelis!

Kedem érteni a nőt. Szereti a szépet a szép kedvéért, szereti a férfiakat mulattatni a saját mulattagára — de hideg — mint az a hóféher szin, melybe öltözködött...

S még sincs igaza annak a kővérke poigár-asszonynak, aki azt mondja kősbombós terjenek orrfütoritva:

„Jaj milyen kiálthatatlan teremés!“

II.

Apácská a reggeli postahalmazban, t-nyérnyi rózsaszínű levelet talál. Akombakom beütökkel irtó rá a kis Clotilde a címet. Apácská minden üzleti levelet feledve először ezt olvassa el: Belül folytatódik az akombakom beütetés:

... Nous allons très bien cher papa c'est très amusant ici, mille baisers... Es azután jön egy emosott packa, melyvel befejeződik a nagy

Gyomor-bélhurut és elhajasodásnál a **Ferencz József keserűvíz** gyógyhatása páratlan Ajánlatos csakis **Ferencz József** vizet kérni és nem budai vagy egyéb elnevezés használni, mert több csekély értékű viz csatlódásig hasonló vignetákkal jön forgalomba. (3)

Kapható: Rosenfeld A. és fia és Marton és Huber cégéknél.

Plüss-Stauffer Ragasz, Doboz és Üvegekben

Arany s ezüst rem-nel többször — Tíz v. öta ellomart legértelmebb kiltűtgetve. ENNÉLFÖGVA ragasztóanyag.

Törött edények ragasztására a legajánlatosabb.

Kapható Alt és Böhm cégnél Nagy-Kanizsán.

Péter 45 szavazattal leadott 106 szavazatból, melyből 41 szavazat Tóth Lászlóra, 19 szavazat Remete Gézóra esett; a II-ik kerületben (elnök Tuboly Gyula dr.) Lengyel Lajos 64, Tripammer Rezső dr. 42 és dr. Friedl Ödön 33 szavazattal leadott 71 szavazatból, melyből 17 szavazat Remete Gézóra 17 szavazat Oszterhuber Lászlóra és 15 szav. Fábán Zsigmond drra esett; a III-ik kerületben: (elnök Simon Gábor) 13—13 szavazattal leadott 14 szavazatból: ifj. Hegedüs László és Szedhnyer László.

Országgyűlés.

Október 26.

Szoboszló kedvence, az obstrukció vezérkari főnöke már a hajnali órákban megjelent a törvényhozás rozoga palotáján előtt és mielőtt a portás kinyitotta a kapukat, rohant be a Házba. Alkalmassal nagyon rest-lette, hogy a tegnapi botrányok ná a nélkül e-hetek meg.

Késébeesetten kutatott valami új „ötlet” után. Átvizsgálta a jegyzőkönyvet, mohón böngészett a házszabályokban. Hasztalan.

Végre a reggeli lapokban felfedezte a teratói szlovén gyűlés ügyét.

— Megvan! — pattant fel a jó ember. Ha más nincs, egy interpelláció is jó lesz.

Be is írta az interpellációs könyvbe a legújabb gravament és — megpihent.

Különben pihenéssel kezdte a mai munkáját az egész Ház. A dolog úgy történt ugyanis, hogy elsőnek Várossy Gyula (a szerető testvér) kezdte a vitát. Mit beszélt Várossy Gyula (a szerető testvér), a t legelőbb ő maga tudhatja, mert hallgatni nem hallgathatta egy lelek se. A szerető testvérek ugyanis meg van az a természeti adománya, hogy — lehetetlen öt percnél tovább hallgatni. Moeszen kellemetlen dróhangja van, a mely minduntalan átúrasul lenyegelt a dobhártyákat. E mellett mereven áll, arcát a plafond felé fordítva, miselint a két karját kiterjeszti és az ujjával láthatatlan szögörökon billentyzük.

— H-ih uraim! — elmékedik — nagy most a korrupció!

— Bizonyosság rá az ön öcsöse példája! — vág oda Szóts Pál, a mire nagy derűtség támad jobbról.

— Oh nem; — mentegetődik Várossy Gyula

(a szerető testvér); — hanem sz, hogy egészen ismeretlen emberek kérdtek le a parlamentben.

— Mint például ön! — kiáltja megint Szóts Pál.

— Romlik a papok tekintélye... — Ott rongálja.

Csak a kormányparti papokból lesz püspök!

Hirtelen, mintha most ebredne fel, felrikkant Zmeskál Zoltán!

— Rossival! Rossival!

De is kimult a Várossy Gyula (a szerető testvér) még mindig hangzott. Egyszerre aztán így szól:

— Most pedig attérek azoknak a kérdéseknék a válaszlására, a melyeket én magam vettem fel magamnak.

— Tehát magához tér? — kiáltja si valaki jobbról.

A baloldal, mely ráért szemléldőri, most észrevette, hogy a miniszteri szék, Josipoviché kivételével, üresék.

— Minisztereket kérünk! zugak haraggal. Ha ők szenvednek, miért ne szenvedjérek a miniszterek is.

— Itt van Josipovich! felelik jobbról.

— Eljen a horvát miniszter! szól egy nép párti hang.

— De csak mint magyar! tödítja az öreg Madarász József.

— Nagyon unták már a szerető testvért maguk az elvtársai is. Egymásután küldöttek hozzá stálé ákat az-al a kérésimmal, hogy — szüntesse be magát. Lakatos Miklós oda ment meléje és kétségbeesetten nezegette, mennyi jegyzete van még hátra. Olykor valaki tréfásán kiáltja:

— H-ihjuk!

Ijedten intik le az „erdeklődő”.

— Ne bíztasd az istent, mert ez kómozni veszi.

Háromnegyed egykor az elökhöz fordult a szerető testvér.

— Tekintet el a Ház kimerültségére öt perenyi szünetet kérek.

— A beszéd után szünet lesz! — szól az elnök.

Várossy Gyula (a szerető testvér) pedig ivt egy korty vizet, azután végtelen flegmával j-leltette ki:

Akkor nem lesz szünet.

Fel kéttő volt, mikor Várossy Gyula (a szerető testvér) kijelentette, hogy „röviden, de markáns vonásokban” íme már előadta, hogy miért nem járulhat hozzá a kormány semmifele propo-iciójához.

Nem állhatta meg, hogy legalább az utolsó mondatába egy olyan vaskomagoi ne vegyítsem, a melyert az elnök rendre utasította.

— No ledők, — adta meg magát a szerető testvér és csakugyan megtörtént a lehetetlen. O befejezte a szónoklatát.

A napirend további folytatására már nem volt idő. Est hat óra előtt tíz óraig halasztották és öt perc szünet után — amely alatt Várossy Gyula (a szerető testvér) beszéde után szellőztették a termet — Polónyi Géza tartot a meg az interpellációját.

Bizonyos székidő borongással, sok citátummal és még több felolvasással fűszerezve indokolta meg a interpellációját, a melyet a miniszterelnökhöz intéztt és amely így szól:

1. Van-e tud-mása a miniszterel ök urak azon gyűlésekről, a melyet a Modrus-Plumne megyében a kvó Ter-átóban a horvát jogpárti-n-k képviselői az osztrak Reichsrath szlovén képviselőivel azon célból tartottak meg, hogy a nem letető horvát államjognak védelme alatt a Szent István koronájához tartozó területeink elszakítására politikai szövetséget alkossanak?

2. Meggyeztetetlene tartja-e a kormány ezen ügyök-et a Szent István koronáj tartületén érvényes államjoggal és a Te szót területén érvényes büntető törvényvel?

3. T-ite a kormány és milyen intézkedéseket az iránt, hogy ilyen a magyar állam alkotmánya és területi epáge elleni elterjesztélt az övetség ügyelmel megakadályozásának és megtorolásának?

Kéttő után lett vége az ülésnek.

Október 27.

Az obstrukció mai első akciója csütörtökkel kezdődött. A csütörtököt mondott lövéssel Polónyi Géza próbálkozott. Ugy történt a dolog, hogy mikor Szilágyi az elnöki előterjesztések során bejelentette a szlovén országgyűlés obstrukció vezérkar főnöke:

— Kérem a kérvény felolvasását! Haragot, Szilágyi nyugodtan mosolyogva felelt.

— Nem lehet!

— Hogyan lehetne! — zugtak a „tigroek”

— Követeljük!

— Haxtan ön követelik, — szól szavardan nyugodalommal az elnök, — mert a házban a yok 191 8-a szerint az elnöki beadványok felolvasat-lan a kérvényi bizottsághoz utasítandók.

— Hja! ma csütörtök van! szól oda Polónyinak valaki.

Szörn kélt az obstrukció mai első számú szónoka: Okolicsányi László.

gyerekirás és folytatódók a evőke a mama követező aprócska soráival.

„Édes apukám! Igazán nem tudom mit csináljak Tildikéve. Már három sor franciát s-m tud öszebözo. Mióta a mademoiselle élnent, nem bírok vele. Nyatog, kedvetlen nem tudom mi baja. Alig birtam belöle könnyek közt (szegénykéből) kiszorítani, amit ödö fönt irt. Igazán nem tudom mit-evő legyek. Félek, hogy a vol kisasszonya rosszul nevelte, s bizony új g-ouvernante után kell nézni, mert egészen kétségbeeszt.

...De azért ne nyugtalankodj apukám, kitö-nögen érezünk itt magunkat.

(Gyönyörű idő van már egy hete...

...Ha láttad volna azt a föltűnést, melyet a la Directoire kalapom okozott. Ugy-e mégis érté a választásához!

Apócska sietve végigolvasta a többi levelet, s aztán elszaladgált az „intézetekbe” új nevelő-nőért.

— Per-ze, hisz a kis lány elfelejt franciául, és egészen el talál neve ellenkedni.

A mama csak nem foglalkozhat k vele! Csak sem rontja el egész üdülését.

Hisz nem is kívánhatja az ember töle, hogy kézen hordozgassa Tildiket, akár csak valami szüzetné!

III.

Nyolc gyermek anyja. — Ugy-e hölgyeim a egijedi k erre a szóra!

Es ez a nyolc gyermek olyan /legyelmezett, mint megannyi katona.

A mamának róha hangos szavát nem hallani, róha fejet vesztve nem látni, s a gyermekek három szobában csöndben rendben ötvárnak, játszanak.

Kisujában van valamennyinek az órar-udje, tankönyve, zene-leckeje. Minden este maga adja ki hol egyiknek hol másiknak a váltó leheremőjét.

Ugy-e hölgyeim próza, — rettenetes próza ez? Milyen rabosolga, milyen nehéz élet!

Próza igen, — de hallják csak tovább, — van itt költszet is.

Haza jön legidősebb fia a zeneakadémáról.

„Mama ezt a Beethoven szonátát hallgasd meg, édes mam.”

Három apró gyerek között a szögóra mellett ül a mama. — Főhangzik a boros zene.

Elmélyed gondolataiba, föltűnést saját ifjú képét, egy sóhajjal gondol egyre maera, ami elmúlt, a büszkeség tölti el, hogy ebbe a legnagyobb fiaba ment át az ő lelke, mely o-t rezeg a mélabus hangokban.

— Mama — mama! — nyatog az egyik öibe való lányka.

— Csill kicakém, csöndesen: a Helacskat hallgasd.

Es három gyermekével együtt elmerül a fia zenéjébe.

Egy végső akkord — egy csók.

— Ugy-e hölgyeim ez már — poézis.

IV.

Mila kisasszony-n-k kölsöb vad' nincs az egész városban. A divánlalt tulajdonosa v-ehek-vetőit mind ő hozzá küld. Szép szóval, mosolylyal fürge mozgásával még a leguyakasabb alkuvot is megpuhítja.

Akik üzleten kívül ismerik, tudják, hogy nagyon eleven, okos száj. Segédkörö-beu valóságos rajongással beszélnek az ő — gyönyörű természetéről is, mely a magna ju pilus megöni és a hosszú

üzleti kötény alatt nem igen tűnik különben az ember szemébe.

De a kik táncolni látták, — azokat magába bolondítottu.

Hej, az a supé-csodás a mulkor! Abban aztán kimutatta, hogy van benne vér, — nemcsak üzleti ügyesség, — s ez a fiatal bőszkes életkedv diadalt artozt okos mérésklete fölött. Egyszer csak az is megkívánta a maga jussát.

Reggeli ötkor volt vége annak az ördöletes táncnak, melyből rendre döltek ki a párok. Milavai már a hatodik táncos jarta — de ő nem taradt el. Mintha egész esteendőgyártózkodás, mérésklet tört volna galaf benne. Egész a s-eme, arca táncgolt, nem volt többé a bolti „Mila kisasszony” nem, — a megtestesült györcsardás vol ő!

A cigány busza a legűzesebbet, — neki az sem volt elég eleven. Majdnem kicasztant a ringó dereka a vallásából, uszajdnem deliriumban ragyogták a szemét. Visszalökött sikoltás hagyta el neha nedves, líhegő ajkait, táncolt, mintha fiatal élete kellett volna a csardás forgatagában föltálozni egész szüvedojyét a vad táncban kitomolható!

Másnap reggeli csak negyed órái későt az üzletben es taradhatatlanabb volt, mint valaha.

Mert vannak ilyen életelőre lények, kik ifjú hevüket, melyet az élet, a foglalkozás leköt, — egyszerre kibönbolhatják, valamint csendes, forró nyári napok az égi habortat késztik elő. Azután újból megyugyanz-k s ujra ödeik, mint viharos vj után a nyugodt, fősűszes hajnal.

V.

— Ugy bizony kedves uram — kezdé mondókáját a kiadó szobák gazdasszonya — egy bizony, hiába mondják nekem a fiatal-emberek,

Az obstrukció első besselőjét felváltotta a második. Barabás Béla szónokolt.

— Lehetetlennek fogjuk tenni azt a kormányt fenyegetődik Barabás.

— Ugyan ne mondja! szörnyülködnek mosolyogva jobbról.

A miniszterelnökkel sem elégedett meg azonban Barabás. Minduotlan belekeverte a tejegetéseit a koronát, úgy, hogy az elnök ismétlen figyelmeztette, hogy — tartson határt az okoskodásban.

— Csak a historiai tanulásra hivatkoztam — mentegetődik a megállított férfi.

— Ezt lehet is — szól az elnök, — de találja meg e hivatkozás alkalmas formáját. Ezt a formát megtalálhatja minden képviselő, ha — akarja.

Innen kezdve baj nélkül elbeszélte Barabás Bel. a zsinatig, a mely után Polódyiék irástudója: Bar ha Miklós következett.

Olyan halkán szól, hogy alig lehet hallani, a mit mond és ébens-gael nem nagyon izgatja az érdeklődést, mi-or kijelenti, hogy el fog a mondani mindazokat, a miket — már Hódossy Imre egyszer elmondott.

Szinte akadémikus szárazsággal beszél, úgy, hogy a hegy, a mely több hanghoz van szokva, ridegen néma mara.

Lassankint a szónok belemelegszik a beszédbe, a hallgatósága nem. Nem gyujtanak az elmondott vezércikkek, pedig a lángolásra való hajlandóság megvolna a hivekben.

Ebben a lanyha hangulatban, a nélkül, hogy valami irappás új momentumot sikerült volna a vitába hoznia, szerencsésen kibeszélte az ülést Bartha Miklós. A beszéde végén indítványt terjesztett be, a melyben az idemnitás tárgyalására december 15-ét kéri kitűzteni.

Az elnök indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a vita folyamián beadandó összes indítványok kinyomassanak és szétosztassanak.

Október 28.

Eddig az volt a gyakorlat, hogy a vita során

hogy szolidak, meg ártatlanok, meg mi, — ismerem őket, mint a saját úras zsebemet!

Aki olyan régen „ad ki” miut én, az már ösmeri minden csinját binját a mai fiatalembereknek.

Azért ne higgye ám, hogy mindenki fiának kiadom a szobámat! Inkább egy-két forinttal kevesebbet fizessen, de tisztességes mutató legyen az istenadta. Márhogy — tisztességesebb a legtöbbjénél!

Hogyan tudom meg, milyen ember, ha először látom? — No hallja! Olyan igazlító már az én szemem, mint valami százesztendő kalendárium. En csak a nyakkendőjére nézek meg a cipőjére, — no perze, meg az arcára. Aki férti nem viseli gondját nyakkendőjének meg a cipőjének, — az nem jó gazda, az nekem nem köll. No mit nevet talán nem hiszi? Elhiheti ha az öreg Kádár né mondja. Kitanultam én magukat mind! — Látja, — magamnak csak ez az egy lócája meg tűzhelye van. Elég ez nekem! A többi az uraké.

Volt nekem valamikor hat szobára való bu torom, úgy ám, de az a résleges uram elpredálta mind. Ami or elkergettem, akkor még ez a két szobám maradt meg, evvel feljöttem a városba és nincs egyik se még egy fél napig is üresen. Az egyikben kész doktor lakik. Még zöldfültű deák korában jött ide. A másik sok gazdát cserélt. Valami babona verte meg, hogy nem marad meg benne lakó. De a ért kiadom mindg.

Hogy van-e gyermekem?... Van... egy fiam... kitanítottam doktornak, aztán most felém se néz. Tudja Isten merre él a szeretőjével.

...Ejnye csöngötnék. Jönnek szobát nézni. Hej csak már megmaradna valamelyik! Pedig olyan szép szellős szoba!...

benyújtott indítványokat és módosításokat a napi-rend végére nyújtatták oda. Miu-an azonban az obstrukció Cicerói a napoktan egész takaros kis vitát provokáltak a lelett, hogy ezeket külön papírosra kell-e nyomtatni vagy sem: az elnök egy reformmal veg-t velett annak, hogy ez a nagy kérdés még egyszer izgalomba hozza a törvényhozást. Ma mar külön papírra nyomtatták a módosításokat és indítványokat. Nemcsak a szót szaporítja tehát az obstrukció, hanem — a papírost is.

Egyébként, ha nem tudná az ember, hogy itt háború folyik, a terem külső képe után el se hinné. A nemzeti párton egy elegans ifju hon-alya; Biró Lajos szónokol.

Egy felőrág tartott a szónoklat, azután némi változás állott be. A dustörtü barna és elegans Biró Lajost felváltotta a kopasz, vörös és mérse-kellen elegans Wittman Janos, a ki kijelentette hogy az-ri szólal fel, hogy segítse kiragadni a gyepőt az ország vez-re kezéből.

No hát — veti ki a mellét Wittmann ur — mi mindent elfogunk követni, hogy ha lehet itt a Házban törvényes eszközökkel, ha nem lehet a Házon kívüli eszközökkel, de minden aron megbuktassuk a kormányt.

Szünet után Bolgár Ferenc folytatta a kollegáit. Neki volt egy új momentum. Kijelentette, hogy a kormánynak a válaszlás öt milliójába kerül.

Nemskóra egy kis belső összezördülés is támadt az obstrukciós szöve-kez-iben. Mikor Bolgár kijelentette, hogy a közös hadsereg mostani intézményét a lehető legjobbnak és leghe-lyesebbnek tartja a annak ilyen fenmaradását kívánja, a hegyen kinos leszengés támadt és erős tesztültség tette izgalmassá a levegőt.

Később határozati javaslatot nyújtott be Bolgár, hogy az idemnitást 1899. december else-jén tárgyalja a Ház.

— Erzenyolcszáznyolcvankilenc? kiáltják mindenfelől.

— Itt így áll! mondja Hock Janos a jegyző, a ki leolvasta.

— Javítsa ki! kéri Bolgár.

Hock azután megkorrigálta a kollegáját. Bolgárt meghelyeselte a pártja; de fagyosan néma maradt a hegy Am tüntető eljenzéssel köszöntötte az öreg Lakatos Miklóst.

Jó Lakatos Miklós úgy halálta meg ezt a megtisztelő fogadtatást, hogy — humorizált.

— A legrosszabb beteg-ég — modotta — a rák; a legveszedelmesebb rák pedig az osz-rák!

A győtrő szellemesség ballatára elhült a Ház. Konstatálni kell, hogy a legjobban Wittman Janos mulatott rajta. A jó ember odáig volt az elragad-tatástól; tapsolt, kacagott; jó Lakatos Miklós pe-dig a humor t-réről a lelkesedés mezejére lépett és elszava ta Erdélyi Jánosnak, a „Nemzeti zászló” című költeményét, a melyet még „gyermekkorá-ban” tanult:

Három színű zászló lobog
Suhán szárnyakon.
Légy üdvös és virulatos
Szívem szeretne hon!

Szörnyen nagyokat mondott az öreg ur. A vastag grombaságokat, a melyekben kéjelgett, azelid elnézéssel kedélyesen fogta fel Ház és a mélységes izléstlenségeket — derültséggel hon-orálta.

A város házából.

Városi közgyűlés.

Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete október hó 27-én Vécsey Zsigmond polgármester elnökle-te alatt közgyűlést tartott. Az első tárgy az idei makk-termesárverezése eredményének bejelentése volt. Az első árverezés eredménytelen volt, mert az 1300 ft kikiáltási ár mellett nem akadt árverező. A második árverésen egyedül Prauger János tette le az előir: bálnapénzt, kinek is a makk-

termés 600 forintért eladott. Ezen el-ást a városi tanács főleg azért javas-olja a képviselő-testületnek helybenhagyására, mert nem adja tovább a makkot, hanem a helyi gazdaságosság diáznói makkoltására fog szolgálni, mi a gazdaság-közönség igényeinek leginkább megfelel. A kép-viselőtestület az eladást jóváhagyja.

A Csengery- és Takarékpénz ár-utcaon régig-vonuló törvényhatósági közút 1894-95. évi javi-tása után felmerült kongó tégia vételére 1832 forint oss-egben Stern I. Mór és fia cégnek a kongó ut alaptól kiutalták, de utasít-ota a közgyűlés a városi tanácsot, hogy ezen összeget a megye hozzájárulását kérvényezze, mert a javított utcák törvényhatósági utat képesnek.

Olvasottott a negym. vallás- és közoktatás-ügyi miniszter 6104493. sz. a leirata a városi elemi iskolák államo-ítása tárgyában. A minisz-ter hajlandó az iskolákat 1899. szeptember hó-ól kezdve állami kezelés alá venni.

Ezért fizet a város a kincstárnak évi 18.000 forintot, illetve az 1899. utolsó harmadára a megfelelő egy harmad összeget azaz 6000 frtot. A város az ipariskola rés ére sztké-egés két tan-termet díj-alanul hasznáihaja, de tartozk ezek tisztogatásáról gondoskodni. A jelenleg alkál-m-zásban levő két kézimunka tanítónő a jeleni-gi díjazás mellett a miniszter átveszi, de ezeket nem nevezi ki, hanem nyugdíj jogosults-eg nélkül, meg-bizza a kézimunka oktatásával. A miniszter és a város közút az eltéré-most már csak a követ-kező: a túlzta kiszolgálása és az iskola butorza-tának jókarban tartása. A miniszter óhaja, hogy ezekről a város gondoskodjék, viszont a város — tekintettel arra, hogy az állam más váro-sokban ezen terheket szintén magára vállalta, tekintettel továbbá a fizetendő évi átalány ma-gasságára, mely már a üléző anyag elleuerítették is magában foglalja, — azon kérelemmel fog a magas miniszterium elé járulni, hogy a szóban levő terheket vállalja magára. Az ebbeli kér-vényt Vécsey Zsigmond polgármester vezetése alatt egy küldöttség fogja a miniszter Csugy-méltósága elé terjeszteni.

Hirdetmény.

Alulírott kiküldött bizottsági elnök részéről ezennel közbirre tétetik, miszerint a Nagy-Kanizsa város 1899. évre érvényes városi legtöbb adófizetők nevjegyzékének kiigazítása Nagy-Kanizsa város tanácsstermében folyó évi november hó 7-én d. u. 2. órakor es következő napjaiban es-közöltetik.

Miről a város érdekelte közönséget jelen hir-detmény után értesitem.

Nagy-Kanizsán, 1898. október hó 28-án.

Hertelendy Béla. s. k.

Kiküldött bizottsági elnök.

H I R E K .

— **Halottak emlékezete.** No-venber 1-ének, Mindenszentek-napjának délutánját és estéjét az elhunytokról való kegyeletes megemlékezésnek szokás szentelni. Kivonulnak ilyenkor a temetőbe testületek, egyesek, kiknek egy-egy drága halottja porlad oda künn, hogy a megemlékezésnek egy-egy koszoruját tegyék sirjára és ki-gyujtsák a folyton égő szeretetet jelképező mécsvilágokat. Nagyon szép, meghatóan kegyeletes szokás ez, ha a lélekből fakadó őszinte megemlékezés kereteit külsőleg sem lépi át; ha a hivalkodásnak kegyelet-bántó kirakatává nem teszi a temetőt.

Sirkoszorúk, csokrok, gyümölcsfák, diszták és cserjék

legjobban és legelőszöbben kapható

Janda Károly műkertésznél Nagy-Kanizsán.

Árjegyzékek és költségvetések bérmentve megküldetnek. — Távirat-cím: Janda Nagykanizsa.

A temetői rend fenntartása céljából *Deák Péter* rendőrfőkapitány a következő rendeletet bocsátotta ki:

Holottak napjának előestéjén, azaz 1. é. november hó 1-én a róm. kath. temetőben a szokásos kegyelet zavartalan nyilváníttása, valamint a körend érdekében a következő intézkedéseket léptetem életbe, melyek szigorú megtartására a közönséget a saját érdekében felhívom:

A temető közep fő ujan, valamint a szélesebb oldalaton is a járókelők folyton a baloldalon tartoznak haladni.

Az utakon való mezállás, álldogálás, valamint a kutyáknak a sarkibe való bevitele szigoruan tiltatik. Dohányzás a kegyelet ideje alatt, vagyis déltől fogva a temetőben szigoruan tilva van, hasonlóan tilos a lámpák, koszorúk, virágok megérintése és rongálása, sírhalmok gázolása vagy hasonló kegyelet elleni cselekmények. Ugyanezért felhívom a szülőket, gyamokat, iparmestereket sítb hogy gyermekeiket vagy tanoncokat felügyelet nélkül és egyedül a temetőbe ne eresszék.

Ezen alkalommal a koldulást szigoruan eltiltom. Péksütémények, cukrász és cukorsütémények, gesztenye és gyümölcs árulása egy a temetőben, mint a szeggyörgyvári uton, szeggyörgyvári téren és ennek közelében tilos. Kocsikkal a temetőhöz csak a szeggyörgyvári térnek a Kisfaludy- és ezzel szembe levő Mezei-utca által határolt részéig szabad menni a ugyanazért a kocsiknak sorrend szerinti álló helyeül a kózkórház előtti tért jelölöm ki.

A sírok kivilágításának megkezdése nincs időböz köve, azonban este fél 9 órakor az összes lámpák eloltandók és haza szállítandók, vagyis pont 9 órakor a temető bezáratik.

Báhosok részére, kik gyertyák elárúsítására jogosítvány, sátrák felállítására a hid és temető közti tér jobb és baloldalát jelölöm ki, olyképpen hogy a sátrak egymástól 6 méternyi távolságra álljanak. — Füzkereskedők, kik nyilv. os helyen megbizottai által obajtanak gyertyákat elárúsítani, tartoznak ezt a megbízott egyén megnevezése mellett az erre szolgáló tér kijelölése végett a kapitányságnal folyó évi november 1-én délig bejelenteni.

Mindazok ellen, kik ezen rendelet rendelkezéseit megszegik, a kihágási eljárás fog tolyamtaba tetelő.

Miután a koldulást, mint a kegyeletet mélyen sértő cselekményt eltiltom, hogy a nagy közönség adakozó kedve kielégítet nyerhessen, intézkedtem, hogy a köztemető bejáratánál egy rendőr felügyelete alatt álló persely álljon a közönség rendelkezésére, ezen persely a t. közönség figyelmébe ajánlom azzal, hogy az ezen perselybe összegyűjtendő összeget a helybeli jótékonyági egyletek és a koldulástól ezuttal eltiltott koldusok között arányosan fogom felosztani.

— **Bátorfi síremléke.** A „Zalai Közlöny” néhai szerkesztőjének *Bátorfi Lajosnak* sír- emlékéet melyet hálás utódai, a „Zalai Közlöny” szerkesztőségének tagjai gyűjtés útján befolyt adomány összegéből emeltették sírja fölé, november 1-én, délu. 3 órakor fogják leleplezni. A kegyeletes ünnepségben résztvesznek a nagykanizsai „Irodalmi és Művészeti Kör” tagjai is, mivel a Bátorfi Lajos által tervezett írói kör szervezése közben alakult ki a nagyobb-szabású irodalmi kör, s így az elhunyt munkás írói tekintheti tulajdonképeni meg-alapítójának.

— **Eljegyzés.** Szakonyi Géza csáktornyai polgáriszkolai tanár, eljegyezte *Kintner Róza* kisasszonyt, a csáktornyai polgári leányiskola tanítónőjét.

— **A Georgikon Jótévedője.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király *Festetich Tassiló gróf* belső titkos tanácsosnak és magyar főpohárnokmesternek a gazdasági szakoktatás és különösen a kezezhelyi gazdasági iskola érdekében tanúsított áldozatkészségeért elismerését nyilváníttotta. *Festetich Tassiló gróf*, a kezezhelyi Georgikon alapítójának, a nagy *Festetich György grófnak* deduokája azzal a szerető érdeklődéssel támogatja a száz éves gazdasági intézetet, a mely e grófi családban az iskola főmunkálása ó a apáró-flura száll. Az intézet idei száz éves jubileumi ünnepének is ő volt a főrendezője és mecénása.

— **A jó öreg plébános.** A baranyamegyei *Maisson* e hónap 24-én meghalt a Szabó Károly, a kis község plébánosa, ki harminc éven át volt burgó lelkipásztora híveinek. A nemeslelkű ember egész életét az egyháznak szentelve, vallásos buzgósággal élt hivatásának. De volt egy gyöngéje: irított a hajótól és, a vasutól. A nővére, kit a rajongásért szeretett Nagy Kanizsán élt és mindig hívta, hogy látogassa meg. A plébános örömet jött volna, de vasutra nem akart ülni, kocsin pedig rendkívül fárasztó lett volna az ut. És mikor a nővére meghalt, akkor is csak a maiusi dombról küldte el főházát az elhunyt koporójára, de nem utazott el, mert kimondhatatlanul irított a vasutól.

— **A kupahtanács.** Zala megye Csátár községének nagytelentei előjárósága egy teljesen felesleges királyseréti perral kedveskedett a budapesti törvényszáknak. Felvitt oda egy jámbor asszonyt, valami *Hobár Józsefnét*, a kit királyseretés miatt feljelentés.

A bíró meg a jegyző uram szerint a dolog úgy történt, hogy *Hobárnénak* hét forint adót kellett fizetnie a községhezánál, *Hobárné* ott azt mondta:

— **Hogyan fizessek én hét forintot, mikor semmim sincsen?**

Erre a böcs bíró — saját vallomása szerint — szükségesnek látta a következőket kijelenteni:

— **Hja, az adót nem mi vetjük ki, azt a király szentesíti.**

Mire az asszony, állítólag, átkozni kezdte a királyt.

Ez a terheő, egyszerűs mind följelentő tanuknak a vallomása.

Az asszony ellenben, a kin meglátászik, hogy ezse ágában sem volt a királyt szidni, mert hiszen ma is tédre borult a bíróság e őtt, ugy adta elő a dologot, hogy a bíró — azt a böcs mondat: hangoztatta hogy a király szentesíti az adókat, ő a kü őben elfoglalt és alig od figyelő bíró és jegyző előtt azt mondta:

— **Az isten verje meg a dögöt, a király bizonyára nem is tudja azt, hogy maguk mennyi adót vetnek ki én reám.**

A vádlott nőnek ezt a vallomását nem is sikerült megerősítenie és ezért a törvényszék őt *Eördögh András* dr. elnöke mellett, a királyseretés vétségének vádjá alól felmentette.

— **A táncmulatság vége.** Egy környékbeli kis városkából írják nekünk a következő esetet. Történt, hogy egy jómódú kereskedő házában két fiatal ur jelent meg. A kereskedőt és nejét nem tárták otthon, azért a házikisasszonyoknál jelentették be magukat. Ezek elfogadták a fiatal urakat, akik azonban jövetelük célját elmondani nem akarták, hanem kijelentették, hogy megvárják, míg a papa hazajön. Csákhamar beszélgetésbe eredtek a csinos kisasszonyok a fiatal urakkal, majd zongoráztak, énekeltek s minthogy a papa és mama sokáig késtek kedvük kerekedett egy kis táncra. Javában folyt a tánc mikor az ajtóban megjelent a papa: teit a'kja, mögötté pedig a kedves mama. A kereskedő és neje érthető meglepetéssel bámultak az ismeretlen urakra, de nem akarták megzavarni a kedélyes táncmulatságot s csak mikor a táncnak vége volt, kérdezte tőlük a kereskedő, hogy minek köszönheti a szerencsét, a fiatal urak kissé félrehívták s bemutatkoztak:

— **X. ügyvédjelölt vagyok.**

— **Y. végrehajló.**

— **Mivel lehetek szolgálatjakra?**

— **Bocsánat uram, foglalni jötűn k**

— **Szintársulati szervezkedés.** *Felkelt*

Béla színeszázgató arról értesít beuallukat, hogy szintársulatát, melylyel november 20-ikán Nagy-Kanizsára jő, teljesen az itteni közönség igényeinek megfelelően szervezi és a művészi előadó, valamint a zenekar legjobb elemeivel fog bevonulni. Ma (vasárnap) Budapestre utazik, hogy őit személyesen szerződtesse társulatához egy primadonnát. Kijelenti továbbá, hogy — miután Nagy-Kanizsáról állandó téi színházért (oz pályázn — a maga érdeke is megköveteli, hogy e céljának megfelelő társulattal jöjjön hozzáuk. — Mi szivesen méltányoljuk a színeszázgatót nemcsak becsavagyt és önzertesz örekvését. Ha öszite jóakarátát valóra válthajja, a nagykanizsai közönség pártolása nem is fog elmaradni. De ism-telten hangsúlyozzuk, hogy ez a közönség kényes, igen kényes kritikus.

— **Sikkasztás egy takarékpénztárnál.** Lapunk legutóbbi számban ezzel a címmel megjelent hírközleményünkre vonatkozólag illetékes helyről a következő értesítést kaptuk:

A csurgói ugynevezett „*regis*” takarékpénztárt *Neuhausz Bence* megkárosította ugyan mintegy 5700 forinttal; az igazgatóság és a felügyelő bizottság azonban az értékek pontos lellározása után meggyőzőpött arról, hogy nagyobb hiány nem meült fel. A hűtlen tisztviselőt rögtön elmozdították állásától; egy 3000 forintos biztosítási kötvényét lefoglaltatták, és a fennmaradó 2700 forintnyi, hiány fedezésére az igazgatóság magát egyetemlegesen kötelezte. Így tehát sem a belevőket, sem a hitelezőket, sem a részvényeseket egy krajcárnyi kár sem érheti. Hogy különben rosszakaró hírek a virágzó és kitűnően prosperáló 17 éves intézet jó hírnevén semmi csorba ne essék az intézet igazgatósága elhatározta, hogy könyveit és értékeit két kiváló és elismert szaktekintély által tüzetesen felülvizsgálta. Ez által minden további kombinációnak elejét akarják venni.

— **Póruj járt utas.** A legérdekesebb a dologban az, hogy ez a történet nem a fantaszia szüleménye, hanem megörtént his-ória.

A nyokban egy pécsi nagykereskedő üzleti ügyekben a fővárosba utazott. Sok pénzt vitt magával s ilyenkor az ember legbiztosabban éri magát egyedül, há plansz aludni is akar legalább is Kelenföldis.

Egy forintot nyuonva a kaluz markaba nyomban átadta jegyét, hogy ne lármazza fe Dombóváron s legyen gondja rá, hogy egyedül maradhasson az egész uton.

A kaluz meg is ígérte. Hanem hát kaluz terve, hivatalnok végez.

Mikor szépen elrendezkedett a kocsiában s már-már szemére is szállott az álom, hirtelen lezaskítja valami barátságos idegen a kocsi ajtaját s bedob rajta egy menkü nagy utitáskát hogy csak ugy rezgett bele az egész kocsi fölké.

Azután kiálhatlan orrhangon kiabált: — **Pardo!**, zavaro n, tudom, de egyetlen egy hely sincs, szereuc-ére egy ismerő vasuti hivatalnok barátom észre vette ezt a túlkét.

A kereskedő természetesen pokolra kívánta a tulságosan éles szemű vasuti hivatalnokot, de hát mit tehetett egyebet, jó arcot vágott a fordulathoz.

Hanem az a'om, az menten kiröpült a szeméből s idegesen feazkelődött a helyén.

A „Magyar Jogi Lexikon”

a legkiválóbb szakértők közreműködésével összeállítva,

5 kötetben díszes félbőrkötésben 50 forint.

A legelőnyösebb feltételek mellett megrendelhető:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében

NAGY-KANIZSÁN.

Az első kötetet szivesen elküldöm megtekintésre is.

Nagyon kíváncsi volt pedig arra, hogy vajjon hova is utazhatik kelemenien uti társa, aki kényelembe kezdte magát helyezni. Beszédbe ereszkedett tehát vele s csak még jobban elnyult az ábrázata, mikor megtudta, hogy Budapestig nem szabadulhat tőle.

Az idegen utitárs kellemetlen orrhangon kérte:

— Azután legyen szives, költsön fel Budapestre. Nagyon mélyen alazom. Csak rázom meg Isten-igazában.

A másik pillanatban már aludt s hortyogott mint egy iyukas szélfojtató.

A kereskedő pedig gondolatokba merült.

Alig gondolkodott pár percig, mosolyra nyíltak ajkai.

Csendes zakatolással haladt tovább a vonat. Dombóváron megállót s a kalauz éles hangon kiáltotta az „ötven percet”.

A barátságatlan idegen nem neszelt a zajra csak tovább hortyogott.

A kereskedő szépen kivárá az ötven perces s mikor a kalauz már sürgette az utasokat s közel volt a vonat az induláshoz, neki esett a hortyogó utitársnak s elkezdte rázni veszekedőtül.

Az idegen felébredt s bambán tekintett körül. A kereskedő pedig nógatta:

— Az istenért, Budapestre vagyunk. Előre, előre mert rögtön megy a vonat tovább itt a kuffer.

A barátságatlan idegen úgy féltalosan kipkedett-kapkodott, ki sem tekintve a befűgönyözött ablakon. Hirtelen kinyitotta az ajtót s utitársával együtt kinyitott a már elindult vonattól.

A másik pedig nyugodtan helyeskedett el a puha vákosokon...

Lépre került betyár. Valóban a régi rabló romantika világába illik Makai György megegyezerte híres betyár története. Siklósról, a börtönből szökött meg még augusztus hó folyamán. A börtön falát alá ásta és úgy menekült meg. A csendőrség és rendőrség legzorgosabb kutatása dacára sem tudta kézre keríteni. Makai egy darabig a siklósi határba húzta meg magát. Azonban a folytonos eszős lehetetlenné tette neki a szabadban való tanyázást s be ment a várba. Szakállait leborotváltatta, a mohácsi munkás ruháján tuladott és oly munkás ruhát kerített, minőt a pécsi munkások viselnek. A város külterületén levő kőbányában keresett magának munkát és talált is. Lelelismereite azonban furdalta s nem mert emberek előtt mutatkozni. Felt, hogy felismerik, ép azért nevét is felcserélte és mint Kovács Györgyöt ismerték a bányában. Makai György, különben mohácsi illetőségű és rettegett rabló híreben áll az egész világon. Egy időben kompanistája volt Tasi Mihály mohácsi rablójlikosnak is Makai tartózkodó modoránál fogva feltűnt a kőbányában tartózkodó munkásoknak és a doloz-Trixler Aladár rendőr biztos fölébe jutott. Megütötte Trixler rendőrbiztos, hogy a gyanus alak a városba jár egy korcsmába, ahol leány ismerőse van. Makai azonban soh' sem mert bemeni a korcsmába, csak úgy, a kapu alatt és az udvarban ólalkodott, hogy veszély esetén menekülhessen. A Pálya-utcai korcsmában ottlalt rajtaveszett, mert Trixler rendőrbiztos ott felismerte és elfogta. Nem is tagadta kilétét:

Makai Györgynek hívnak — mondá. Ugróban vagyok. A siklósi börtön falának kiásása után ide menekültem. Az Isten elvette az eszem!

A jegyzőkönyv fölvétele után Makai Györgyöt a több betöréssel, testi sértéssel vádolt futó betyárt megkötözve Siklóra kísérték a csendőrök, a hol majd gondoskodnak róla, hogy ismét el ne szökhesen.

Szeretem Töltésbű. Osáktornyai levelezőnk írja: Pénteken délután az áltami iskola házmesterének neje revolverből háromszor rálöött Pálya igazgató szobalányára, kire nagy gyanúja volt, hogy urai elesábitja. A lövések közül kettő talált, de nem életveszélyesek. A lövöldöző asszonyt letartóztatták.

Állatvásárok Hégyesen. A tejelő képessége miatt az egész országban nagyon keresett, ugynevezett bonyhád-vidéki fajta tarka szarvasmarhának könnyebb és biztos beszerezhetése céljából a tolnamegyei Hégyesen minden hónap első keddi napján és ha ez ünnep, a következő hétköznapon kizárólag ezen fajtájára felhajtásával rendszeres állatvásár fog tartatni. Az első vásár mindenszentek ünnepe miatt szerdán

1898. év november hó 2-án fog megtartatni. Kívánatra előzetes értesítés esetén mérsékelt díj mellett szállításról, vasútra kocsiokról, sőt a vett marha elszállásolásáról is gondoskodik az elüljáróság.

A mi jó az hathatós? Dacára, a sok savanyúvizek konkurrencijának, sikerült a a hírneves Krondorf savanyúviznek évről évre nagyobb forgalmat csinálni. Ez annak köszönhető, hogy a Krondorf savanyúviz páratlan jóízű asztalivíz, szonkivül, mint gyógyvíval nyálkoldó hatásánál fogva úgy a gyomor, tüdő és a többi hurutos bántalmaknál az orvosok által a legjobb sikerrel alkalmaztatik.

Emlék a királynőnek. Elhunyt nagyasszonyunk iránti kegyeletét méltóan örökíteti meg Torontál-Erzsébet-lak róm. kath. hitközsége, a mely a hívek összerakott állireiből Erzsébet királynének emlékére a Budapesti szivattyu- és gépgyár részvénytárság (ezelőtt Walsér Ferenc)-jöhírű harangöntődjében egy körülbelül 400 kgros harangot rendelt meg, a melynek egyik oldalára magyarországi Szt.-Erzsébet, a másik oldalára elhunyt királynének dombormű képét ünteti megfelelő felirattal.

M. kir. osztályorsjegyek. A ki osztályorsjegyeket akar vásárolni, az forduljon közvetlenül a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank váltóüzletéhez (Budapest, Dorottya-utca 1). Ez az intézet minden tekintetben legnagyobb biztonyságot nyújthat. Miu'án közvetlenül a huzás előtt (1898. november 17-ikén és 18-ikán) az említett pénztézet rendszerint tul van terhelve megrendelésekkel, a mennyiben a közönség nagy része ezen előkelő intézettel szerzi be sorsjegyeit, ajánlatos lesz a sorsjegyeket nála már most megrendelni, a mig a készlet el nem fogyott.

Régi üzlet új gazda. A 30 év óta fennálló Tassféle jóhírű borbély és fodrász üzletet Nagy-Kanizsán november hó 4-én Borosi Henrik, kinek Klagenfurtban igen előkelő borbély és fodrász üzlete van — veszi át Borosi ki azon szándékkal jött ide, hogy mindazt meghonosítja új ételber, mit a modern kor megkíván, női fodrászatot és hajmunkákat is előszeretettel kultiválja.

Fontos az Osztályorsjatek minden résztvevőjére, hogy a huzási listának, valamint az újítási sorsjegyeknek, idejekorán birtokában legyen. — Az osztályorsjatek letétele óta a jó hírnevnek örvendő **fügyőtőde Lukács Vilmos Budapest** (Sas utca 1.) ezen tekintetben a játékosok kívánalmainak leppontosabban megfelel, úgy hogy ennél fogva ezen céget a nyeresé esetén mindenkor tanusított legszigorubb discretió és a bármely összegű nyeresmények gyors és kulans kifizetése következtében osztályorsjegyek beszerzésére legmelegebben ajánlhatjuk.

Szeretese föl! Ily című ismertető lap jelent meg Fekete Karoly a m. kir. osztályorsjatek felárusítójának (Budapest, VI. Andrásy-ut 10) kiadásában, mely képm. illusztrációkkal ellatott cikkeiben ismerteti az osztályorsjatek intézményét. Ezen érdekes tartalmu lapot egy levelezőpon kifejezett óhajra barki ingyen és bérmentve kapja meg. A III. sorsjátékra vonatkozó rendeletek ezen elsőrangú felárusító által gyorsan és pontosan esaközöltenek. 310—2

Fontos mindenkinék. A hehezen emészttó ételnek csak mérsékelt élvezete is már igen sokszor okoz veszedelmes gyomor bajokat, melyek kezdetben a gyomorkörüli nyomás hanyás stb. által észlelhetők. Minden bántalmak ellen legjobb sikerrel hasznáják dr. Rósa élet-életbalsamát Fragner B. gyógyszerárából. (Prága 205. III.) Kapható minden nagyobb gyógyszerárban is.

Törvénszék.

Gyilkosság. Bali Péter foglalkozás nélküli óras legény f. é. július 1-én az utcán agyonlőtte hatlenné lett kedvesét: Antal Lajosné s. Kovács Mari mosónőt és az őt földözöbe vett rendőrt szinten meglőtte. — Ezen büntettek miatt került Bali Péter a nagykanizsai kir. törvénszék elé, mely a folyó hó 28-án tartott végtárgyaláson Bali Pétert 15 évi fegyházra ítélte. A vádhatóságot dr. Kendy kir. alügyész képviselte, a vádlottat **Oroszváry Gyula**-ügyvéd védelmezte. A hivatalból kirendelt védőügyvéd nagy ambicióval védelmezte Balit és ennek tudható be, hogy a kiszabott büntetés aránylag enyhének mondható

de a védő ügyvéd ezt is szigorúan tartotta és fellebezéssel élt, ugyanezt tette azonban a védő képviselője is, ellenkező szempontból. A tárgyaláson mely reggel 9 órakor kezdődött és este 6 órakor nyert befejezést, nagy közönség volt jelen.

C S A R N O K

Turistaság a rómaiak idejében.

Irta: **Biró József.**

A művelt nyugaton, mióta Rousseau a hőfiede Alpeseket és kéklő hegyeket annyira dicsőítette, a turistaság a 18-ik század közepe táján kezdte csak meg hódító útját. Ekkor kaptak kedvet az emberek a magas hegyekre felmászni és a sikos glecserekről egyneműleg a látogató örvényekbe con cel-rando lebukfencezni. A turistasági hajlamok, melyek a divat következtében mindegyre fejlődtek, nem hagyták érintetlenül a mi hazánkat sem és a mi kis Erdélyünkben most éli csecsemő-korát. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület megalakult, mely feladatul tűzte ki, hogy a szép tájak és az eddig ugyszárvan hozzáférhetetlen vidékek megszemlélésére a közönségben a kedvet felébressze. Ez az egyesület minden lehetőt elkövet, hogy a turistaság lendületet vegyen. Maga az egyesület rendez kirándulásokat, s ugyanerre ösztönzi az egyes vármegyékben levő osztályait is.

Mint az egyesületnek egyik tagja, részt vettem és részt fogok venni minden kiránduláson. Tanulmányozom e mellett a turistaságot úgy a jelenkorra, mint az ó-korra, vagy ha inkább tetszik, az „avult korra” vonatkozólag. Sokszor gondolkoztam a felett, hogy vajjon a rómaiak ezt a közmondást: „mens sana in sano corpore” miként értelmezték? Vajjon csak a fürdőknél lehetett feliratot olvasni, hogy „in balneis salus,” vagy a teagyakorlatokra is vonatkoztatták, hogy „ép testben ép lélek lakik”? Buváriataimban, miként mások is, rájöttem, hogy a rómaiak is szóral-oszokép és üdítetül a turistaságot is felveték programjukba.

A római birodalom a köztársaság idejében viselt háborúk következtében, a melyeket a samnitik, púnok, Jugurtha és a cimberok ellen viselt, továbbá a polgárháboru miatt is sok visszontagságnak volt kitéve. Ezek a belviszályok aztán az actiumi ütközettel véget értek. Marcus Antonius triumvir és híres hadvezér, az actiumi ütközlet után, melynél Octavianus által legyőzött, Egyiptomba menekült, hogy a csásos Cleopatra ölelő karjaiban találjon vigaszt és enyhülést, de megölte magát és a szép Cleopatra, Egyiptom gögös királynéja pedig egy kigyót bocsájtott kedjére, mely aztán az arnyékvilágból kisegítette őt egy szebb hazába.

Octavianus visszatérvén Rómába, a tanács által császári címmel tiszteltetett meg, a nép pedig az Augustus (fenséges) nevet adta neki. Vele kezdődött a római császárság, melynek tennálása ideje alatt a béke honolt és a két-századon át a római birodalom ugyszólván legszebb és legboldogabb korszakát érte el.

Ekkor kaptott lábra az utazási kedv. Vannak írók, kik azt állítják, hogy a rómaiak nem szerettek utazni, de ezt megcáfolják Tacitus, Plinius, Philo, Mommsen, Bozóky, Pausanias, és Tégllás Gabor, a kiknek műveiből igen is kitűnik, hogy a rómaiak a császárság ideje alatt, mikor a béke helyreállott s a könnyű, biztos és gyors utazás előfeltételei kedvező jelenségeket mutattak fel, gyakori és nagyon szép utazásokat tettek Görögországra, a görög szigetekre, Kis-Ázsiába és Egyiptomba. Leginkább a szárazon szerettek utazni, tengeren csak akkor, ha ezt el nem kerülhették. (Bizonyára ők sem kedvelték a tengeri betegséget). Minden évszakban utazhatták szárazon. Tengeren csak márciustól késő őszig, a mikor is a hajókat O-tia vagy Puteoli (most Pozzuoli nevet visel) kikötőibe vonták be. Rabló bandáktól és tengeri kalózoktól nem kellett tartani, mert a közbiztonság ezen időszak alatt szilárd alapokon nyugodott. Aztán a római polgár nemes és híres neve a barbarok között is tiszteltet elbresszett. Az utak, melyek hozsuzt lapos kövekkel voltak fedve, a római birodalom végső határáig vezettek Rómából kiágazólag és olyan jók voltak, a minőket most már nem találunk sehol. Ezen utazva

belátják az utasok, hogy Homérnek igaza van midőn azt mondja, hogy „a föld édes mindnyájunké.” Ezen pompás utak irányai jelző-táblák által voltak megjelölve. Utiterképek és állomás-lajstromok felette megkönnyítették az utazást. Ezeket ki voltak tűntetve a távolságok megálló-belyek, sőt az éjjeli szállások is fel valának je-gyezve, 1852. évben a Lago di Bracciano mellett fekvő vicarellói fürdők telepén a többek között három mértőldmutató ezüst edényt lettek föl, melyeken a Gadesstől Rómáig vezető teljes utirány-ban levő összes állomások és a távolságok be voltak yésve. Ezen itineráriumok, a nyomozások szerint spanyol emberekéi voltak, kik a vicarellói fürdőkben gyógyulást kerestek. Boldog korszak! Tellett akkor, hogy még az utjelzőket is ezüstből készíltessék. (A mi utainkon egy egy községben látható egy-egy rozoga jelző-tábla. Pl. Szántó-halmán áll egy oszlop kétféle terjesztett karokkal. Egyik mutatja, hogy „Déva felé,” a másik pedig „Vajda-Hunyad felé.” Már most egy nagy vihar támad és megfordítja a jelző-karokat, s történe-tesen egy teljesen idegen utazó tart az országoton Dévának, bizonyosan Déva helyett Vajda-Hunyadra fog érni).

A rómaiak nem utaztak ám vasúton, sem léggömbön, vagy bicyclin. Ha feltámadnának és meglátnák ezeket, rögtön a Hades legmélyére menekülnének. A birodalmi posta, melyet az ó-perzsa-áktól vették át, korábban létezett, mint az I. Miksa római-német császár behozta, de ezeken csak a hivatalnokok és utarok utaztak. Különös kegy volt, ha magánosoknak is megengedték, hogy ezeken utazhassanak.

Tehát miként és minő kö-lekedési eszközök kel utaztak a rómaiak — kérdezhetik ōök ölem. A közlekedés biztosítására léteztek mindenütt magánvállalatok, melyek a négy kerekű (redae) és a kétkerekű kocsikat (cisari) az utazó közönség rendelkezésére bocsájtották. Aztán voltak az igavonó állatok bérbeadói, kiket iumentáriusoknak neveztek. A városokban nem volt divat kocsikázni, s így a kocsinak állomáshelyeik a város kapui előtt voltak. Természetesen több ilyen kocsivállalat volt, melyek a különböző utirányok szerint különböző kapuk előtt foglaltak helyet minden nagyobb városban.

A mi az utazás gyorsaságát illeti, adataink szerint a birodalmi postával beleszámítva a meg-állóhelyeken való várakozást, óránként 5 milliát (1 földrajzi mértőldet) lehetett megtenni: Anti-ochiából Konstantinápolyig 140 mértőldnyi utat körülbelül 6 nap alatt utaztak postán. A hárkocsik természetesen nem haladtak ilyen gyorsan. Julius Caesar, ki híres volt gyors utazásairól, az utat Rómából a Rhoneig 8 nap alatt tette meg. Ez pedig 800 millia volt, tehát naponként 100 milliát (20 mértőldet) utazott. A leghiresebb és leggyor-sabb utazást tette Tiberius császár, midőn meg-betegedett öccséhez, Drususához, Ticinumtól Galliába sietett, mely alkalmommal váltott lovakkal 24 óra alatt 200 milliát, vagyis 39 $\frac{1}{2}$ mértőldet utazott. A hajók gyorsaságát illetőleg azt lehet mondani, hogy 24 óra alatt, ha kedvező szelek hajtották, 1200 stadiumnyi utat (30 mértőldet) tettek meg. Az átlagos ut naponként 1000 stádiumo. tett ki. A tengeren azonban többnyire kereskedők utaztak rakományaikkal. Egy Flavius Zeuxis nevű keres-kező Hierapolisba (Phrygiában) felírta, hogy a Peloponnesust 72 szer hajózta körül. Aztán voltak, a kik az apostolok lovain utaztak. Ezek napon-ként 7—8 mértőldet is kutyagoltak. Horatius atyánkná híres gyalogló volt. Nem mellőzhetem itt a rómaiak prakicus északjárását felemlíteni. A római törvények szerint nem neveztek ki gyámot messzebből, mint a ki 20 millia avolságra lakott az illető várostól. Ezen gyöngédségért dícséret illeti a római árvaszereket.

Az egyszerű utasok a száraz földön rendszeren gyalog vagy kevés podgyászszal egy-egy türelmes öszvéren, vagy lóháton jártak, de sohasem egyedül, hanem még a kevésbé vagyonosokat is egy, vagy egynehány rabszolgá követve. Seneca, római rhetor is utazott ily módon Vitetett magával egy mar-racon és két esőköpenyt. Ahol aztán az este érte, letérítette a matracot és felöltötte az egyik eső-köpenyt magára és leheveredett, a másik eső-köpennyel pedig letakarozott. Azt mondja, hogy ugy aludt, mint a bunda. Ezen utazás megtanította őt arra hogy mennyi fölöslege van az embernek, a mit, ha hiányzik, nem is nélkülöz.

A gazdagok nagy fényűzést fejtettek ki utazás-uknál. Ez már a köztársaság idejében is chikkés vala. Milo, midőn nevével Lanuviumba utazott, a nagyszámu cselédségen és rabszolgáin kívül még

a házi kápolnáját is magával vitte. Julius Caesar a hadjáratain még mozaik padlókat is cipeltetett maga után.

De a fényűzés az utazás alatt a császárság idejében érte el non plus ultráját. Nero császár csakis 1000 kocsival utazott, az öszvérek patkói ezüstből voltak készítve, a hajcsárai vörös öltöny-ben, mumidia fullajtárai és szerescsenyei a leg-ragyogóbban voltak feldiszlítve. Az ő kedves oldalbordája Pappasa ő-nagsága pedig tullicitál a férjén. Ha a férje ezüst patkókat veretett az öszvérek lábára, ő csak azért is arany patkókat a hámas lovak patáira. Azonkívül megette még azt a boldonságot is, hogy 500 szamarat (nem kétlábúakat) is vitt magával, hogy a tejükben minden nap megfürdödhessék. [Gyönyörű asszony-ság lehetett. Nagyon sajnalom, hogy Strelisky, vagy a Dunky-ívérek nem örökítették meg a portraitját]. Persze, ha Nero és neje ilyen luxust fejtettek ki, a többi patriciusok sem maradhattak hátra. Egy bolond csinált száz bolondot — tartja a közmondás. Az előkelők aztán követték a példát s divatot csináltak az utazásból. [Ez nem is olyan megvelendő divat, ha az ember jól meggondolja a dolgot.] A hámos lovakat vagy öszvéreket bíbor, vagy himzett takaróval terítették le. aranyozott szerszámokat és zablat alkalmaztak. Az utazó kocsik drága cifrázatokkal, sőt arany és ezüst ábrákkal voltak kiverve, úgy, hogy mo-tan egy kiz falusi jószágot lehetne venni egy-egy ilyen felszerelés árából. A kocsikon finom függönyök is voltak selyemből vagy más drága kelméből. A kocsikat jól táplált gömbölyű öszvér, melyeknek egyszerűeknek kellett lenniök, vagy apró kővér, de gyorslábú galliai lovak vonták. A lovaglásra poroszkaták vittek magukkal. A kedvenc apródok téztáblól készült alarcot viseltek, hogy a hideg meg ne sájpje, a napheve pedig el ne perzelje arccokkáikat. A kocsikat a legnagyobb kenyelem-mel rendezték be, némelyiket akként, ho yo vasúti és irni lehetett azokban, sőt még alvasra ber-n-dezett kocsik is voltak. Készítettek olyan kocsikat, melyekben játszhattak kockajátékok ostáblán. Az előkelő nők gyaloghintóban utaztak. — Fel van jegyezve, hogy midőn Julia, Augustus leánya és és Agrippa neje, egy alkalommal éjjel Hium felé utazott, szinte a Skamander folyóba lult.

Az ut mentén voltak vendéglők is, hol meg-lehetett szálni és étkezni. Az előkelők azonban ritkán vették azokat igénybe, mert rendszeren sátraikat és szakácsaikat előre küldték. De éjjeli szállásra több utas tért be azokba, melyek bizony elég nyomoruságosak voltak. Az akkori időben nem jelezték a vendéglőket egy-egy üveggel, torzács-seprűvel, vagy sörös pohárral, melyről a hab,

mintegy sutorogva látszik lefolyni, hanem egy kakassal, daruval, vagy valamely más állatot fe tűntető cégerrel hívták fel a figyelmet. A tisztaságra nem fektettek valami nagy súlyt egekben. Tele voltak közönséges néppel, hajcsárokkal, lármával üsttel és különböző illattal. A párnákat toli helyett nádvirágbojttal töltötték meg.

A vámszedők (akkor nem nevezték őket fináncoknak) sokszor bosszantották az utasokat: a málháikat össze-vissza motosták. A nőket azonban nem volt szabad érteni. Azt pietyhája Quintilianus, hogy egy nő utazóban, midőn a vámszedőhöz ért, négy ezer gyöngyöt a keblébe rejtette; midőn a vámszedő ezek felől kérdeszte, a nő megengedte neki, hogy megmotoshassa, de a vámszedő udvariasan ettől elállott.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.

Báli selyem 45 krtól

14 ft 63 krig méterenként valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ft 63 krig méterenként a legdivatosabb szívek, szin és mintáiban. **Privát-fogyas-tókunk** postabér és vámmentesen, valamint hához szállítva. — **mintákat pedig postafordultával küldünk**

HENNEBERG G. selyemgyáral

(sz. és kir. udvari szállító) **Mártechen.** (4)

Magyar levelezés Svájcba közzeszeres levéllyelnyug ragasztandó.

Kérdezzük meg a háziorvost!

GYÓGYITAL

minden hurutos bántalmaknál

ez jobban ajánlva. I

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÖLÖP.

100000

Minden második sorjegy nyer.

Harmadik Magyar Kir. Szab. Osztálysorjéjáték

100,000 sorjegy **50,000** aranyégy.

A legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben

EGY MILLIO KORONA

I. osztályú sorjegyek ára

1000	5000	10000	50000
3000 aranyégy.	15000 aranyégy.	30000 aranyégy.	150000 aranyégy.

Eg sz 3 ft Fél 1 1/2 ft Negyed 75 kr. Nyolcad 37 1/2 kr.

Huzás már 1898. november 17-án.

Magyar Kir. Szab. Osztálysorjéjáték kiadója és kiadója

Dörge Frigyes főeljárító

Budapest, Granátos-utca 12.

Amerikai zsebórák.

Jótállása, hogy a nickel színet nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára átlagként 3 forint.

Jótálas mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi svájci gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megmen. Tartós és pénz-megtakarító.

295-30. Durbija 3 forint.

A penge *** csillagos acélból és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLAK SANDOR főbizományosnál
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 db után egy ingyen küldetik.

Legnagyobb nyeresemény

legszerencsésebb esetben

288-

1.000.000 korona.

Az összes 50,000 nyeresemény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

A nyeresemények részletes beosztása a következő:

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	60000
1 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	40000
5 " "	30000
1 " "	25000
7 " "	20000
3 " "	15000
31 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
132 " "	2000
763 " "	1000
1238 " "	500
90 " "	300
31700 " "	200

15650 á 170, 130, 100, 80, 40

50,000 ny.r. és jut. 13.160,000

összegeben melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A harmadik nagy magyar királyi osztályosjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,00 sorsje gyre **50,000** nyeremény

Jut, vagyis az oldalt levő nyereseményjegyek szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásinak.

Összesen tízezerhárom millió 160.000 Koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona

Szíves mielőbbi megrendelésnél eredeti sorsjegyeket a tervezett eredeti árban és pedig:

egy egész I-és oszt. eredeti sorsjegyet 6.- frt
" fél " " " " " 3.- "
" negyed " " " " " " 1.50 "
" nyolcad " " " " " " 75 "

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előlegez beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magyar kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelölhetik. Kérjük a rendelkezéseket mielőbb, legkésőbb azonban

f. évi november hó 17-ig

hoznánk beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztályosjáték

főelárúitól

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körút 4/a.

Remdélővel levágandó Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre I. osztályu magy. kir. szab. osztályosjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összegét (frt) utánvételre kérem postautalvánnyal küldöm. A nem teljes törleszt.

Pontos cím.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésben

Nagy-Kanizsán.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves házi szer ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagazaggyatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerertár Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtékú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjelzés nélkül mint sem valódi utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).

Építésszek, építőmesterek, és háztulajdonosok
figyelmébe ajánlja gyártmányát az
ELSŐ MAGYAR
„SCAGLIOL” ÉPÍTŐ-LEMEZ GYÁR
TATA-TÓVÁROS.

A szabadalmazott építőlemez, nyaralók, lakó-
házak, gazdasági és gyári épületeknél vagy ezek
átalakításánál kiválóan alkalmas.

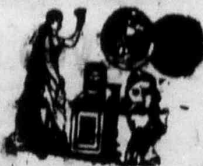
Tűz és fagymentes, teljesen száraz, mennyese-
tek, boltozatok, kerítésfalak, edlássfalak, kémény és
szellőztető csövekhez alkalmas, gomba féreg és sa-
létrum mentes anyag.

Új, gyors és a legolcsóbb építkezési rendszer.
Magyarosó fűzetek és egyes anyagok Árni
díjtalanul küldetnek.

0-41 Széchenyi Gyula, építész.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Phönix-Kenőcs

a stuttgarti közegészség-
ügyi és betegápolási ki-
állításán 1890-ben érde-
met nyert, orvosi véle-
ményezés és a közönség
levelek ezrei szerint ki-
tűnően elismerte. Az
egyedül létező, kipróbált

és ártalmatlan szer, sűrű és gazdag hajnöves-
tetőmódszámára hölgyeknek és uraknak, a haj ki-
hullása és a kopás képződés megállítására;
egészen fiatal embereknek erőteljes bajszot lé-
tesít. — Jótállás az eredmény- és ártalmatlan-
ságért. Tégely 80 kr., postán küldve vagy után-
vétellel 90 kr. K. Hoppe Wien. I. Wipplinger-
strasse 14. 165-26

Fák

gyümölcs-, uti-
fasor és díszfák
legjobb fajok, szép
erős törzsek. Készlet
sok ezer példányban.
Diszbokrok. Olcsó
árak. — Kérjen ár-
jegyzéket.

Meyne János,
faiskola-tulajdonos,
Nopron.

278-10

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Váltóüzlete

RESZVÉNY 15 MILLIO FRT
TŐKE

TARTALEK ALAP
11 MILLIO 300 000 FRT

Dorottya-utca 1. BUDAPEST Gisella-tér sarkán.

HÚZÁS 1898. NOVEMBER 17. és 18-án.

Az eddig mutatkozó s minden várakozást felülmúló kedvező húzási eredmé-
nyeknek nagy része ép a mi feleinknek jutott — indít bennünket arra, hogy
felhívjuk a figyelmét a most kezdődő

3-ik magy. kir. szab. osztálysorsjátékra

A játéktervezet vizsgálásánál mindenki-feltétlenül meggyőződik arról, hogy
ezen sorsjáték a legnagyobb nyerési esélyeket nyújtja.

A kibocsátott 100,000 drb sorsjegyből feltétlenül nyer 50,000 drb, tehát a fele.

A 3-ik sorsjáték egymást követő 6 osztályában összesen

13 MILLIO 160,000 korona

sorsolják ki, mely kizárólag a résztvevőknek jut.

A főnyeremény szerencsés esetben

1.000,000 (egy millió) korona.

A kiválóan előnyös és nyerési esélyekben bővelkedő játéktervezet folytán a magy.
osztálysorsjátékot a külföldön is nagyon kedvelik és oly élénk az érdeklődés, hogy kész-
letünk már nemsokára ki lesz merítve.

A ki tehát a most kezdődő III. magy. kir. osztálysorsjáték nyereményeiben
részesedni kíván, szíveskedjék megbízását haladéktalanul hozzánk juttatni, mint-
hogy sorsjegyeinket rendszerint már jóval a húzás előtt eladtuk.

A megbízás vétele után — a mennyiben készletünk tart — azonnal megküldjük
a rendelt sorsjegyet.

A pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletének
osztálysorsjáték-osztálya.

A NALUNK VÁSÁROLT
eredeti sorsjegyek
az
intézetünk bélyegzőjével
vannak ellátva.

NALUNK
vásárolt magyar osztály-
sorsjegyekre korábban
2 MILLIO
KORONÁT
NYERTEK!

Csak oly
nyerő-sorsjegyeket
váltunk be,
melyek nálunk vásároltak.

Mi
csak hivatalos
sorsolási jegyzéket
küldünk meg és pedig
mindjárt megjelenés után
Példázás nélkül.

Az első osztályu sorsjegyek árai:

Egy egész	frt 6.—
Egy fél	frt 3.—
Egy negyed	frt 1.50
Egy nyolczad	frt 0.75

Specialista

Sérvkötőkben.

A Keleti-féle cs. és kir. szab. Sérvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legkülönbözőbb eseten nemben, nem csak, nem gyökörül kellemetlen nyomást és eltávolítja a csészert a szerkesztésével fogva az eddigi sérvkötők hiányát.

A Keleti-féle gummi sérvkötő idomítható peillottává: -narvas hőreduvel és biztonságú övvel.

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom

Kitüntetve Brüsszelben aranyéremmel, díszokmányal.

Árak: egy darab 6 frt. kétoldali 12 frt.

Gyáramban készülnek ezenkívül: műlábak, műkezek, járó- és nyújtó-repék, egyes startók (Helsing féle rendszer), orthopédiai fűzők, háskötők, gipszharisnyák 4" mindenféle gummiáruk arak és lólygek részére

Megrendeléseket pontosan és díszkreten csak külső

Keleti J.

cs. és kir. orvos, sebészeti mű- és kötszer gyáros

Alapít. 1878. Budapestben. Alapít. 1878.

IV. Koronaherceg-utca 17. szám.

Sebészeti műszergyár gásmotor erővel:

IV. Kossuth-utca 15. 240-14

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Nem megfelelő kötözések készíttel becsérleltetnek

Az ezredéves kiállításán az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

WEISER J. C.

Az ezredéves kiállításán az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy érmmel kitüntetve.

gazdasági gépgyár és vasöntődéje Nagy-Kanizsán.

Tudomására hozza a n. é. gazdaközösségnek, hogy

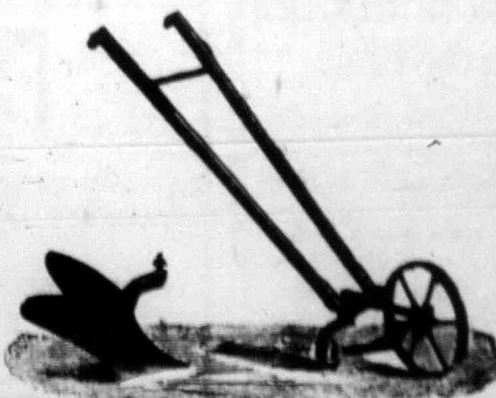
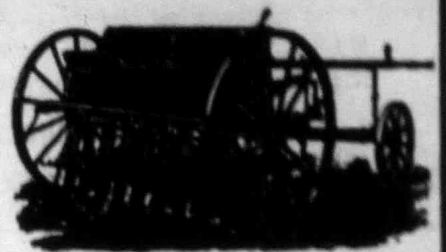
Magyarország legjobb sorvetőgépe a Zala-Drill

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület által 1897. október hóban Kisléren rendezett nemzetközi vetőgépversenyes a legjobb díjjal, az állami aranyéremmel és az 1897. szept. hóban Léván megtartott vetőgépversenyes a legjobb díjjal: „nagy üzemre” aranyéremmel tüntetett ki.

ajánlja szab. kiváltható kapacitásokkal ellátott

ZALA-DRILL és PERFECTA sorvetőgépeit

Felülmúlhatatlanok az egytetős és kétvetős acélkék, az egytetős kékek az alkalmazható ócska felszerelvények és az alkalmazható ócska felszerelvények és az alkalmazható ócska felszerelvények és az alkalmazható ócska felszerelvények

felhívom a n. é. gazdaközösség figyelmét

a legjobb amerikai

„Planet Jr” rendszer

egykerékű kézi répakapáló és töltőgető eszközökre,

mellyel a répakapálásnál és töltésnél óriási megtakarítás érhető el.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közzhírom, hogy miután a Magyar Királyi Pénzülgyminiszterium ell. nőrxő közgegel a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték III. Sorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a fölarusítóknak elarusítás végeit kiadatták A Magyar Kir. Pénzülgyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Harmadik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Negyedik osztály		Ötödik osztály		Hatodik osztály	
Netét 10 korona.		Netét 20 korona.		Netét 30 korona.		Netét 40 korona.		Netét 50 korona.		Netét 60 korona.	
Huzás 1898. nov. 17. és 18.		Huzás 1898. dec. 14. és 15.		Huzás 1899. jan. 10. 11. és 12.		Huzás 1899. jan. 31. és febr.		Huzás 1899. febr. 22. és 23.		Huzás 1899. márc. 15-16. és apr. 12-13.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 a	60000	1 a	70000	1 a	80000	1 a	100000	1 a	100000	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben	
1 "	10000	1 "	25000	1 "	30000	1 "	30000	1 "	30000	Korona	
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000	1 "	20000	1 "	20000	1,000,000	
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000	1 "	15000	1 "	10000	[Egy millió]	
3 "	2000	3 "	3000	3 "	10000	3 "	10000	3 "	10000	1 "	60000
5 "	1000	5 "	2000	5 "	5000	5 "	5000	5 "	5000	1 nyer.	400000
8 "	500	8 "	1000	8 "	2000	8 "	2000	8 "	2000	1 a	20000
30 "	300	20 "	500	10 "	1000	10 "	1000	10 "	1000	1 "	10000
50 "	100	60 "	300	70 "	500	70 "	500	70 "	500	1 "	60000
2500 "	40	3900 "	80	4900 "	130	3900 "	170	3900 "	200	1 "	20000
3000 ny. Kor.	240000	4000 ny. Kor.	477000	5000 ny. Kor.	895000	4000 ny. Kor.	934000	4000 ny. Kor.	1010000	1 "	10000

Az I. osztály huzása 1898. november 17. és 18-án lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző bizottság, és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnék a Vigadó termeiben. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elarusítóinál kaphatók Budapest, 1898. október hó 23-án.

Magy. K. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

LÓNYAY.

HÁZAY.

Ezen 480 nyeremény ábrái a sorsjáték kiadásánál kaphatók a sorsjátékban.

1 "	60000	60000
1 nyer.	400000	400000
1 a	20000	200000
1 "	10000	100000
1 "	60000	60000
1 "	40000	40000
2 "	30000	60000
3 "	20000	60000
20 "	10000	200000
50 "	5000	250000
400 "	2000	800000
720 "	1000	720000
1000 "	500	500000
27800 "	200	5660000
30,000 "		Kor. 9,560,000

2013198

317-2

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa közhírré teszi, hogy a tapolcai közút 1—8 kmig, — és a Pécs-varasdi állami közút 131—144 kmig terjedő szakaszain az ut melletti nyárfák nyilvános szóbeli árverés útján azonnali készpénzfizetés mellett **folyó évi november 23. 24 esetleg a következő napjain** elfognak adni, az árverés november 23-án a tapolcai ut récei határánál, november 24 én pedig a Pécs-varasdi közutnak a sormási határnál levő részénél mindenkor reggeli 8 óraker fog megkezdetni.

Miről a venni szándékozók ezennel értesítettek.
Nagy-Kanizsán, 1898 október 21-én.

A városi tanács.

A legjobbnek bizonyult HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralkalmazást elfavéltja (a mi az egézség főfeltétele). gyorsan és biztosan megszűnteti a gyomorbajt, és p étvágytalanságot, savanyu fölfúgást, hányást, inger, gyomor- és hasbántalmat, gyömgörcsöt, a gyomor túlerhelését stellel, nyálkásodást, vértelítést, hámorhoidákat, női bántalmakat, belsajókat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Minden gyuladás, seb és keles gyulítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés- és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyedséknél, továbbá köröngenyedés az ugynevezett körömgörögél a kézen és láb ujjakon, keményedésekénél, daganatoknál, mirigydagán toknál, holttelem képuódéseknél stb. 50 év óta bevált

Dr. ROSA-fele életbalszam

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203-III.

Ki az emésztése minden munkáját új életre serkenti egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és menzesz földön híros, bevált háziszser.

A gyó yulás fájdalom nélkül balad a kenőcs hűsítő hatása alatt.

1 üveg 50 kr., kettős üveg 1 forint
Postán 20 krral drágább.

Dobozban 25 és 35 krajcárjával

Postán 6 krral drágább.

Pályázati hirdetés.

A Zalavármegyei Nemesi és alapítványi választmány kezelése alatt levő *Sümeghy Ferencs*-féle, évi 50 forintos tanulmányi ösztöndíj üresedésbe jövén, erre pályázat hirdetetik.

Pályázhatnak a nagy-kanizsai képviselő választó kerület területén lakó néptanítók fiai.

A kérvények a megelőző tanévi iskolai bizonyítvány becsatolása mellett a Zalavármegyei Nemesi és Alapítványi választmány elnökségéhez címezve, **f. 1898. évi november hó 8-ig** alulírottához küldendők be.

Zala-Egerszeg, 1898. október 24.

A Zalavármegyei nemesi választmány nevében:

OROSZ PÁL,
vál. tag és jegyző.

319-3

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti képmintényt kérje a prágai Fragner B. gyógyszer-től arra, hogy a Dr. Rosa balszam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen: a prágai házikenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.

A ki egy utáztást talál és nekem bejelenti, díjat kap!

Elismerő levelek czrel rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszer-tárban, Egger A. gyógyszer-tárban, Thalmayer és Seitz, Kochmeister utóda

Főraktár a központ B. Fragner Apotheke „zum schwarzen Adler“ in Prag. Eck der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal. 281-36

Alólist főelárusító által több nagy nyeresemény között

f. év márczius hó 22-én

60,000 kor.

f. év április hó 6-án a

600,000 kor.

jutalomdíj fizettetett ki.

LEGNAGYOB B NYEREMÉNY A LEGSZERENCSEBB ESETBEN

EGY MILLIÓ KORONA.

Első osztályu eredeti sorsjegyek áral:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
6.- frt	3.- frt	1.50 frt	75 kr.

A sorsjegyeket utánvétellel küldöm, de az összeg postautalványon vagy ajánlott levélben is beküldhető. A hivatalos tervet minden megrendeléshez ingyen melléklem. A huzási jegyzéket minden további felszólítás nélkül a huzás megtörténte után azonnal beküldöm.

Szivkedjék b. megrendelését megelőző hozzám, mint a sorsjegyek eladásával meghízott főelárusítóhoz juttatni

Bihari Ede BUDAPEST,
Granátos-utca 14.

1898. november 17. és 18.

100,000 sorsjegy 50,000 sorsjegy